

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
חמישי

היכל
תשיעי

אגרות-קודש

•

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

כרך כט

תשל"ד

הוצאה רביעית עם תיקונים

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשע"ט

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

IGROIS KOIDESH

VOLUME XXIX

Copyright © 2008

Second Printing—2012

Third Printing—2015

Fourth Printing—2017

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

ORDERS DEPARTMENT

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof, in any form, without prior permission, in writing, from the publisher, except by a reviewer who wishes to quote brief passages.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

Schneerson, Menahem Mendel, 1902-1994

Igrot-Kodesh.

(Kovets Shalshet ha-or ; hekhal 9., sha'ar 5.)

(Sifry. Otsar ha-Hasidim, Lyubavitsh)

Title on t.p. verso: Igrois Koidesh.

Includes bibliographical references and index.

Contents: Kerekh 1. 688-704. .. Kerekh 29. 734.

1. Schneerson, Menahem Mendel, 1902-1994—Correspondence.

2. Habad. 3. Rabbis—Correspondence. I. Title. II. Title: Igrois Koidesh.

III. Series: Kovets Shalshet Ha-or' Hekhal 9., sha'ar 5.

IV. Series: Sifriyat Otsar ha-Hasidim, Lyubavitsh.

BM198.S33528 296.8'33 87-16855

ISBN 978-0-8266-5800-5 (Set)

978-0-8266-5829-6 (v. 29)

Printed in Israel

בס"ד.

פתח דבר

לקראת יום הבהיר י"א ניסן, יום הולדת המאה ושש של כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מוציאים אנו לאור כרך עשרים ותשעה מסדרת אגרות קודש: כ"ק אדמו"ר זי"ע, שבו אגרות שנת תשל"ד.

בראש הספר באים: (א) מבוא. (ב) צילום כתי"ק של כמה מהאגרות. (ג) מפתח ותוכן האגרות.

ובסופו: (א) מפתח ענינים. (ב) מפתח מוסדות וארגונים. (ג) מפתח אנשים. (ד) מפתח מקומות.

כן נוספו, ציונים והערות בשוה"ג².

כל הנ"ל נערך על ידי הרה"ת ר' שלום דובער שי' לוי³.

מערכת „אוצר החסידים"

יום הבהיר כ"ה אדר"שני, ה'תשס"ח
מאה וחמש שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע
ברוקלין, נ.י.

(1) עד עתה יצאו לאור בסדרה זו: כרכים א-ג – בשנת ה'תשמ"ז. כרכים ד-ח – בשנת ה'תשמ"ח. כרכים ט-יד – בשנת ה'תשמ"ט. כרכים טו-יח – בשנת ה'תשנ"ו. כרך יט – בשנת ה'תשנ"א. כרכים כ-כא – בשנת ה'תשנ"ג. כרך כב – בשנת ה'תשנ"ד. כרך כג – בשנת ה'תשנ"ה. כרך כד – בשנת ה'תשנ"ח. כרך כה – בשנת ה'תשנ"ט. כרך כו – בשנת ה'תשס"ג. כרכים כז-כח – בשנת ה'תשס"ו.

(2) כדי להבדיל בינם לבין הערות כ"ק אדמו"ר זי"ע, באות הערות העורכים באותיות קטנות יותר ושונות מהפנים.

(3) הגהת הגליונות – ע"י הרה"ת ר' ישראל שמעון בן בת-שבע קלמנסון והרה"ת ר' משה בן מאטיל זאקליקובסקי. אסיפת המכתבים – ע"י הרה"ת ר' אליעזר יהושע בן שיינדל אסתר זאקליקובסקי וחיים שאול בן חנה ברוק.

מפתח כללי

3	פתח דבר
5	מבוא
15	פאקסימיליות
35	מפתח ותוכן האגרות
א	אגרות קודש
רפט	מפתח ענינים
רצו	מפתח מוסדות וארגונים
רצט	מפתח אנשים
דש	מפתח מקומות

מבוא

לפנינו כרך עשרים ותשעה בסדרת אגרות קודש מאת כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שבו 328 אגרות ומענות שנכתבו במשך שנת תשל"ד. נסקור כאן את הנושאים העקריים הנידונים באגרות שלפנינו.

מלחמת יום הכפורים

במשך כל קיץ תשל"ג עורר רבינו על חיזוק החינוך היהודי ופעולות מיוחדות עם ילדי ישראל, כולל כינוסי תשב"ר בכל מקום, וגם ליד הכותל המערבי, כדי "להשבית אויב ומתנגם", על ידי "מפי עוללים ויונקים", כמסופר כל זאת במבוא לכרך כ"ח (עמ' 10 ואילך).

מיד אחרי ח"י אלול תשל"ג הורה הרבי אל עסקני החנוך הכשר אשר בכל אתר ואתר (אגרת י'תתקי): "בקשתי רבה בזה והצעתי ... שבאחד מימי הסליחות ... לכנס בנים ובנות שלפני בר (בת) מצוה ... מבקשים את כל אחד ואחת מהמשתתפים בכנס זה לומר ... אבינו מלכנו אבינו אתה ... עשה עמנו צדקה וחסד למען שמך הגדול והושיענו ... וטוב ונכון – לעשות גם באחד מימי עשרת ימי תשובה ככל הנ"ל". וכך המשיכה והתחזקה התעוררות גדולה זו בעשרת ימי תשובה, בימים שלפני יום הכיפורים.

בעיצומו של יום הכיפורים פרצו צבאות המדינות הערביות במלחמה נגד העם היושב בציון.

במשך התוועדויות חודש תשרי, הרבה הרבי לדבר בנושא המלחמה, והחובה להרבות בשמחה, שזה יעורר גם שמחה למעלה אצל הקב"ה, בקשר לעם ישראל.

עידוד החיילים

בסוף חודש תשרי כתב הרבי מכתב כללי-פרטי, לחיילי צה"ל (אגרת י'תקעח), המתחיל: "יהי רצון אשר בקרוב ממש יבשר טוב בטוב הנראה והנגלה בכל העינים שכותב, ובענין העקרי שימלא השי"ת, בורא העולם ומנהיגו, משאלות לבבו ולבב כל או"א לטובה, בלשון הכתוב בתורתו תורת חיים ותורת אמת: ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד גוי וחרב לא תעבור בארצכם, ונתתי משכני בתוכם גוי' והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם, ואולך אתכם קוממיות (פ' בחוקותי תלכו, ו – יג). וגדול זכות כל אחד המגין על ארצנו הק' ועל עמנו הק' למהר קיום ברכה זו ובאופן הכי טוב, וכמו שנאמר כי הוי' אלקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויביך לפניך והי' מחנך קדוש (תצא כג, טו). ובפרט על ידי גודל בטחונם בהוי' מקוה

ישראל ומושיעו כו' ולא יירא ולא יפחד כו' שנאמר אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם (רמב"ם הלכות מלכים סוף פ"ז, עיי"ש באריכות).

ובזה התחילה שרשרת פעילות לעידוד החיילים, להתחזק בבטחון, ובהוספה במצוות ומבצעים מיוחדים.

הרבי אף הורה לאורחים שבאו מארץ הקודש, שבחזרתם לארצה"ק יבקרו בשליחותו את כל חיילי צה"ל, לעודדם אחרי מלחמת יום הכיפורים.

החיילים והמפקדים ואלופי הצבא הודו לרבי על עידוד זה, ובזה דנות כמה אגרות שנכתבו במשך תחלת החורף.

באגרת אחת משיב הרבי (יא'ז): „כותב על דבר ביקור השלוחים שלי אצל היחידה שלו ומהעידוד וכו'. ויהי רצון שהתרשמותו שלו ושל חבריו שיחיו תהי' בר קיימא, זאת אומרת שהרושם והעידוד יתורגמו למעשה בפועל בחיי היום יום ברוח זה, כלומר ברוח דברי התורה שנשמעו והמצוות שנעשו בעת הביקור, שהרי זהו ענין התורה, כשמה, תורת חיים – הוראה בחיים, חיי היום יום בהנהגה בפועל על פי התורה ומצוותי'. וזכות מיוחדת ונפלאה לכל אלה אשר ההשגחה העליונה בחרה בהם להגן על עמנו, עם קדוש לה, ועל גבולות ארצנו, ארץ הקודש, ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה ... ויהי רצון אשר בקרוב ממש לא יהי' עוד צורך בהגנה על הגוף ועל הגשם וכו' כי יתן ה' שלום בארץ, ושכבתם ואין מחריד, והנצחון יהי' בשטח ההגנה על הרוחניות של הכלל ושל הפרט, ועד כהמשך הכתובים – והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם, ואולך אתכם קוממיות (רש"י: בקומה זקופה), מבלי להתרשם מעמי הארץ, ואין צריך לומר מבלי לחקות דרכיהם וכו', שהרי עמנו עם לבדד ישכון, עם אחד, החי על פי תורתו, תורה אחת, הנתונה מא'ל אחד, ה' אלקינו בשמים ובארץ, אשר מלכותו בכל משלה”.

ואל תת אלוף מרדכי צפורי, כתב בי"א כסלו (יא'ג): קבלתי מכתבו מיום ג' כסלו, ות"ח על נעימות כתבו מהתרשמותו ממכתבי וכו', ובלשונו „תחושה טובה לדעת כי קיימת שותפות גורל ואחריות הדדית בין בני עמנו באשר הם שם”.

ובאגרת זאת חנוכה (יא'כו): „בנועם קראתי כתבו על דבר התרשמותו מביקור אנשי חב"ד בשליחות מצוה. ובדאי יבין שתקותי שהתרשמות זו תמצא ביטוי הנכון במעשה בפועל, כלומר שהדברים שנשמעו בעניני יהדות יביאו הוספה בענינים של יהדות בחיי היום-יום. והרי תמיד יש מקום להוסיף בזה, כיוון שענינים הקשורים בה' ותורתו ומצותיו אין סופיים הם”.

ובה' טבת (יא'כו): „הנני מאשר קבלת מכתבו בקשר עם ביקור שלוחינו, אנשי חב"ד, שיחיו ... שזוכה להגן על עם הקודש בארץ הקודש, שזכות זו תעמוד לו לנצח ותמשיך לו ולכל אשר לו ברכות ה', נותן התורה ומצוה המצוות, בכל המצטרף”.

במשך החורף, היו כאלו שחששו לבקר בתקופה כזו בארצה"ק, ועי"ה השיב הרבי (אגרת יא'לב): „במענה לשאלתו – אין חשש לבקר עתה בארץ ישראל”.

עידוד האלמנות והיתומים

מיד אחרי החודש תשרי הורה הרבי להשתדל בעידוד המשפחות השכולות ופצועי המלחמה, בביקורים סדירים ובכל אופן שהוא.

בהקשר זה ניתנה הוראה (אגרת יתקפה) לפעול בזה „בממדים הכי גדולים“, ואשר 50% מההוצאות יתן הרבי מקופתו.

הרבי אף כתב מכתב כללי-פרטי אל נשי חללי צה"ל של מלחמת יום הכפורים (יא'מד): „בצער נודעתי על דבר האסון בפטירת בעלה הי"ד. ויהי רצון אשר מכאן ולהבא אך טוב וחסד ימצא את כל המשפחה, בטוב הנראה והנגלה. אף שהבא לקמן אולי כבר שמעה מפי כמה, אביע בזה מהגיון לבי עכ"פ בקיצור, ובהקדמה אשר אין כוונת מכתבי זה לתרץ קושיות, כי אם להקל הכאב, עכ"פ במקצת ... ויהי רצון שתעשה בכל האמור בחיות ובמרץ ותהי' דוגמא חי' לכל סביבתה, וזכות בעלה ז"ל יעמוד לה ולכל בני ביתה שיחיו“.

ובהמשך לזה כתב הרבי אל הנהלת צעירי אגודת חב"ד בארה"ק (יא'מה): „מצו"ב העתק דמכתבי מענה לאלה אשר כתבו ישר אלי לכאן. מובן שיכולים לעשות צילומים בכמות הדרושה ולחלקם לפי הצורך“.

המתעסקת העיקרית במבצע זה היתה מרת שפרה תחי' גלומבוביץ, אשר היא עצמה התאלמנה מבעלה ר' דוד הי"ד, שנהרג בהגנתו על ארה"ק. וכך כותב אליה הרבי (אגרת יא'מו): „למותר להאריך בגודל פעולותי בקשר עם עידוד-רוחם של האלמנות והיתומים וכו'. וכבר אמרו חכמינו זכרונם לברכה „שכר מצוה מצוה“, זאת אומרת שהקב"ה מצוה המצוות הוא המכיר בהענין ונתן שכר וכו' [=למקבלת המכתב, שבעלה נהרג בהגנתו על ארה"ק]. ובודאי לדכותה אין צורך באריכות יותר .. מצו"ב העתק מכתבי ... ומובן שברשותה לעשות צילומים בכמות הדרושה וכפי שיחליטו. ויהי רצון שמכאן ולהבא אך טוב, בטוב הנראה והנגלה, תבשר תמיד בתוככי עמנו בני ישראל“.

אחת האלמנות שאלה אצל הרבי „כיצד עלי להסביר לילדיי שמות אביהם בקרב אף הוא רצון ה"י. והרבי השיב לה (אגרת יא'צה): „לשאלות הילדים שי' שכותבת – תסבירם (כפי האמת) שישנם נשמות טהורות כל כך שהשם יתברך רוצה שיהיו בשמים, לאחר שהשלימו שליחותם בארץ והגינו על בני ישראל הזרים בארץ ישראל, ובשמים הם ממליצים טוב על כל הקרובים אליהם ובפרט על הילדים שלהם ומבקשים מהשם שיצליחו הילדים בלימודים ובהנהגה כו' וכשהילדים מתנהגים כן – הרי זה נחת ותענוג להנשמה שהיא חי' וקיימה וכו'“.

עידוד מצוייני המלחמה

יחד עם פעילות עידוד אלמנות ויתומי המלחמה, הורה הרבי גם לבקר את פצועי המלחמה ולעודדם. וכן כתב גם להם מכתב כללי-פרטי (יא'ח):

קבלתי הפ"ש ממנו, וכבקשתו אזכירו בתפלה לרפואה קרובה ורפואה שלמה.

נהניתי לשמוע אשר אינו נופל ברוחו ח"ו ואדרבה מתחזק בבטחונו בה' אלקי צבאות, המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, והוא עצם הטוב, ומטבע הטוב להיטיב, אף שנסתרו דרכיו מבינת אדם ילוד אשה. ויהי רצון שיבשר טוב, בטוב הנראה והנגלה גם לעיני בשר.

ארשה לעצמי, ומוצא אני גם זכות לעצמי, לכתוב אליו הבא לקמן, אחרי שהגין בגופו, כפשוטו, על העם הקדוש היושב בארץ הקודש, והרי זוהי גם הגנה על כל בני ישראל בכל מקום שהם, שהרי כל ישראל חברים, ויתר על כן – משפחה אחת, משפחת אברהם יצחק ויעקב, ויתרה מזו – קומה אחת שלמה, ובלשון תורתנו תורת אמת: „אתם נצבים היום כולכם – ומפרש רבנו הזקן: 'אחדים כאחד' – לפני ה' אלקיכם, ראשיכם גו' עד שואב מימין".

והנה אחרי שיחלים ויתרפא, בעזרת רופא כל בשר ומפליא לעשות, ויכנס למסלול החיים, בודאי ימצא צורך להסתגל לתגובת האנשים אשר בסביבתו, אשר הרואים אותו והשינוי בגופו אפשר שיסתכלו בו באופן מיוחד וכו'.

אבל כל איש ישר הולך ומכיר את האמת ומודה על הטובה, בודאי שתגובתו המידית היא אשר לפניו איש אשר הגין עליו (על המסתכל) ועל בני ביתו במסירת נפש ממש, ועד אשר נחתם בגופו אות וסימן תמידי למסירת נפש זו, אות המעיד ומעורר על הקשר שבין אדם לחברו ועד להעמיד עצמו בסכנה בשביל טובת חברו וסביבתו, ולא רק בחרף נפש כי אם גם בחפץ לב. והעושה זה בפועל, הרי זה גופא הוכחה על מעלה יתרה אשר בו הניכרת גם בציון בגופו.

ואני תפלה, אשר בזכות המסירת נפש אשר הראה הוא וכמה וכמה מחבריו, יזכה ויוכו ונזכה כולנו יחד לקיום היעוד בקרוב: „ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחיר גו' והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם".

ובזאת חנוכה – כתב שוב (אגרת יא'כה):

הנני מאשר קבלת מכתבו, ושמחתי לכתבו על דבר הטבת בריאותו. ויהי רצון שתהי' רפואתו קרובה וגם שלמה, היינו כפשוטו, שיחזור לאיתנו ויהי' בריא ושלם לגמרי.

ומובן אשר לא יוגרע על ידי זה מהציון לשבח שניתן לו בעד הגנתו בחרף נפש על עם הקדוש בארץ הקודש, הגנה בגופו ממש, כוונתי להענין, בסגנון חכמינו ז"ל, „מיעוט חלבי ודמיי" שנגרם על ידי הפצע וכו'. שזהו מסירת נפש בפועל, ולא רק ברצון ובכוח. וחכות זו אשר הקריב מדמו להגנה, כנ"ל, על עם הקדוש בארץ הקודש, קיימת גם לאחר החלמתו ורפואתו, ותעמוד לו כל ימי חייו בזה ובבא.

ואם בציון לשבח הניתן על ידי בשר ודם, אפילו כשמונח בקופסה, אין זה גורע מזכותו של מקבל הציון שהצטיין וזכה לאות זה, על אחת כמה וכמה בציון בבשרו ודמו של האדם, שבכגון זה נאמר „בדמיו חיי, בדמיו חיי", שזכות זו קיימת ועומדת לעד גם לאחר הרפואה בשלמותה מבלי רשם בבשר הגשמי.

ויהי רצון שמתוך בריאות הנכונה, בריאות הגוף ובריאות הנפש גם יחד, יזכור ויספר נפלאות ה' ונסיו, ובמצב של שלום על פי המיועד „ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד גו' והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם“.

גם בקשר לאגרות אלו כתב הרבי אל הנהלת צעירי אגודת חב"ד בארה"ק (אגרת יא'מ): „מובן שיכולים לעשות צילומים בכמות הדרושה ולחלקם לפי הצורך“. וכן אל מרת שפרה תחי' גלומבוביץ (אגרת יא'מו): „מובן שברשותה לעשות צילומים בכמות הדרושה וכפי שיחליטו“.

וכן השיב הרבי לחיילים פצועים שכתבו לו (אגרת יא'ס): „מסרו הידיעות שנתקבלו, ע"י הטלפון, ע"ד מצב בריאותו, וטיפולו. ויהי רצון מאת ה', רופא כל בשר ומפליא לעשות, שהטיפול יהי' כדבעי, ומצב בריאותו ילך טוב ויבשר טוב. וזכותו הגדולה שהגין על עם הקודש בארץ הקודש, תעמוד לו בכל המצטרף“.

חלק מהפצועים שהו בבתי שיקום, משם כתבו לרבי, ולשם השיבם הרבי ברוב ברכות ועידוד (אגרת יא'רל).

חמשת המבצעים

א. מבצע תפלין

כבר בשנת תשכ"ז, בתקופת מלחמת ששת הימים, יצא הרבי בקריאה ל„מבצע תפלין“, כמסופר לעיל במבוא לכרך כו (ע' 18 ואילך). מבצע זה הלך והתחזק במשך השנים, ובפרט בשנה זו של מלחמת יום הכפורים.

ומיד בשלהי תשרי, כתב הרבי במכתב כללי-פרטי לחיילי צה"ל (יא'ז): „וכמדובר כמה פעמים, סגולה מיוחדת בזה למצות תפלין, תפלין של יד (כנגד הלב) ותפלין של ראש, שתוכנם הרוחני לשעבד לבו (הרגש שלו) ו(שכלו שב)ראשו לה' מצוה המצוות בכלל ומצות תפלין בפרט, וזה ממשיך ברכת ה' במעשה ידיו ובשכלו (בראשו) ובנוגע לאנשי המלחמה במיוחד – נצחון במלחמה (כמבואר בזה בהלכות קטנות הל' תפלין להרא"ש סי' ט"ו).“

ושוב הרבה לעודד על כך במשך השנה, בתור אחד מחמשת המבצעים, כדלקמן. ואפילו במכתב לבנות המסיימות בית רבקה הזכיר (באגרת יא'קעא) אודות חמשת המבצעים, וביאר הדבר: „ואף על פי שמצות תפלין וכיו"ב נשים פטורות מעשיתן בפועל, הרי גם במבצעים אלו יכולות זאת אומרת מחויבות, לקחת חלק חשוב על ידי עזרתן בזה בכמה אופנים לגברים המחוייבים בהן בפועל“.

ב. מבצע תורה ומבצע צדקה

כבר סופר לעיל, שבסיום חודש תשרי הורה כ"ק אדמו"ר להאורחים שבאו מארץ הקודש, שבחזרתם לארה"ק יבקרו בשליחותו את כל חיילי צה"ל, לעודדם אחרי מלחמת יום הכיפורים.

למטרה זו ביאר הרבי, במכתב מיוחד ששלח לכל חייל ('יתקעט'), שיומסר על ידי שלוחים אלו:

מבואר בכ"מ גודל מעלת מצות הצדקה, ומובן הוא גם מהידוע שמדתו של הקב"ה היא מדה כנגד מדה (אלא שכמה פעמים ככה) ונתינת צדקה לעני אע"פ שאינו חייב לו כלום וכו' – ממשיכה ברכות השם לנותן הצדקה בהמצטרך לו ומוסיפה בברכות אלו, והרי כאו"א מאתנו זקוק לברכות השם תמיד כל הימים. והנה לפעמים קרובות – אלה הנמצאים במסגרת צבאית נמנעת מהם נתינת צדקה בפועל מפני תנאים המיוחדים בהם שרויים וחיים. ולכן בקשתי את ידידי המביא מכתב זה – לקחת אתו מטבע ולתנה לו (בתור שלוחי) במתנה – בכדי שבאם ירצה מר יוכל לקיים בה – מן המוכן ובממונו – מצות הצדקה.

ומה טוב – לקשר זה בלימוד תורתנו תורת חיים: עכ"פ פסוק אחד בתורה שבכתב (בפרשת השבוע) ומאמר אחד או הלכה בתורה שבעל פה (באחד מהספרים הנמצאים אצל מר). והו"י אלקי הצבאות ישמרהו בכל מקום בו יהי, וגדול זכותו וזכות כל אחד המגין על ארצנו הק' ועל עמנו הק' ובלשון הרמב"ם, אשר השם יזכה לו ולבניו עד עולם.

ומיד אחר כך, בתחלת מ"ח ('יתקפא) כתב הרבי מכתב כללי, בו מעורר על כך את כל אחד: „באן המקום להעיר עוה"פ על ענין התורה והצדקה בכל יום, וע"פ מה שנאמר ציון במשפט (תורה) תפדה ושבי' בצדקה, ובנוגע לתורה – נוסף על השיעורים דכאו"א – קיום שיעורי חומש תהלים תניא".

ושוב הרבה לעודד על כך במשך השנה, בתור שנים מחמשת המבצעים, כדלקמן.

ד. מבצע בית מלא ספרים

בט"ו טבת כתב הרבי אל דובר צה"ל מר פנחס להב (אגרת יא'לה): „בטח ידוע למר אשר בקשר עם חיוזק המורל של בני' בכלל ואנשי הצבא בפרט, היתה הצעת, יותר נכון בקשתי נפשית, אשר בכל יחידת צה"ל יהי' מוכן ומזומן לשימוש הרבים: זוג תפילין, סידור תפלה, תנ"ך, ובמיוחד ספר תהלים, ולפחות ספר אחד מתורה שבעל פה, ונוסף על זה גם קופסא של צדקה. וכמדובר כמה פעמים אודות גודל ההשפעה שיש לענינים אלה, ובלשון הכתוב „וראיתם אותו וזכרתם", על אחת כמה וכמה שעם הרא"י בא גם מעשה בפועל".

וכן כתב אל רב הראשי לצה"ל ה"ר מרדכי פירון (אגרת יא'לט): „ בודאי ידוע לכת"ר גם כן על דבר הצעתי ובקשתי נפשית, אשר בכל יחידה מצה"ל יהי' תמיד מוכן משל ציבור לשימוש של כל הרוצה: זוג תפילין, סידור תפלה, תנ"ך (ובמיוחד ספר התהלים), ולפחות ס' אחד מתורה שבע"פ, ונוסף על זה גם קופסא לצדקה. ומובן ועיקר – שיפורסם עד"ז בכל היחידה. וראיית כ"ז – בודאי תעורר בכוכ"ב (בסגנון הכתוב): וראיתם גו' וזכרתם גו', ובכמה מקרים – זכירה שתביא לידי מעשה. ובודאי לדכוותי דכת"ר האריכות בזה אך למותר".

ולא רק בצבא, אלא גם מישהו שפתח מסעדה, כותב לו הרבי (אגרת יא'פז):
 „כדאי שיהי' מזומן להרוצים – סידור תהלים חומש וצדקה פושקע”.
 ושוב הרבה לעודד על כך במשך השנה, בתור אחד מחמשת המבצעים „מבצע
 בית מלא ספרים”, כדלקמן.

ה. מבצע מזווה

בחדש אייר אירע פיגוע חבלני במעלות, שבו נהרגו ילדים רבים שבאו מבית
 ספר בצפת. בתחלה נתפרסם שנהרגו י"ז תלמידים. וכשבדקו את המזוזות בביה"ס שלהם
 בצפת מצאו י"ז מזוזות פסולות.

אחרי האירוע כתב הרבי אל הרה"ח ר' יוסף שי' וויינבערג (אגרת יא'קסח):
 „יברר אצל הרחמ"א [חדקוב, המזכיר] שי', כמדומה שטלפנו מצפת (שהתלמידים הם
 תלמידי ביה"ס דצפת), שבביה"ס שלהם בדקו תיכף המזוזות והיו כולן פסולות,
 ומספרם י"ז”.

אחר כך נודע שנהרגו בס"ה 20 תלמידים. אז הורה הרבי לבדוק שוב, ומצאו
 עוד ד' מזוזות, ב' מהם פסולות, וב' בספק.

על כל האמור לעיל סיפר הרבי, ברוב כאב, בשיחת ש"פ בהו"ב תשל"ד (שיחות
 קודש תשל"ד ח"ב ע' 126). ועוד מוסיף הרבי באותה שיחה: „עסקתי בלהט בענין
 מבצע מזווה, דחפו אותי ולא נתנו לי מרגוע מלתבוע ולדבר על מזווה, אני בעצמי
 לא יודע למה כו' ועכשיו ראו איך שכל מאורע הזה הי' קשור במצות מזווה”.

אז הורה הרבי אל צעירי אגודת חב"ד לפתוח „מבצע מזווה” בממדים רחבים.
 כאשר כתבו לרבי, כי הם נאספו מיד לאסיפה לדון בנושא, והחליטו שבעוד כמה
 ימים יפגשו שוב כדי לגבש תוכניות מפורטות, השיב להם הרבי (אגרת יא'קסט):
 „מצו"ב השתתפות (ל)מבצע מזווה ... הרי עד אז יכולת ואפשר להמבצעים שליט"א
 לכבוש נ"י. וסביבותי' ובדרכי נועם ושלום”.

ובמענה נוסף (יא'קסה): „להודיע לועד המבצעים – שבל"נ ישתתפו מקרן
 המבצעים שתח"י המזכ' בכל ההוצאות לבד מעשר שבודאי יתרמו בנ"י שליט"א ישר
 לועד המבצעים”.

ושוב הרבה לעודד על כך במשך השנה, בתור אחד מחמשת המבצעים:

בשלהי סיון (אגרת יא'קסח): „להאיר בסביבתם ולפעול בחמשת המבצעים
 עליהם דובר כמה פעמים במשך שנה זו, שנה שתחילתה הקהל את העם האנשים
 והנשים והטף, מבצע תורה, מבצע תפלין, מבצע מזווה, מבצע צדקה מבצע בית
 מלא (מלא) ספרים (דקדש)”.

וכעין זה באגרות רבות (יא'קע. יא'קעא. יא'קעג. יא'קפא-ג. יא'קצט. יא'רטו.
 יא'רכא): „כולל במיוחד השתתפות באופן המתאים בחמשת המבצעים הידועים,

מבצע תפלין, מבצע תורה, מבצע צדקה, מבצע מזוזה, ומבצע בית (מלא) ספרי קודש, וכמבואר ענינם בעל פה ובכתב וגודל ערכם בפרט בעת הזאת.

יסוד "מכון חנה"

במשך השנה תשל"ד נוסד והתבסס המוסד "מכון חנה", לבנות המתקרבות ליהדות, על שם אם כ"ק אדמו"ר, הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה.

הלימודים התחילו כבר בקיץ תשל"ג, בניהולה של מרת שרה תחי' לבקובסקי. בימי הקיץ היו הלימודים במחנה קיץ אמונה, שבניהול הרב יעקב יהודה ע"ה העכט. ב"ב אלול כתב הרבי למנהלת מרת שרה תחי' לבקובסקי (חכ"ח אגרת יתתצח), בקשר לרכישת בית דירה ומקום לימוד: "כל ענין של הרחבה כדאי הוא וגם נחוץ כו', עד"ז צ"ל גם בנוגע לכללות ה"שטעל" של המוסד בכמות ובאיכות. כן להתעניין – שיהי' מוכר ע"י המוסדות הרשמיית (בנוגע לקרעדיטס, פרוגרם כו')."

בהמשך האגרת מורה הרבי באיזה אופן לייסדו, לצרף אליה עוד השייכים ומבינים בזה, וכן את הרב העכט הנזכר, שכבר התחיל בזה.

באותה שעה עדיין לא היה שם מוכר למוסד זה, ועל השאלה איך לקרוא לו השיב הרבי, שעדיין מוקדם לחשוב על זה, ורק כעבור ב"ג' חדשים, אחרי שיתבסס המוסד, אז ידונו על כך.

בחודש מ"ח תשל"ד שאלה שוב, ואז השיב הרבי (אגרת יתתקצט) שיקראוהו "מכון חנה". וכן השיב אודות סדרי הלימוד לנשואות שגרות בשכונת קראון הייטס, וכן כתב אודות "לימוד הלכות, כדאי שיהי' בכל יום ובפרט שישנן כאלו שלא בכל יום באות".

בחודש שבט נרכש עבור המוסד, הבנין 1367 פרעזידענט סטריט. בט"ו בשבט היה הרבי באוהל. ואח"כ כשחזר, אחרי תפלת מנחה וערבית, היתה התוועדות, ואחרי ההתוועדות נסע הרבי לבקר את הבנין החדש.

וכך מסופר ביומן אחד התמימים:

אחרי ההתוועדות (דט"ו בשבט שנסתיימה בשעה 9:40 לערך), נכנס הרה"ח ר' יעקב יהודה ע"ה העכט לחדר כ"ק אד"ש. כ"ק אד"ש דיבר עמו אודות "מכון חנה", כ"ק אד"ש חיפש את המפתחות של בנין "מכון חנה" כו', ואמר לו: "אני נותן לך בחזרה את המפתחות במתנה, ואתה תפתח עבורי את דלת ה"מכון". ואמר הרי"י העכט לאד"ש: ש"אין שם אור (חשמל)", ואמר לו אד"ש: "הרי יכולים לקחת פנס". ואמר הרי"י העכט לאד"ש שה"מקום אינו נקי עדיין", וענה לו אד"ש ש"זה לא נורא". לפני שיצאו מחדרו הק', אמר לו כ"ק אד"ש: ש"יקח את מעיל החורף, היות ובחוץ קר".

מה שהי' בביקור; הנה כ"ק אד"ש נכנס ל"מכון חנה" וביקר בכל שלשת הקומות של הבנין ובכל החדרים, וכשירד שאל "איפה חדר הספרי"? ונכנס לחדר הספרי

והנניח על השולחן „סידור, תהלים, תניא, כתר שם טוב, ומגיד דבריו ליעקב“, וכן קופת צדקה (על דברים אלו הרבי תובע בחזק בהתועדויות האחרונות). אח”כ אמר אד”ש להרי”י העכט „מזל טוב, מזל טוב, זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת“, ונתן לו 500 דולאר כדמי קדימה עבור הריהוט. אח”כ פנה למרת גאלדשטיין ולמרת לאבקאווסקי יוזמת הרעיון של „מכון חנה“, ואמר להן „מזל טוב“. ונתן למרת לאבקאווסקי 400 דולר יחידים, ואמר לה שתקח 2 דולאר, א’ עבורה וא’ עבור לשים בצדקה, וכן שתיתן לתלמידות 2 דולאר ושגם הם יעשו כנ”ל.

אחרי הביקור כתב הרבי אל מרת טעמא תחי’ גורארי’ (אגרת יא’נז):

בהמשך לביקורי בבית החדש של „מכון חנה“,

אביע בזה גודל הקורת רוח והנחת רוח שנגרם על ידי ביקור זה, ות”ח לכל אלו שהשתדלו בזה והביאו לזה, ולה בפרט שהיתה בבנין והשתתפה באירגון הביקור וכו’.

ויהי רצון שיהי’ בית זה „בית גדול“ — ככל הפירושים שבדברי חכמינו ז”ל בזה, ובנקודה הפנימית, אשר כל באי, התלמידות והמורות והמריכות וההנהלה שליט”א,

ואתם עמם כל התומכות במפעל זה, בטרחה בגופם ובהשתתפות בממונם, שליט”א,

ילכו מחיל אל חיל בכל עניני טוב וקדושה, מתחיל משלושת המצוות המסורות לנשים — חנ”ה, וגם זה יקרב קיום היעוד בתפלת ונבואת חנה:

עלץ לבי בהוי’ גי’ רגלי חסידיו ישמור גי’ ויתן עוז למלכו וירם קרן משיחו — בגאולה האמתית והשלמה על ידי משיח צדקנו.

עוללות:

עוד נושאים בעלי עניין שנדונו באגרות שבספר:

א) הדרכה בפירסומים והוצאה לאור של ספרים, כגון ההוראה (אגרת יתתקעה) להשמיט סיפור שנזכר בו אותו האיש מספר סיפורים לילדים, ביקורת על עריכת „בטאון חב”ד“ (אגרת יתתקפז), ההכרח לציין מראי מקומות והגהת ספרים (אגרת יא’קעג ע’ קצב), ועוד.

ב) המשך ההתעוררות לקרב את „צאצאי אדמו”ר הזקן“, כפי שניכר מסידרת מכתבים לאחת מהצאצאים שבנה נפצע במלחמה (אגרות יא’טזיז), הוראות בענין כנס וספר הצאצאים (אגרת יא’קמת. יא’רכד).

ג) ייסוד „קרית חב”ד“ בצפת (אגרת יא’קמג).

ד) בחירת רב חדש בכפר חב”ד (אגרת יא’קסד. יא’קעת. יא’קפט. יא’רא).

ה) קביעת ייסוד בתי חב"ד בעיר רק בהסכמת המוסדות הקיימים (אגרות יא'מג. יא'רנה).

ו) היחס למוסד „טוראָ קאַלעדזש“ (אגרת יא'רמו).

ז) יצירת להקת מוסיקה יהודית חרדית (אגרת יא'רלו).

ח) התעוררות בעניני שנת „הקהל“ (אגרת יתתקעד. יתתקפא. יתתקצה. יא'סא. יא'קסח. יא'קפב-ג).

ט) אודות מדרש רבה עם הגהות אביו הרה"ג רלוי"צ ז"ל שנשאר ברוסיא (אגרת יא'קעג (ע' קצא)).

י) אגרת לבת דודתו מרת זלדה מישקובסקי בענין מעלת השמחה (אגרת יא'רג).

וכן הרבה אגרות בעניני הפעילות עם יהדות רוסיא, בעניני שידוכים, שלום בית, מניעת נישואי תערובת רח"ל, ועוד. הלא המה מפורטים במפתח שבסוף הספר.

* * *

ויהי רצון שנזכה בקרוב להוציא לאור את יתר אגרות־הקודש וכתבי הקודש של כ"ק רבותינו נשיאינו, עדי נזכה ללמוד תורה מפיו של משיח צדקנו, במהרה בימינו, אכ"ר.

RABBI MEYACHEM M. SCHNEIDERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11210
Hydco 3-4250

הנהט סטנדרל שניאורסאהן
ליבאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, בין כסה לעשור, ה'תשל"ד, ארבעת עשר
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ
רב שעליס וכו' מוה"ר
דב יהודא שי' וזוג'
הרבנית תחי'

שלום וברכה:

נעם לי לקבל פ"ש מכאו"א מהם, ובמיוחד הידיעות על דבר
החתונה לפרטי'.
ויהי רצון שיהי' בנין עדי עד ויקויימו כל הברכות בזה.
ובעמדנו בין כסה לעשור יהי רצון שיחברכו-כאו"א-בחוככי
כללישראל בחתימה וגמר חתימה טובה ותמיד כל הימים יבשרו
אך טוב בטוב הנראה והנגלה.

בכבוד ובברכה
אשר יהיה

ב"ה, בין כסה לעשור, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ
רב שעליס וכו' מוה"ר
דב יהודא שי' וזוג'
הרבנית תחי'

שלום וברכה:

נעם לי לקבל פ"ש מכאו"א מהם, ובמיוחד הידיעות על דבר
החתונה לפרטי'.
ויהי רצון שיהי' בנין עדי עד ויקויימו כל הברכות בזה.
ובעמדנו בין כסה לעשור יהי רצון שיחברכו-כאו"א-בחוככי
כללישראל בחתימה וגמר חתימה טובה ותמיד כל הימים יבשרו
אך טוב בטוב הנראה והנגלה.

בכבוד ובברכה
אשר יהיה

CENTRAL YESHIVAT TOMCHEI TMIMIM

CONTAINING: PLEITE OLEY RUSSIA OLEY TEIMON • כולל: עולי רוסיה עולי תימן

מכיוון של ק"ק אדמו"ר זצ"ל יצא תלמידו הנכבד ר' יצחק יעקב ווערטהיימער • היה נשואו ק"ק אדמו"ר זצ"ל בנה בעתל שטייטל שווארצמאן מלובאוויטש

בתשובה נא להזכיר

דאס איז די גרעסטע
50% פון די גרעסטע

723

1347

1

3

115

כ"ק אדמו"ר שליט"א

আমি নিজেই লিখি।

מר אבידור טולמן אלינו ודפדף כי בקר אצל כו"כ מסתופה וכן בבתי חולים וראה העמודים רבה
 בעניני ירוחם, ויש צורך לבער את המצב, וזה תלוי עליו שספרים שספרו ככה וכמה מקצתו אצל
 ספרים הגבשו וכן התחילו להתקשר עם אנ"כ של חלקי הארץ ולקודמים יקדמום יקדמום של
 אנ"כ אצל הצעירים האמפאסיים כח רחוק הארץ בבתי חולים וכן החלה להתבשר מצב תפילין ביהמ"כ,
 ויציגם כמסר כי מודק עתה 2 אנשים בשכר שני כניחים תפילין ביהמ"כ וזה חסודר ויש
 חודים תורפים להנחת תפילין וכן דרשית להפילין, וכן מהשיגה כמבחי"ד בבית"ח צריפין
 ומהנחת הארזים לארזין קודמים בבאר שבע אשכולן ורובותיה וכן שר רגוני שמהיה"ש ארזים
 (אם לא אמנ"כ) שם מתקשים בזה, ויחליטו מניין להקטין בעקום שיארגנו גם הדרב, וכן
 יצאו יארבן יבן המתי"ש שבערבותיהם יבן יחיליים מהדרים יארגנו מצב תפילין.

۲۰۱۸

אגרת י'תתקצב – נדפסה לקמן ע' כד

ד'תשנ"ח - כ"ח
אדר א' (י"ח)
(ט"ז אדר א' ו' -
ו' אדר א' -
ו' אדר א' -

[illegible]

אין פריה אהאסן זי
 באוואס יא אהאסן
 אהאסן יא אהאסן (אס)
 אהאסן יא אהאסן
 אהאסן יא אהאסן

3. தொழில் நெய்

סכמא גס עס ודעו מר א. וואס א העגל גענו
 \ הנ"ה שלכם בדיר אב, לעצער רצונ' דאמיו.

ואנטא איהל לעלל לערן אה ומו הקצו אה
 מעשו לערן העס היחידו זילרנא ובערנא ובערנא
 בקלמ גער פגילע עס ה' זרע, דעם א חסידו סאלין-קאלין
 ייט'קא, לערנע זוכי חב"ד, לעמד מהם אה קיט מצוה, אפדג...
 ולא להסתגר בד' אהיה ביתם, כי זהו דעני עיקר לעמד
 לעלמ אה הרדים, זאמאן, אהמלעם טאליק.

א' ימ וימז עו הכח לעם רבא לעלמ לעמד
 על ילמא לעלמ ופילמא ופילמא ופילמא ופילמא
 אהרן.

אחריה ומכאן, ילמא גס פיל
 (למ)

דעם איהל דעלמא
 לעלמ הרדים ופילמא
 ילמא גס פיל
 ופילמא גס פיל
 דעם איהל דעלמא
 לעלמ הרדים ופילמא
 ילמא גס פיל
 ופילמא גס פיל

נ.ה. אהמלעם דעלמא ופילמא
 לעלמ הרדים ופילמא
 ילמא גס פיל
 ופילמא גס פיל
 דעם איהל דעלמא
 לעלמ הרדים ופילמא
 ילמא גס פיל
 ופילמא גס פיל

שחם-ירותו

ב"ה, כ"ה מ"ח תשל"ד
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ח ישראל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' וכו בקשת ברכה פ"ג מיום י"ג מ"ח,

ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה

נבג"מ זי"ע.

בברכה להצלחה בפעולותיו לטובת הרבים
וביחוד - בשטח ישוב אה"ק ע"י עם ישראל
קדוש

ושגם זה יוסיף בברכות ה' גט בעניני בני
המטעחה שי' ובפרט בנו בכורו שליט"א שזכה
להגן על אה"ק ולדריס בה

נ.ב.

להשתמשו בבטוי "התרחקות" בנוגע מורשת "בית אבא ז"ל",

לאחרי בקשה מליחתו - ביכולה האדם להתרחק מדבר הנמצא מ"חוצה"
לו, אבל לא מזה שבא לו בירושה - מורשת עשירות דודות ובמילא נעשה
עצם מעצמי ובשר מבשרי,

אלא שרצה הקב"ה ונתן לאדם מעלה נפלאה - בחירה חפשית בכדי
שבבחירתו וביזמת עצמו ינצל ירושתו ויפעילה במילואה ובאופן דמוסיף
והולך ואור.

אגרת י'תתקצו - נדפסה לקמן ע' כח

ב"ה כ"ז מרחשון תשל"ד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א.

כפי שהזכרתי בהדו"ח על נפגעים ממה שקרה עם גיסתו טהמ"פ לא תחשוש מלהתעבה (וכפי דבריהם שמרן בכל הפרטים) וגם הי' לה מכתב ברכה מכ"ק ובכ"ז ר"ל הפילה. גם כתבה מכתב לכ"ק לא בקובלנא ח"ו כ"א בשאלה מה לעשות (כי מרגישים שר"ל כמו היפך הברכה) (ובלשונם הוא לא בלשון שלילה) שורה עלי' שכבר הפילה ל"ע ג' פעמים וחושבים שנחוץ לה איזה סגולה או ענין וכל מה שכ"ק יואיל לאמר לאמור לה היא מוכנה לעשות) ולא קבלה מענה על מכתבה. מאמר ענין ע"ה (3)

זוגתו פירוש הדבר שאחרי המענה והברכה במכתב הי' יכול להיות כזאת. אמרתי לה שאני אינני יכול לשאול שאלה כזאת רק שאוכל למסור דברי' ובעיקר לשאול בנוגע העתיד (כי כפי ססיפדה ל-גיסתו ואח"ה הט עד היום ר"ל שבורים ורצוצים ומענה מכ"ק הי' מחוסם שט בעלה כאשר צלצלתי היום ערב שי' (כי הוא צלצל אלי ולא הייתי בבית) זוגתו חת' היתה על התליפון ואמרתי לה שחכיתי ליום מתאים למסור דברי' בכדי להיות יותר בטוח לקבל מענה, כי הי' הי' כ"ק על הציון, ושאמסור מזה מחר או אחרי השבת.

שי' צלצל להודיע פפ אשר בנגע להועידה דרשו לעשותה דוקא ביום ו' מפני שאחד מהם צריך לעזוב אחרי השבת, ושיעשו אותה בשעה 12 באופן שיוכל לחזור עוד ל לפני השבת, אבל בינתיים עד שאני צלצלתי אליו צלצלו לו שמו קאמפוס אינו בקו הבריאות ולכן הוכרחו לדחותה על אחרי השבת (בדיוק כמו רצה, ושלא יצטרך לעבור הקישויים שכבר התכוונן לשבות בריא כדי שלא יצטרך לחזור בשעה מאוחרת).

האני מליץ לך
8/11
היום
1) ומה שכתבתי
2) ומה שכתבתי
3) ומה שכתבתי
4) ומה שכתבתי
5) ומה שכתבתי
6) ומה שכתבתי
7) ומה שכתבתי
8) ומה שכתבתי
9) ומה שכתבתי
10) ומה שכתבתי
11) ומה שכתבתי
12) ומה שכתבתי
13) ומה שכתבתי
14) ומה שכתבתי
15) ומה שכתבתי
16) ומה שכתבתי
17) ומה שכתבתי
18) ומה שכתבתי
19) ומה שכתבתי
20) ומה שכתבתי
21) ומה שכתבתי
22) ומה שכתבתי
23) ומה שכתבתי
24) ומה שכתבתי
25) ומה שכתבתי
26) ומה שכתבתי
27) ומה שכתבתי
28) ומה שכתבתי
29) ומה שכתבתי
30) ומה שכתבתי
31) ומה שכתבתי
32) ומה שכתבתי
33) ומה שכתבתי
34) ומה שכתבתי
35) ומה שכתבתי
36) ומה שכתבתי
37) ומה שכתבתי
38) ומה שכתבתי
39) ומה שכתבתי
40) ומה שכתבתי
41) ומה שכתבתי
42) ומה שכתבתי
43) ומה שכתבתי
44) ומה שכתבתי
45) ומה שכתבתי
46) ומה שכתבתי
47) ומה שכתבתי
48) ומה שכתבתי
49) ומה שכתבתי
50) ומה שכתבתי
51) ומה שכתבתי
52) ומה שכתבתי
53) ומה שכתבתי
54) ומה שכתבתי
55) ומה שכתבתי
56) ומה שכתבתי
57) ומה שכתבתי
58) ומה שכתבתי
59) ומה שכתבתי
60) ומה שכתבתי
61) ומה שכתבתי
62) ומה שכתבתי
63) ומה שכתבתי
64) ומה שכתבתי
65) ומה שכתבתי
66) ומה שכתבתי
67) ומה שכתבתי
68) ומה שכתבתי
69) ומה שכתבתי
70) ומה שכתבתי
71) ומה שכתבתי
72) ומה שכתבתי
73) ומה שכתבתי
74) ומה שכתבתי
75) ומה שכתבתי
76) ומה שכתבתי
77) ומה שכתבתי
78) ומה שכתבתי
79) ומה שכתבתי
80) ומה שכתבתי
81) ומה שכתבתי
82) ומה שכתבתי
83) ומה שכתבתי
84) ומה שכתבתי
85) ומה שכתבתי
86) ומה שכתבתי
87) ומה שכתבתי
88) ומה שכתבתי
89) ומה שכתבתי
90) ומה שכתבתי
91) ומה שכתבתי
92) ומה שכתבתי
93) ומה שכתבתי
94) ומה שכתבתי
95) ומה שכתבתי
96) ומה שכתבתי
97) ומה שכתבתי
98) ומה שכתבתי
99) ומה שכתבתי
100) ומה שכתבתי

מרת ת"י

אגרת יא'מא — נדפסה לקמן ע' עה

אשר
(מ) וי
✓

דברי ברכה ✓
והוא יאמר

ב"ה, יט' שבט השל"ד
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות מצב זוג' תי',

השי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל וחלד

זח"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה

Spec
Del

Handwritten signature

מרת תתי

הנני מאשר קבלת מכתבי.

ויהי רצון שכשם שכתבה הידיעות כן חבשר טוב בכל הענינים
ובעניניהם בפרט, בטוב הגדאה והנגלה. והרי נכנסנו בחודש אדר
אשר הוא החודש המוצלח לכל היהודים בכל עניניהם.

[illegible]

ישיבת תומכי תמימים המרכזית
CENTRAL YESHIVAT TOMCHEI TMIMIM

כולל: עולי רוסיה עולי תימן • CONTAINING: PLEITE OLEY RUSSIA OLEY TEIMON

מיסודו של כ"ק אדמו"ר רבי יצחק זצוקללה"ה נבי"ם וי"ע מליובאוויטש • חתם נשיאות כ"ק אדמו"ר רבי כהנא מנחם מנחם שליט"א שניאורסאהן מליובאוויטש
I - darshei be in late Lubavitcher Rabbi Joseph I. Schneersohn of blessed memory • Under the Presidency of the Present Lubavitcher Rabbi Menachem M. Schneersohn

ב"ה לור כ"ד אייר תשל"ד
תשובה וא להזכיר

הקבוצה שחזרה מכ"ק אדמו"ר שליט"א לאחר חג הפסח, עדיין לא נכנסו ללמודים כדבעי, והנה עתה
וזאת מפני שבאו עם רוח שכאילו אחד מעיקרי חפיקים הוא לעשות ולהרכיב בשערי חניא
בישיבות השונות, והם רוצים לארגן עשרות שיעורי חניא ולצורך זה יש לנסות מרחקים,
ומהם באמצע היום גם לפה"צ וגם אחה"צ וגם בסדרי נגלה, וענין נסיעות אלו גורם הפרעה
וחלישות בלמודם הם גם בשאר חלקי היום וגם אצל שאר החלמידים הצעירים יותר ועל כן
שאלחנו באם להרשות פעילות זו ללא הגבלה של סדרי הישיבה או להגבילים רק לאחר סדר נגלה,
ובזה גופא אם רק פעם אחת בשבוע או פעמיים בשבוע לכל חלמיר מהמבוגרים,
לע עתה ניתן להם רשות רק אחר שעה 6 ופעמיים בשבוע.

כתבתי ונראה וקצת מאלו ונראה ונראה ונראה ונראה
א. סיניא

אגרת יא'קמב - נדפסה לקמן ע' קסג

ב"ו, יד' סיני חשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' ובו בקשת ברכה פ"נ מיום כח'
אייר, ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקללה"ה נבי"ם וי"ע

ובסת למותר להדגיש על הכרח הנהגה בחיי היום יומים
שתהא מחאימה להוראות תורתנו תורת חיים וקיום מצותי' עליהם
נאמר וחי בהם, שנוסף על העיקר שכן הוא ציווי הקב"ה הרי
זה גם הדרך לקבלה הברכה בהמצטרך להאדם.

והרי בעניני תורה ומצות ככל שיהי' המצב גם טוב בזה
חמיד יש מקום להוסיף כינוי שקשורים בהקב"ה שהוא אין סופי.

אשר אלה"ה פ"נ אדמו"ר ונראה ונראה ונראה ונראה
בברכה

אשר אלה"ה פ"נ אדמו"ר ונראה ונראה ונראה ונראה
אין אלה"ה פ"נ אדמו"ר ונראה ונראה ונראה ונראה
אשר אלה"ה פ"נ אדמו"ר ונראה ונראה ונראה ונראה

אגרת יא'קסב - נדפסה לקמן ע' קעז ואילך

אשר אלה"ה פ"נ אדמו"ר ונראה ונראה ונראה ונראה
אשר אלה"ה פ"נ אדמו"ר ונראה ונראה ונראה ונראה
אשר אלה"ה פ"נ אדמו"ר ונראה ונראה ונראה ונראה

אברהם יצחק משה (פאדל) זצ"ל
היה ראש הוועד הפועל
בשנים 1906-1907

אברהם יצחק משה (פאדל) זצ"ל
היה ראש הוועד הפועל
בשנים 1906-1907

אברהם יצחק משה (פאדל) זצ"ל
היה ראש הוועד הפועל
בשנים 1906-1907

אברהם יצחק משה (פאדל) זצ"ל
היה ראש הוועד הפועל
בשנים 1906-1907

אברהם יצחק משה (פאדל) זצ"ל
היה ראש הוועד הפועל
בשנים 1906-1907

אברהם יצחק משה (פאדל) זצ"ל
היה ראש הוועד הפועל
בשנים 1906-1907

אברהם יצחק משה (פאדל) זצ"ל
היה ראש הוועד הפועל
בשנים 1906-1907

ב"ה, ד' אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הו"ח אי"א נו"נ
בחור מעם ומורם מעם
ודורש טוב לעמו
בעל מדות תרומיות
ענף עץ אבות
מו"ה שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה:

בודאי מוסרים ידידינו המשותפים^{הפ"ש} ממני למר, כמו שרואני
מהידיעות שממציאים לי מהנעשה אהו. ואם בכלל משתוקק ומצטפה אני
לבשורות טובות מכ', על אחת כמה וכמה בשורות טובות מהסבת מצב
בריאותו, ובפרט שנוסף לידיעות בעל פה, זה עתה הביא לי נוסע
מכתבו.

ותקותי שמאז כתב המכתב יש הוספה בההסבה, וממלא הוא הציווי
וההוראה דמעלין בקדש, כולל גם כן העלי' וההסבה בגוף, שהרי
זהו גופו של בן עם קדוש. ובפרט על פי פתגם הפוסקים אשר הגוף
הוא נכסיו של הקב"ה, והנשמה נצטוה לשמור על נכסיו אלו, וככל
ציווי ה' בא הציווי^{הקב"ה} בקדמת נתינת כח למלא אותו ומתוך שמחה,
וכמו שאמר הכתוב עבדו^{הדי'} בשמחה. ובפרט על פי תורת החסידות,
מתחיל מתורת הבעש"ט הידועה: כי תראה חמור - כאשר תסתכל בעיון
טוב בהחומר שלך שהוא הגוף, כו' - לא זו הדרך (סיגופים וכו')
ישכון אור התורה, כי אם - עזוב תעזוב עמו, כו'.

ובפרט שנתקבל המכתב, ונכתב המענה, בחודש אלול, אשר המלך
(שהוא עצם הטוב וטבע הטוב להיטיב) נמצא בשדה ומקבל את כל
הרוצים להקביל פניו בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם
(כדודע משל אדה"ז, לקו"ת ראה, לב, טו"ב).

בברכה^{הקב"ה} וזריזות בהסבת הבריאות
ולזריזות בקבלת ברכת המלך בכלל -
לכתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה

טוב יותר אמוץ הקד אלוה דני.
 ויזלו עם הקד אלוהים אלהים
 דאמאן. הנה האל-אנפני אמת
 בלחשית אפני הקד אלוה. מוז
 שבו יתגה בלחשית יתגה אלוה עם בני
 בלחשית דני (עם פתח, אלוהים האלוהים) בלחשית אלוהים. אלוהים עם אלוהים.

אגרת יארלז - נדפסה לקמן ס"ע רס ואילך

ה) le fonctionne avec 9 enfants
 et la jardinière nous donne
 satisfaction

מה על הכתוב הזה כן ידעתי תפס.
 אין אפוא "הנשיאות" [אם]
 "הקד היתורה" בלחשית אלוה אלוה אלוה
 עם היוצא שם אלוה אלוה אלוה
 זה (אלה האלוהים) אלוה אלוה.
 וכן יצא אלוה אלוה אלוה אלוה.
 אלוה אלוה אלוה אלוה אלוה אלוה.
 צדק דאמאן.

① וואס א פאקסימיל
ב"ק אדמו"ר שליט"א

דברתי היום עם מאושאוויץ שי. ואמר לי שבנוגע למה שעוררתי
כ"ק אדמו"ר שליט"א בהיותו ליחידות ע"ד יחס הוואסיקאן לירושלים ח"ו,
דיבר נידו"ז עם בישאף (מברוקלין) אבל כנראה אין לו שום
השפעה על הוואסיקאן. יש לו ג"כ קשרים עם קארדינאל מנויארק,
ע"י מסארלס סילווער, אבל נוסף לזה שגם לו אין השפעה על הוואסיקאן
הוא שומה גדול וקשה לנהל משו"מ עמו.

אבל דיבר גם עם האב"י

שיש לו - לפי דבריו - קשרים טובים ישר הוואסיקאן, ואמר
שכ"ק אדמו"ר שליט"א מודאג מיחסם לירושלים, כי בזמן
האחרון חדלו מלהפציר להחזרת ירושלים או שיהי' זה עיר בין-לאומי,
ומעוניינים רק בשמירה מקומתיהם. (ומאושוויץ מסביר זה כי אם יחזירו
להקתולים מקומותיהם, יצטרכו גם להחזיר מקומות גם להבריק ארטאדאקס
אמר לו שאם לב"ק אדמו"ר שליט"א ידיעות שהמבב לא
כנה"ל מוכן הוא לבוא לכאן, וגם מד סילווער שי. הנ"ל, לדבר עדי"ז.

חיים יהודא

דנאע אדער פאן - דער, פון יאגא שאמידי דעמאס. ער, מיין פראגא אדער ער. ווערט אפ
ערין אין דער שטאט דערזא אדער.

דאס הייליג אעלע דערזא אדער

(פי אדער: פון שסיפיים איידעם דערזא יאגא פאן, ווען דעמאס פאן דער אדער יאגא ער
דער יאגא אדער - דערזא פאן אדער) - דעמאס אדערזא פאן - דאס אדער (וואס דעמאס
אדער יאגא: דער דעמאס דערזא אדער (אדער) מיין דעמאס דעמאס דעמאס (דאס אדערזא ווען
- דאס אדער יאגא דעמאס (דעמאס) אדערזא פאן - דאס אדער (וואס דעמאס) ערזא.

אגרת יא'רפו - נדפסה לקמן ע' רעט

(2) דאס דעמאס דעמאס אדער
אדער - דער דאס יאגא אדער
אדער דעמאס אדער (אדער) אדער
אדער אדער אדער (אדער) אדער
אדער אדער אדער (אדער) אדער

דער דעמאס יאגא ער
הפאס - אין דעמאס פאן (אדער)
אדער אדער אדער (אדער) אדער
אדער אדער אדער (אדער) אדער
אדער אדער אדער (אדער) אדער

אגרת יא'רפט - נדפסה לקמן ע' רפ

בנלחה עיני הסיצה
 חלצה - הוזה לה שאתדונת חלצה
 דתאילות, וכי תפסיה בעתה יות
 אזה - יחלד העלז ויתוסס
 דרלזות ענין הרעויה שאתעסקת דהם.
 זיהל הדיסם הדעית הל עי שתהי
 עסוקה דענין אחר אלערו-איה
 טיה (אטה) יאוצים, עזר אחרות
 דידע ופילד). ואם תפסיה דעית
 אמאם-י-דאטל זאן וזר תתבאר.

חלצה
 חלצה
 חלצה

מפתח

אגרת תאריך שם הנמען תוכן האגרת עמוד

תשל"ד

א	חתונת בנו	מוהד"י שוחט	בין כסה לעשור	י'תתקעג
	שליחות עם ישראל להשפיע על כל העמים.	כללי	ו' תשרי	י'תתקעד
ב	שנת הקהל			
ח	סיפורי חסידים לילדים	שטערנא שרה טייכמן	ח' תשרי	י'תתקעה
ט	אבלות בעייה"כ לפני מנחה		י"ג תשרי	י'תתקעו
ט	פרסום פעילות חמ"ה ברוסיה	מו"ה הלל זלצמן	כ"ח תשרי	י'תתקעז
י	זכותם. סגולת מצות תפילין	כללי-פרטי לחיילי צה"ל	ל' תשרי	י'תתקעח
יא	מעלת מצות צדקה	כנ"ל	תשרי	י'תתקעט
יב	תפקיד נשי ישראל		תשרי	י'תתקפ
יב	ויעקב הלך לדרכו. שנת הקהל	כללי	תחלת מ"ה	י'תתקפא
טז	השפעת החדש השביעי על כל השנה	כללי	ב' חשון	י'תתקפב
יז	שליחות לתות"ל כפ"ח	מוהרמ"מ פוטערפאָס	ג' חשון	י'תתקפג
יז	קופת הכנסת אורחים	מוהרמ"ז ירוסלאָווסקי	ד' חשון	י'תתקפד
יח	עידוד המשפחות השכולות והפצועים		ו' חשון	י'תתקפה
יח	בד"כ לא להגר מא"י לחו"ל		ו' חשון	י'תתקפו
יט	בקורת על העריכה	מערכת בטאון חב"ד	י"ג חשון	י'תתקפז
כא	ברכה להריון	מר אלי' גבאי	י"ג חשון	י'תתקפח
כב	נחת רוח מפעולותיו	מר שלמה נידאם	י"ג חשון	י'תתקפט
כג	התורה נתנה כח לרופא לרפאות	מו"ה חיים יעקב שלאָממע	י"ג חשון	י'תתקצ
כג	מהדורת התניא באנגלית	מו"ה שניאור זלמן יפה	י"ד מ"ח	י'תתקצא
כד	עצות בענייניהם		י"ז חשון	י'תתקצב
כד	הכח להלחם ביצה"ר		י"ח מ"ח	י'תתקצג
כה	איחולים ליום ההולדת	מוהש"ז שזר	כ' חשון	י'תתקצד
כו	שנת הקהל	דינער השנתי לתות"ל	כ' מרחשון	י'תתקצה
כח	א"א להתרחק ממורשת	מו"ה ישראל שחם	כ"ה מ"ח	י'תתקצו
כח	אדם נייטרלי ישמע שני הצדדים		כ"ו חשון	י'תתקצז
ל	שמירת טהרת המשפחה מועלת שלא תפיל ל		כ"ז חשון	י'תתקצח
לא	פתיחת מכון חנה	מרת שרה לבקובסקי		י'תתקצט
לא	שידוך תלוי בהחלטת הבן ולא בהורים		חשון	י'תת
לב	החזרת הוצאות הנסיעה לתלמידים	מו"ה אפרים וואַלף	חורף	י'אא
לב	גמ"ח שיסד אביו. קידוש ליום הולדת	מו"ה מרדכי לודמיר	כסלו	י'אב

אגרת	תאריך	שם הנמען	תוכן האגרת	עמוד
יא'ג	ר"ח כסלו		העלאת השכר בכולל	לב
יא'ד	ב' כסלו	מוהרי"ל שפירא	הוראות לישיבה במיאמי	לג
יא'ה	ז' כסלו		הנהלת הישיבה לתועלת התלמידים	לג
יא'ו	ח' כסלו	נחמה רחל סקובלו	חודש הגאולה	לד
יא'ז	תחלת חורף	יחידות צה"ל	זכותם. הוראה בעבודת ה' מאנשי הצבא	לד
יא'ח	תחלת חורף	מצוייני צה"ל	תגובת הרואים את מי שמסר נפשו עבורם לז	לז
יא'ט	י' כסלו	מר בנימין תלם	הוראה מימי החנוכה	לח
יא'י	י' כסלו	מערכת אוצר החסידים	הדפסת שער האמונה ושער היחוד	לט
יא'יא	י' כסלו	מר ע. הילבורג	געקליבענע שריפטן. המעשה הוא העיקר	לט
יא'יב	י' כסלו		השפעה על הבעל בעניני יהדות	מ
יא'יג	י"א כסלו	מר מרדכי צפורי	מהותו הרוחנית של עמנו	מא
יא'יד	י"א כסלו	מר יוסף שיין	עזרתו לעניני חב"ד	מד
יא'טו	אור לט"ו כסלו	כללי	ויעקב הלך לדרכו	מה
יא'טז	ט"ו כסלו	מרת אורה שפיר	המכתב למצוייני המלחמה	מט
יא'יז	ט"ו כסלו	מר צבי שפיר	כנ"ל	נ
יא'יח	ערב י"ט כסלו	דינער השנתי לתות"ל	חנוך לנער ע"פ דרכו	נ
יא'יט	ערב י"ט כסלו	כללי	מברק ל"ט כסלו	נב
יא'כ	כ"ב כסלו	מרה שמעון יעקובוביץ	מענה לא' אין בזה הוראה לשני	נג
יא'כא	כ"ב כסלו	הנהלת צא"ח	מעלת נרות חנוכה	נג
יא'כב	ערב חנוכה	ילדי ישראל שלא הגיעו		
		לגיל מצות	ההוראות מנרות חנוכה	נד
יא'כג	נר ה' דחנוכה	כללי	התכונה המיוחדת במצות נר חנוכה	נז
יא'כד	ז' דחנוכה		לא להצביע לרושמים גוים כיהודים	סב
יא'כה	זאת חנוכה	מצוייני צה"ל	זכות מס"נ להגנת עם ישראל	סב
יא'כו	זאת חנוכה	יחידות צה"ל	הוראה מאנשי הצבא ונרות חנוכה	סג
יא'כז	ה' טבת	חיילי צה"ל	הוראות מנרות חנוכה	סד
יא'כח	ה' טבת		יסוד ביי"ס	סה
יא'כט	ו' טבת		עניני שידוכים	סו
יא'ל	ז' טבת		לא לאחר זמן החתונה	סו
יא'לא	ז' טבת		ביקור בא"י	סו
יא'לב	י"ב טבת		אין חשש לבקר בא"י	סז
יא'לג	י"ד טבת		די בראי' וא"צ יחידות	סז
יא'לד	ט"ו טבת	בית רבקה	מסיימות. הוראת חנוכה מוסיף והולך ואור	סז
יא'לה	ט"ו טבת	מר פנחס להב	תפלין ספרים וקופת צדקה ביחידות צה"ל	סט
יא'לו	ט"ו טבת	גבריאל אוהנוב	תודה לחריטת מצבת אביו הרלוי"צ	ע
יא'לז	ט"ו טבת	ד"ר קאפיטמאן	עולים חדשים ימנעו מלבקר ברוסיה	עא
יא'לח	ט"ז טבת	מוהש"ז שזר	הסתלקות – אסתלק יקרא דקובה	עב
יא'לט	ט"ז טבת	הר"ר מרדכי פירון	תפלין ספרים וקופת צדקה ביחידות צה"ל	עג

אגרת	תאריך	שם הנמען	תוכן האגרת	עמוד
יא'מ	כ"א טבת	התוועדות חג הגאולה בראשל"צ	שיחות מכתב כללי ומאמר דא"ח	עד
יא'מא	כ"א טבת		שידוך אין ענינו לחנך המדובר	עה
יא'מב	טבת-שבט		פתיחת בית חב"ד בהתייעצות אנ"ש שם	עה
יא'מג	חורף	אלמנות צה"ל	נוסח התנחומין המקום כו' וירושלים	עו
יא'מד	חורף	אלמנות צה"ל	קשר איש לאשתו בנשמה, גם לאחר שנהרג	עז
יא'מה	ר"ח שבט	הנהלת צא"ח באה"ק	חלוקת המכתב לחיילים	עח
יא'מו	ר"ח שבט	שפרה גלומבוביץ-מרוזוב	עידוד אלמנות ויתומים	עט
יא'מז	ר"ח שבט	מר אפרים שור	התגברות על הקשיים	פ
יא'מח	ר"ח שבט		כהוראת המשפיע	פא
יא'מט	ב' שבט		הקדמת נעשה לנשמע	פא
יא'נ		ד"ר אריאל בר-סלע	יחידות, למחרת יו"ד שבט	פב
יא'נא	ה' שבט	מדרשית נועם פרדס חנה	ברכה למשתתפים בהתוועדות	פב
יא'נב	ערב יו"ד שבט	כללי	מברק ליו"ד שבט	פג
יא'נג	י"ב שבט	לתלמידים ולתלמידות	התעוררות בקשר ליום ההילולא	פג
יא'נד	י"ב שבט	נשי ובנות חב"ד צפת	התעוררות יו"ד שבט יתבטא במעשה בפועל	פד
יא'נה	י"ב שבט		עצה בעניני שידוכים	פה
יא'נו	ט"ו בשבט	הת' פנחס יעקב בוליטר	אמירת התהלים בכל שבת	פה
יא'נז	מוצאי ט"ו בשבט	מרת טעמא גורארי'	הביקור במכון חנה	פו
יא'נח	י"ח שבט		ניתוח למי שאין להם ילדים	פז
יא'נט	י"ט שבט		השפעה על זוגתו ע"י נשים	פז
יא'ס	י"ט שבט	מר שמואל אנה	זכותו בהגנת ארה"ק תעמוד לו	פח
יא'סא	ג' לפ' משפטים	גמ"ח שומרי שבת	גמ"ח והקהל	פט
יא'סב	כ' שבט		העתקה מל. א. לקראוניהייטס	צא
יא'סג	כ"א שבט	מו"ה אברהם מאלצבערג	זכות הקמת גמ"ח	צא
יא'סד	כ"ב שבט		הוספה בתומ"צ מוסיף בברכות	צב
יא'סה	כ"ג שבט	מוהרש"י זיין	הנחת תפלין ע"י אחר	צג
יא'סו	ד' לפ' תרומה	נשי ובנות חב"ד באה"ק	תרומה – הפרשה הרמה	צד
יא'סז	כ"ח שבט	מו"ה ירמ' ברנובר	קובץ התחיה	צו
יא'סח	שבט		השתתפות ביסוד ספריות	צז
יא'סט	בדר"ח אדר	מר בנימין סאקס	עשיית סרטים	צז
יא'ע	תחילת אדר	הנהלת צא"ח בני.	הוראות בחוברת לפורים	צח
יא'עא	ג' אדר		נסיעה לחו"ל לריוח לתשלום חובות	צח
יא'עב	ג' אדר	מרת אורה שפיר	טיפול רפואי של בנה	צט
יא'עג	ד' אדר	מהרח"צ ליפסקר	הדפסת התניא בפאיד	ק
יא'עד	ו' אדר	מוהר"א פליסקין	התוועדות פורים עם יוצאי רוסיה	ק
יא'עה	י"א אדר	מו"ה דוד ראסקין	דו"ח חלוקת המעות חנוכה	קא
יא'עו	י"א אדר		יסוד ת"ת בשיכון חב"ד לוד	קא

אגרת	תאריך	שם הנמשן	תוכן האגרת	עמוד
יא'עז	י"ב אדר	מר מיכאל ששר	הרבצת התורה בחוגי הנוער	קב
יא'עח	ערב פורים		ת"ח על הברכות.	קב
יא'עט	ימי הפורים	מוהש"ז שזר	שמחת פורים	קג
יא'פ	א' לפ' ויקהל	חגיגת "בית רבקה"	נשיאות כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ	קד
יא'פא	א' לפ' ויקהל		חגיגת פדיון הבן ובר מצוה בטורונטו	קו
יא'פב	ט"ז אדר	מר יוסף מוסטאווי	התמחותו בציור ובמשחק דמקה	קח
יא'פג	י"ז אדר	מר יוסף צ'חנובר	שלא יעזוב משרתו במשרד הבטחון	קח
יא'פד	י"ט אדר	רשת אהלי"י	פתיחת חטיבת ביניים	קי
יא'פה	כ' אדר	תות"ל מאנטרעאל	הוראה מפר' פקודי	קיא
יא'פו	כ' אדר	ד"ר אברהם גולנדסקי	ישים מבטחו ברופא כל בשר	קיג
יא'פז	כ' אדר	מר ארי' קויפמאן	מזווזות בדוקות במסעדה	קיד
יא'פח	כ"ז אדר	אברהם יוסף יאני	הנחת תפלין דר"ת	קיד
יא'פט	כ"ח אדר	מר שאול רמתי	פורים מורה על אחדות העם	קטו
יא'צ	כח אדר	מוהש"ז שזר	שמחה וגאולה מענינים המבלבלים	קטז
יא'צא	עש"ק פקודי	מו"ה יוסף וולדמאן	פרש"י שיתבאר בש"ק	קיו
יא'צב	שלהי אדר	מו"ה ישע' ישי גרונפלד	יהפך הבלתי רצוי לתענוג	קיו
יא'צג	שלהי אדר	נשי ובנות חב"ד		
		בירושלים	המשתתפות בכנס. יש לו מנה רוצה מאתים	קיח
יא'צד	חורף	א' מחיילי צה"ל	השירות ביחידה שנמצא בה	קיט
יא'צה	חורף	א' מאלמנות צה"ל	הסבר לילדים על האבא שנהרג במלחמה	קיט
יא'צו	שלהי חורף		להמשיך במקום עד סוף שנת הלימודים	קכ
יא'צז	שלהי חורף		קביעת זמן החתונה והסתדרות	קכ
יא'צח	ר"ח ניסן	מר יאיר עמיקם	השפעת ג' רגלים על כל השנה	קכא
יא'צט	ר"ח ניסן	רינה שרה ואירית	זמן חירותנו	קכב
יא'ק	ר"ח ניסן		הוספת היורשים בעניני יהדות	קכג
יא'קא	ר"ח ניסן	הנהלת צא"ח נ.י.	להתעסק רק בעניני צא"ח	קכג
יא'קב	ב' ניסן	מערכת "באהלי רבקה"	התמסרות אדמו"ר לחנוך הבנות	קכד
יא'קג	י"א ניסן	כללי	מצב בני' בגאולת מצרים. הקרבת קרבן פסח	קכה
יא'קד	י"א ניסן	מוהש"ז שזר	אישור קבלת כתבי דא"ח	קלא
יא'קה	י"א ניסן	מו"ה חיים יהודה פלדי	חירות מדאגות בגו"ר	קלב
יא'קו	י"א ניסן	הבחורה ענת בר-לב	התקרבותה לאורח חיים יהודי	קלג
יא'קז	י"א ניסן	מיכל בר-לב	להיות בת חכמה	קלג
יא'קח		מר זאוו	הגברת הרוחניות על הגשמיות בארה"ק	קלד
יא'קט	י"א ניסן	מרת פייגא דבורה	קבלת דאגות מתוך שמחה, שמביאה לבגרות	קלה
יא'קי	י"א ניסן		הנהגת הנוער בקיץ בארה"ב	קלז
יא'קיא	י"ב ניסן	מהרמ"י פעלער	הוספת בשו"ט	קלח
יא'קיב	ערב חה"פ	כללי	מברק לחה"פ	קלח
יא'קיג	אסרו חה"פ	מוה"ר פנחס מנחם אלטר	גודל הפלאת עוסק בצ"צ	קלח

עמוד	תוכן האגרת	שם הנמנן	תאריך	אגרת
קלט	הסתדרותו והסתדרות בנו	מוהא"ג מאַחעראַווסקי	כ"ד ניסן	יא'קיד
קמ	הנחת תפלין דר"ת מיום הבר מצוה	מרדכי קנלסקי	כ"ה ניסן	יא'קטו
קמ	היסח הדעת ממחשבה לא טובה		כ"ה ניסן	יא'קטז
קמא	עקרת ויטוד שעליו נבנה הבית	מרת אורה שפיר	כ"ה ניסן	יא'קיז
קמב	ריכוז בלימודים		כ"ה ניסן	יא'קיא
קמג	הסתדרות		כ"ה ניסן	יא'קיט
קמג	כנס לעולי רוסיה		כ"ו ניסן	יא'קכ
קמד	בדיקה – כהוראת רב		כ"ט ניסן	יא'קכא
קמד	הוראה מפסח שני לחנוך	חגיגת אהלי תורה	ר"ח אייר	יא'קכב
קמו	התרשמות מהכתבה	מר פנחס פרי	ר"ח אייר	יא'קכג
קמז	לימוד התורה דתלמידי הישיבה	התמימים החוזרים לאה"ק	אייר	יא'קכד
קמז	לא לקחת הכדורים		ו' אייר	יא'קכה
קמח	הוראה מפ' אמור ול"ג בעומר	נשי ובנות חב"ד	עש"ק אחו"ק	יא'קכו
קנא	חירות אמתית	מר יעקב רוזנטאל	עש"ק אחו"ק	יא'קכז
קנב	לא לנסוע לכאן בשביל יחידות		י"א אייר	יא'קכח
קנב	מנהגי חתונה בלי מחלוקת		י"א אייר	יא'קכט
קנג	קבלת ספרו מן הגנוזים	מהרי"ל ביאלר	י"א אייר	יא'קל
קנג	חי' וחייקה – שם אחד	מרת חייקה	י"ג אייר	יא'קלא
קנד	אין ענין לימוד באוניברסיטה		י"ג אייר	יא'קלב
קנד	הכנות לל"ג בעומר		פסח שני	יא'קלג
קנד	כנ"ל		פסח שני	יא'קלד
קנה	חיים ע"פ תורה בארה"ק	מרת ל. ארונדאיבה	פסח שני	יא'קלה
	התחלת השידוך היפך תורת חיים, אינו מתאים בשבילה		ט"ו אייר	יא'קלו
קנו	קרן חנה וקרן לוי יצחק	מו"ה שלום סיימאן	ט"ז אייר	יא'קלז
קנו	יחודו של ל"ג בעומר	כללי	ערב ל"ג בעומר	יא'קלח
קסא	ד"ת, אבל לא מלחמות ומשפטים	מו"ה דניאל חיים כהן	ל"ג בעומר	יא'קלט
קסב	מבצע מזווה	מו"ה יוסף וויינבערג	כ"ד אייר	יא'קמ
קסב	מזווה וספרים וקופת צדקה	מו"ה יוסף וויינבערג	כ"ד אייר	יא'קמא
קסג	תלמידים עניינים ע"פ הוראות ההנהלה	מו"ה אפרים וואַלף	כ"ד אייר	יא'קמב
קסג	שם השכונה – קרית חב"ד	מוהרא"ל קפלן	כ"ח אייר	יא'קמג
קסד	ביאור נוסח ספירת העומר	מוהר"א חזן	ימי הספירה	יא'קמד
קסה	תוכן ספירת העומר	קרן ישראל ארי' ליב	ימי הספירה	יא'קמה
קסו	מהסגולות לחיזוק האמונה		אייר	יא'קמו
קסו	זהירות בטהרת המשפחה		ער"ח סיון	יא'קמז
קסז	כנס וספר צאצאי אדה"ז	מוהרש"א הלפרין	ר"ח סיון	יא'קמח
קסט	בחה"ש צריך לאכול ולשמות	מוהש"ז שור	ר"ח סיון	יא'קמט
קע	הקונ' שלו ועריכת ספר	מוהרמ"ד ריבקיין	ר"ח סיון	יא'קנ

מפתח

אגרת	תאריך	שם הנמען	תוכן האגרת	עמוד
יא'קנא	ערב שבועות	לתלמידים ולתלמידות	ניצול ימי הקיץ לתורה	קעא
יא'קנב	ערב חה"ש	כללי	מברק לחה"ש	קעג
יא'קנג	קיץ	מוהר"מ הערסאן		
יא'קנד	קיץ	ומוהר"א ליפסקר	פיתוח תפארת בחורים	קעג
יא'קנה	קיץ	מוהר"א סטאן	תכנית לימודים בקייטנה	קעג
יא'קנו	קיץ		קדימה לקעמפ אמונה	קעד
יא'קנז	קיץ		קדימה לקייטנה שיש בה שיעורים	קעד
יא'קנח	קיץ		קאלעדז מציעה אתגרים ביהדות וצניעות	קעד
יא'קנט	ח' סיון		המצב הכלכלי בארה"ק	קעה
יא'קס	ט' סיון	מו"ה יוסף וויינבערג	לא מתאים ליהודי להיות מפוצל	קעה
יא'קסא	י"ג סיון	מוסדות חינוך ירושלים	ניהול עסק ע"פ שו"ע	קעה
			צירוף ת"ת לתורת אמת ובית חנה לבית	
יא'קסב	י"ד סיון		רבקה כפ"ח	קעו
יא'קסג	י"ז סיון	מו"ה מאיר טנג"י	תומ"צ דרך לקבלת הברכה	קעז
יא'קסד	כ' סיון	ועד כפר חב"ד	אין בנוהג בית הרב להתמנות נשיא האגודה	קעה
יא'קסה	כ"א סיון	המתעסקים במבצעים	בחירת מרא דאתרא	קעט
יא'קסו	כ"ב סיון	מוהר"ג בעליניצקי	השתתפות מקרן המבצעים	קפ
יא'קסז	כ"ו סיון		זכות במשניות שלומדים בעד נשמה	קפ
יא'קסח	סיום ירחא		לימוד שער הבטחון ועוד	קפא
	תליתאי	תות"ל מאַנטרעאַל	חג הסיום. מבצעים	קפא
יא'קסט	שלהי סיון	צא"ח ג.י.	התחלת פעילות המבצעים	קפד
יא'קע	ער"ח תמוז	בי"ס למלאכה כפ"ח	מסיימים. מבצעים	קפד
יא'קעא	ער"ח תמוז	בית רבקה מאַנטרעאַל	מסיימות. מבצעים	קפו
יא'קעב	אדר"ח תמוז	מר יוסף גדיש	כי מציון תצא תורה	קפז
יא'קעג	תחילת תמוז	כללי-פרטי	ההתעסקות במבצעים וההוראה מי"ב תמוז	קפה
יא'קעד	ג' תמוז	תושבי כפ"ח	ברכות אחרי המאורע המר	קצג
יא'קעה	ג' תמוז	חגיגת ברי מצוה	מבן י"ג למצות כו'	קצד
יא'קעו	ג' תמוז	מר אלי' סוסלאוו	היציאה מרוסיה בכח הדת	קצה
יא'קעז	ו' תמוז	מו"ה אברהם פרשן	קיום ההבטחה קודם הנסיעה	קצז
יא'קעח	ז' תמוז	ועד כפר חב"ד	בחירות לרבנות	קצח
יא'קעט	ח' תמוז		עניניי שידוכים	קצח
יא'קפ	י"א תמוז	מו"ה בצלאל שיף	הו"ל עתון ע"י שמי"ר	קצט
יא'קפא	י"ב תמוז	כללי	מברק לחג הגאולה	קצט
יא'קפב	ימי הגאולה	גן ישראל	ברכה לפתיחת המחנה	ר
יא'קפג	ט"ו תמוז	כללי	בקשה נפשית להגביר חיל במבצעים	רא
יא'קפד	ט"ו תמוז	רח"י ניומן	זכות שירותו כו' תעמוד לו	רג
יא'קפה	ט"ו תמוז	מהרמ"י העכט	הכירות עם מהרמ"י העכט	רג

עמוד	תוכן האגרת	שם הנמטץ	תאריך	אגרת
רד	עניני שידוכים		י"ח תמוז	יא'קפו
רד	אין הסכיבה מתאימה	מוהר"א בן עוליאל	י"ט תמוז	יא'קפו
רה	לימוד מחג הגאולה י"ב-י"ג תמוז	אהלי תורה מיאמי	כ"א תמוז	יא'קפח
רה	בחירות לרבנות	ועד כפר חב"ד	כ"ד תמוז	יא'קפט
רו	השפעה על סביבתו	מר יוסף צ'חנובר	כ"ה תמוז	יא'קצ
רז	הסתדרות בגשמיות וברוחניות	מר לייב מודל	כ"ח תמוז	יא'קצא
רח	חת"ת	מו"ה יצחק גליצנשטיין	כ"ו תמוז	יא'קצב
רח	השפעתו על אנשי הצבא	הרב מרדכי פירון	כ"ז תמוז	יא'קצג
רי	הרוחניות מזין את הגשמיות	חב"ד האוז קליבלנד	כ"ז תמוז	יא'קצד
ריא	אין אחראים לשמועות בשם כ"ק אדמו"ר	הנהלת א' המוסדות	תמוז	יא'קצה
ריב	בטחון		ג' מנ"א	יא'קצו
ריג	נס היציאה מרוסיה	מרת שרה לוין	י' מנ"א	יא'קצז
ריד	לימוד מס' גיטין בישיבות	מו"ה מרדכי מענטליק	י' מנ"א	יא'קצח
רטו	חמשת המבצעים	מר משה ברסלע	י' מנ"א	יא'קצט
רטז	בריאות הגוף והנשמה	קיטנת כפ"ח לבנות	י' מנ"א	יא'ר
רטז	הבחירות לרבנות	תושבי כפ"ח	י"ז מנ"א	יא'רא
ריז	שינוי סדר שיעורי תורה	אנ"ש ירושלים	י"ז מנ"א	יא'רב
		מרת זלדה מישקובסקי	י"ז מנ"א	יא'רג
ריח	השתדלות בענין השמחה	שניאורסון		
ריט	תומ"צ מביאים ברכות השם	מר יוחאי ציונוב	י"ז מנ"א	יא'רד
רכ	דרכי ההשפעה על הבחורה		י"ז מנ"א	יא'רה
רכא	כינוס השנתי	נשי ובנות חב"ד באה"ק	כ"ף מנ"א	יא'רו
רכב	תומ"צ הדרך לקבלת הברכות		כ"ד מנ"א	יא'רו
רכב	רעיון שגועני		כ"ד מנ"א	יא'רח
רכג	השפעה על סביבתו	מר אליעזר וויזעל	כ"ו מנ"א	יא'רט
רכד	זכות פעילותו בביתו העיר לוד	מר צבי איצקוביץ	כ"ו באב	יא'רי
רכה	המשך הלימודים בסמינר כפ"ח		שלהי קיץ	יא'ריא
רכה	יציאה מא"י. גיור אמיתי		ר"ח אלול	יא'ריב
רכח	ניצול הזמן להפצת תומ"צ		ר"ח אלול	יא'ריג
רכט	עניני שידוכים		ר"ח אלול	יא'ריד
רל	ר"ת אלול. מבצעים	כללי	תחילת אלול	יא'רטו
רלג	הנמצאים לע"ע בכלא	צא"ח אה"ק	ב' אלול	יא'רטז
רלה	שמירת הגוף מתוך שמחה	מוהש"ז שזר	ד' אלול	יא'ריו
רלז	ללמוד בישיבה		ח' אלול	יא'ריח
רלז	נימול שאמו אינה יהודי'		ט' אלול	יא'ריט
רלח	אין קול מחאתו נשמע	רא"צ גרינברג	י"א אלול	יא'רכ
רמ	כינוסי תורה תפלה וצדקה	כללי-פרטי	ט"ו אלול	יא'רכא
רמג	ניחום האבלים	משפחת לעוויטין	ט"ו אלול	יא'רכב

אגרת	תאריך	שם הנמען	תוכן האגרת	עמוד
יא'רכג	י"ז אלול	מר אלי'	ברכה ללידת בן. להיות דוגמה עבור הסביבה	רמד
יא'רכד	ח"י אלול	כנס צאצאי אדה"ז	התחזקות בתורת החסידות	רמה
יא'רכה	ח"י אלול	הקבוצה מאה"ק	להכניס חיות בעניני אלול	רמו
יא'רכו	כ"ב אלול	ועד כפר חב"ד	בחירות להועד	רמו
יא'רכז	כ"ד אלול	העולים החדשים	הסתדרותם בגו"ר	רמח
יא'רכח	כ"ה אלול	מוה"ר שלום משאש	להמשיך לכהן במרוקו	רמט
יא'רכט	ימי הסליחות	כללי	בריאת האדם והכתרת המלך בר"ה. בטחון רג	רנ
יא'רל	ימי הסליחות	בית לוינסטיין-שיקום	ברכת שנה טובה	רנו
יא'רלא	ימי הסליחות	אלחנן דב מורוזוב	כנ"ל	רנז
יא'רלב	ערב ר"ה	מר אפרים קציר	כנ"ל	רנז
יא'רלג			כשרות אכו"ש ועוד ממשיכים ברכות ה'	רנח
יא'רלד			שמירת ש"ק בעסק	רנח
יא'רלה			מחיצה בביהכ"נ	רנט
יא'רלו			תכנית מוסיקה ברוח היהדות	רנט
יא'רלז			חגיגת בר מצוה והתחלת הנחת תפלין	רס
יא'רלח		מוהרא"י שארף	זכות הצדקה תעמוד לו	רסא
יא'רלט			מי שחייב לאחרים לא ירבה בצדקות	רסא
יא'רמ			זריות מראה על שמחה	רסא
יא'רמא			אכילת התפוח בתחלת סעודת ר"ה	רסב
יא'רמב			לימודי קודש או לימודי חול אבל לא בטלה	רסב
יא'רמג			לא לצאת מא"י	רסג
יא'רמד			לימוד ילד חולה בכיתה רגילה	רסג
יא'רמה			יתרפא ואח"כ יתעניין בשידוך	רסג
יא'רמו			הצהרת טורא קאלעדזש שאינה תחליף	רסד
			לישיבה	רסד
יא'רמז			עבודה במוסד שאינו במסגרת חב"ד	רסד
יא'רמח			לא לכתוב שהמוסד בנשיאות כ"ק אדמו"ר	רסד
יא'רמט			סכסוך בישיבה לפנות למרכז תו"ת	רסה
יא'רנ			כ"ז שלא ימצא עבודה טובה יותר ימשיך	רסה
			בזה	רסה
יא'רנא		מוהרח"י קרינסקי	יחס הואתיקאן לארה"ק	רסה
יא'רנב			פעילות בעיר חדשה שיש חשש שיפריעו	רסו
יא'רנג			לא ללוות לנסיעות לכאן	רסו
יא'רנד			אחרי תקופת נסיון צ"ל התדברות והסכמת	רסו
			הצדדים	רסו
יא'רנה			פתיחת בית חב"ד רק אחרי דיון עם אנ"ש	רסז
			שבמקום	רסז
יא'רנו		מו"ה אשר ציילינגאלד	פעילות בביהכ"נ שיש בו מיקרופון ובלי	רסז
			מחיצה	רסז

אגרת	תאריך	שם הנמשן	תוכן האגרת	עמוד
יא'רנז			הפצת היהדות בין אקדמאים	רסח
יא'רנח			פתיחת מגזין, להתחיל במינימום	רסח
יא'רנט			כשמעלימים שיש סכסוך – הרי לא עניתי	רסח
יא'רס		מו"ה אברהם אַלטיין	אחד שהבטיח בניית בית חב"ד ומקוה וחזר בו	רסט
יא'רסא			שאלה בנישואין ושלוש בית	רסט
יא'רסב		מכון ליובאוויטש, כפ"ח	אופן תרגום השיחות	ער
יא'רסג			עניני שידוכים	ער
יא'רסד			בקשת מחילה בביטול שידוך	רעא
יא'רסה			כשיש לאמו ב' שמות ולמדוברת שם א' אין חשש	רעא
יא'רסו			לא להתקשר בשידוך בגיל צעיר כזה	ערב
יא'רסז			עניני שידוכים	ערב
יא'רסח			כנ"ל	ערב
יא'רסט			כנ"ל	רעג
יא'ער			אחר גט אין כדאי שיהי' בית משותף	רעג
יא'רעא			נסיעת הורים לחתונה מעבר לים, אבל לא אח ואחות	רעג
יא'ערב			השפעה על הרוצה בנישואי תערובת	עדר
יא'רעג			כנ"ל	עדר
יא'עדד			לילך לד"ת	עדר
יא'ערה			השפעה על הבעל	ערה
יא'רעו			שלום בית	ערה
יא'רעז			כנ"ל	ערה
יא'רעח			אימוץ	רעו
יא'רעט			כשרב אומר שאסור להחמיר	רעו
יא'רפ			בטחון תמהר ברכת ה'	רעו
יא'רפא			להשתדל להתברך בעוד זחור"ק	רעז
יא'רפב			טהמ"ש"פ, ביאפסי, קישור טיובס	רעז
יא'רפג			ניתוק השבילים בנייתו פרוסטט	רעח
יא'רפד			ניתוח קאטאראק כשיש חשש לבריאות	רעח
יא'רפה			שכירת מקום פנוי בבית הספר	רעח
יא'רפו			מכירת בית ועצה בעניני פרנסה	רעט
יא'רפז			השתדלות מציאת פרנסה בנ"י	רעט
יא'רפח		מו"ה יוסף וויינבערג	עצות לא' ששואל בעניני עסק	רפ
יא'רפט			ברכה בהנחת הידים אין נהוג כאן	רפ
יא'רצ			הסתדרות בצרפת או א"י	רפ
יא'רצא			מכירי הבתים בא"י	רפא

אגרת	תאריך	שם הנמען	תוכן האגרת	עמוד
יא'רצב		מוהרש"ה שמירלאַק	שכירות בית לבהכנ"ס ואח"כ יקנו	רפא
יא'רצג			להסיח דעת מהתבוננות תמידית במצבה	רפב
יא'רצד			הפצת הידיעות שרוכשת על חברותיה	רפב
יא'רצה			לתפוס מקום חשוב בפעילות ותתרומם	
			חשיבות	רפב
יא'רצו			עניני שידוך והסתדרות	רפג
יא'רצז			חקו"ד ע"י רבנים	רפג
יא'רצח			מעלת הדת וחב"ד – שזו שיטה טובה	רפג
יא'רצט		מוהרמ"ד ריבקין	הקונ' שהדפיס והכנת ספרו	רפד
יא"ש		מוהרי"ז דבורץ	סתירה במדרשים	רפה

אגרות קודש

אדמו"ר זי"ע

— כרך עשרים ותשעה —

י'תתקעג

בי"ה, בין כסה לעשור, ה'תשל"ד,
שנת הקהל את העם
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"נ רב פעלים וכו'
מוה"ר דב יהודא שי' זוג' הרבנית תחי'

שלום וברכה!

נעם לי לקבל פ"ש מכאו"א מהם, ובמיוחד הידיעות על דבר החתונה
לפרטיי,

ויהי רצון שיהי' בנין עדי עד ויקויימו כל הברכות בזה.

ובעמדנו בין כסה לעשור — יהי רצון שיתברכו — כאו"א —
בתוככי כלל ישראל בחתימה וגמר חתימה טובה ותמיד כל הימים יבשרו
אך טוב בטוב הנראה והנגלה.

בכבוד ובברכה לאווי"ש טובות בכל,

מ. שניאורסאהן

י'תתקעג

חלק מהאגרות הוא מהעתק המזכירות, וחלקן — מצילום האגרת. לא נסמן בהערות אלא אם
מקורה אחר, או שכבר נדפסו במקום אחר (בלקו"ש וכיו"ב).

מוה"ר דב יהודא זוג' הרבנית: שחט, טורונטו. אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ח אגרת
י'תתיט, ובהנסמן בהערות שם.

על דבר החתונה: של בנם מאיר עובדי' שי', בכ"א אלול תשל"ג. ראה גם לעיל שם.

י'תתקעד

בי"ה, ו' תשרי, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

אין המשך צום בריוו אויף ראש־השנה —

אין וועלכן עס רעדט זיך וועגן דער שליחות וואָס דער באַשעפער
האָט געגעבן דעם מענטשן אַלס דעם אויסדערוויילטן פון אַלע באַשעפענישן,
צוזאַמען מיט אומגעהויערע כוחות דורכצופירן די שליחות אין לעבן —

וויל איך דאָ אונטערשטרייכן נאָך אַ נקודה: אַז פונקט ווי דאָס
געזאָגטע באַציט זיך אויף יעדן אידן, אַלס יחיד, באַציט זיך דאָס אויך
און נאָך אין אַ שטאַרקערן אופן אויף דעם אידישן פאָלק, דעם אתה
בחרתנו (אויסדערוויילטן) פאָלק, וועמען דער באַשעפער האָט געגעבן אַ
ספעציעלע שליחות אַלס פאָלק צווישן די פעלקער פון דער וועלט, ווי דער
נביא זאָגט: **כה אמר הא־ל הו' בורא השמים גו' הארץ וצאצא'י גו'**
ואצרך ואתנך לברית עם לאור גויים (אַזוי האָט געזאָגט ג־ט דער
באַשעפער פון הימל .. ערד און אירע באַשעפענישן .. איך וועל דיר היטן
און מאַכן אַ בונד־פאָלק, אַ ליכט פון די פעלקער).

און פונקט ווי דער איד אַלס יחיד טאָר ניט פאַרגעסן אויף זיין
שליחות, נאָר אדרבא — ער מוז אַלעמאָל זיין דורכגעדרונגען מיט זיין

אתה בחרתנו: כמש"נ דברים (ז, וז) ובכ"מ. וראה תניא פמ"ט. להעיר מפרש"י
לדברים יד, ב.

כה .. גויים: ישעי' מב, הו (כפי' הרד"ק ועוד שם). וראה רמב"ם הל' מלכים (פ"ח
ה"י): וכן צווה כו' כל באי העולם.

טאָר ניט .. אחריות: להעיר מתורת הבעש"ט עה"פ יצא אדם (ספה"מ אידיש ע' ר
ואילך) ומובן במכש"כ בנוגע לרבים וכלל.

י'תתקעד

נדפסה בלקו"ש ח"ט ע' 484 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת. תרגום האגרת בלה"ק נדפס
ב„תורת מנחם — אגרות מלך" ח"א ע' קב ואילך.
בריוו אויף ראש־השנה: לעיל חכ"ח אגרת י'תתקט.

אחריות אין דעם און ניט אונטערשאצן זיינע כוחות, אַזוי דאַרף אויך דער אידישער פּאָלק אַלס פּאָלק — שטענדיג געדענקן זיין ספּעציעלע אויפגאַבע און ניט אונטערשאצן זיינע כוחות און אַודאי ניט נאָכלויפן אַדער נאָכמאַכן אַנדערע פעלקער.

דאָס זעלבע באַציט זיך אין אַ קלענערן פאַרנעם און אין מער קאָנקרעטע ביישפּילען אויף יעדער אידישער קהלה, יעדער אידישער אַרגאַניזאַציע וואָס עס זאָל ניט זיין דער פאַרמעלער צוועק פון איר גרינדונג, ביז אפילו אויף אַן איינצעלנעם אידן אויב ער געפינט זיך אין אַ מצב וואָס ער ווערט באַטראַכט אַלס אַ ביישפּיל אַדער פאַרשטעער פונם גאַנצן אידישען פּאָלק.

* * *

די דאָזיגע באַוואָרנונג איז נויטיג, פאַרשטייט זיך, ניט אין דעם געביט וואו די אייגענאַרטיקייט פון אידישן פּאָלק איז קלאַר פאַר אַלעמען, אין דעם געביט פון ריין רוחניות'דיגען לעבן, פון אמת'ע אידישקייט: תורה און מצות, נאָר ספּעציעל אין דעם געביט פון ענינים אין וועלכע אַלע פעלקער גלייכן זיך אויס מער-ווייניגער אויסערליך, ד.ה. אין דעם געביט פון די **אַזוי גערופענע** אַלגעמיינע און וועלטלעכע זאַכן, די באַציאונג פון די קהלות אַדער אַרגאַניזאַציעס צו דער אויסווייניגסטער וועלט אַדער צווישן זיך, וואָס דאַרף זיין די שטרעבונג פון אַ קהלה אַדער אַרגאַניזאַציע אין די געביטן פון באַשטימען זייער פירערשאַפט, וועלכע פונקטען פון זייער פראָגראַם קומען פריער, ווי פאַנאַנדערטיילען זייערע מיטלען א.ז.וו.

נאָכלויפן .. נאָכמאַכן: ראה יחזקאל כ, לב-לג. שו"ת הצ"צ חיו"ד סצ"א ובהשמטות סוף שער המילואים. קונטרס ומעין מ"יא בסופו. ולהעיר מביאור מרז"ל אנה נסיב מלכא (סי' המאמרים תר"ל ע' רצג ואילך).

אַזוי גערופענע: כי באמת גם בהם נאמר בכל דרכיך דעהו וכל מעשיך יהיו לשם שמים (טושו"ע או"ח סרל"א. וצ"ע שבשו"ע אדה"ז סקניו ס"ב לא העתיק כל מעשיך כו').

ובהשמטות .. המילואים: במהדורת תשנ"ד – סי' ש.

מרז"ל: איכ"ר פ"ג, ח. וראה גם תורת מנחם – סה"מ ניסן ע' קכו ואילך.

בכל דרכיך דעהו: משלי ג, ו.

וכל .. שמים: אבות פ"ב מ"ב. רמב"ם הל' דעות ספ"ג.

וצ"ע .. מעשיך: ראה גם לקו"ש ח"כ ע' 552 בשוה"ג.

עס טרעפט אז אין דעם אלעם וויל מען באַשליסען לויט כח און **כמות** מער ווי לויט רוח און **איכות**. ווערט אויך אין דעם געביט באַוואַרענט, אַז לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות (ניט מיט מאַכט און ניט מיט כח נאָר מיט מיין גייסט זאָגט דער אויבערשטער). דעם אידישן פאָלק, דעם אידישן כלל (אפילו אַן אידן אַלס אַ יחיד) זיינען געגעבן געוואָרען ספעציעלע ג־טליכע (רוחי) כוחות דורכצופירן זיין שליחות אין דער פולסטער מאָס. וואָרום באַ אידן זיינען די פיזישע כוחות פאַרבונדן און אונטערוואָרפען צו זיינע גייסטיגע כוחות, וועלכע זיינען אומבאַגרענעצט.

אַלס ביישפּיל אין דעם דינט די צייט פון שלמה המלך, ווען אידן אַלס פאָלק צווישן די פעלקער זיינען געשטאַנען אין דער העכסטער מדריגה פון זייער שלימות, ווי אונזערע חכמים זכרונם לברכה באַמערקן אויף דעם, אַז זיי זיינען געווען אין אַ מצב פון **קיימא סיהרא באשלמותא** (די לבנה איז געווען אין איר שלימות — אַ פולע לבנה) —

וואָרום, ווי באַקאַנט, איז דער אידישער פאָלק געגליכן צו דער לבנה און זיי „ציילן“ זייער צייט (די חדשים פון לוח) לויט דער לבנה, וואָס פון די טעמים אין דעם איז, אַז אַזוי ווי די לבנה מאַכט דורך ענדערונגען לויט איר מצב לגבי דער זון, וועמענס ליכט זי שפיגלט אָפּ, אַזוי שטייט דער אידישער פאָלק אין ענדערונגען לויט ווי אידן שפיגלען אָפּ די ליכט פון דעם אויבערשטן, ווי עס שטייט געשריבן **כי שמש ומגן הוי' אלקים** (אַ זון און באַשיצונג איז הוי' ג־ט). —

האַט זיך די דאָזיגע שלימות אין דער צייט פון שלמה המלך (ניט קוקנדיג וואָס אויך דאָן זיינען אידן געווען אין כמות, גשמיות — **המעט מכל העמים**) אויסגעדריקט אין אַ גאַנצן אייגנאַרטיקען אופן אין די

לא .. צבאות: זכרי' ד, ו.

קיימא סיהרא באשלמותא: זח"ב פה, א. וראה ג"כ שמו"ר פט"ו, כו.

אידישער פאָלק .. לבנה: סוכה כט, א. תו"א יתרו סז, ג.

כי .. אלקים: תהלים פד, יב.

אַ גאַנצן אייגנאַרטיקען אופן: ועד"ז הי' כו"כ פעמים בדברי ימי עם ישראל (ע"י כי

פאַרבינדונגען פונם אידישען פאָלק מיט די אַנדערע פעלקער פון דער וועלט. דער רום פון שלמה המלך'ס חכמה האָט דערגרייכט די ווייטסטע מדינות און האָט דערוועקט אַ שטאַרקן באַגער באַ מלכים און פירער צו קומען זען זיין אויפפירונג און **לערנען** פון זיין חכמה, וועלכע ער האָט געבעטן און באַקומען דורך זיין תפלה צום אויבערשטן און באַזירט אויף ג-טליכקייט,

און ווען זיי זיינען געקומען האָבן זיי אויך געזען ווי אונטער זיין הערשאַפט לעבט אַ פאָלק אויך זיין גשמיות'דיקען פיזישען לעבן **לבטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו** (אין זיכערקייט יעדערער אונטער זיין וויינטרויבען-בוים און אונטער זיין פייגען-בוים), אין אַ לאַנד וואָס **תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה** (וואו ג-טליכקייט, די ג-טלעכע השגחה פרטית זעט זיך אָן שטענדיג, פון אָנהויב יאָר ביז ענדע יאָר). און דאָס האָט געבראַכט שלום צווישן אידן און אַלע פעלקער אַרום.

עס איז דורכדעם קלאָר אַרויסגעבראַכט געוואָרען, אַז ווען אידן פירן זיך על פי תורה דערגרייכט מען אמת'ן שלום און זיי זיינען אַ וועגווייזער פאַר די פעלקער, **והלכו גויים לאורך** (די פעלקער וועלן גיין לויט דיין ליכט) — די ליכטיקייט פון **נר מצוה ותורה אור**.

* * *

להוי' מצוקי ארץ גוי', וכנבואת חנה (הפטורת יום א' דר"ה) — „שירה זו על מלכי או"ה ועל כנסי"י": עלץ לבי **בהוי'** וכפ"י התרגום בארוכה (הובא בקיצור ברד"ק שם): בימי שמואל כו' ועד „וירם קרן משיחו" — מלך המשיח.

דער רום .. חכמה: מלכים א, יו"ד. דה"ב ט. תהלים עב י' ואילך.
געבעטן און באַקומען: מ"א ג, ט ואילך. דה"ב א, י' ואילך. ובקה"ר בתחלתו: מכאן .. תורה.

לבטח .. תאנתו: מ"א ה, ה. וראה ס' הליקוט'ים להאריז"ל לזכרי' ד, ז.
תמיד .. שנה: דברים יא, יב. וראה אור תורה להה"מ עה"פ. אוה"ת להצ"צ שם.
והלכו גויים לאורך: ישעי' ס, ג. ושם לפני זה: כי הנה החושך גוי'.
נר .. אור: משלי ו, כג. ולהעיר כי כן קרא אדהאמ"צ לספרו שער האמונה ושער היחוד.

עלץ לבי בהוי': שם, א.

וירם קרן משיחו: שם, יו"ד.

אור תורה להה"מ עה"פ: בהוצאת קה"ת — נב, ג ואילך.

אוה"ת להצ"צ: עקב ע' תר ואילך. ע' תרה ואילך.

די דאָזיגע שליחות פון אידן און אידישן כלל איז ניט באַשרענקט צו דער צייט ווען אידן געפינען זיך אין אַ מצב פון **קיימא סיהרא באשלותא**, נאָר אויך ווען אידן זיינען אין גלות, **מפוזר ומפורד בין העמים** (צעשפרייט און צעטיילט צווישן די פעלקער), וואָרום אויך דאָן זיינען זיי **עם אחד** וואס **דתיים שונות מכל עם** (איין פאָלק, וועמענס געזעצן זיינען אַנדערש פון **אַלע** אַנדערע פעלקער), און דאָס ווייסן און אַנערקענען אַלע פעלקער פון דער וועלט.

וואָרום אפילו ווען אידן זיינען אין גלות, איז בלויז דער אידישער גוף אין גלות, אָבער די אידישע נשמה איז קיינמאָל ניט אין גלות און גויים האָבן אויף איר קיין שליטה ניט. במילא, אויך זייענדיק אין גלות טאָרן אידן ניט פאַרגעסן זייער שליחות און ניט אונטערשאַצן זייערע כוחות, ווי קליין זייערע גשמיות'דיגע כוחות זאָלן ניט זיין. ווייל, ווי געזאָגט, זיינען די גשמיות'דיגע כוחות באַ אידן פאַרבונדן מיט רוחניות, און רוחניות שטייט ניט אונטער קיינע הגבלות (באַגרענעצונגען) אויך אין צייט פון גלות.

אין איינפאַכע אותיות: וואו נאָר אידן געפינען זיך, אין חוץ לארץ אָדער אין ארץ ישראל, אפילו איין איד אין אַ פאַרוואַרפענעם ווינקל אין עק וועלט, דאָרף יעדער כלל אָדער פרט געדענקען, אַז ער איז אַ טייל פון גאַנצן אידישן פאָלק און אַ פאַרשטייער פון דעם גאַנצן אידישן פאָלק, פון דעם **עם אחד**, איין פאָלק זינט מתן תורה ביז אחרית הימים (ענדע פון דער צייט).

* * *

דאָס אויבנגעזאָגטע האָט אויך אַ ספּעציעלע שייכות צום נייעם יאָר אין וועלכן מיר זיינען איצט אַריינגעגאַנגען, דער יאָר פון **הקהל את העם האנשים והנשים והטף** (פאַרזאַמעל דעם פאָלק, די מענער און די פרויען און די קינדער), וואָס דערמאָנט אונז וועגן דער מצוה וואָס איז

מפוזר .. עם: מגלת אסתר ג, ח. וראה ד"ה בלילה ההוא, ש"ת ס"ד.
נשמה .. גלות: ראה רשימה בהקדמת קונטרס יד (ס') הקונטרסים כרך א' ע' שט).
הקהל .. הזאת: דברים לא, יב.
דער מצוה .. ג-ט": ראה בכ"ז רמב"ם סוף הל' חגיגה.

ד"ה בלילה: סה"מ ה'ש"ת ע' 8.
 דער יאָר פון הקהל: ראה גם לקמן אגרות יתתקפא. יתתקפה. יא"סא. יא'קסח. יא'קפב-יא'קפג.

דורכגעפירט געוואָרן אין דער צייט פון בית־המקדש, באַלד נאָך דעם יאָר פון שמיטה, אין דעם יום־טוב סוכות, ווען אַלע אידן, מענער, פרויען, און אפילו גאָר קליינע קינדער, זיינען פאַרזאַמלט געוואָרען אין בית־המקדש, און דער מלך האָט פאַר זיי פאַרגעלייענט פון דער תורה געוויסע פרשיות, און אַלע „האָבן זיך צוגעהערט מיט גרויס כוונה און מיט ערפּורכט און יראה און פריידיגען ציטער, ווי אין דעם טאָג ווען די תורה איז געגעבן געוואָרן אין סיני .. און זיי האָבן זיך פאַרגעשטעלט אַז זיי באַקומען איצט די תורה צום ערשטן מאל און הערן דאָס **מפי הגבורה** (פון דעם אויבערשטן אַליין), וואָרום דער מלך איז דער שליח צו מאַכן הערן די רייד פון ג־ט".

און חאָטש די מצוה פון **הקהל** — אין איר פשוט'ן און טאַטזאַלעכן אופן — איז פאַרבונדן מיט דער צייט פון בית־המקדש און קען איצט ניט דורכגעפירט ווערן בפועל, איז זי אָבער — גלייך מיט אַלע אַנדערע מצוות פון דעם סוג — דאָ און גילטיג ברוחניות אויך בזמן הגלות, און אומעטום, וואָרום די תורה איז דאָך אַ נצחיות'דיגע אויך אין אירע פרטים און איז ניט באַגרענעצט אין צייט און אין אָרט.

דערמאָנט אונז די מצוה פון **הקהל**, אַז וואו נאָר אידן געפינען זיך, און ווי צעשפרייט זיי זאָלן ניט זיין, איז יעדערער פון זיי אַ טייל פון **הקהל את העם**, פון דעם **עם אחד**, דורכדעם וואָס זיי פאַרקערפערן אין זיך און אין זייער טאַג־טעגלעכן לעבן די **תורה אחת**, פונקט ווי אין דעם טאָג ווען זי איז זיי געגעבן געוואָרן בסיני מפי הגבורה, פון **ה' אחד**, און יעדערער אָן קיין אויסנאָם האָט אַ ג־טלעכע שליחות: **ישמעו ילמדו ויראו את ה' אלקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת** (זיי זאָלן הערן און זאָלן לערנען און מורא האָבן פאַר ג־ט אייער ג־ט, און היטן צו טאָן אַלע רייד פון דער דאָזיגער תורה),

און דאָס איז אויך דער ענד ציל און דער פאַקטאָר וואָס דאַרף

גאָר קליינע קינדער: להמנחת חינוך — משנולד. וראה רמב"ן עה"ת. חגיגה ג, א בחדא"ג מהרש"א. ומירוש' ריש חגיגה: ואין קטן גדול מסף (בתמי' משמע דעכ"פ בלא הגיעו לחינוך קאי).

גאָר קליינע קינדער: ראה גם מכתב יום שלושים לחודש תשרי ה'תשמ"ז הערה ד"ה והטף. וש"נ. לקו"ש ח"ט ע' 363 ואילך.
תורה .. נצחיות'דיגע: תניא רפ"ז.

באלעבן און אָנפירן מיט אַלע באַשלוסען פון יעדער אידישער קערפערשאַפט, אַרגאַניזאַציע, קהלה א.א.וו.

און דורכדעם וועט מען אויך מקרב זיין די גאולה האמתית והשלימה דורך משיח צדקנו, וועלכער וועט **בנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל** (בויען דעם בית המקדש און נאָכדעם צוזאַמען קלייבן די פאַרוואָגלטע אידן) און עס וועט זיין **אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד** (איבערמאַכן באַ די פעלקער אַ קלאָרע שפראַך, אַז זיי זאָלן אַלע רופן אין נאָמען פון ג־ט און אים דינען ווי איין מענטש) און ברענגען די גאַנצע וועלט צו דער העכסטער שלימות פון **מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים** (די ערד וועט פול ווערן מיט ג־טלעכן וויסן, ווי וואַסער וואָס באַדעקט דעם ים).

בברכת חתימה וגמר חתימה טובה בגשמיות וברוחניות גם יחד,

מנחם שניאורסאהן

י'תתקעה

[ח' תשרי, ה'תשל"ד]

(1) ות"ח. להחזיר.

(2) ויה"ר שיהא בהצלחה.

(3) בטח תבוא „הקדמה" או מעין.

עכ"פ צ"ל „ב"ה" וכיו"ב.

בנה .. אחד : רמב"ם ה' מלכים ספ"א.

ולעבדו : כן הוא בדפוס י רמב"ם שראיתי. ובקרא (צפני' ג, ט) : לעבדו (בלא וא"ו).

מלאה .. מכסים : ישעי' יא, ט. רמב"ם סוף ה' מלכים וסיום ספרו. וראה לקוטי

לוי"צ לזח"ג (ע' רט"דרא).

ולעבדו : ראה גם לעיל חכ"ז אגרת י"ב, הערה ד"ה לשפוט גו'. לקו"ש חכ"ג ע' 103 בהערה.

י'תתקעה

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבה של מרת שטערנא שרה טייכמן, מח' תשרי ה'תשל"ד.

ות"ח : במכתבה : אני מצרפת כאן את עבודתי – „ספורי חסידים לילדים". בקרוב יצא הספר

בעז"ה בשם : „ספורי מורשה לילדים", בו עבדתי ספורי חסידים בשפה קלה ומובנת לילדים כו'.

כתבתי לרבי לפני כשנתיים מדוע התחלתי בזה וכיצד, ועכשיו בשלבי סיום אני מראה לו זאת.

כ"ק אדמו"ר זי"ע

הסיפור בהזכרת ישו ימ"ש כדאי להשמיט.

בטח שאלה דעת מחנך יר"ש **שבאה"ק** הצורך באיזה שינוי וכו'.

י'תתקעו

[י"ג תשרי, ה'תשל"ד]

ת"ח על ההערות בנוגע לאבל בעריוהכ"פ מס' לקט יושר – שכתב שדי ב"מקצת היום"; ואינו ברור **המפורש** שם „לפני מנחה“?

י'תתקעז

[כ"ח תשרי, ה'תשל"ד]

האומנם **כולם** אין יודעים – שבזה צ"ל דבור פא"פ – לאחר שנתרבו הכותבים כנ"ל ונאבדה האמונה בכיו"ב וכו'!

הצורך: בל' שאלה.

י'תתקעו

נדפסה בלקו"ש חי"ט ע' 563.

בנוגע לאבל בעריוהכ"פ: שרבנו הרבה לדון בזה, כימי ה"שבעה" להסתלקות אמו הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, אם מותר לילך למקוה בערב יוהכ"פ קודם מנחה (ראה תורת מנחם – מנחם ציון ח"א ע' 103). ואולי גם אגרת זו היא משנת תשכ"ה.

לקט יושר: למוה"ר יוסף ב"ר משה, מנהגי ופסקי בעל תרומת הדשן הל' אבלות (ע' 96 ד"ה העתקתי): אם יש ערב יוהכ"פ יום ראשון לאבילות, נוהג מקצת היום ואח"כ הולך לבית המרחץ. המפורש: בל' שאלה.

י'תתקעז

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה הלל זלצמן מכ"ח תשרי ה'תשל"ד. האומנם כו': במכתבו: בעקבות פעילותנו כאן, אנו נדרשים ועומדים לפרסם פעולותנו, כדעת כולם, שפרסום כללי לפחות, מפעולתנו במחתרת ה' משפיע יותר ויביא תועלת יותר כו'. המענה שלפנינו הוא על התיבות „כדעת כולם“ (שהקיף רבנו). פ"א 9: עם התומכים, כנראה.

י'תתקעח

ב"ה, ל' תשרי, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה לכתבו,

יהי רצון אשר בקרוב ממש יבשר טוב בטוב הנראה והנגלה בכל הענינים שכותב, ובענין העקרי שימלא השי"ת, בורא העולם ומנהיגו, משאלות לבבו ולבב כל או"א לטובה, בלשון הכתוב בתורתו תורת חיים ותורת אמת: ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד גוי וחרב לא תעבור בארצכם, ונתתי משכני בתוכם גוי והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם, ואולך אתכם קוממיות (פ' בחוקותי תלכו, ו – יג).

וגדול זכות כל אחד המגין על ארצנו הק' ועל עמנו הק' הדר בה – למהר קיום ברכה זו ובאופן הכי טוב, וכמו שנאמר כי הוי' אלקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויביך לפניך והי' מחנך קדוש (תצא כג, טו).

ובפרט על ידי גודל בטחונם בהוי' מקוה ישראל ומושיעו כוי ולא יירא ולא יפחד כוי שנאמר אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערכו מפניהם (רמב"ם הלכות מלכים סוף פ"ז, עיי"ש באריכות),

וכמדובר כמה פעמים, סגולה מיוחדת בזה למצות תפלין, תפלין של יד (כנגד הלב) ותפלין של ראש, שתוכנם הרוחני לשעבד לבו (הרגש שלו) (ושכלו שב) ראשו להי' מצוה המצוות בכלל ומצות תפלין בפרט, וזה ממשיך ברכת ה' במעשה ידיו ובשכלו (בראשו) ובנוגע לאנשי המלחמה במיוחד – נצחון במלחמה (כמבואר בזה בהלכות קטנות הלי' תפלין להרא"ש סי' ט"ו).

י'תתקעח

נדפסה בלקו"ש חי"א ע' 203. חכ"ד ע' 449, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

כללי-פרטי לחיילי צה"ל, לאחר מלחמת יום-הכיפורים.

הדר בה: בא' מהעתקות המזכירות – נמחקו תיבות אלו בכת"ק, וכן נדפס גם בלקו"ש חי"א שם.

שנאמר: פ' שופטים כ, ג.

וכמדובר כמה פעמים: ראה גם לעיל חכ"ח אגרת י'תרס"ה, ובהנשמך בהערות שם.

שתוכנם הרוחני: שו"ע אדה"ז סכ"ה סי"א. וש"נ.

בהלכות .. ט"ו: ראה גם לעיל חכ"ו אגרות ט'תשיז. ט'תשמ.

יא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

בברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור מתוך בריאות
ושמחה.

מ. שניאורסאהן

י'תתקעט

בי"ה, תשרי, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה למכתבו — מבואר בכ"מ גודל מעלת מצות הצדקה, ומובן
הוא גם מהידוע שמדתו של הקב"ה היא מדה כנגד מדה (אלא שכמה
פעמים ככה) ונתינת צדקה לעני אע"פ שאינו חייב לו כלום וכו' —
ממשיכה ברכות השם לנוותן הצדקה בהמצטרך לו ומוסיפה בברכות אלו,
והרי כאו"א מאתנו זקוק לברכות השם תמיד כל הימים.

והנה לפעמים קרובות — אלה הנמצאים במסגרת צבאית נמנעת
מהם נתינת צדקה בפועל מפני תנאים המיוחדים בהם שרויים וחיים.

ולכן בקשתי את ידידי המביא מכתב זה — לקחת אתו מטבע
ולתנה לו (בתור שלוחי) במתנה — בכדי שבאם ירצה מר יוכל לקיים בה
— מן המוכן ובממונו — מצות הצדקה.

ומה טוב — לקשר זה בלימוד תורתנו תורת חיים: עכ"פ פסוק אחד
בתורה שבכתב (בפרשת השבוע) ומאמר אחד או הלכה בתורה שבעל פה
(באחד מהספרים הנמצאים אצל מר).

והו"י אלקי הצבאות ישמרהו בכל מקום בו יהי, וגדול זכותו וזכות
כל אחד המגין על ארצנו הק' ועל עמנו הק' ובלשון הרמב"ם, אשר השם
„יזכה לו ולבניו עד עולם“.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

י'תתקעט

נדפסה בלקו"ש חי"ט ע' 486, והושלמה ע"פ העתקה.
בסיום חודש תשרי הורה כ"ק אדמו"ר להאורחים שבאו מארץ הקודש, שבחזרתם לארה"ק
יבקרו בשליחותו את כל חיילי צה"ל, לעודדם אחרי מלחמת יום הכיפורים.
שמדתו .. מדה: סוטה ת, ב, ט, ב.
ובלשון הרמב"ם: ה' מלכים פ"ז הט"ו.

י'תתקפ

[תשרי, ה'תשל"ד]

הרי נתיסדה בית רבקה ע"י **רבותינו נשיאינו** בכדי שתהיינה מורות ומדריכות וכו' ומהי השאלה!?

וכן דרשו הנ"ל התעסקות בנשי חב"ד אלא שצריך להיות **בבוא הזמן** חלוק כמות כו' לפי מצבה **הפרטי** של כל אחת ואחת.

י'תתקפא

בי"ה, תחלת מ"ח, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

אל בני וبنות ישראל אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בבואנו מחודש תשרי, החודש **השביעי**, שהוא **משובע** בכל, גתות בתוכו כו' לולב וערבה בתוכו, כלומר מלא ברכה ותוכן הן בגשמיות (גתות) והן ברוחניות (לולב כו') **ומשביע** לכל חדשי השנה מטובו הוא בגשמיות וברוחניות.

משובע .. **בתוכו**: ויק"ר פכ"ט, ח.

ומשביע .. **השנה**: שהרי הוא חדש כללי דכל השנה (סד"ה צוהר תעשה, תשי"ב.
ובכ"מ).

י'תתקפ

מהעתקה.

מענה לשאלה על המבואר בשיחת ו' תשרי (שיחות קודש תשל"ד ח"א ע' 28 ואילך), ומוצאי שמח"ת שנה זו, שנשי ישראל צריכות להתעסק בחינוך ילדיהן ולא לצאת לעבודה כו'.

י'תתקפא

נדפסה בלקו"ש ח"י ע' 192 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

סד"ה .. תש"ב: סה"מ תש"ב ע' 49.

ידוע המנהג שהי' בכמה מקומות להכריז במוצאי שמחת תורה (סיום וחזרת המועדים דחודש תשרי): **ויעקב הלך לדרכו**, הכוונה – לדרכו ועבודתו במשך כל השנה,

אשר הדרך הידועה בזה היא כהוראת חכמינו ז"ל **אני נבראתי לשמש את קוני**, ובלשון המובא בכ"מ – **לעשות לו ית' דירה בתחתונים**,

ועשיי זו היא על ידי מילוי רצון קונו, זאת אומרת לימוד התורה וקיום מצוותי, כולל הציווי **וכל מעשיך יהיו לשם שמים**, ובכל דרכיך **דעהו**,

ונתינת כח להליכה ועשיי האמורות – כוחות רוחניים ואמצעים גשמיים – ה"ה בחודש תשרי, ראשית השנה, ובפרט במועדי חודש זה.

וכיון שכל עניני התורה מדויקים הם בכל פרטיהם, ובפרט ענין כללי, כהאמור, הרי זה שחותם המועדים דחודש תשרי הוא ב"זמן שמחתנו" ושמחת תורה, מדגיש ביתר שאת את המקרא מלא שדיבר

במוצאי .. לדרכו: ראה ג"כ שיחת שמח"ת תרצ"ז. שיחת אחש"פ בספר המאמרים תשי"א (ע' רמ).

שמחת .. המועדים: זמן קליטה דכל האורות דר"ה ויוהכ"פ וסוכות (ראה סד"ה ביוהשמע"צ תרס"ז).

לדרכו .. התורה .. מצותי: תו"א ס"פ ויצא.

אני .. קוני: קידושין פב, א.

לעשות .. בתחתונים: עיין סי' המאמרים תר"ל עס"ד (ואוה"ת ויצא עשניו ואילך) ביאור ע"פ דעת הרמב"ן בהשראת השכינה בביהמ"ק (דחולק על הרמב"ם בזה). ויובן ביותר ע"פ תורת הה"מ (בהוספות לאו"ת להה"מ (קה"ת, תשל"ג) סל"ז).

וכל מעשיך .. דעהו: טוש"ע או"ח סרל"א. וראה ג"כ שו"ע אדה"ז חאו"ח סקניו ס"ב.

שיחת שמח"ת תרצ"ז: סה"ש תרצ"ז ע' 205.

סד"ה .. תרס"ז: המשך תרס"ז ע' שעט.

ויעקב הלך לדרכו: ויצא לב, ב. וראה גם לקמן אגרת יא"ט.

ובלשון המובא בכ"מ: ראה תנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

עשניו: קצת, ב (ע' 356).

דעת הרמב"ן: סוף פרשת פקודי, ובשער הגמול. הובא ונתבאר בלקו"ש חל"ז ע' 193.

הרמב"ם: מו"נ ח"א פכ"ה. הובא ונתבאר שם.

וכל .. שמים: אבות פ"ב מי"ב. רמב"ם הל' דעות ספ"ג.

ובכל דרכיך דעהו: משלי ג, ו.

שו"ע .. ס"ב: שהובא שם רק בכל דרכיך דעהו (ראה לעיל אגרת יתתקעז, הערה ד"ה אָוִי).

הכתוב **עבדו את ה' בשמחה**, שמחה אמתית הקשורה בתורת ה' ופקודי ה' שהם משמחי לב.

* * *

על פי האמור שכל הפרטים מדויקים הם, מובן שכן הוא גם בנוגע לזמן. שאף שכל האמור לעיל בתקפו בכל שנה ושנה, אבל היות ובכל שנה חדשה מתחדשים עניינים המיוחדים לה וכל שנה ושנה והוראותי, הנה בשנה זו ההוראה המיוחדת שלה היא בנקודה המיוחדת שלה לגבי ששת השנים שלפניי ושלאחריי, שהיא **שנת הקהל**: **הקהל את העם האנשים והנשים והטף** —

שאף על פי שמצוה זו כפשוטה בגשמיות תלוי בארץ, ארץ אשר גוי תמיד (גם בזמן הגלות) עיני הוי' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה, ובזמן שבית המקדש הי' קיים וכו', אבל רוחניות העניינים ותוכנם — נצחיים הם, שהרי הם חלק מתורתנו הנצחית —

ואופן וגדר מצות הקהל הי"ה להשתדל בתוכנה ומטרה שלה לא (רק) כל אחד ואחת בפ"ע, אלא (גם) באופן דהקהל, בהשתתפות המון רב ובהדגשה מיוחדת להקהיל גם את הטף, כולל קטני קטנים וקטני קטנות. והמטרה היא, כסיום הכתוב: **ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת**.

עבדו .. בשמחה: תהלים (ק, ב). זח"ג ר"פ אחרי (ובאוה"ת שם בארוכה). רמב"ם סוף ה' לולב.

שמחה .. ופקודי ה': האריז"ל שמח מאד בעשיית המצוה ולכך זכה לרוה"ק (תו"א תולדות כ, ב) ולסודות התורה ולגילוי אליי (שער האמונה ספמ"א).

בתורת .. לב: תהלים (יט, ט) דקאי (גם) אתורה (תענית ל, א).

הקהל .. והטף: דברים לא, יב.

ארץ .. שנה: דברים יא, יב.

מרשית: חסר (אל"ף) כתיב אותיות מתשרי (בעל הטורים שם).

נצחיים הם: ובפרט עפמ"ש בסי' החינוך מצוה תריב: זאת המצוה עמוד חזק וכבוד גדול בדת.

הטף .. קטנות: ראה ירושלמי ריש חגיגה: והטף ואין קטן גדול מטף (בתמי'). וראה מנ"ח שם.

ושמרו .. הזאת: דברים לא, יב.

שנת הקהל: ראה גם לעיל אגרת י'תתקעד, ובהנסמן בהערות שם.

מתורתנו הנצחית: תניא רפ"ז.

מנ"ח שם: ראה לעיל אגרת י'תתקעד הערה ד"ה גאר קליינע קינדער.

והדיוק בזה:

ושמרו — כולל ג"כ הפי' והענין דלהמתין ולצפות מתי יבוא לידו
לעשות — בפועל, לא להסתפק בלב טוב ובמחשבה טובה והחלטה
טובה, כי אם עשי' בפועל,

את **כל** דברי התורה — שלא יאמר אדם שכיון שרובו זכיות כבר
יצא ידי חובתו, ובפרט כשזהו רוב גדול ביותר, כי אם את **כל** דברי
התורה

הזאת — „מורה באצבע" שהיא ממש כמו שניתנה למשה מסיני,
תורה שבכתב ביחד עם פירושה תורה שבעל פה, ולא ר"ל לגלות פנים
בתורה שלא כהלכה, להכניס בה ענינים ופשרות שלא כתורה וכו'.

ונתוספה הדגשה בענין הקהל האנשים הנשים והטף במאורע
שהתחיל ביום הקדוש דשנת הקהל זו, שהי' מכוון ג"כ כנגד האנשים
הנשים וטף בתור קהל בניי,

והקהלת כולם יחד היא שעמדה והיא שתעמוד לכל בניי, אשר
כהבטחת הנביא: הוי' צבאות יגן עליהם, על עמו גוי אחד בארץ, הוא
גאלם וינטלם וינשאים כל ימי עולם,

ובניי נקהלים ומוסיפים ב**ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת**
הלוך והוסיף ואור,

להאיר גם את חשכת הגלות ולמהר עיי' כ"ז (תומ"צ בחיי יום יום)
ביאת משיח צדקנו בגאולתנו האמתית והשלימה,

ושמרו .. יבוא: ע"ד פרש"י בראשית (לז, יא). ובצוואת הריב"ש בתחלתה: שומר
מצוה לא ידע דבר רע .. מלשון ואביו שמר .. מצפה .. ממתין ומצפה מבוקר עד ערב
אולי יזדמן לו איזה מצוה.

שלא יאמר .. כי אם: ראה תו"א מג"א (צח, ג) בנוגע לת"ת.
שניתנה .. פה: רמב"ם הקדמה בתחלתה (ראה ברכות ה, א ובכ"מ) — אבל
חידוש ברמב"ם שניתנו **בב"א** — המצות ופירושן.
הוי' .. עולם: זכריי ט, טו (לקוטי לוי"צ לזח"ג עי' תיא). ישעיי סג, ט.
גוי אחד בארץ: ראה תניא פ' לב. אגה"ק ס"ט.

וימלא כבודו (של הוי') את כל הארץ.

כבוד ובברכה לבשורות טובות בכל האמור

מנחם שניאורסאהן

כאן המקום להעיר עוה"פ על ענין התורה והצדקה בכל יום, וע"פ מש"נ ציון במשפט (תורה) תפדה ושבי' בצדקה,

ובנוגע לתורה — נוסף על השיעורים דכאו"א — קיום שיעורי חומש תהלים תניא.

והרי אמרו רבותינו נשיאינו הסימן בזה: ויסעו ויהי חתת אלקים על הערים אשר סביבותיהם

— שהמדובר הוא בנסיעת יעקב ובניו אל בית אֶל.

י'תתקפב

ב"ה, ב' חשון, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

לכ"...

שלום וברכה!

... ובבואנו מחודש תשרי, החודש השביעי, "המשובע בכל, גתות

וימלא .. הארץ: תהלים עב, יח"ט. ולהעיר מהמבואר בענין דירה בתחתונים עד"מ שעצמות האדם דר בהדירה (למען ידעו, תשי"ב. ובכ"מ).

להעיר עוה"פ: בארוכה במכ' מיום ט"ו תמוז, ה'תשל"ג (לתלי וכו').

ויהי .. אֶל: בראשית לה, ה.

תהלים עב, יח"ט: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר.

למען ידעו, תשי"ב: סה"מ תשי"ב ע' 27.

במכ' .. ה'תשל"ג: לעיל חכ"ח אגרת יתתל.

מש"נ: ישע"א, כז.

במשפט (תורה): לקו"ת דברים א, סע"ב.

אמרו רבותינו נשיאינו: ראה סה"ש תרצ"ז ע' 145. לקו"ש ח"ב ע' 570.

י'תתקפב

בראש ההעתקה (שעל נייר המכתבים של רבנו) נכתב: "קטע ממכתב".

המשובע בכל: ראה ויק"ר פכ"ט, ח.

בתוכו (בגשמיות) וערבות בתוכו (ברוחניות)", והוא המשביע ומשביר לכל חדשי השנה —

שלכן החודש תשרי מלא תוכן רוחני מובהק, הכולל כל מיני השפעות וחוויות עיקריות, כגון: ראש השנה — קבלת עול מלכות שמים; יום כיפור — תשובה; סוכות — זמן שמחתנו, וסיומו שמחת תורה — כפשוטו, שמחת היהודי בתורת ה', וגם שמחת התורה ביהודי שומר תורה ומצותי —

יהי רצון שכל השפעות אלו יהיו עם כ' וכל אשר לו משך כל השנה, ובנקודה העקרית שהיא סיומו של כל מועדי חודש תשרי — שיהי כל האמור בשמחה ובטוב לבב. כבוד ובברכה.

י'תתקפג

[גי' חשוון, ה'תשל"ד]

כשתלמיד תו"ת ממלא הוראת המשפיע שלו **כמפורש** בשיחות כ"ק אדמו"ר נ"ע, הרי בכל כיוצא בו לא שייך ענין שליחותו כלל. וממה נפשך אם הוא תלמיד תו"ת כרצון אדמו"ר אינו זקוק לשליחות, ואם ח"ו אינו כרצונו וכ'ו' לאלו אין להציעני שיאמר עליו שלוחו של אדם כמותו.

י'תתקפד

[ד' חשוון, ה'תשל"ד]

(1) היש גרעון כספי? כמה?

(2) להחזיר המצו"ב.

שמחת .. תורה ומצותי: ראה ס' השיחות תש"א ע' 31. ס' השיחות תש"ג ע' 3. לקו"ש ח"ד ע' 168. לעיל חכ"ח אגרת יתקסז, וש"נ.

י'תתקפג

מענה למשפיע מו"ה מנחם מענדל פוטערפאס, אודות התלמידים ששהו כאן בתשרי, ולא רצו לחזור ללימודים בישיבה בכפר חב"ד, אלא אם כן יהי' זה בשליחות מהרבי. שלוחו של אדם כמותו: ברכות לד, ב במשנה. וש"נ.

י'תתקפד

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה משה זאב ירוסלאווסקי מד' חשוון ה'תשל"ד — דו"ח מקוצר מפעולותיו ב„הכנסת אורחים" במשך חודש תשרי.

(3) נת' ות"ח ת"ח ואשרי חלקם וכו'. ויה"ר שיקויים כל שנתברכו ובהוספה.

אזכיר עה"צ.

(4) ויהא בשטומו"צ.

י'תתקפה

[וי' חשון, ה'תשל"ד]

[1] בממדים הכי גדולים 50% מההוצאות — מכאן.

[2] מבצע האלמנות תי"י!!

י'תתקפו

ב"ה, ו' חשון, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

מרת . . .

ברכה ושלוש!

В ответ на В. письмо от 28.10, в котором В. пишете о проекте переезда в Канаду,

Вероятно знаете, что вообще мое мнение, чтобы все те, которые живут в Эрец Исраел не переселялись оттуда в другие страны, кроме исключительных случаев.

Относительно положения В. и детей, т.е. является ли оно исключительным в этом смысле, нужно посоветоваться с друзьями, которые В. лично знают, или могут лично познакомиться.

Есть еще один пункт, о котором В. не упоминаете, но который мне кажется самым важным в настоящем

ויהא בשטומו"צ: במכתבו — שהיום הוא נוסע עם משפחתו חזרה לאה"ק.

י'תתקפה

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון מכתב הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית ארה"ק, מו' חשון תשל"ד, בקשר לניצול ההתעוררות בעניני יהדות אצל משפחות השכולות, האלמנות ופצועי הצבא; אירגון ביקורים סדירים ומבצע תפילין בבתי הרפואה וכו'.

положении, а именно, что Вы должны жить в стране и городе где В. шансы найти подходящего мужа для себя максимальны. Как сказано выше, это по-моему самый важный фактор не только для Вас, но и для обстановки в которой вырастают В. дети.

Дай Б-г чтобы у В. были хорошие вести во всём вышеписанном.

בברכה.

[תרגום חפשי]

במענה למכתבה מה28 ל10 שבו כותבת אודות תוכנית הגירתה לקנדה.
הרי כנראה יודעת, שבדרך כלל לדעתי כל אלה הגרים בארץ ישראל לא יהגרו משם למדינות אחרות, מלבד במקרים יוצאים מן הכלל.
בנוגע למצב שלה ושל ילדי, דהיינו האם המצב יוצא מן הכלל במובן זה, יש להתיעץ עם ידידים המכירים אותה אישית או אלה היכולים להכירה אישית.
ישנה נקודה נוספת, שאודותה אין היא מזכירה, אבל הנראית לי הכי חשובה במצב הקיים, דהיינו שעלי לגור בארץ ובעיר ששם הסיכויים שלה למצוא בעל מתאים הם מקסימאליים. כאמור לעיל, דעתי שזהו הגורם הכי חשוב, לא רק עבורה אלא גם עבור המצב שבו יגדלו ילדי.
יתן השם, שתהיינה אצלה בשורות טובות בכל הנכתב לעיל.

י'תתקפז

ב"ה, י"ג חשוון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

חברי מערכת „בטאון חב"ד"
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

לאחר שנחתי קצת מטרדות החודש השביעי, המשובע בכל טוב,
אמהר לאשר קבלת החוברת האחרונה של הבטאון.

י'תתקפז

מצילים האגרת.

המשובע בכל: ויק"ר פכ"ט, ח.
החוברת האחרונה: גליון 41.

ובהקדמה, שהבא לקמן אין כוונתי לצער ח"ו ולא להטפת מוסר, אבל ההכרח לא יגונה, ובפרט שנתקבל בינתיים החומר לחוברת הבאה [זאת אומרת ג"כ, שבמשך כל הזמן מאז נדפסה חוברת האחרונה — לא היתה תגובה בקשר עם הבא לקמן, לא מהקוראים ולא מהמערכת!!]

וכוונתי להתיקון שבא לאחר "השטורס" מכאן בנוגע לסיפור ע"ד הש"ך ורבנו הזקן, שקויתי שעל כל פנים לאחר השטורס יתוסף בהשימת לב להנדפס בהבטאון בכלל, ובפרט בשם רבותינו נשיאינו או על דבר רבותינו נשיאינו.

כאמור לעיל, אין כוונתי למוסר וגם לא לאריכות, אבל מוכרחני לעורר עכ"פ ע"ד **הקלאץ-קשיות** שישנן ב"תיקון" האמור:

א. תגובה ברוחו של חסיד: כפי הנדפס קודם התיקון — הסיפור הוא לתאר עד היכן מגיעה גדלותו של אדה"ז וכו', ובא התיקון והפך הקערה על פ"י, שברגע אחרון הציל הש"ך את אדה"ז שלא וכו'! **והיפך** סיום הסיפור! וחסיד אמתי דאדה"ז גם לא יאמין לאפשריות ענין כזה.

ב. תגובת בעל נגלה: **חידוש משונה** בדין הפקר, שהדבר נשאר בחצרו רשותו של זה שהרב הפקיע מרשותו, ומותר ליהנות בו אבל אסור לאכלו, וההפקר ע"י הרב צריך להיות תמידי, שהרי חצרו של אדם קונה לו.

ג. אַ באַלעבאַטישע תגובה: למה הי' לו לאדה"ז להכנס לכל השקוי"ט האמורה, הרי יכול הי' לקנות (אצל האשה את התרנגולת) הבהמה והכלים אם כבר בשלו בהם **ותו לא מיד**.

עוד יש קושיות, אבל הנ"ל מספיק, בהוספת עוד קושי ד': איך זה אפשרי שעכ"פ אחד מהקוראים (**באם** ישנם קוראים) לא הגיב על כל זה!!

בנוגע לפועל: כפי שכתבתי מאז, תפקיד ראשוני של מערכת היא להתלבש בלבושי הקורא ולשער איך יגיב על הנדפס. ופשיטא — שתפקידם לעבור על החומר [ולא רק לכתוב כל אחד מאמר שלו, ולעבור עליו בשטחיות], הן בנוגע לשלו ועל אכו"כ בשאר החומר.

כיון שאיני חושד את מישהו שרצה להכשיל את "הבטאון", אינני

חושש ג"כ שבעת כתבם התיקון שכחו על דבר השטורם שעשיתי, ובכל זה נדפס „תיקון” כהאמור, הרי לכאורה זאת אומרת, בלשון הידוע, אינו יכול ואינו רוצה ובאופן שאין לשנות מזה. — והרי אין תפקידי לקרות חומר הבטאון מדף אל דף [כי ביחסם כהאמור — מי יודע מה נדפס בשאר המדורים].

ובאם בדעת מי להו"ל הבטאון — מוכרח לצרף למערכת עורך אחראי, וכל זמן שלא יימצא איש אחראי כזה, הרי **אין להו"ל**. וחבל על האפשרויות הגדולה והזכות הגדולה לכל אחד שהי יכול לקחת על עצמו אחריות אמתית בזה, שלפום האחריות הרי היא הזכות. ובאם באמת ישנם קוראים לבטאון, הרי זכות הקוראים תעמוד שיימצא עורך מתאים, ויהי רצון שיזכו חברי המערכת דעתה — עכ"פ למצוא איש מתאים לתפקיד הכי אחראי. והרי גדול בטאון חב"ד — **שיכול** להיות נפוץ בכל העולם כולו, הפצת תורת החסידות ועניני און ארום חסידות ובממדים המתאימים, זאת אומרת — מן הקצה אל הקצה דאופן „הפצת” הבטאון* עד עתה [שכנראה אינה במציאות כלל, ולא שייך לומר בה חסרון].

כאמור לעיל אין כוונתי לקבלת מכ' הצטדקות מצדם וכו' [ואין בזה תועלת בנוגע להעיקר דיפוצו מעינותיך חוצה], ואין בזה כל ענין של קפידה ח"ו וכו', אלא צער **רב** על פלוני ופלוני ועוד יותר על כללות הענין, שלא רק שאין מנצלים אפשרויות קלה וביחד עם זה הכי גדולה להפצת המעינות, אלא ונהפוך הוא, וד"ל.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

י'תתקפח

ב"ה, י"ג חשוון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר אלי' וזוגי מרת דניאלה מסודה שיחיו, גבאי

שלום וברכה!

במענה למכתבם בו כותבים שמרת דניאלה מסודה תחי' בהריון,

(* ידוע לי ע"ד תוכן המכ' הראשון שנכתב בזה — ובשנת תשל"ג!)

יהי רצון שימלא השי"ת ימי הריונה כשורה ובנקל ותהי' הלידה בשעה טובה ומוצלחת.

וזכותם שמסדרים חייהם על יסודי התורה והמצוה ומתקדמים בזה, יאיר מזלם בכלל, ובפרט בהאמור, מתאים למה שנאמר כי נר מצוה ותורה אור.

נהוג במצב כהאמור לבדוק התפלין והמזוזות.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

י'תתקפט

בי"ה, י"ג חשוון, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור

מר שלמה שי' נידאם

שלום וברכה!

בבואנו מחודש תשרי, החודש השביעי, שהוא משובע בכל טוב, ובפרט בימים טובים ומצוות, אשר מחודש זה, תחילת השנה, ממשיכים מטובו בכל חדשי השנה, ובפרט שסיום כל הימים טובים הוא בשמחת תורה, כשיהודי מראה שהוא שמח בתורה שניתנה לו מה' יתברך על ידי קיום מצוותי',

רצוני להביע בזה גודל הנחת רוח בידעי מפעולותיו בעניני תורתנו, תורת חיים, ומצוותי עליהן נאמר וחי בהם, ובפרט בהשתדלותו שילדי היהודים יקבלו חינוך על פי תורה.

והשם יתברך ויתעלה ישפיע לו ולכל בני ביתו שיחיו ברכותיו בגשמיות וברוחניות גם יחד, שיוכל מתוך מנוחת הנפש ובהרחבה לעשות בהאמור עוד יותר, וזכות הרבים מסייעתו.

בכבוד ובברכה לבשורות טובות.

י'תתקפח

שנאמר: משלי ו, כג.

י'תתקפט

שהוא משובע כו': ויק"ר פכ"ט, ח.

עליהן נאמר: אחרי ית, ה.

י'תתקצ

[י"ג חשוון, ה'תשל"ד]

בטח מסרה להם בתם תי' — שלדעתי עלי' לבקר אצל רופא מומחה
בהנוגע להגב והרי אמוחז"ל **שהתורה** נתנה רשות (ובמילא — כח) לרופא
לרפאות.

נ.ב. בטח מכבר באו המורות תי' עליהן כותב.

י'תתקצא

בי"ה, י"ד מ"ח תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה שניאור זלמן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכו' ובו בקשת ברכה פ"נ מיום עשי"ק פ' לך,
ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע.

בברכת הצלחה ולבשו"ט ובענין התניא ג"כ,

מ. שניאורסאהן

י'תתקצ

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה חיים יעקב שלאממע, מנהל בית המדרש
למורות "בית רבקה", יערעס, צרפת, מי"ג חשוון תשל"ד.
בתחלתו באה הוראה למזכירות להשיב "מהיר", בשולי המכתב "דויעקב" (דלעיל אגרת
י'תתקפא), אחרי האישור: [מאשר הנני קבלת מכו' כו' ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ] זי"ע.
אגרות נוספות אליו לעיל חכ"ז אגרת י'רג, ובהנסמן בהערות שם.
אמוחז"ל: ברכות ס, א.

י'תתקצא

מצילום האגרת. נדפסה ב"כפר חב"ד" גליון 923 ע' 58.
מו"ה שניאור זלמן: יפה, מנשטסתר. אגרת נוספת אליו — לעיל חכ"ז אגרת י'שמג.
ובענין התניא ג"כ: המהדורא עם תרגום אנגלי, שעסק בה באותם ימים.

י'תתקצב

[י"ז חשון, ה'תשל"ד]

(1) בנוגע לזוגי תי' — כדאי שיפסיקו לדבר עמה ע"ד לנסוע לצרפת וכו' (שזה מפחידה וכו') —

וימשיכו לדור כולם ב... וישתמט מכל ויכוח (שלו) עם זוגי, כ"א יבקש את הרב ואשתו שי' (שדרה זוגי לפנים בביתם, ככתבו) שהם ידברו עמה מזמן לזמן ובדרכי נועם — לחזקה ביהדות וכו', **ושלא** יהי ניכר שמדברים בשליחותו, כ"א ע"ד עצמם.

(2) אין כדאי שיתעסק רק בלימודים, כ"א שעכ"פ מקצת היום — בפרנסה (במה) — בהתייעצות עם ידיד מבין. קדימה — לזה שעוסק (עתה).

(3) אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

י'תתקצג

ביה, י"ח מ"ח, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

על מכתבו מנובמבר 7, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

חומר הענין הרי מפורש הוא בתושב"כ ובתושבע"פ. כיון **שהקב"ה** ציווה ע"ז — **בודאי** שמקודם נתן כל הכח לקיים ציווי זה (אף שלפעמים צ"ל בזה כהודעת חז"ל **יגעת** ומצאת).

להקל המלחמה ביצר **הרע** בנדו"ז הוא ע"י: תוס' התמדה בתורה, **היסח** הדעת ככל האפשרי מכ"ז, הפסק הפגישות עם הנ"ל לגמרי,

התעסקות בשידוך,

חת"ת, בל"נ,

בדיקת התפלין. ט"ק כשר כל היום והלילה, **בל"נ**.

י'תתקצב

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מ"ז חשון תשל"ד.

י'תתקצג

בודאי שמקודם נתן: ראה במדב"ר פ"ב, ג.

כהודעת חז"ל: מגילה ו, ריש ע"ב.

העיקר: התבוננות **שהשם** נמצא בכ"מ ועומד בצידו **ממש** בשעת מעשה!

אזכיר על הציון.

י'תתקצד

ב"ה, כ' חשוון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הו"ח אי"א נו"נ בחור מעם ומורס מעם
ודורש טוב לעמו בעל מדות תרומיות ענף עץ אבות
מו"ה שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה!

מתקרב יום הולדתו ואביע איחולי לבבי לשנת הצלחה בגשמיות וברוחניות גם יחד לאורך ימים ושנים טובות, כולל גם בהמשך למה שדברנו פא"פ שעל שכמו עתה תפקיד הכי נעלה להשפיע על באי ארץ הקדש מכו"כ מדינות ולהחדירם קדושת הארץ הקשורה בקדושת התורה וקדושת גוי אחד בארץ, ארץ אשר תמיד עיני הוי"י אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה.

ובכל העניינים דהפצת היהדות וכו' הרי נאמר בזה עבדו את ה' בשמחה, כולל אור וחיות חסידותיים כמבואר בתורת רבנו הזקן וכו'. והרי רואים במוחש אשר השפעה מתוך שמחה וטוב לבב מצליחה ביותר. ולדכוותי דמר האריכות בכל האמור אך למותר.

שמחתי במאד להדיעה אשר זוגי שתליט"א בקרה בביתה בקשר

ועומד בצידו: ראה שו"ע אדה"ז או"ח סי' א (מהדו"ק ס"ב ומהדו"ב ס"ה). תניא ריש פמ"א.

י'תתקצד

מו"ה שניאור זלמן: שזר. אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ח אגרת יתקפט, ובהנשמך בהערות שם. לקמן אגרות יא"לח. יא"עט. יא"צ. יא"קמט. יא"ריז.
שדברנו פא"פ: י"ב תמוז תשל"ג, וכדלעיל חכ"ז אגרת יתתקיא.
שעל שכמו עתה: אחרי סיום תקופת כהונתו בתור פרעזידענט. ראה לעיל חכ"ח אגרת יתקצה, ובהנשמך בהערות שם.

גוי אחד בארץ: שמואל"ב ז, כג. וראה אגה"ק ס"ט. לקו"ת שלח נא, ד.
ארץ .. שנה: עקב יא, יב.
נאמור: תהלים ק, ב.

עם יום הולדתה, על פי השאלה הטלפונית על ידי ידידנו הווי"ח אי"א נוי"נ
מר ש.מ. שי. ויהי רצון שתתקדם רפואתה ביותר ותחזור לביתה בשלמות
ויאריכו ימיהם ושנותיהם בטוב ובנעימים.

והרי מתקרבים אנו לחודש הגאולה ובשנת הקהל.

ז"ע נת' המכ' מט' מ"ח ות"ח ת"ח.

בהוקרה ובכבוד ובברכה לבשו"ט בכהנ"ל,

מ. שניאורסאהן

נ.ב. נוסף על הכתוב לעיל; שמחתי למסור גם דברים בע"פ על ידי
הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ רב פעלים וכו' הרב ארי' לייב שי' קאפלאן,
שבקשתיו להיות נוכח כשלוחי בהתועדות יום ההולדת.

י'תתקצה

ב"ה, כ' מרחשון, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

אל קהל עדת ישורון חובבי ומוקירי תורה ומצוה

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

אין צוזאמענהאנג מיט דער בעפארשטייענדער יערלעכער מסיבה פון
דער צענטראלער ישיבה „תומכי־תמימים“, כ"א כסלו, הבע"ל, וויל איך
דערמיט אויסדריקן די פעסטע האָפנונג, אַז אַלע עסקנים און פריינד פון
דער ישיבה בכלל ואנ"ש בפרט, שיחיו, וועלן טאָן אַלץ וואָס איז
אַפהענגיק פון זיי צו פאַרזיכערן, אַז די דאָזיגע וויכטיגע יערלעכע
אונטערנעמונג זאָל זיין בהצלחה גדולה בגשמיות וברוחניות.

ס'איז שוין מערערע מאל גערעדט געוואָרן אין די לעצטע וואָכן, אַז
היינטיקער יאָר צייכנט זיך אויס פון די פריערדיגע זעקס יאָר און די
קומענדיגע זעקס יאָר דערמיט וואָס עס איז אַ יאָר פון **הקהל** —

ש.מ.נ. שלמה מיינדז'יק.

י'תתקצה

שוין מערערע מאל: ראה גם לעיל אגרת י'תתקעד, ובהנסמן בהערות שם.

וואָס כאָטש בגשמיות ובפועל איז די מצוה נוהג נאָר אין זמן הבית
און אין ארץ ישראל, איז אָבער דער אינהאַלט און די רוחניות'דיגע ענינים
אין דעם דאָ אויך היינט און אומעטום, ווייל די תורה אין אַלע אירע
פרטים איז דאָך אַ נצחיות.

און דער אינהאַלט פון דער מצוה פון **הקהל** איז: אַז אידן זאָלן
פאַרשטיין, אַז דער גאַנצער יסוד און אויסדערוויילקייט פון אידישן
פאָלק איז די תורה, און דעריבער האָט מען פאַרזאַמלט דעם גאַנצן
פאָלק, מענער, פרויען און קינדער, אין אַ באַשטימטער צייט, צו הערן
דעם רוף פון דער תורה, כדי דאָס זאָל אַרויסרופן אַ טיפע התעוררות און
חשק צו לערנען און דערנענטערן זיך צום אויבערשטן, און דער
אויבערשטער זאָל זיך פרייען מיט זיי, און ווי דער אינהאַלט פון דער
מצוה פון הקהל ווערט דייטלעך אָנגעוויזן אין פסוק: **ולמען ילמדו ויראו
את ה'.** (לויט ס' **החינוך**).

עס איז קלאָר, אַז איינע פון די הויפט הדגשות פון דער מצוה **הקהל**
איז דער חינוך פון קינדער, און גאָר קליינע קינדער.

דעריבער איז היינטיקס יאָר ספּעציעל דער געבאָט פון דער שעה
אַפּצוגעבן זיך און פאַרשטאַרקן דעם תורה-חינוך על טהרת הקודש, און
בפרט צו באַפעסטיקן אַזאַ מוסד חינוך ווי די צענטראַלע ליובאַוויטשער
ישיבה, וואו די תלמידים ווערן דורכגעדרונגען מיט דעם גייסט פון תורה,
יראת שמים און אהבת ישראל, מיט התלהבות און מסירת-נפש, און די
איצטיגע מחונכים ווערן דערנאָך מחנכים אין זעלבן גייסט.

אין צוגאָב צום עיקר, וואָס דאָס איז דאָך די פאָדערונג פון דער
תורה, תורת חיים, איז דאָס אויך דער צינור און כלי צו באַקומען דעם
אויבערשטניס ברכות בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות פאַר זיך און די
בני בית שיחיו, וכל המוסיף מוסיף לו.

בכבוד ובברכה להצלחה ולבשורות טובות,

מ. שניאורסאהן

י'תתקצז

בי"ה, כ"ה מ"ח תשל"ד
ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מו"ה ישראל שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכי ובו בקשת ברכה פ"נ מיום י"ג מ"ח,
ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.
בכ[בוד] ובברכה להצלחה בפעולותיו לטובת הרבים וביחוד —
בשטח ישוב אה"ק ע"י עם ישראל קדוש,
ושגם זה יוסיף בברכות ה' גם בעניני בני המשפחה שי ובפרט בנו
בכורו שליט"א שזכה להגן על אה"ק ולדרים בה.

נ.ב. להשתמשו בבטוי "התרחקות" בנוגע מורשת "בית אבא ז"ל",
לאחרי בקשת סליחתו — ביכולת האדם להתרחק מדבר הנמצא
מ"חוצה" לו, אבל לא מזה שבא לו בירושה — מורשת עשירות דורות
ובמילא נעשה עצם מעצמי ובשר מבשרי,
אלא שרצה הקב"ה ונתן לאדם מעלה נפלאה — בחירה חפשית
בכדי שבבחירתו וביזמת עצמו ינצל ירושתו ויפעילה במילואה ובאופן
דמוסיף והולך ואור.

י'תתקצז

בי"ה, כ"ו חשוון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

В ответ на В. письмо, которое прибыло с большим
опозданием:

י'תתקצז

מו"ה ישראל: שחם, ירות"ו.
עצם מעצמי ובשר מבשרי: בראשית ב, כג.

Вас упомянут на ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר, и дай Б. чтобы у В. были хорошие вести обо всём том, о чем В. пишете.

Относительно поведения людей, о которых В. пишете, то как водится в таких случаях нужно мнение нейтрального человека, который выслушает доводы обеих сторон, т.к. согласно חכמינו ז"ל — אדם קרוב אצל עצמו — до того קרוב, что ему может казаться, что не может быть никакого сомнения, что он на 100% прав, или на 100% не прав, ибо вышеприведённое указание сопровождается вторым указанием:

А ведь שלום и קירוב הלבבות всегда были жизненным фактором для еврейского народа и для каждого еврея как индивидуум.

В этом случае, когда это касается людей, занимающих особенное положение среди молодёжи, то всё вышесказанное получает еще более важное значение.

בכבוד ובברכה.

[תרגום חפשי]

במענה למכתבו שהגיע באיחור רב:

יזכירו אותו על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר, ויתן השי"ת שיהיו אצלו בשורות טובות אודות כל מה שכתב.

בענין התנהגות האנשים שאודותם כותב, הרי כנהוג במקרים כאלה דרושה דעתו של אדם נייטרלי, שישמע את נימוקי שני הצדדים, שהרי בהתאם לדברי חז"ל אדם קרוב אצל עצמו, קרוב עד כדי כך, שיכול להיות נדמה לו שלא יכול להיות שום ספק שהוא צודק במאה אחוז, או לא צודק במאה אחוז, כי ההוראה הנ"ל באה יחד עם ההוראה שני':

והרי שלום וקירוב הלבבות היו תמיד גורם קיומי לחיי העם היהודי ועבור כל יהודי כפרט.

י'תקצו

אדם קרוב אצל עצמו: יבמות כה, ריש ע"ב. וש"נ.

הוראה שני': המזכיר השאיר חלק — על מנת למלאות. ואולי הכוונה למארו"ל (יבמות שם):

אין אדם משים עצמו רשע.

במקרה זה, שקשור לאנשים שיש להם מעמד מיוחד בין הנוער, הרי האמור לעיל מקבל משמעות חשובה עוד יותר.

י'תתקצח

[כ"ז חשון, ה'תשל"ד]

מענה :

- (1) והנני כופל זה עוה"פ.
- (2) כשילמדו עוה"פ כל הפרטים (עם יודע(ת) דינים) יתברר אצלם מה **שלא** נשמר — באם עדיין לא יודעים זה.
- (3) אזכיר עה"צ עוה"פ.
- (4) הטעם — כל הרשום לקמן, או חלק מזה :
 - (א) פרטים שלא נשמרו — בטהמש"פ (כנ"ל).
 - (ב) כו"כ מבניי (בתוכם — גם מגדולי ישראל) נולדו **דוקא** לאחר הפלה.
 - (ג) א' מהזוג או שניהם — אמרו בתוקף לאחר שנתעברה — שמתחרט על השמירה דטהמש"פ, על העיבור וכו'.
 - (ד) הזוג **שכחו שהשם** הוא מקור הברכה ו**נותנה וכו'** — ובטחו רק בבניא בוי"ד, בי.

י'תתקצח

מצילום כתי"ק. נכתבה על גליון המכתב מכ"ז מרחשון תשל"ד, אודות אשה שהפילה רח"ל, ולאחרי שקיבלה מענה וברכת כ"ק אדמו"ר שאם ישמרו טהרת המשפחה לא תחשוש מלהתעבר (1) — וכפי דבריהם שמרו בכל הפרטים — הפילה עוה"פ (2), והאשה חזרה וכתבה לכ"ק אדמו"ר ולא קבלה מענה על מכתבה (3), וביקשה לשאול פירוש הדבר — שאחרי הברכה והמענה הי' יכול להיות כזאת (4).

י'תתקצט

[חורף ה'תשל"ד]

- (1) ות"ח ת"ח על הבשו"ט.
- (2) מה שיהי קל (מעשי) יותר.
- (3) ונכון במאד.
- (4) [„מכון חנה“].
- (5) אזכיר עה"צ ותבשר טוב.
- (6) לימוד הלכות כדאי שיהי בכל יום ובפרט שישנן כאלו שלא בכל יום באות.

י'תתר

[מ"ח, ה'תשל"ד]

- [1] כיון שפס"ד התורה תורת אמת — שבנוגע לשידוך אין לדעת הני"ל דההורים תוקף בנוגע להחלטת הבן ועליו לעשות כהחלטתו — זהו הוכחה שכצ"ל וטוב הוא.
- ותמצא ידידים שיסבירו כ"ז להמדובר שי' בתוס' ביאור כפי תכונות נפשו. ובאם אפשר למצוא ידידים שישפיעו על הוריו שי'. ובהתאם להתוצאות — תחליט.
- (2) אזכיר עה"צ.

י'תתקצט

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבה דו"ח של מרת שרה לבקובסקי, אודות התפתחות המוסד „מכון חנה“, ע"ש אם רבנו מרת חנה ע"ה. וראה גם לעיל חכ"ח אגרת י'תתצח. לקמן אגרת יא'נז.

מה שיהי .. יותר: מענה לשאלתה, באיזה אופן לבסס השגת תמיכה כספית למוסד. ונכון במאד: להתחיל כמה כתות אחה"צ לבעלות תשובה נשואות שגרות בסביבה כו'. [„מכון חנה“]: במכתבה: בנוגע לשם למוסד ענה כ"ק שאחרי ב"ג' חדשים ידונו על כך ולכך אנו פונות בשאלה האם לקרוא למוסד „בית חנה“ או „מכון חנה“. כ"ק אדמו"ר הקיף את התיבות „מכון חנה“.

לימוד כו': נכתב על גליון תכנית הלימודים של המוסד.

י'תתר

מצילום כתי"ק.

שפס"ד .. כהחלטתו: רמ"א יו"ד סוס"י רמ. וראה שו"ת אדה"ז סי' מא ד"ה אבל.

יא'א

[תחלת חורף, ה'תשל"ד]

(1) [לתלמידים/תלמידות כמו למורים] — שבאו **לחדש תשרי** אבל **לא לאלה שבאו לשנה**.

(2) [להשאיר כמו שכבר נעשה].

יא'ב

[תחלת כסלו, ה'תשל"ד]

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

מצו"ב: עשרים שקל השתתפותי בקרן הצדקה (גמ"ח) שאביו שליט"א ממין[יסדיו],

עשר שקל השתתפותי בהוצאות הקידוש (או כיו"ב) שיערוך אביו בקשר ליום הולדתו וה"ז סגולה ג"כ לאויוש"ט.

יא'ג

[ר"ח כסלו, ה'תשל"ד]

באם במשך הזמן העלו בשאר הכוללים באה"ק ת"ו פשוט שצריך למלאות בקשתם.

יא'א

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה אפרים וואַלף, אודות החזרת הוצאות הנסיעה אל הרבי לחדש תשרי.
אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ח אגרת י'תתנת, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרות יא'ג.
יא'קמב.

להשאיר כו': שהחזיר הוצאות הכרטיסים בלי המסים.

יא'ב

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה מרדכי לודמיר.
שאביו: הרה"ח ר' זאב דוב לודמיר.

יא'ג

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבם של חברי הכולל בכפר חב"ד למו"ה אפרים וואַלף מא' כסלו תשל"ד, בו מבקשים שמאחר וכל המחירים מתיקרים והולכים — יתחשב במצבם ויעלה משכורתם.

יא"ד

[ב' כסלו, ה'תשל"ד]

- (1) אין ענינם כלל להלחם בתו"ת. וד"ל.
- (2) הרי מפורסם שבתו"ת דכאן עושים כהנ"ל (אלא שצ"ל בקבלת רשות מההנהלה ולא ע"ד עצמו דכאו"א. וק"ל).

יא"ה

ב"ה, ז' כסלו, ה'תשל"ד

אמחז"ל שתי מצליח כשלמד במקום שלבו רוצה.

ידוע שקיום הנהלת ישיבה וגם הראשי ישיבה — הוא בשביל תועלת הת', ולא להיפך (הת' בשביל הנ"ל).

מי הצודק בסכסוך הנ"ל צריך לברר לפני רבנים וכיו"ב.

ובכל אופן: **מציד** — באם טענת הת' צודקת ולכן רצונם ללמוד במק"א — אין כל מניעה שיעשו כן.

אזכיר עה"צ.

יא"ד

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של ראש הישיבה ד"ר ישיבה גדולה" מיאמי-ביטש, שנתיסדה אז ע"י תלמידים שלוחים שנשלחו לייסד הישיבה, מו"ה יהודא ליב שפירא, להרחמ"א חודקוב, מב' כסלו תשל"ד.

אין ענינם כו': במכתבו: א' מאנ"ש דיבר אתי כמ"פ מברוקלין שרוצה שבנו יבוא ללמוד בהישיבה כאן (לא בתור שליח, כמוכן), ורצוני לידע מה להשיב לו — היינו מהו ה"פאליסי", בנוגע להישיבה דכאן, אם לקבל תלמידים מאנ"ש מברוקלין וכדו'?

אח"כ אמר לו כ"ק אדמו"ר ביחידות, שאם הישיבה בברוקלין מבקשת לקבל תלמיד מסוים, יש לקבלו.

הרי מפורסם כו': במענה לשאלתו באם יש מקום שתלמידי הישיבה יסעו פעם או פעמיים בשבוע (בזמן הסדר) — ובכל פעם יסע תלמיד או ב' תלמידים אחרים — להשתתף בפעולות מסוימות.

יא"ה

אמחז"ל: ראה ע"ז יט, א.

יא'ו

ב"ה, ח' כסלו, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת נחמה רחל תחי' סקובלו

ברכה ושלוש!

Подтверждаю получение В. письма от חשוון י"א.

Дай В. чтобы были хорошие вести, и в ближайшем будущем, обо всём том о чем В. пишете.

В особенности потому что мы уже находимся в месяце Кислев, который называется חודש הגאולה — да будет настоящая גאולה от всех забот и т.п.

בברכה לבשורות טובות.

[תרגום חפשי]

מאשר הנני קבלת מכתבה מ"א חשוון.

יתן השי"ת, שתהיינה בשורות טובות, ובעתיד הקרוב, אודות כל מה שכותבת. ובמיוחד שאנו נמצאים בחודש כסלו, הנקרא חודש הגאולה — שתהי' גאולה אמיתית מכל הדאגות וכו'.

יא'ז

[תחלת חורף, ה'תשל"ד]

שלוש וברכה!

בנועם קבלתי [. . .] שלו, שכותב על דבר ביקור השלוחים שלי אצל היחידה שלו ומהעידוד וכו'.

ויהי רצון שהתרשמותו שלו ושל חבריו שיחיו תהי' בר קימא, זאת אומרת שהרושם והעידוד יתורגמו למעשה בפועל בחיי היום יום ברוח

יא'ז

כללי־פרטי לחיילי צה"ל. וראה גם לקמן סוף אגרת יא"ט.
ביקור השלוחים שלי: ראה גם לעיל אגרת י'תתקעט. לקמן אגרות יא'כו. יא'כז.

זה, כלומר ברוח דברי התורה שנשמעו והמצוות שנעשו בעת הביקור, שהרי זהו ענין התורה, כשמה, **תורת חיים** – הוראה בחיים, חיי היום יום בהנהגה בפועל על פי התורה ומצוותי.

וזכות מיוחדת ונפלאה לכל אלה אשר ההשגחה העליונה בחרה בהם להגן על עמנו, עם קדוש לה', ועל גבולות ארצנו, ארץ הקודש, ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה.

עם כל זה רואים אנו בהנהגת הקב"ה בעולמנו, אשר הטביע בטבע האדם, שכל מי שהראה גדולתו ומעלתו באיזה שטח שיהי ואף כי בשטח האמור, שיתעורר אצלו החשק והרצון ללכת מחיל אל חיל, ועל דרך שאמרו חכמינו זכרונם לברכה בשטח הגשמי, „מי שיש לו מנה רצה מאתיים; מאתיים רצה ארבע מאות“, ועל אחת כמה וכמה שכן צריך להיות בענינים רוחניים.

מכאן התקוה חזקה אשר אלה שזכו והצליחו להגן על הארץ ועל יושבי, הגנה כפשוטה, ילכו מחיל אל חיל וממעלה למעלה גם בהגנה על הנפש ועל הרוח ועל הנשמה של עמנו וארצנו, שהם תורתנו, תורת חיים, ומצוותי עליהם נאמר וחי בהם,

והרי הראה עם ישראל בכל התקופות השונות ומשונות בדברי הימים שלו, שעיקר גבורתו הוא בהגברת הצורה על החומר, הרוח על הגשם, והנשמה על הגוף.

וכמדובר כמה פעמים, שכשרון במיוחד בזה לאנשי צבא, אשר חינוכם הצבאי במשך זמן ארוך עד שנעשה כעין טבע אצלם, קובע בהם התכונה למלא פקודה תיכף לקבלתה, בקבלת עול ובמסירת נפש (מסירת

התורה .. הוראה: ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"ר ר"פ בראשית בשם מרד"ק. וראה זח"ג נג, ב.
עם קדוש לה': תבוא כו, יט.
ארץ .. שנה: עקב יא, יב.
מחיל אל חיל: תהלים פד, ח.
שאמרו חכמינו: ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, יו"ד. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.
נאמר: אחרי ית, ה.
בהגברת הצורה כו': ראה אג"ק אדמו"ר מוהריי"צ ח"ד אגרת א"כ (ע' שכג ואילך).
וכמדובר כמה פעמים: ראה לעיל חכ"ז אגרת ירצד, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרות יא'כו.
יא'קצג.

הרצון ועד למסירת נפש ממש), ובסגנון הידוע בשעת קבלת התורה מסיני: „נעשה (עשי' בפועל קודם ל)ונשמע" (הבנת הטעם).

ועוד נקודה עקרית בחינוך הצבא, שכל ענין צבאי הנוגע לאיש צבא באופן מיוחד, אינו ענין פרטי שלו, כי אם ענין הנוגע לקיום כל הצבא וקיום האישים והענינים עליהם הצבא מגין, שלכן על איש הצבא למלאנה ובמילואה מבלי להרהר אם חשובה היא או פרטי, כיון שרק המפקד הראשי יודע חשיבות כל פרט בהנהגת הצבא והוא המחליט מהו טפל ומהו עיקר.

והרי שני העיקרים האמורים הם גם יסודות החיים של כל איש יהודי בחיי היום־יום שלו על פי תורת ה' ומצוות ה'.

ויהי רצון אשר בקרוב ממש לא יהי עוד צורך בהגנה על הגוף ועל הגשם וכו' כי יתן ה' שלום בארץ, ושכבתם ואין מחריד, והנצחון יהי בשטח ההגנה על הרוחניות של הכלל ושל הפרט, ועד כהמשך הכתובים – והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם, ואולך אתכם קוממיות (רש"י: בקומה זקופה), מבלי להתרשם מעמי הארץ, ואין צריך לומר מבלי לחקות דרכיהם וכו', שהרי עמנו עם לבדד ישכון, עם אחד, החי על פי תורתו, תורה אחת, הנתונה מאֵל אחד, ה' אלקינו בשמים ובארץ, אשר מלכותו בכל משלה.

בכבוד ובברכה.

ובמסירת .. הרצון: ראה תר"א מקץ לו, ב. ובכ"מ.

נעשה .. ונשמע: משפטים כד, ז.

ושכבתם ואין מחריד: בחוקותי כו, ו.

והייתי .. קוממיות: שם, יב"ג.

עם לבדד ישכון: בלק כג, ט.

מלכותו בכל משלה: תהלים קג, יט.

יא'ח

[תחלת חורף, ה'תשל"ד]

שלום וברכה!

קבלתי הפ"ש ממנו, וכבקשתו אזכירו בתפלה לרפואה קרובה
לרפואה שלמה.

נהניתי לשמוע אשר אינו נופל ברוחו ח"ו ואדרבה מתחזק בבטחונו
בה' אלקי צבאות, המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, והוא עצם
הטוב, ומטבע הטוב להיטיב, אף שנסתרו דרכיו מבינת אדם ילוד אשה.
ויהי רצון שיבשר טוב, בטוב הנראה והנגלה גם לעיני בשר.

ארשה לעצמי, ומוצא אני גם זכות לעצמי, לכתוב אליו הבא לקמן,
אחרי שהגין בגופו, כפשוטו, על העם הקדוש היושב בארץ הקודש, והרי
זוהי גם הגנה על כל בני ישראל בכל מקום שהם, שהרי כל ישראל
חברים, ויתר על כן – משפחה אחת, משפחת אברהם יצחק ויעקב,
ויתרה מזו – קומה אחת שלמה, ובלשון תורתנו תורת אמת: „אתם
נצבים היום כולכם – ומפרש רבנו הזקן: 'אחדים כאחד' – לפני ה'
אלקיכם, ראשיכם גוי עד שואב מימך".

והנה אחרי שיחלים ויתרפא, בעזרת רופא כל בשר ומפליא לעשות,
ויכנס למסלול החיים, בודאי ימצא צורך להסתגל לתגובת האנשים אשר
בסביבתו, אשר הרואים אותו והשינוי בגופו אפשר שישתכלו בו באופן
מיוחד וכו'.

אבל כל איש ישר הולך ומכיר את האמת ומודה על הטובה, בודאי
שתגובתו המידית היא אשר לפניו איש אשר הגין עליו (על המסתכל) ועל

יא'ח

כללי-פרטי למצוייני צה"ל במלחמת יום הכיפורים. ראה גם לקמן אגרת יא"ז.
מהדורא קמא דמכתב זה נדפס בלקו"ש ח"ד ע' 299, והושלם מהעתק המזכירות.
אגרת נוספת אליהם – לקמן אגרת יא'כה.

המשגיח .. פרטית: ראה בארוכה לעיל ח"א אגרת צד. וש"נ.

עצם .. להיטיב: ראה לקו"ש חכ"ד ע' 334 בהערה (ד"ה מספרי הח"ן), וש"נ.

כל ישראל חברים: ראה חגיגה כו, א. ירושלמי חגיגה פ"ג ה"ו.

אתם .. מימין: נצבים כט, ט"י.

ומפרש רבנו הזקן: לקו"ת ר"פ נצבים.

רופא .. לעשות: ברכת אשר יצר. מברכות ס, ב.

בני ביתו במסירת נפש ממש, ועד אשר נחתם בגופו אות וסימן תמידי למסירת נפש זו, אות המעיד ומעורר על הקשר שבין אדם לחברו ועד להעמיד עצמו בסכנה בשביל טובת חברו וסביבתו, ולא רק בחרף נפש כי אם גם בחפץ לב. והעושה זה בפועל, הרי זה גופא הוכחה על מעלה יתרה אשר בו הניכרת גם בציון בגופו.

ואני תפלה, אשר בזכות המסירת נפש אשר הראה הוא וכמה וכמה מחבריו, יזכה ויזכו ונזכה כולנו יחד לקיום היעוד בקרוב: „ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד גוי והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם“. בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

יא'ט

ב"ה, י' כסלו, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר בנימין שי' תלם
אלוף מפקד חיל הים

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מיום א' חשון, תשל"ד. והנני מודה לו על איחוליו הלבביים, וכל המברך מתברך – וכמו שכתוב: „ואברכה מברכך“ – מאת ה' מקור כל הברכות.

וכיון שמתקרבים אנו לימי החנוכה, ימי הודי „על הנסים ועל הפורקן ועל הגבורות ועל התשועות ועל הנפלאות“, אשר כל זה הי' בשביל האמור בסיומה של תפילת הודי זו: „ואחר כך באו בניך לדביר ביתך, ופינו את היכלך, וטיהרו את מקדשך, והדליקו נרות בחצרות קדשך כו' להודות ולהלל לשמך הגדול“ – יהי רצון שיקויים גם זה במהרה בימינו,

ונתתי .. לעם: בחוקתי כו, ו. יב.

יא'ט

נדפסה ב„התקשרות“ גליון תד ע' 12.

וכל המברך מתברך: ראה סוטה לז, ב. ירושלמי ברכות ספ"ח, הובא בתוד"ה ואברכה – חולין

מט, א. לקו"ש ח"ה ע' 422 ואילך.

ואברכה מברכך: לך לך יב, ג.

לט

כ"ק אדמו"ר זי"ע

אשר הדרך לזה הוא להרבות בנר מצוה ותורה אור, שזהו תוכן מצוות נר חנוכה שמדליקים באופן דמוסיף והולך ואור.

בכבוד ובברכה.

מצו"ב העתק מכתב-מענה לאנשי צה"ל שיחיו, שתקותי שכי ימצא בו ענין.

יא"י

[י' כסלו, ה'תשל"ד]

מהיר.

תומ"י לתת להו"ל (בצילום) ש' האמונה ושי' היחוד (מטופס טוב כמובן, אבל דההוצאה האחרונה „דלעמבערג“).

יא"א

ב"ה, י' כסלו, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר ע. הילבורג שי'
בראמבאך

שלום וברכה!

דערמיט באַשטעטיג איך די ערהאַלטונג פון אייער בריוו, צוזאַמען מיט דעם קובץ פון אייערע געקליבענע שריפטן איבער חסידות אַלס מתנה פאַר אונזער ביבליאָטעקע. איך דאַנק אייך פאַר אייער אויפֿמערקזאַמקייט,

נר מצוה ותורה אור: משלי ו, כג.

תוכן מצוות נר חנוכה כו': שבת כא, ב. שו"ע או"ח סי' תרעא ס"ב.

מכתב-מענה לאנשי צה"ל: דלעיל אגרת יא"ז.

יא"י

מצילום כתי"ק. נכתבה למערכת „אוצר החסידים“ טרם נסיעת כ"ק אדמו"ר לאוהל, ביום יו"ד כסלו ה'תשל"ד, יום הגאולה דכ"ק אדמו"ר האמצעי בשנת המאתיים להולדתו.

ש' האמונה ושי' היחוד: שבספר נר מצוה ותורה אור.

„דלעמבערג“: תר"כ, ולא מהוצאה הראשונה קאפוסט תק"פ.

און האָף אַז אויך אין דער צוקונפט וועט איר צושיקן אייערע שריפטן פאַר אונזער ביבליאָטעקע.

מיט בעסטע וואונשן פאַר אַ ליכטיגען חנוכה,
בכבוד ובברכה.

נ.ב. זיכער ווייסט איר, אַז איינע פון די הויפט פאַרשריפטן פון חסידות, און אייגנטלעך פון תורה בכלל, איז: **מעשה הוא העיקר**. אַזוי איז דאָס אויך בנוגע דעם שרייבן איבער אירגענד וועלכע תורה טעמע בכלל, און חסידות בפרט, דאָס הייסט, אַז דער ציל פון שרייבן איז צו באַווירקן דעם לייענער, אַז עס זאָל אַרויסרופן באַ אים אַ חשק צו פאַרווירקלעכן די אויסגעדריקטע געדאַנקען אין מעשים בפועל, צו פאַרשטאַרקען זיין צוגעבונדקייט צו אידישקייט, תורה און מצוות, אין טאַג־טעגלעכן לעבן. אין די איצטיגע טעג איז דאָס ספעציעל דער געבאַט פון דער שעה, נעמענדיק אין אַכט אַז תורה און מצוות איז דער יסוד פון אידישער אייניקייט און פון קיום פון אידישן פאָלק. און זיכער איז איבעריגע מאַרדך צו זיין וועגן דעם פאַר אייך.

יא'יב

[י' כסלו, ה'תשל"ד]

כיון שממהרת מטלפנים (ע"י קונין שי')

במענה לשאלותי — תקבל המשרה בַּעֲרֵסְעִי סקול, ובכלל תמשיך לדור בארצה"ב.

אין כדאי שמצדה תעשה דברים לפירוד מבעלה שי' (באם אין שייכות לשו"ע — שבזה, כפשוט, אין לוֹתֶר, שה"ז רצון **השם**).

יא'יא

מענה הוא העיקר: אבות פ"א מי"ז.

יא'יב

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מ" כסלו תשל"ד.

כיון .. מטלפנים: להודיע, אשר כיון שממהרת, לכן מודיעים לה המענה (לא ע"י מכתב, כ"א) בטלפון.

קונין: הרב ברוך שלמה אליהו, השליח הראשי לקאליפורניא.

להשפיע על בעלה בעניני יהדות – כדאי למצוא אחרים שיעשו בזה (שאז אין המניעה – שאינו רגיל שהבעל יודה שאשתו הוציאה אותו מטעות שחי בו כל ימיו)).

והשתדלותה בזה יהי בעדינות וצעד אחר צעד.

השמות ואזכיר עה"צ.

יא"ג

ב"ה, י"א כסלו, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר מרדכי שי

תת-אלוף צפורי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מיום ג' כסלו, ות"ח על נעימות כתבו מהתרשמותו ממכתבי וכו', ובלשונו „תחושה טובה לדעת כי קיימת שותפות גורל ואחריות הדדית בין בני עמנו באשר הם שם“.

תקותי שידוע לו שתורת החסידות מוסיפה עוד בזה הוספה מהותית, אשר כל עמנו באשר הם שם לא רק שותפים הם בעניניהם – ששותפות פירושה ששני אנשים נפרדים משתתפים בענין אחד – כי אם, בלשונו של רבנן הזקן מייסד תורת חסידות חב"ד, הם „קומה אחת שלמה כו' שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד“ (בספרו לקוטי תורה, ר"פ נצבים, ועד"ז בכ"מ). היינו שהם אברי קומה אחת. ואף שיש חילוקים ביניהם ועד מן הקצה אל הקצה, ובלי הכתוב מ„ראשיכם .. ועד שואב מימך“, חילוק באיכות או בכמות או גם בשניהם, אבל כולם משלימים זה את זה, ועד שדוקא על ידי היותם „לאחדים כאחד“ כל או"א מהם נעשה אבר מגוף אחד, ובלשון רבנו הזקן שם: „אין שלימות להראש בלתי הרגלים“.

בנוגע להשאלות הבאות במכתבו, הנה לאחר בקשת סליחתו

השמות: שתודיע השמות, כדי שיוכלו להזכירם על הציון.

יא"ג

נדפסה בלקו"ש חל"ח ע' 163, והושלמה ע"פ העתק המזכירות.

ובל' הכתוב: נצבים כט, ט"י.

מוכרחני להקדים נקודה עקרית, והיא, אשר בלשון הידוע „לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה", על אחת כמה וכמה את האדם. שהמסקנה מזה, אשר לכל לראש מתפקידו של האדם לברר העניינים והשאלות הנוגעים למילוי שליחותו בעולם.

והשליחות היא להרבות הטוב, או, בסגנון אחר, להגביר הצורה על החומר והרוחניות על הגשמיות. ובכל זה המעשה הוא העיקר, כפי שרואים במוחש, אלא שהמעשה צריך להיות מיוסד ומחושב על פי שכל הישר והטוב.

רצה בורא האדם אשר האדם יעשה בכל האמור מתוך בחירה חפשית שלו, ונתן לו כל האפשרויות לבחירה זו, ובלשון הכתוב: „ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע (וההמשך בא תיכף ובלשון בקשה וגם הבטחה —) ובחרת בחיים" (דברים, נצבים ל: טו, יט).

מנקודה זו, הרי השאלות העומדות על הפרק ושצריך להשתדל ולהתאמץ בפתרון, הרי הן לכל לראש אלו הנוגעות למעשה בפועל. ורק בזמן הפנוי, לאחריו כל הברור בזה, יש מקום להתבונן גם בעניינים עיוניים שאין להם כל שייכות למעשה בפועל, עכ"פ בהוה.

ב) בודאי גם במקצוע שלו בצבא נוקט בשיטה מעשיית בחפשו פתרון לדבר העומד בספק על ידי חקירה והתבוננות האם הי' בעבר מצב דומה ואיך פתרו המצב אז ועד כמה הי' פתרון זה מוצלח. וכן בנוגע ללימוד כל מקצוע מעשי, כולל תכסיסי מלחמה ושלוש, רפואת הנפש והגוף וכו', מיוסד הלימוד על החקירה במה שקרה בעבר והנסיונות שבעבר, ובסגנון הידוע „אין חכם כבעל הנסיון". ואבן בוחן ועקרית בכל חקירה כזו היא אשר לכל לראש נוגע בזה התוצאות בפועל, כוונתי האם הצליח תכסיס פלוני במצב פלוני, או טיפול רפואי במצב בריאות פלוני, או הצליח רק בחלקו או לא הצליח כלל. ורק בתור עזר משתדלים להבין טעם ההצלחה או אי ההצלחה, אבל אפילו אם מפני איזו סיבה שתהי' אין מוצאים הטעם, או שהטעם שמציע פלוני אינו רצוי או אינו מתקבל, הרי אין זה משנה, ובנוגע לפועל ולמעשה משתמשים באותו תכסיס או

לא .. לבטלה: שבת עז, ב.

המעשה הוא העיקר: אבות פ"א מ"ז.

אין .. הנסיון: עקדה שער יד. מעבר יבק ש"ב.

טיפול שהצליח בעבר, ובפרט אם היתה ההצלחה כמה וכמה פעמים, ובמצבים שונים.

ג) על פי גישה זו, שכאמור מקובלת היא בכל שטחי החיים ובכל החוגים, הן של עמנו בני ישראל והן של אומות העולם, מובן שכן צריכה להיות גם הגישה בנוגע לפתרון השאלות אודותן כותב במכתבו, והן:

על דבר מהותו הרוחנית של עמנו, כיצד יהי קיומו וגורלו, ומה חייבים מורי ישראל ומנהיגיו לעשות בזה?

נביא ספר הזכרונות דברי הימים של עמנו ונראה מה הי' בעבר. שהרי עברו של עמנו בני ישראל, בתור עם ובתור יחידים, מגוון הוא בתכלית, בשנויים מן הקצה אל הקצה, הן בגשמיות והן ברוחניות, הן בנוגע לעצמם והן בנוגע לסביבתם, מתחיל מהתקופה שעלי' כתוב „איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו“ (גשמיות) ובית המקדש עומד על תלו (רוחניות), „וכל מלכי ערב ופחות הארץ מביאים זהב וכסף לשלמה“, „וכל מלכי הארץ מבקשים את פני שלמה“ גוי' (מה שנקרא עתה „המצב הבין־לאומי“) – ועד לחושך כפול ומכופל של הגלות, תיכף לחורבנו של בית המקדש הראשון ושל בית המקדש השני, ימי הבינים, גזירת השואה וכו'.

והנקודה המשותפת דחיי עמנו בכל תקופות אלו ובכל מצבים שונים ומשונים אלה, לכל המתבונן מבלי דיעות קדומות, הרי היא רק אחת: מצוות מעשיות וקיומן בפועל על פי תורת ה' ומסורת אבות. כי כל שאר הענינים (ארץ, שפה וכו') במשך תקופות האמורות, או שהיו בתוקפם ובשיאם או שנעלמו כליל, שזה מכריח שלא בהם תלוי סוד קיום עמנו בתור עם, בתור קבוצה, או אפילו בתור יחידים.

ועוד זאת רואים כשמדפדפים בספר דברי הימים של עמנו בני ישראל, שכל הכתות והשיטות אשר שטו וסרו מדרך האמורה של קיום מצוות מעשיות בפועל, הרי או שנטמעו בין העמים ואין רישומם ניכר בתוך עמנו, או שלאחרי משך זמן חזרו לדרך האמורה, דרך הסלולה מדורי דורות. וגם „נסיון“ זה התחיל תיכף כשנעשה ישראל עם במעמד הר סיני וקבלת התורה, הרי לאחר ארבעים יום כבר היו עובדי העגל. על

דרך זה גם בתקופה של „איש תחת גפנו ותחת תאנתו" היו גם עובדי הבעל וכו', ועד"ז כתות הצדוקים והבייתוסים וכו'.

המסקנה מכל האמור לעיל היא פשוטה: קיום עמנו בתור עם או חברה או גם קיום היחיד, תלוי ומבוסס על קיום מצוות מעשיות בפועל. וזהו תפקידו של כל בעל השפעה — לחזק גורם זה, ולא עוד אלא כשמחזק גורם זה בנוגע לכל יחיד ויחיד, הרי כמובא בראש המכתב, נוגע זה לקיום הקומה אחת שלמה, זאת אומרת קיום כל עמנו בני ישראל באשר הם שם. שמזה גם כן מובן שכל השתדלות ויגיעה בזה כדאיות הן.

על פי האמור מובן גם כן שאין נוגע כל כך באם הענין נתפס בשכל או הטעמים שניתנים בזה על ידי פלוני ופלוני מתקבלים על הדעת או רצויים או נעימים, שהרי גם בנוגע לתכסיס מלחמה וטיפול רפואי של יחיד הקובע הוא הנסיון בפועל כנ"ל, על אחת כמה וכמה כשהדבר נוגע לקיומו של בני עמנו באשר הם שם, כולל קיום עם קדוש בארץ הקודש.

יש עוד להאריך בזה, אבל בטוחני שלדכוותי דמר גם האמור מספיק. ויהי רצון שיתקבלו דבריי באותו הרוח שהם נכתבים, ובלשון מכתבו של מר „מתוך אחריות הדדית" של כל אחד ואחת מבני ישראל באשר הם שם.

וכל אחד ואחת מאתנו יעשה בכל האמור ובחיות ובהתלהבות, מתאים לגודל ערך התפקיד, ובאופן כהוראת ימי חנוכה הבאים, ונר חנוכה, שמדליקים מוסיף והולך מוסיף ואור מיום ליום. בכבוד ובברכה.

יא"ד

ב"ה, י"א כסלו, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר יוסף שי' שיין

שלום וברכה!

בנועם נתקבל מכתבו מז' כסלו, שהגיעני, כדבר בעתו, בפרק שבין יי' וי"ט כסלו, ימי הגאולה של אדמו"ר הזקן ובנו אדמו"ר האמצעי,

מה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

הנזכרים ונעשים על ידי אנשי חב"ד כימי התעוררות לפעילות מוגברת בהפצת היהדות, חדורה אור וחיות חסידותיים.

שהרי גם למר חלק בזה על ידי עזרתו לעניני חב"ד באה"ק ת"ו עד עתה, ובודאי עוד יוסיף בזה בימים יבואו, ובפרט על פי מאמר חכמינו ז"ל: מי שיש לו מנה רוצה מאתים, מאתים רוצה ארבע מאות.

ויהי רצון שיעשה בהאמור מתוך בריאות טובה ומצב רוח טוב בכלל ובפרט, ותקויים הבטחת ה' – ונתתי שלום בארץ גוי והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם.

בכבוד ובברכה.

יא'טו

ב"ה, אור לט"ו כסלו, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

אל כל בני ובנות ישראל אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בהמשך להמכתב מתחלת מ"ח, שתוכנו מיוסד על ההוראה הכללית בסיומו וחותרו של החודש השביעי, המשובע והמשביע – ובנוסח הידוע:
ויעקב הלך לדרכו –

לט"ו כסלו: ראה לקוטי לוי יצחק אגרות ע' ריז.
המשובע והמשביע: ראה המכתב מתחלת מ"ח.

יא'יד

מאמר חכמינו ז"ל: ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, יו"ד. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.
הבטחת ה': בחוקותי כו, ו. יב.

יא'טו

נדפסה בלקו"ש ח"י ע' 195 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.
בהמשך להמכתב: לעיל אגרת יתתקפא.
ויעקב הלך לדרכו: ויצא לב, ב.

אשר, כמובן, כל אות ומלה שבתורה הוא עולם מלא תוכן
והוראה —

יש להוסיף ביאור ע"י דיוק בתוכן שלש תיבות האמורות, וכדלהלן:

ויעקב — ידוע החילוק שבין השמות יעקב וישראל:

א) בזמן: השם יעקב ניתן לו בהוולדו, השם ישראל — לאחר זמן, לאחר שנתקיים בו „שרית עם אלקים ואנשים ותוכל“.

ב) בתוכן: יעקב הוא מלשון **עקב**, דרגא הכי תחתונה שבגוף, סוף הגוף, ואין ניכר בזה חילוק בין אדם לאדם; ישראל — מלשון שר ואותיות „לי ראש“, עליון שבגוף, ועיקר החילוק בין אדם לאדם (ושלימותו) הוא בפרצופותיהן בקול במראה ובדעת, אשר כולם בראש האדם.

והדיוק „יעקב“ בהוראה **דויעקב הלך לדרכו** הוא, כי לכל יהודי, בלי הבדל, ניתנה שליחות מהבורא ית' המתחילה תיכף בלידתו, כשעודנו

כל אות ומלה: ד„לית לך מלה באורייתא או אות זעירא באורייתא .. דלא .. תליין מיניי תילי תילין רזין דחכמתא עילאה הה"ד קווצותיו תלתלים" (זח"ג עט, ב). וראה מנחות (כט, ב) על כל קוץ וקוץ תילי תילין של הלכות. וזוהר חדש בראשית ו, סעי"ב (במדב"ג).

יעקב וישראל: ראה מאו"א בערך כאו"א. וש"נ (ביאיר נתיב). זח"א קעג, סעי"ב ושם. אור תורה להח"מ ס"פ בלק. לקו"ת שם.

בהוולדו .. לאחר שנתקיים: בראשית כה, כו. שם לב, כט.

בפרצופותיהן .. ובדעת: סנה' תוספתא ספ"ח. שם לח, א.

„יעקב“ .. ניתנה שליחות .. וממלא שליחות זו: עיין ד"ה ויצא יעקב, תר"ל.

שליחות .. תיכף בלידתו: להעיר: גם בפקו"נ דתינוק אומרים הא דיומא (פה, ב) חלל עליו שבת א' כדי שישמור שבתות הרבה. ע"ד המפרשים במילה וכו' שזוהי מצוה על הברך אלא כיון שאין בידו לעשותה, הטילוה על האב — כן י"ל **לכ"ע** בנוגע למי"ע דהשמר לך ושמור נפשך מאד (רמב"ם הל' רוצח פי"א ה"ד. שו"ע אדה"ז הל' שמירת גוף סי"ג). — כשנולד מתחיל גידולו שבגמרו יתחייב במצות (ועפ"ז יל"פ טעמי החולקים בקטן מאימתי בא לעוה"ב — סנה' קי, סעי"ב. וברושלמי שביעית ספ"ד: מאימתי חיין). ואכ"מ.

הה"ד: **שה"ש ה, יא.**

לי ראש: דרך מצוותיך טו, סע"ב — בשם הזהר.

ד"ה .. תר"ל: **סה"מ תר"ל ע' כט ואילך.**

המפרשים במילה: ראה ביאור הרי"פ פערלא לסה"מ לרס"ג סוף מצות לא-לב. לקו"ש ח"א ע'

במדרגת „יעקב" ובתחלת עבודתו, וממלא שליחות זו ע"י עבודה באופן אשר, כהמשך ההוראה —

הלך — הליכה אמתית, שפירושה הליכה ועקירה גמורה ממקומו (ומדרגתו) הקודם למקום הרצוי —

שלכן מלאכים נקראים „עומדים", אף על פי אשר עושים באימה וביראה רצון קונם ופותחים את פיהם בשירה ובזמרה, אשר ע"י כ"ז עולים מדרגא לדרגא, אבל כיון שעדיין יש לדרגתו ערך ושייכות לדרגתו הקודמת — אין זו הליכה אמתית,

ורק האדם נקרא „מהלך", כי תפקידו ללכת **מחיל** אל חיל, אף אם מקומו ומצבו ברוחניות טוב הוא, לא די בזה כלל, אלא מוכרח שיהי' אצלו שינוי מקום ברוחניות, ועד לעילוי שאין ערוך למצבו הטוב הקודם, הלך ונוסע בדרך העולה בית א-ל, שהוא אין סוף, וכסיוס ההוראה —

לדרכו — דרך המלך, מלכו של עולם, וכידוע הביאור אשר שלימות הדרך היא כאשר היא מתברת פינה הכי רחוקה עם היכל המלכות אשר בעיר הבירה, ובשני הכיוונים דוקא — מההיכל להפינה ומהפינה לההיכל,

והרי השליחות של כל יהודי היא ע"י ירידת נשמתו מאגרא רמה לבירא עמיקתא, בכדי לחבר בירא עמיקתא עם אגרא רמה על ידי עבודתו

הלך .. „עומדים": ראה בכ"ז הדרושים עה"פ כה גוי' מהלכים בין העומדים (תו"א ס"פ וישב. אוה"ת שם).

מלאכים נקראים „עומדים": כמ"ש שרפים עומדים (שם) וראה שמו"ר פכ"ה, ב.

עושים .. בשירה: שזהו בדוגמא לתומ"צ ותפלה דבנ"י דלקמן במכתב.

עולים .. אבל כיון: ראה ד"ה ויגש תרס"ח (המשך תרס"ו ע' וצו).

תפקידו .. חיל: ראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח רסקנ"ה.

לא די בזה כלל: ע"ד מחז"ל: כדבעי ל"י למיעבד לא עבד (כתובות סז, א).

וכידוע הביאור: ראה ביאוה"ז לאדמו"ר האמצעי ר"פ וישלח.

אוה"ת שם: בראשית כרך ה' ע' תתיקג ואילך.

כמ"ש: ישע"ה, ב.

עושים .. ובזמרה: נוסח ברכת יוצר.

מחיל אל חיל: תהלים פד, ח.

מאגרא .. עמיקתא: ע"פ חגיגה ה, ב.

מלמטה למעלה (בכלל – תפלה ו„אליך הוי' נפשי אשא") ומלמעלה למטה (בכלל – לימוד התורה וקיום המצוות – חכמתו ורצונו ית' – וכמודגש במצוות הצדקה, שהיא לעני ואביון התאב לכל דבר כי לית לי' מגרמי כלום).

ועל דרך זה גם כן בעבודת כל אחד ואחת בעולם, שלא די בהשפעה בביתו ובעירו ובמדינתו, אלא שצריך לסלול דרך, הדרך האמורה, ועד לפינה הכי רחוקה בקצוי תבל – להביא לשם דבר המלך מלכי המלכים ולהאירה בנר מצוה ותורה אור ועד להעבודה ד„אליך הוי' נפשי אשא".

ויהי רצון שכל אחד ואחת ימלא שליחותו הנכללת בהוראה האמורה **דויעקב הלך לדרכו**, – עם כל הפירושים שבזה – מילוי בפועל ומתוך שמחה, אשר שמחה פורץ גדר, ועד אשר יפוצו מעינות דברי אלקים חיים חוצה (הכי רחוק),

וכהוראת סיום וחזרת חודש כסלו, ימי חנוכה – באופן דמוסיף והולך ואור, להאיר את חשכת הגלות ועד לקיום היעוד: וימלא כבודו את כל הארץ.

בכבוד ובברכה,

מנחם שניאורסאהן

ואביון .. דבר : רש"י עה"ת כי תצא טו, ד (מויק"ר פל"ד, ו).

לית .. כלום : ראה אגה"ק ס"י.

ומתוך שמחה : להעיר מרד"ה אשר ברא, תרפ"ט (בס' הקונטרסים ח"א) בארוכה בד"ה שמח תשמח, תרנ"ז.

יפוצו .. חוצה : ראה אגה"ק להבעש"ט הידועה (נדפסה בס' כתר שם טוב בתחלתו).

וימלא .. הארץ : תהלים עב, יט.

אליך .. אשא: תהלים כה, א.

לימוד התורה .. ית': תניא פ"ד ואילך.

מרד"ה .. ח"א: כא, ב ואילך. ובסה"מ תרפ"ט ע' 86.

בד"ה .. תרנ"ז: סה"מ תרנ"ז ע' רכא ואילך.

וכהוראת: שבת כא, ב. שו"ע או"ח סי' תרעא ס"ב.

תהלים עב, יט: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר.

יא'טז

בי"ה, ט"ו כסלו, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת אורה תחי' שפיר

ברכה ושלוש!

הנני בזה לאשר קבלת מכתבה מכ"ו חשון והקודמו.

ובתגובה על התחלת מכתבה הראשון, שכותבת אלי בזכות שהננו בני משפחה אחת, משפחת אדמו"ר הזקן, בעל התניא והשלחן ערוך, הרי ישנה עוד זכות גדולה מזו והיא אשר בנה שיי הגין על עמנו ועל ארצנו הקדושים ועל ידי זה על אחינו בני ישראל בכל מקום שהם.

ויהי רצון אשר זכות האמורה תעמוד לו ולחבריו שליט"א בכל המצטרך להם, ולכל לראש אומץ רוח, רפואה והחלמה, והסתדרות טובה בחיים טובים בכל הפרטים.

על יסוד סגנון מכתבי וברוחם, ארשה לעצמי לכתוב גם לבנה שליט"א, המצו"ב. ותקותי אשר למרות הפצע והכאב וכו' יתקבל המכתב ברוח שנכתב. ויהי רצון אשר יקוימו בבנה כל הברכות האמורות במכתבי וכל ברכות הנובעות מלב אחינו בני ישראל בכל מקום שהם.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור ובד"ש בעלה שליט"א ואיווי להצלחה רבה בתפקידו האחראי והנעלה.

יא'טז

יא'יז

ב"ה, ט"ו כסלו, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר צבי שי שפיר

שלום וברכה!

אף על פי שאיני מכירו אישית, אבל על פי מכתב אמו תחי' הרינו
בני משפחה אחת, משפחת אדמו"ר הזקן, בעל התניא והשלחן־ערוך,
מיסד שיטת חב"ד, ועל פי מה שכתבה אלי גם אודותיו הריני כאילו
מכירו.

ולכן ארשה לעצמי כו'...

בברכה לרפואה קרובה ורפואה שלמה ולבשורות טובות בכל
האמור.

יא'יח

ב"ה, ערב י"ט כסלו, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

צו אֶלע אַנטיילנעמער אין דעם יערלעכען דינער פון מרכז
הישיבות תומכי־תמימים ליובאוויטש
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

די הייאָרדיגע יערלעכע מסיבה קומט פֿאַר נאָענט צו דעם יום
הגאולה — י"ט כסלו — פון אַלטן רבי'ן, גרינדער פון חסידות חב"ד, די

יא'יז

מר צבי שפיר: ברשימות הר"א וואלף (מכתבו מל' תשרי לכ"ק אדמו"ר): התבקשנו להזכיר
לרפ"ש בנו של האלוף הרצל שפיר, צבי בן אורה, שנפצע קשה במלחמה.
משפחת אדמו"ר הזקן: ראה ספר „הצאצאים" ע' 406 מס' 1587.
ולכן ארשה לעצמי כו': כאן בא נוסח המכתב כללי־פרטי למצוייני צה"ל דלעיל אגרת יא'ח.

יא'יח

נדפסה בלקו"ש ח"י ע' 261 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

היסטאָרישע געשעעניש וואָס איז פאַרבונדן ניט נאָר מיט זיין פערזענלעכער גאולה, נאָר אויך מיט דער גאולה פון זיין גאַנצער שיטה און באַוועגונג.

פאַר די ליובאַוויטשער ישיבות איז י"ט כסלו פון ספעציעלער באַדייטונג, וואָרום זיי זיינען אַן אינערלעכע טייל פון זיין גייסטיגער ירושה און פאַרזיכערן איר המשך. געגרינדעט און אָנגעפירט אין דעם גייסט און וועג פון דעם אַלטן רבין, זיינען די ליובאַוויטשער ישיבות אַ גרויסער לייכט-טורם וואָס פאַרשפרייט די ליכטיקייט פון תורה ומצוות, דורכגעדרונגען מיט חסידישער התלהבות אין אַלע טיילן פון דער וועלט.

דער אַלטער רבי האָט, ווי באַוואוסט, געשטעלט דעם טראָפּ אויף חינוך. דאָס איז אויך צו זען דערפון וואָס די הקדמה צו איינעם פון זיינע וויכטיגסטע און טיפסטע חיבורים, **שער היחוד והאמונה**, ווערט אָנגערופן **חינוך קטן**, און הויבט זיך אָן מיט דעם פסוק: **חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה** — „דערצי דעם אינגל אויף זיין וועג, אפילו אַז ער וועט אַלט ווערן וועט ער זיך ניט אָפקערן דערפון“. אַזאַ חינוך מיינט מער ווי געבן דעם אידישן קינד גרינטלעכע און טיפע ידיעות אין תורה, נאָר אַ חינוך וואָס נעמט דורך דעם קינד מיט טיפער אמונה און ברענגט אַרויס באַ עס די דריי אינערלעכע אייגנשאַפטן פון דער אידישער נשמה: אהבת השם, אהבת התורה און אהבת ישראל, אַז זיי זאָלן זיך אויסדריקן בפועל ממש אין טאַג-טעגלעכן לעבן מיט באַגייסטערונג און שמחה.

און דאָס איז דער חינוך וואָס ווערט געגעבן די תלמידים פון די ליובאַוויטשער ישיבות, אַ חינוך וואָס באַלעבט און באַווינקט זיי אויף נאָכדעם ווי זיי פאַרלאָזן די ישיבה, אַזוי אַז אויך אין די עלטערע יאָרן בלייבן זיי יונג אין גייסט, מיט דער גאַנצער איבערגעבנקייט און טרייבקראַפט פון **יוגענד**, אין פולן זין פון **גם כי יזקין לא יסור ממנה**.

און נאָך אַ וויכטיגע נקודה: דער חינוך וואָס די תלמידים באַקומען ענדיגט זיך ניט מיט זיי, וואָרום דורך זיי ווערן געשאַפן שפּרודלדיגע קוואַלן פון תורה כוחות וועלכע ווירקן אין אַן אומענדלעכע קייט (אַ „טשייך-רעאקשאַן“): די איצטיגע מושפּעים ווערן די צוקינפטיגע משפּיעים, אַנצוהאַלטן און איבערגעבן די גייסטיגע ירושה פון דור צו דור, עד סוף כל הדורות.

אַריינטראַכטענדיג זיך אין דאָס אויבנדערמאָנטע, מוז זיכער אַרויסרופן באַ אַלע פריינד און עסקנים פון די ליובאַוויטשער ישיבות אַ שטאַרקן באַגער צו טאָן אַלץ וואָס איז פון זיי אָפהענגיג צו פאַרשטאַרקען זייער הילף, סיי פינאַנציעל און סיי דורך פערזענלעכער מיטאַרבעט, ווי אויך דורך באַוועגן אַנדערע צו נעמען אַ חלק אין דער דאָזיגער לעבנסוויכטיגער טעטיקייט, ספּעציעל אין די איצטיגע גורל'דיגע טעג.

צו זיין אַ שותף אין אַזאַ הייליגע אונטערנעמונג איז שוין פאַר זיך אַליין דער גרעסטער שכר. אָבער אין צוגאַב צו דעם — איז דאָס אויך דער וועג צו פאַרגרעסערן די צנוורות צו באַקומען דעם אויבערשטניס ברכות, פאַר זיך און פאַר די בני־בית שיחיו, אין אַלץ וואָס מ'נויטיגט זיך, בגשמיות וברוחניות.

בכבוד ובברכה להצלחה מרובה ולבשורות טובות בכל הנ"ל

מנחם שניאורסאהן

יא'יט

[נוסח המברק לקראת י"ט כסלו, ה'תשל"ד]

לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי תכתבו ותחתמו כולל פעילות באופן דופרצת, ויפרח בימיו צדיק מלכא משיחא.

גוט יום טוב ושבת שלום,

מנחם שניאורסאהן

יא'יט

ויפרח בימיו צדיק: תהלים עב, ז (פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר).

יא'כ

ב"ה, כ"ב כסלו תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה שמעון שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכו' ובו בקשת ברכה פ"נ מיום ההילולא ט'
כסלו,
ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע.

פשוט — שאיני אחראי למה שכאו"א אומר בשמי, **ומפורסם** —
שאמירתי-מענה לאחד אין בה הוראה לשני, ועפ"ז — אין מובן תוכן
בקשתו. וק"ל.
בברכה,

מ. שניאורסאהן

יא'כא

[כ"ב כסלו, ה'תשל"ד]

ויאיר מזלו ודבני ביתו שי' כמו שעל ידו יאירו **ריבוי** בתי ישראל.
תודה **רבה** על בשו"ט הנ"ל ואשרי חלקו וחלק כאו"א שמתעסקים

יא'כ

מצילום האגרת. נדפס ב„המלך במסיבו" ח"א ע' כו.
מו"ה שמעון: יעקובוביץ, ירושלים עיה"ק. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"ד אגרת ד'תשפת,
ובהנסמן בהערות שם.

יא'כא

נדפסה בלקו"ש חל"ה ע' 326. והוא מענה להנהלת צא"ח על הודעתם שבעל בית חרות
הסכים לשנות את תכנית המפעל עבור ייצור חנוכיות לאנשי הצבא.
תודה כו': המשך המענה — לדו"ח צא"ח ממבצע חנוכה.

בכל כיו"ב, ובמיוחד – בנ"ח, המאירים בבית ובחוץ, והמאיר הוא מלמעלה כביכול **מהוי'**, כ"א והוי' יגי' גו', כמשנ"ת בתורה **אור** ובשערי **אורה ובאור** התורה.

יא'כב

ב"ה, ערב חנוכה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכל אחד ואחת שעדיין לא הגיעו לגיל מצות,
בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בקשר עם ימי החנוכה הבאים עלינו לטובה,

בודאי ידוע לכם אשר כל המועדים והחגים שאנו חוגגים לזכר מאורעות ונסים שארעו לאבותינו, הכוונה והמטרה היא להתבונן בזכרון זה ולהתעמק בו עוד אשר נראה את עצמנו כאילו נמצאים אנו באמצע המאורע ורואים ומרגישים כל המתרחש אז – בימים ההם בזמן הזה. דבר זה **מפורש** הוא בקשר עם החג הראשון, חג הפסח, כמו שאנו אומרים בעת עריכת הסדר של פסח: אילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי **אנו** ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים כו' חייב אדם לראות את **עצמו** כאילו הוא יצא ממצרים. ומזה למדים אנו לכל המועדים והחגים.

כן בודאי מובן לכם שכל ענין הקשור **בתורתנו**, הרי לא רק הענין בכללותו „נותן“ **הוראות** ומלמד בהנוגע לחיינו והנהגתנו, אלא גם כל פרט ופרט שבו מדויק ויש בו הוראה, עד שאפילו גם **סדר** הפרטים – הוא מדויק ויש בזה הוראה.

והוי' יגי': שמואל־ב כב, כט.

בתורה אור: מקץ מ, ב ואילך.

ובשערי אורה: שער החנוכה לד, ב ואילך.

ובאור התורה: חנוכה (כרך ב) שיט, ב ואילך.

יא'כב

נדפסה בלקו"ש ח"י ע' 286 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת. לתוכנה ראה גם אגרת הבאה.

וכן הדבר, כמובן גם בנוגע לחנוכה, אשר בודאי ידועה לכם פרשת ימים אלה, ועוד תוסיפו בזה חכמה בינה ודעת על ידי שתשאלו את ההורים והמורים שיחיו, בכדי לשמור ולעשות ולקיים את כל הוראות ימי החנוכה.

ומהן ועל פי הסדר:

(א) התחלת חנוכה — צריך להיות המעשה בפועל: הדלקת נר חנוכה.

(ב) וענין מעשה זה הוא להאיר את החדר ואת הבית (כפי שיבואר לקמן). ואם יש אפשרות צריך להדליק „על פתח ביתו מבחוץ“ זאת אומרת — להאיר גם את הסביבה מבחוץ.

(ג) ומהו תוכן אור והארה אלו?

אף שהנר הוא דבר גשמי, אבל הנרות הללו קודש הם, וכמו שאנו אומרים בברכה הראשונה **קודם** להדלקת הנרות: **אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר חנוכה**.

נר ואור זה מורה על האור האמתי, כלשון הכתוב: **נר מצוה ותורה אור**. זאת אומרת — מצווים אנו להאיר את הבית ואת החוץ (אלה שעומדים בחוץ) באור התורה והמצוות.

(ד) אחר כך באה ברכה שני: **שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה**: וההוראה היא, שאפילו אם נמצא יהודי במצב שבדרך הטבע קשה לו להתנהג בהנהגה האמורה של „נר מצוה ותורה אור“, אין היהודי נופל ברוחו ואינו פוחד מהקושיים והמניעות, כי השם יתברך עושה לנו נסים כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

(ה) ואחר שתי הברכות האמורות באה ברכה שלישית,

שאף על פי שמברכים אותה רק בהדלקה ראשונה, אבל תוכנה מדבר גם בכל ההדלקות של כל לילות חנוכה הבאים,

והיא ברכת **שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה**. כלומר שמודים אנו להשייית בעד האפשרות לקיים מצותו, ושעל ידי כך גם מצהירים אנו ומפרסמים הנסים אשר הקב"ה עושה לאבותינו ולנו בכל דור ודור.

(ו) ואחר מעשה המצוה, והברכות שלפני זה והדברים שלאחרי זה, באה תפלת ערבית (שכידוע נר חנוכה קודם לתפלת ערבית) אשר בה בא שבח מיוחד לימי החנוכה — **ועל הנסים**,

בו מודגש שאפילו אם חלשים ומעטים אנו בגשמיות, אבל אנו בני גוי קדוש „טהורים וצדיקים ועוסקי תורתך“, והשי"ת עשה לנו תשועה גדולה ופורקן ועד — **להודות ולהלל לשמך הגדול**.

ועוד מלמד אותנו השבח וההודי' ד„ועל הנסים“:

אע"פ שיהודי צריך לעשות את התלוי בו בדרך הטבע, אבל ביחד עם זה ועיקר — הוא בבטחון גמור שהצלחה באה מאת ה', וכמו שאנו אומרים בהלל **מאת ה' היתה זאת היא נפלאת בעינינו**, וכן ה"י גם כן בימי מתתיהו, שעשו התלוי בהם אבל בבטחון גמור בה', שלכן לא נכנסו בחשבונות אם הקמים נגדם הם גבורים ורבים בגשמיות.

כל הוראות אלו דחנוכה הרי הן הוראות **מעשיות** לכל יהודי מגדול ועד קטן, כלומר הוראות לחיות על פיהן בחיי היום יום. ואין הדבר תלוי אלא ברצון, ולא עוד אלא שהשי"ת מסייע לכל אחד ואחת למלא הוראות האמורות בפועל ממש ובמילואן.

ואף על פי אשר עדיין לא הגעתם לגיל מצוות,

הרי אדרבא — תראו כמה יקרה וחביבה ואהובה עליכם מצות נר חנוכה על ידי קיום מצוה זו וכל הוראות שלה בשלימותן,

ולהיות דוגמא חי' והשפעה טובה גם בבית וגם בחוץ,

להיות בזה ובכל עניני התורה ומצותי „נרות להאיר“.

בברכה להצלחה בכל האמור ולימי חנוכה מאירים,

מנחם שניאורסאהן

יא'כג

ב"ה, נר ה' דחנוכה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ידועים דברי השל"ה, אשר ענין חנוכה קשור ופועל בכל העולם כולו, ובלשונו „חנוכה שבו ה' חנוכת בית המקדש והוא רומז לחינוך העולם, כי העולם נברא בשביל התורה וקיום המצות, והיוונים רצו לבטל תורה ומצות בישראל, וכשגברו החשמונאים אז נתגברו התורה והמצות וממילא נתחנך העולם כו' וכמו שראשית הבריאה „יהי אור“, כן מצות חנוכה בנרות“.

ויש להוסיף ביאור בשייכות דחנוכה ונר ואור — על פי המדובר במ"א בארוכה בענין תכונה המיוחדת שיש במצות נר חנוכה:

דברי השל"ה: חלק תושב"כ פ' וישב דרוש צאן יוסף בהג"ה. עיי"ש בארוכה. ובפדר"א פכ"ח דיוון „החשיכה עיניהם של ישראל מכל מצות שבתורה“ (בכמה דפוסים נשמט רוב הפרק!). וברמב"ם ה' חנוכה רפ"ג: בטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצות. וראה ב„ועל הנסים“.

חנוכה .. לחינוך העולם: עייג"כ תו"א וישב כט, ד. שערי אורה ע' ל. אוה"ת לבראשית ע' תרד וע' 1864.

שראשית הבריאה „יהי אור“: הטעם מובן עפ"ש"כ באור תורה להח"מ בתחילתו בפ' עולם חסד יבנה. ועיין ב"ר רפ"ג.

יא'כג

נדפסה בלקו"ש ח"י ע' 282 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.
לתלמידי ישיבת תורת מאנטרעאל הוסיף כ"ק אדמו"ר בכתי"ק:

תלמידי ישיבת תו"ת דמנטרעאל — שליט"א.

פשוט דכהנ"ל שייך ומופנה גם לכאו"א מהם, ולא באתי אלא להעדפה מצד כאו"א מהם — בתור נרות להאיר, וה' יצליחם,

מ. שניאורסאהן

ידועים דברי השל"ה: ראה גם שיחת ש"פ מקץ, שבת חנוכה, שנה זו (שיחות קודש תשל"ד ח"א ע' 205).

עולם חסד יבנה: תהלים פט, ג.

יהי אור: בראשית א, ג.

ואע"פ שכל המצות פועלות בעולם (וכדלעיל בשל"ה), הנה פעולה זו בעולם לא תמיד נראית לעיני בשר ותיכף לעשית המצוה,

וכמו במצות הצדקה שהיא כללות המצות ושכרה חיים לנותן הצדקה ובני ביתו וממשיכה חיים בעולם – אין פעולה זו באה כסיבה ומסובב דזרע וקציר וכיו"ב, ופשיטא – דאינה נראית בעיני בשר, וגם – אינה מובנת בשכל הטבעי.

ועד"ז בכללות קיום כל מצוה ומצוה שע"ז ממשיכים אור אין סוף בעולם, וכנרמז בכתוב „כי נר מצוה ותורה אור“, הרי אור זה אינו נראה לעיני בשר.

יתרון בזה במצוות של הדלקת נרות – בבית המקדש ונרות שבת ויו"ט בבית וכו' – שהאור נראה, ואדרבה – **צריך** להיות נראה דוקא לעיני בשר של אלה הנמצאים בבית איך שמאיר בפועל ממש.

מיוחדת גם במצות אלו מצות הדלקת נר חנוכה, אשר מצותה „על פתח ביתו **מבחוץ**“. זאת אומרת אשר כל העובר ושב בחוץ, כולל „תרמודאי“, אומות העולם, רואה תומ"י פעולת הנר – שמאיר את החוץ והסביבה. ולא עוד אלא שנודע מראש בחוץ אשר באים ימי חנוכה

הצדקה שהיא כללות המצות: לקו"ת ראה (כג, ג). ובכ"מ. ובתניא פלי"ז דבירושלמי נק' בשם מצוה סתם כו' (ראה ירושלמי פאה בסופה). אגה"ק סל"ב.

הצדקה .. ושכרה חיים: ראה תנחומא משפטים טו. וראה פסחים ח, סע"א.

בשכל הטבעי: משא"כ ע"פ שכל דתורה. ראה תנחומא שם.

כי .. אור: משלי ו, כג. פרש"י שם.

נרות – בבית המקדש .. בבית .. חנוכה: עוד כמה חילוקים ביניהם – ראה ד"ה מצותה משתשקע, תר"ל. תרנ"ד. תרע"ח. ועוד.

דוקא לעיני בשר: וכמש"נ למאור, יאירו (בביהמ"ק), ובשבת – שלום **בית** כו' (ראה שו"ע אדה"ז סרס"ג. ובכ"מ).

על .. מבחוץ .. משתשקע החמה: שבת כא, ב.

מבחוץ: להעיר מדברי הרמב"ם (חנוכה רפ"ג) דהיוונים „פשטו ידם בממונם“ – שזהו החוץ דהאדם.

תרמודאי: ראה פרש"י שבת שם. מאמרי מצותה משתשקע הנ"ל. ולהעיר מיבמות ספ"ק (וש"נ).

ד"ה .. תר"ל: סה"מ תר"ל ע' מד ואילך.

תרנ"ד: סה"מ תרנ"ד ע' צו ואילך.

תרע"ח: סה"מ תרע"ח ע' קיב ואילך.

וכמש"נ: תצוה כו, כ. אמר כז, ב. בהעלותך ח, ב.

והיהודים בכל מקום שהם ידליקו נר מצוה ויאירו חשכת הלילה (שהרי הדלקת נר זה היא משתשקע החמה), יאירו בחוץ.

על פי האמור מובן גם התוכן הרוחני שבדבר, שתכונה מיוחדת לנר חנוכה, שפעולתה, להאיר חשכת ה"ח"ח" הרוחני — הגלות, גלות כפשוטו ו"גלות" הפנימי החושך של החטא ויצר הרע (**שרק** **הם** סיבת הגלות כפשוטו כנאמר: מפני חטאינו גלינו מארצנו), להאיר תיכף ומיד, בלי צורך להקדמת הסברה (הכנת ה"ח"ח").

* * *

היות וחנוכה הוא ענין הכי כללי, ובסגנון הנ"ל "חינוך (תיקון, שלימות) העולם", הרי מובן שמצוות חנוכה הן הוראות מיוחדות כלליות, הוראות בחיי האדם והנהגתו, וגם סדרן — הוראה כללית ועיקרית:

(א) המעשה הוא העיקר. לכל לראש צריך להיות המעשה בפועל, מצוה ראשונה בחנוכה היא הדלקת הנרות, כי זמנה תיכף משתשקע החמה של היום שלפני חנוכה.

(ב) ופעולת כל מעשה האדם צ"ל להאיר גם את ה"ח"ח" — כהוראת נ"ח שמדליקין "על פתח ביתו מבחוץ".

(ג) ומהו **תוכן** אור והארה אלו?

אף שהנר הוא דבר גשמי, אבל הנרות הללו קודש הם, ובלשון הכתוב: **נר מצוה ותורה אור**, להאיר באור התורה והמצוות.

החטא ויצר הרע: שנקראים חושך (ב"ר פ"א, ו. ור"פ פט). ובזו"א (ד, א) חשוכא מהפכן לנהורא.

תיקון, שלימות: שזהו ענין החינוך (והנחת המשכן וכו' — ראה תו"א וכו' שם). **המעשה .. ראשונה בחנוכה**: משא"כ בתחלת עבודת היום שעדיין אינו מוכשר למעשה שלם (כי הנשמה (רק) באפו — ראה אוה"ת בראשית דף תתק"ד צ"ל מקודם תפלה ותורה — כפס"ד השו"ע (או"ח סקני"ה"ו). ולהעיר שגם תפלה ותורה — עקימת שפתיו הוי מעשה (עיין תניא רפ"ז. וראה שם קו"א (קנד, א)).

להאיר גם את ה"ח"ח": להעיר מע"ח שכיון דהתלבשות הנשמה בעוה"ז הוא רק לתקן הגוף כו' (הובא בתניא פל"ז) — שהם ה"ח"ח" דהנשמה.

באור התורה והמצוות: וגם פנימיות התורה — הרי בדורות אלו .. מצוה לגלות

(ד) וסיבת עשייתו של האדם וטעמו הוא – אך לקיים רצונו של הקב"ה וע"י כך גם ממשיך עליו מקדושתו, כביכול, של הקב"ה, „אשר **קדשנו** במצותיו ו**צונו** להדליק נר חנוכה" – ברכה ראשונה שלפני ההדלקה.

(ה) אחר כך באה ברכה שני': **שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה**: וההוראה היא, שאפילו אם נמצא יהודי במצב שבדרך הטבע קשה לו להתנהג בהנהגה האמורה של „נר מצוה ותורה אור" אינו נופל ברוחו ואינו פוחד מהקושיים והמניעות, כי מעשה אבות סימן לבנים – אלו קינו מלך העולם עושה לנו נסים כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

(ו) ואחר שתי ברכות האמורות באה ברכה שלישית,

שאף על פי שמברכים אותה רק בהדלקה ראשונה, אבל תוכנה מדבר גם בכל ההדלקות של כל לילות חנוכה הבאים,

והיא ברכת **שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה**. כלומר שעושה התורה והמצוות בשמחה ובטוב לבב – מברך ומודה להשי"ת על האפשרות והיכולת והכח לקיים מצותו.

(ז) ואחר מעשה המצוה, והברכות שלפני זה והדברים שלאחרי זה, באה תפלת ערבית (נר חנוכה – קודם לתפלת ערבית) אשר בה בא שבח מיוחד לימי החנוכה – **ועל הניסים**,

בו מודגש שאפילו אם חלשים ומעטים אנו בגשמיות, אבל אנו בני גוי קדוש „טהורים וצדיקים ועוסקי תורתך", והשי"ת עושה לנו לא רק

ו„יפקון ב"י מן גלותא ברחמים" (אגה"ק סכ"ו). וכאגה"ק דהבעש"ט הידועה – כש„יפוצו מעינותיך חוצה".

אך לקיים רצונו: ראה ד"ה שופר של ר"ה תשי"ב ס"ב.

מקדושתו: ראה תניא פמ"ו. אוה"ת ר"פ קדושים.

מעשה אבות סימן לבנים: כולל גם סיוע לבנים (ראה אוה"ת ר"פ לך). ובחולין (צא, ב) תחת יעקב אבינו שתהא נוחה ליכבש לבניו.

תוכנה .. בכל ההדלקות: וראה ב"ח לטווא"ח ר"ס תרע"ו.

ד"ה .. תש"ב ס"ב: סה"מ תש"ב ע' 6.

מעשה אבות סימן לבנים: ראה תנחומא לך ט. ב"ר פ"מ, ו.

נסים סתם אלא — „נסים, פורקן, גבורות, תשועות, נפלאות — תשועה גדולה ופורקן" (ועוד) — „להודות ולהלל לשמך הגדול".

ועוד מלמד אותנו השבח וההודי' ד„ועל הנסים":

אע"פ שיהודי צריך לעשות את התלוי בו בדרך הטבע, אבל ביחד עם זה ועיקר — חזק הוא בבטחון גמור שהצלחה באה מאת ה', וכמו שאנו אומרים בהלל **מאת ה' היתה זאת היא נפלאת בעינינו**,

שכן ה' גם כן בימי מתתיהו, שעשו התלוי בהם בדרך הטבע — אבל מתוך בטחון גמור בה', שלכן לא נכנסו בחשבונות אם הקמים נגדם הם גבורים ורבים בגשמיות.

* * *

ויהי רצון אשר כאו"א מאתנו יקיים מצוה זו וכל המצות — ע"פ הוראות האמורות ובשלמותן,

להיות דוגמא ח'י בכל עניני התורה ומצותי' במשך כל השנה כולה — הן בבית והן בחוץ,

ובלשון הידוע „נרות להאיר", להאיר „מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ".

בברכה לימי חנוכה מאירים, מאירים גם את כל ימי השנה כולה, ובאופן דמוסיף והולך ואור,

מנחם שניאורסאהן

נסים .. נפלאות: ביאור ה' הלשונות — עיין סידור מהרי"ד (ברדיטשוב, תרע"ג).
תשועה גדולה ופורקן: מדמוזכר אחרי תשועה גדולה — מובן ש„פורקן" זה גדול עוד יותר.

לשמך הגדול: ראה תודי"ה ועונין ברכות (ג, א). תו"א ר"פ שמות. תו"ח ואוה"ת שם.

בהלל .. נפלאת בעינינו: שרק כשנפלאות אומרים הלל (שבת קיח, ב). צ"ע לתהלים מ, ו סק"י.

מים .. ארץ: תהלים עב, ח.

דמוסיף והולך ואור: ראה לקוטי לוי"צ לזח"א (ס"ע ריד).

מאת .. בעינינו: תהלים קיח, כג.

נרות להאיר: ראה גם לקו"ש חכ"ה ע' 344 הערה 2. וש"ג.

תהלים עב, ח: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר.

יא'כד

ב"ה, ז' דחנוכה, ה'תשל"ד

ע"פ בקשת רבים הננו מפרסמים בזה העתק מענה מכ"ק אדמו"ר שליט"א:
 „במענה לשאלתם בקשר להבחירות לכנסת – מתאים לפסק דין
 ברור בתורתנו כל שיצביע בעד אלה שרשמו גוים כיהודים ובעד חבריהם
 התקלה האיומה והקולר דכל הנרשמים תלוי בצוארו ואין להצביע אלא
 בעד החרדים לדבר השם זו הלכה.
 בברכה,

מנחם שניאורסאהן

מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

יא'כה

ב"ה, זאת חנוכה, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

הנני מאשר קבלת מכתבו, ושמחתי לכתבו על דבר הטבת בריאותו.
 ויהי רצון שתה"י רפואתו קרובה וגם שלמה, היינו כפשוטו, שיחזור
 לאיתנו ויהי בריא ושלם לגמרי.

ומובן אשר לא יוגרע על ידי זה מהציון לשבח שניתן לו בעד הגנתו
 בחרף נפש על עם הקודש בארץ הקודש, הגנה בגופו ממש, כוונתי להענין,

יא'כד

מענה זה התפרסם בשעתו תחת הכותרת „מענה לרבים“. בג' טבת ה'תשל"ד פירסמו המזכירות
 שוב את המענה, בכתבם:

באשר יש מעבירים שמועות זרות אודות עמדת כ"ק אדמו"ר שליט"א לבחירות,
 הננו לפרסם בזה שנית המענה של כ"ק אדמו"ר שליט"א, והיינו: [כבפנים].
 עמדת כ"ק אדמו"ר שליט"א הנ"ל היא סופית, ולא יחול בה שום שינוי.

מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

שרשמו גוים כיהודים: ראה גם לעיל חכ"ז אגרת י"ב, ובהנסמן בהערות שם.

לדבר .. הלכה: שבת קלה, ב.

יא'כה

כללי־פרטי למצוייני צה"ל במלחמת יום הכיפורים. וראה גם המכתב דלעיל אגרת יא'ח.

בסגנון חכמינו ז"ל, "מיעוט חלבי ודמיי" שנגרם על ידי הפצע וכו'. שזהו מסירת נפש בפועל, ולא רק ברצון ובכוח. וזכות זו אשר הקריב מדמו להגנה, כנ"ל, על עם הקדוש בארץ הקודש, קיימת גם לאחר החלמתו ורפואתו, ותעמוד לו כל ימי חייו בזה ובבא.

ואם בציון לשבח הניתן על ידי בשר ודם, אפילו כשמונת בקופסה, אין זה גורע מזכותו של מקבל הציון שהצטיין וזכה לאות זה, על אחת כמה וכמה בציון בבשרו ודמו של האדם, שבכגון זה נאמר "בדמיך חיי, בדמיך חיי", שזכות זו קיימת ועומדת לעד גם לאחר הרפואה בשלמותה מבלי רושם בבשר הגשמי.

ויהי רצון שמתוך בריאות הנכונה, בריאות הגוף ובריאות הנפש גם יחד, יזכור ויספר נפלאות ה' ונסיו, ובמצב של שלום על פי המיועד, ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד גוי' והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם".

בכבוד ובברכה.

יא'כו

ב"ה, זאת חנוכה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

בנועם קראתי כתבו על דבר התרשמותו מביקור אנשי חב"ד בשליחות מצוה.

ובודאי יבין שתקותי שהתרשמות זו תמצא ביטוי הנכון במעשה בפועל, כלומר שהדברים שנשמעו בענייני יהדות יביאו הוספה בעניינים של יהדות בחיי היום-יום. והרי תמיד יש מקום להוסיף בזה, כיוון שעניינים הקשורים בה' ותורתו ומצותיו אין סופיים הם.

בסגנון חכמינו: ברכות יז, א. וראה אגה"ת פ"ב (צא, ב).

נאמר: יחזקאל טז, ו.

ונתתי .. לעם: בחוקותי כו, ו. יב.

יא'כו

נדפסה בלקו"ש חכ"ד ע' 451.

מביקור אנשי חב"ד: אצל חיילי צה"ל. וראה גם לעיל אגרת יא'ז, ובהנסמן בהערות שם.

וכמדובר כמה פעמים, שנקודה מיוחדת בזה לאנשי צבא, שלא נצרכים להסברה מיוחדת שמעשה הוא העיקר, שהרי זהו יסוד כל קיום הצבא, שלכל לראש צריך למלא הפקודות בפועל.

ובעמדנו בסיום ימי החנוכה, שנקודתם שמוסיפים באור ונר מיום ליום, יהי רצון שיהי כן אצלו ברוחניות ובגשמיות גם יחד, כולל גם כן שהגוף יהי בריא ושלם, ובריא ושלם גם בפרט שהוא מסייע לבריאות הנשמה.

בברכה למילוי משאלות לבבו לטובה ולבשורות טובות בכל האמור.

יא'כז

ב"ה, ה' טבת, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

הנני מאשר קבלת מכתבו בקשר עם ביקור שלוחינו, אנשי חב"ד, שיחיו.

ובהמשך ובהוספה למכתבי הקודם מסיום ימי חנוכה, שזה עתה באנו מהם —

והרי כיון שחוגגים אנו את ימי החנוכה רק פעם בשנה, מובן מזה שתפקידם להשפיע בכל ימות השנה כולה, עד לימי חנוכה בשנה הבאה, השפעה ברוחם ותוכנם,

ואחת ההוראות העקריות בזה, בהתאם למצות נר חנוכה, המצוה המיוחדת לימי החנוכה, היא — שכל יהודי מחוייב „להדליק נרות" בביתו

וכמדובר כמה פעמים: נסמן לעיל שם.
שמעשה הוא העיקר: אבות פ"א מ"ז.

יא'כז

כללי־פרטי לחיילי צה"ל.

למכתבי הקודם: לעיל אגרת יא'כו.

שתפקידם להשפיע כו': ראה לקו"ת ברכה צח, ב.

למצות נר חנוכה כו': ראה לעיל אגרות יא'כב־יא'כג. וש"נ.

ובסביבתו בכל יום ויום מימות השנה, ובאופן דמוסיף והולך, להוסיף בנר ואור מיום ליום, ב"נר מצוה ותורה אור".

וכשם כשמדליק נר חנוכה, הרי מאיר הוא את הסביבה באור גשמי כפשוטו, אור הנראה לעינים, נוסף על זה שהוא מאיר את נשמתו ואת סביבתו באור מצוה, אור רוחני צח וטהור, אור שאינו נראה לעיני בשר אבל פעולתו קיימת לעד, שהרי המצוה מקורה באור אין סוף הנצחי, כן הוא בנוגע לכל עניני התורה ומצוותי, עליהן נאמר „כי הם חיינו ואורך ימינו“, שכל המצוות ממשיכות חיי נצח וביחד עם זה חיים וימים טובים גם בגשמיות –

יהי רצון שיהי' כן אצלו, שיהיו ימיו ושנותיו מאירים בגשם וברוח גם יחד, ובפרט שזכה להגן על עם הקודש בארץ הקודש, שזכות זו תעמוד לו לנצח ותמשיך לו ולכל אשר לו ברכות ה', נותן התורה ומצוה המצוות, בכל המצטרף.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

יא'כח

בי"ה, ה' טבת תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות מצב זוגי תי',

השיי'ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל ותלד זחור"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

שימסרו לליובאוויטש ביי"ס פ' או לייסד ביי"ס חדש – אין הזמ"ג כלל ומכמה טעמים.

יא'כט

[ו' טבת, ה'תשל"ד]

למד משך זמן בשיבת תו"ת כאן ותתייעץ בהר"מ שמכירים אותו ובהתאם לזה תחליט.

בכל אופן – הרי אפשר תקופת נסיון להנהגתו עתה **בפועל** – קודם להחלטה מצדה. ולומר לו ג"כ עד"ז בפירוש.

יא'ל

[ז' טבת, ה'תשל"ד]

(1) ע"י ידידים, שישפיעו עליהם – שלא לאחר זמן החתונה בשטומ"צ, ולקבוע הזמן שיסכימו ההורים **בלא מחלוקת, ח"ו**.

(2) קדימה לתכנית [1].

יא'לא

[ז' טבת, ה'תשל"ד]

עלי להחליט בתוקף המתאים שכשתנשא תנהל הבית ע"פ תורה (טהמש"פ, כשרות, שמירת שויו"ט וכו') וזה ממשיך ברכות ה'.

יא'כט

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון שאלת בחורה, מו' טבת תשל"ד, בענין שידוך.

יא'ל

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מאור לז' טבת תשל"ד.

ע"י ידידים: הדיון עם ההורים יהי – ע"י ידידים כו'.

קדימה לתכנית [1]: להישאר בניו יאָרק, ללמוד במכון חנה ולהשתדל לעבוד בחלק מהיום.

יא'לא

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון בקשת ברכה לשידוך, מז' טבת תשל"ד.

יא'לב

[י"ב טבת, ה'תשל"ד]

במענה לשאלתו — אין חשש לבקר עתה בארץ ישראל.

יא'לג

[י"ד טבת, ה'תשל"ד]

(1) ויהא בשטומו"צ.

(2) ב' המכ' המצו"ב (א' בשבילו וא' שיתן לעוד יהודי).

(3) במשך כל שבוע לעשות טובה לפחות עם 2 מבניי.

(4) הנוהג עתה ברובא דרובא: **בא**ם יש שאלה או כיו"ב — במכתב.

ראי' — די **ומספיק** הראי' בהליכה לתפלה או בחזרה ומזכירים אח"כ עה"צ.

יא'לד

בי"ה, ט"ו טבת, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

תלמידות המסיימות „בית רבקה”

ה' עליהן תחינה

ברכה ושלוש!

בנועם נתקבלה הידיעה על דבר סיומן חוק לימודיהן בהוה, ויהי

יא'לב

מצילום כתי"ק. נכתבה על גליון המכתב מיום י"ב טבת ה'תשל"ד.

עתה: אחרי המלחמה.

יא'לג

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתב מי"ד טבת תשל"ד.

ויהא בשטומו"צ: נסיעה למעקסיקא.

ב' המכ' .. 'יהודי': בשוה"ג באה הוראה למזכירות: ליתן לה 2 טופסים מהמכ[תב] דנר[ה] ה'

חנ[וכה], בשביל הררי"ח שי' סועד [והוא המכתב דלעיל אגרת יא'כג], אי' בשביל עצמו וא' כו.

במשך כו': מענה לשאלתה, שלא ברור לה התכלית המוטל עלי' לעשות בחיי יום יום.

הנוהג עתה כו': מענה לבקשה להתראות ביחידות.

ומזכירים אח"כ עה"צ: אחרי שמתקבל המכתב, מזכירים על הציון.

רצון שיהי' הסיוס התחלה טובה להתקדמות נעלה יותר בלימודן ובהנהגתן כיאות לבנות ישראל הנושאות בגאון את התואר — בנות שרה רבקה רחל ולאה אשר בנו את בית ישראל.

בודאי שמעו את המדובר ומודגש לאחרונה בקשר להוראות ימי החנוכה שבאנו מהם — הוראות מתמידות הנמשכות בכל ימות השנה, על דרך הוראות כל החגים והמועדים והימים הקבועים, שכוונתם להמשיך ההתעוררות וההשפעה בכל השנה כולה.

ונקודה עיקרית בהוראות ימי החנוכה היא אשר על כל אחד ואחת מבני ובנות ישראל, "להדליק נרות" — כוונתי ל"נר ה' נשמת אדם" שהדלקתה היא על ידי "נר מצוה ותורה אור", ולהדליק באופן דמוסיף והולך ואור, כמצות נר חנוכה.

ואף על פי שהגמרא אומרת שזהו "למהדרין מן המהדרין", כבר פסק הרמ"א שהוא מנהג פשוט שכל אחד מבני הבית מדליק בלילה הראשון נר אחד ומכאן ואילך מוסיף והולך (שו"ע או"ח סי' תרע"א, ס"ב). שההוראה מזה ברוחניות היא שאין להסתפק במצב ההוה אפילו הוא טוב ויוצא ידי חובתו, אלא צריך להוסיף מיום ליום וללכת מחיל אל חיל בכל עניני תורה ומצוות והנהגה טובה, שאין-סופיים הם כיון שמקורם בהאין-סוף ב"ה.

ויהי רצון שההוראה האמורה תהי' נר לרגלן וכל אחת ואחת מהן, בסיוס הבע"ל, תקבל החלטה חזקה לעשות כן בפועל ממש.

והשי"ת יברך את כל אחת ואחת מהן בהצלחה מרובה למלא החלטתן וכל משאלות לבבן לטובה, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות.

יא'לד

אשר בנו את בית ישראל: ע"פ רות ד, יא.

להוראות ימי החנוכה: דלעיל אגרת יא'כג, ובכ"מ.

הנמשכות בכל ימות השנה: כדלעיל שם בסוף האגרת. ובפרטיות יותר בשיחת מוצאי זאת חנוכה שנה זו (שיחות קודש תשל"ד ח"א ע' 229)

נר ה' נשמת אדם: משלי כ, כז.

נר מצוה ותורה אור: משלי ו, כג.

ובאופן דמוסיף והולך: שבת כא, ב.

שהגמרא אומרת: שם.

מחיל אל חיל: תהלים פד, ח. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ה ס"א. וש"נ.

יא'לה

ב"ה, ט"ו טבת, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר פנחס ש"י להב תא"ל
דובר צה"ל

שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת מכתבו, ונהניתי לקרוא בו דבריו הנלבבים ואשר גם להבא ימשיך לשתף פעולה עם אנשי חב"ד בפעולותיהם החשובות בקרב חיילי צה"ל ש"י.

מה שכותב בנוגע לזמני, יהי רצון שאוכל להקדיש זמני לבשורות טובות, בטוב הנראה והנגלה בכלל, ובמיוחד בנוגע לכל אחינו שזכו בהשגחה פרטית להשתתף בהגנה על עם הקודש בארץ הקודש, עד שיקויים היעוד, ובעזרתם – „ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד גוי וחרב לא תעבור בארצכם“, וכפירוש חכמינו ז"ל אפילו חרב של שלום.

וכיון אשר בהשגחה פרטית זכה מר בתפקידו הכי אחראי, תפקיד דובר צה"ל, יהי רצון שיזכה להיות „דובר שלום לכל עמו“ ולבשר אך טוב בשם כל צה"ל בכל הפרטים, כולל גם בנוגע להכוח והרמה של אנשי צה"ל בשטח הרוחני, אשר גם זה יספיק בלי הכתוב „תפול עליהם אימתה ופחד“ – לא רק להכנס למלחמה ולהגרות כי אם לבקש ולעשות שלום אמתי, כנ"ל.

בכבוד ובברכת הצלחה.

נ.ב. בטח ידוע למר אשר בקשר עם חיזוק המורל של בני"י בכלל ואנשי הצבא בפרט, היתה הצעתי, יותר נכון בקשתי נפשית, אשר בכל יחידת צה"ל יהי' מוכן ומזומן לשימוש הרבים: זוג תפילין, סידור תפלה,

יא'לה

תא"ל = תת־אלוף.

היעוד: בחוקתי כו, ו.

וכפירוש חכמינו ז"ל: תענית כב, ב.

דובר שלום לכל עמו: ע"פ אסתר י, ג.

בלי הכתוב: בשלח טו, טז.

הצעתי: ראה גם לקמן אגרות יא'לט. יא'פו. יא'קמא.

תנ"ך, ובמיוחד ספר תהלים, ולפחות ספר אחד מתורה שבעל פה, ונוסף על זה גם קופסא של צדקה. וכמדובר כמה פעמים אודות גודל ההשפעה שיש לעניינים אלה, ובלשון הכתוב „וראיתם אותו וזכרתם“, על אחת כמה וכמה שעם הראי' בא גם מעשה בפועל.

אינני יודע אם האמור הוא בשטחו של מר באופן ישיר, אבל בודאי יוכל לעשות בזה רבות באופן ישיר או בעקיפין, וזכות הרבים תלוי' בו.

יא'לו

ב"ה, ט"ו טבת, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר גבריאל שי' אחונב

שלום וברכה!

Подтверждаю получение В. письма от כ"ח כסלו.

Хочу еще раз выразить сердечную благодарность за В. участие в надписе на מצבה моего отца.

Дай Б. чтобы В. участвовали в многих מצוות, главным образом מצוות, связанные с жизнью и с еврейством תורה ומצוות.

В ответ на В. вопрос, то не стоит выезжать из ארץ הקודש /Священная земля/, и энергию и средства нужные на это, лучше употребить на устройство в ארץ הקודש.

בברכה לאורך ימים ושנים טובות.

[תרגום חפשי]

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ח כסלו.

ברצוני שוב להביע את תודתי הלבבית על השתתפותו בכיתוב על מצבת של אבי זצ"ל.

יתן השי"ת שישתתף בהרבה מצוות, ובמיוחד מצוות הקשורות לחיים ויהדות, תורה ומצוות.

במענה לשאלתו, הרי לא כדאי להגר מארץ הקודש, והמרץ והאמצעים הדרושים לכך מוטב לנצלם להסתדרות בארץ הקודש.

יא'לו

ב"ה, ט"ו טבת, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

Д-р Копытман
Натания

ברכה ושלוש!

Подтверждаю получение В. письма от 18/12/73.

Дай В. исполнение В. пожеланий к лучшему относительно всех тех о которых В. пишете.

Само собой разумеется, что ежедневная жизнь соответственно указаниям нашей священной Торы — в особенности находясь в стране которая называется всеми народами "Свящённая Земля" — приносит собой благословения Б-га **מצוות ומצוה** во всём том в чем нуждаются.

О В. проекте посетить Черновцы, чтобы вывезти оттуда и т.д., то т.к. В. оттуда выехали сравнительно в недавние годы, а там ведь политика может меняться со

יא'לו

בבתיבת .. זצ"ל: חריטת האותיות על המצבה של הרה"ק רבי לוי יצחק — אבי כ"ק אדמו"ר — באלמא אטא.

дня на день, нужно было бы искать другие пути, но [he] через Оле Хадаш.

בברכה.

[תרגום חפשי]

דוקטור קאפיטמאן
נתני

ברכה ושלוש!

מאשר הנני קבלת מכתבו מה-18/12/73.

יתן השי"ת את קיום בקשותיו לטובה בקשר לאלה שכותב אודותם.

מובן מעצמו, שחיי היום יום בהתאם להוראות תורתנו הקדושה – ובמיוחד כשנמצאים בארץ הנקראת על ידי כל האומות „ארץ הקודש” – מביא עמו ברכות השם, נותן התורה ומצוה המצוות, בכל המצטרך.

בענין התוכנית שלו לבקר בצ'רנוביץ כדי להוציא משם וכו', כיון שיצא משם בשנים האחרונות יחסית, והרי הפוליטיקה יכולה להשתנות שם מיום ליום, יש לחפש דרכים אחרות, [לא] דרך עולה חדש.

יא'לח

ב"ה, ט"ז טבת, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הו"ח אי"א נו"נ בחור מעם ומורם מעם
ודורש טוב לעמו בעל מדות תרומיות ענף עץ אבות
מו"ה שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה!

הנני משתמש בהזדמנות נסיעת ידידנו הנכבד והנעלה וכו' הרב ד"ר
ניסן שי' מינדל, לאה"ק ת"ו לביקור קצר, לשלוח על ידו פ"ש אישית לכי.
ולהוסיף שכיון שהי"י בסמיכות לכ"ד טבת, הסתלקות אדה"ז –

יא'לח

מצילים האגרת.

מו"ה שניאור זלמן: שזר. אגרות נוספות אליו – לעיל אגרת יתתקצד, ובהנסמן בהערות שם.

והרי חסידים מדייקים בביטוי זה, שהוא בדוגמת **אסתלק** יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין – **גילו** אור מרומם, וכן הוא בנוגע להסתלקות צדיק יסוד עולם, שהשפעתו נמשכת בעולם הזה ביתר שאת, בלי הגבלות הגוף וכו' –

יהי רצון שעל כל אחת מאתנו ועל כל הנקרא בשמו של בעל ההילולא, שהשם ממשיך חיים, חיי הגוף כפשוטו, וחיים רוחניים – זכותו יגן ועל כל ישראל, בכלל ובפרט, שיהי הגוף בריא ושלם ויוכל לעבוד בו את ה' בשמחה ובטוב לבב בחיים רוחניים בריאים ושלמים.

בכבוד ובהוקרה ובברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

יא'לט

ב"ה, ט"ז טבת, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ רב פעלים
הר"ר מרדכי שי' וזוג' תחי'

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת הידיעות שמסר כת"ר על ידי ידידינו וכו'. וכנראה מהידיעות מסרו לכת"ר את בקשותי השונות במשך זמן זה.

ויהי רצון אשר חפץ ה' ביד כת"ר יצליח לבסס ולהפיץ התורה ומצוותי בתוככי אנשי צה"ל ובאופן אשר יביא לידי מעשה, קיום המצות, והרי מצוה גוררת מצוה.

אסתלק כו': ראה זח"ב קכח, ב. תו"א ס"פ ויקהל. ובכ"מ.

צדיק יסוד עולם: משלי י, כה. תניא פ"א.

בלי הגבלות הגוף: ראה אגה"ק בביאור לס' זך.

הנקרא בשמו של בעל ההילולא: מקבל המכתב ששמו שניאור זלמן.

שהשם ממשיך חיים: ראה לקו"ש חט"ז ע' 37. וש"נ.

יא'לט

הר"ר מרדכי וזוג': פירון, רב צבאי ראשי. אגרת נוספת אליו – לקמן אגרת יא'קצג.

ברשימות הר"א וואלף (י"ב מ"ח): ר"ש מיידנצ'יק ה' אצל הרב פירון, והראה המכתבים לחיילים והי' מאד שבע רצון מזה, פירון נמצא במצב של קדרות ומרירות מהמצב כו', לדעתו עתה הוא הזמן והמקום שכ"ק אדמו"ר שליט"א ייצא לעם היהודי ולדעתו זה ישפיע וישמעו מה שיתבעו.

חפץ.. יצליח: ע"פ לשון הכתוב – ישע' נג, יו"ד.

מצוה גוררת מצוה: אבות פ"ד מ"ב.

והרי רואים במיוחד אשר שעת הכושר היא מאין כמוה לעשות בזה רבות ונצורות, ובלי חכמינו ז"ל הידוע שטיפה יורדת מלמעלה (המעורר) וטיפים עולות לקראתה מלמטה (מקבל ההתעוררות).

בודאי ידוע לכת"ר גם כן על דבר הצעתי ובקשתי נפשית, אשר בכל יחידה מצה"ל יהי תמיד מוכן **משל ציבור** לשימושו של כל הרוצה: זוג תפילין, סידור תפלה, תנ"ך (ובמיוחד ספר התהלים), ולפחות ס' אחד מתורה שבע"פ, ונוסף על זה גם קופסא לצדקה.

ומוכן **ועיקר** – שיפורסם עד"ז בכל היחידה. **וראיית כ"ז** – בודאי תעורר בכו"כ (בסגנון הכתוב): וראיתם גוי וזכרתם גוי, ובכמה מקרים – זכירה שתביא לידי מעשה. ובודאי לדכוותי דכת"ר האריכות בזה אך למותר.

בכבוד ובברכה להצלחה רבה ולבשורות טובות.

נ.ב. בעת רצון אזכיר על הציון את כל אלה שכותבת אודותם, ויה"ר שתבשר טוב אודותם ומתוך אוירת שלום ושלוה.

יא'מ

ב"ה, כ"א טבת תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

משתתפי ההתועדות חג הגאולה
בראשון לציון בביהכנ"ס חב"ד
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכי' ובו בקשת ברכה פ"נ ממוצש"ק כי כסלו,

ובלי חכמינו ז"ל הידוע: ראה תענית כה, ב.

הצעתי ובקשתי נפשית: ראה גם לעיל אגרת יא'לה, ובהנסמן בהערות שם.

וראיתם אותם וזכרתם: שלח טו, לט.

זכירה .. מעשה: מנחות מג, ב. שר"ע אדה"ז או"ח ס"י כד ס"ה.

שכותבת: זוגתו הרבנית, בשולי מכתבו.

יא'מ

מצילום האגרת.

עה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.
מצו"ב העתק מכי כללי וכן מאמר דא"ח ויה"ר שיפעלו פעולתם.
בכבוד ובברכה,

מ. שניאורסאהן

יא'מא

בי"ה, כ"א טבת תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

ברכה ושלוש!

... בנוגע להטענות שכותבת אודותן וכו' – הטוב ביותר להמנע
מכל ויכוח בזה,

ודי בהסברה **מובנת**, אשר שידוך אין ענינו **כלל** „לחנך" את המדובר
שי' ולשנותו, כי אם **אדרבא** – יחס של **כבוד** להאיש וכמובן גם
להשקפות שלו ולדעותיו.

והרי רוצים אשר באופן זה דוקא יתייחס הוא אליי ולהשקפות
שלה.

יא'מב

[טבת-שבט ה'תשל"ד]

לא שערתי ששואל בענין **הכי כללי** כהנ"ל – **יחידי** – וכיון
שכנראה משאר אנ"ש שי' שם כן הוא – **אין מקום לכל מענה** שנתתי לו
בזה.

מכי כללי: מיום י"ג אייר ה'תשל"ל – לעיל חכ"ו אגרת ט'תתצג.

מאמר דא"ח: ד"ה וידבר אלקים אל משה, התשל"ב – יצא לאור בקונטרס בפ"ע עם המכתב
מ"ג אייר ה'תשל"ל, לרגל כ"ד טבת ה'תשל"ד, יום ההילולא דאדמו"ר הזקן. המאמר נדפס אח"כ
בתורת מנחם – סה"מ טבת ע' רלח ואילך.

יא'מב

מצילום כתי"ק. מענה לא' ממנהלי המוסדות בעיר, אשר א' מהדרים בעירו הודיע, שקיבל
הסכמת כ"ק אדמו"ר לייסד בית חב"ד. וזאת מבלי שיתדבר עם אנ"ש ומוסדות החינוך בעיר,
שעוסקים בהפצת היהדות והחסידות.
מענה שנתתי: שההסכמה ניתנה על סמך ההשערה, שהיתה התדברות בזה עם שאר אנ"ש
שבעיר. ראה גם לקמן אגרת יא'רנה.

יא'מג

[חורף, ה'תשל"ד]

ברכה ושלוש!

בצער נודעתי על דבר האסון בפטירת בעלה הי"ד,
ויהי רצון אשר מכאן ולהבא אך טוב וחסד ימצא את כל המשפחה,
בטוב הנראה והנגלה.

נקודת נחמה באסון גדול כהאמור, ועוד יותר מנקודה, מתבטאת
בנוסח המסורתי והמקודש על ידי עשירות דורות של תורה ומסורה של
עמנו —

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

אשר בהתבוננות ראשונה תמוה הקישור שבין שני הענינים, אלא
שכאמור בזה הוא עיקר הנחמה בתוכנה הפנימי, אשר כמו שאבלות ציון
וירושלים הרי משותפת היא לכל בני ובנות ישראל בכל מקום שהם, אף
כי נרגש הדבר יותר אצל היושב בירושלים ורואה כותל המערבי ובית
מקדשנו בחורבנו מאלו הנמצאים בריחוק מקום, אבל גם אצלם גדול
הכאב והצער. וכן הוא גם באבל היחיד והמשפחה, אשר מהנחמה בזה
היא שכל העם משתתף בצערו, שהרי בסגנון חכמינו ז"ל כל בני ישראל
הם קומה אחת שלימה.

ומזה עוד נקודה שני, אשר כמו שבנוגע לציון וירושלים שלטה יד
הרומים, וקודם לכן יד הבלים, רק בבית המקדש הבנוי מעצים ואבנים
כסף וזהב, אבל בית המקדש הפנימי שבלב כל אחד ואחת של ישראל אין
יד האומות יכולה לשלוט בו ונצחי הוא, כך הוא גם בנוגע לאבל היחיד,
אשר יד המות שולטת אך ורק בהגוף ועניניו, אבל הנשמה נצחית היא
רק שעלתה לעולם האמת. שלכן כל פעולה טובה המכוונת על פי רצונו של
נותן החיים, הוא השם יתברך, מוסיפה בתענוג הנשמה ובזכותה וטובתה.
ויהי רצון אשר מכאן ולהבא לא תדע מכל צער וכאב ואך טוב
תבשר מכאן ולהבא.

בברכה.

יא'מג

כללי־פרטי לנשי חללי צה"ל דמלחמת יום הכיפורים — הי"ד. וראה גם לקמן אגרות
יא'מד־יא'מו.

בנוסח המסורתי .. המקום ינחם: ראה לעיל חכ"ו אגרת ט'תרפ"ה, ובהנמסן בהערות שם.
בסגנון חכמינו ז"ל: לקרית ר"פ נצבים.

יא'מד

[חורף, ה'תשל"ד]

ברכה ושלוש!

בצער נודעתי על דבר האסון בפטירת בעלה הי"ד. ויהי רצון אשר מכאן ולהבא אך טוב וחסד ימצא את כל המשפחה, בטוב הנראה והנגלה. אף שהבא לקמן אולי כבר שמעה מפי כמה, אביע בזה מהגיון לבי עכ"פ בקיצור, ובהקדמה אשר אין כוונת מכתבי זה לתרץ קושיות, כי אם להקל הכאב, עכ"פ במקצת.

והנקודה בזה היא אשר הקשר שבין אדם לחברו החביב עליו, על אחת כמה וכמה שבין איש לאשתו ובנים לאביהם, אינו מצד הגוף הגשמי שהוא בשר גידים ועצמות, אלא מצד תכונות הנפש והרוח שהן הן עיקר האדם ומהותו ועצמותו, אלא שהקשר בין בני אדם בא על ידי אמצעות הגוף ואבריו, עינים אזניים ידים וכלי הדיבור וכו', אשר בהם ועל ידם מבטא האדם רעיונותיו ורגשותיו ותכונות נפשו שהם עיקר האדם, כאמור.

מובן אשר כדור של רובה או רסיס של פגז, או מחלה וכיו"ב פוגעים ומזיקים לגוף, אבל אין ביכולתם להזיק או אפילו לגרוע בנפש ובנשמה. ומיתה שנגרמה על ידי הכדור או המחלה ענינה הפסק בין הגוף והנשמה, אבל הנשמה ממשיכה בחיים, חיים נצחיים, והיא ממשיכה בקשר עם בני המשפחה, ובפרט החביבים ביותר, מצטערת בצערם ושמה בכל עניני שמחה הבאים במשפחה. אלא שבני המשפחה החיים בעולם הזה אין רואים תגובה האמורה בעיני בשר ואינם יכולים למששה בידים, כיון שנפסק הקשר הגשמי.

מזה מובן גם כן שלנשמה הנמצאת בעולם האמת, תענוג מיוחד באם רואה אשר בני משפחתו מתאוששים מהאסון ומשתדלים ככל התלוי בהם לסדר חייהם באופן טוב, ואדרבה מעודדים את הנמצאים סביבם, ובכלל כל מעשה טוב הנעשה על ידי בני המשפחה הרי זה נחת

יא'מד

כללי-פרטי לנשי חללי צה"ל דמלחמת יום הכיפורים – הי"ד. נדפסה בלקו"ש ח"י ע' 212.
וראה גם לעיל אגרת יא'מג. לקמן אגרת יא'מו.
והנקודה בזה: ראה גם לעיל חכ"ז אגרת ט'תתד.

רוח מיוחדת לנשמה הנמצאת בעולם האמת ורואה ויודעת על דבר מעשים אלו.

ונחת רוח במיוחד וביתר שאת לנשמה כשרואה שהילדים מתחנכים בחינוך מתאים, בלא יאוש ח"ו ובלא נפילת רוח ח"ו, כי אם אדרבה, בנוסח המסורתי — לגדלם לתורה לחופה ולמעשים טובים, שבודאי ניתנו הכוחות הדרושים לזה לכל אלו אשר להם נמסר תפקיד זה למלאות אותו במילואו.

ויהי רצון שתעשה בכל האמור בחיות ובמרץ ותהי' דוגמא חי' לכל סביבתה, וזכות בעלה ז"ל יעמוד לה ולכל בני ביתה שיחיו. בברכה להסתדרות טובה ולבשורות טובות בכל האמור.

יא'מה

ב"ה, ראש חודש שבט, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הנהלת צעירי אגודת חב"ד
אשר באה"ק ת"ו ע"י מ"צ ב"ב

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת הדו"ח וכן (העתק) הגלויות וכו'.
ומצו"ב העתק דמכתבי מענה לאלה אשר כתבו ישר אלי לכאן.
מובן שיכולים לעשות צילומים בכמות הדרושה ולחלקם לפי הצורך.

ויהי רצון שמכאן ולהבא יהיו כל העניינים והפעולות בטוב הנראה והנגלה, ויבשרו טוב בתוככי עמנו בני"י.

בברכה לבשורות טובות מהצלחתם רבה בכל הפעולות,

מ. שניאורסאהן

בנוסח המסורתי: במי שכרך ללידת בן או בת. ראה לעיל ח"ב אגרת ד'כת, ובהנסמן בהערות שם.

יא'מה

דמכתבי מענה: ראה לעיל אגרות יא'ח. יא'כה (למצוייני המלחמה). יא'מג־יא'מד (לאלמנות).
מובן שיכולים .. הצורך: ראה גם אגרת הבאה.

יא'מו

ב"ה, ראש חודש שבט, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת שפרה תחי'

ברכה ושלוס!

למותר להאריך בגודל פעולותי בקשר עם עידוד-רוחם של האלמנות והיתומים וכו'. וכבר אמרו חכמינו זכרונם לברכה, "שכר מצוה מצוה", זאת אומרת שהקב"ה מצוה המצוות הוא המכיר בהענין ונתן שכר וכו'. ובודאי לדכוותה אין צורך באריכות יותר.

הגיעה לידי חבילת המכתבים בקשר עם מבצע חנוכה, וכבקשתה מוחזר בזה, בצירוף עם מענה איחולים להמכתב ישר על שמי שנשלח על ידה.

כן מצו"ב העתק מכתבי ותתיעץ עם המבינים וכיו"ב למי מהאלמנות והמשפחות שליט"א למסור צילום ממכתב הא' או הב', או שמספיק רק התוכן וכו'. ומובן שברשותה לעשות צילומים בכמות הדרושה וכפי שיחליטו.

ויהי רצון שמכאן ולהבא אך טוב, בטוב הנראה והנגלה, תבשר תמיד בתוככי עמנו בני ישראל.

ועוד וגם זה עיקר, כמובן ופשוט, אשר תעשה במרץ בנוגע להסתדרותה בחיי הפרטיים, שידוך טוב ומתאים בכל הפרטים, ובקרב ממש.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

יא'מו

מרת שפרה: גלומבוביץ'מרדכי. אגרות נוספות אלי' – לעיל חכ"ז אגרת יעב, ובהנסמן בהערות שם.

„שכר מצוה מצוה“: אבות פ"ד מ"ב.

ונתן שכר: למקבלת המכתב, אלמנה מבעלה ר' דוד הי"ד, שנהרג בהגנתו על ארה"ק.

מצו"ב העתק מכתבי: ראה לעיל אגרות יא'ח. יא'כה (למצוייני המלחמה). יא'מג'יא'מד (לאלמנות).

ומובן שברשותה .. שיחליטו: ראה גם אגרת הקודמת.

יא'מז

ב"ה, ראש חודש שבט, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר אפרים ש"י שור

שלום וברכה!

Подтверждаю получение В. письма /хотя с большим опозданием/ в котором В. пишете о трудностях, которые В. встретили в новой обстановке.

Наверное В. знаете, что очень многие находятся в таком же положении и в конце концов устраиваются, в начале может быть не в полном удовлетворении, но затем становится лучше.

Надеюсь, что В. имеете связи с олим хадашим которые имели те же проблемы [и] могут В. посоветовать на основе своего собственного опыта.

Дай Б. чтобы это было в ближайшем будущем — исполнение В. пожеланий к лучшему во всем, включая также то что В. пишете в конце письма что В. завидуете людям верующим — чтобы эта зависть достигла своей цели и В. откроете в себе и в своей семье правдивость учения Торы: כל ישראל מאמינים בני מאמינים.

С пожеланием хорошего здоровья, хорошего устройства и хороших вестей во всем вышеписанном

בברכה.

[תרגום חפשי]

מאשר הנני קבלת מכתבו — אם כי באיחור רב — שבו כותב אודות הקשיים שנתקל בהם במצבו החדש.

מן הסתם יודע, שרבים נמצאים בנסיבות אלה וסוף סוף מסתדרים, וגם אם בתחילה אין זה לסיפוקם המלא, הרי במשך הזמן משתפר המצב.

פא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

אקוה, שיש לו קשר עם עולים חדשים שגם הם עברו אותם קשיים, ויכולים
לייעץ על פי הנסיון האישי.

יתן השי"ת שיהי זה בעתיד הקרוב – מילוי משאלותיו לטובה בכל, כולל
מה שכותב בסיום מכתבו שהוא מקנא ביהודים מאמינים – שקנאה זו תשיג את
מטרתה, ותגלו בעצמכם ובמשפחתכם את האמת שבהוראת התורה: כל ישראל
מאמינים בני מאמינים.

באיחולי בריאות נכונה, הסתדרות טובה ובשורות טובות בכל הנ"ל.

יא'מח

[רי"ח שבט, ה'תשל"ד]

יעשה בכל הנ"ל כהוראת המשפיע שיחי', וכפשוט יפסיק לשמוע
לפיתויי הזקן וכסיל הוא היצר הרע הוא השטן ר"ל **וק"ל**.

יא'מט

[ב' שבט, ה'תשל"ד]

(1) כשיהודי מתנהג ע"פ שו"ע – ה"ז הנהגה מתאימה **לטבעו**
ומציאותו כפי **שבראו** השם, נותן התורה, אפילו אם לא הכל מובן לו –
וכמסופר ב**פרשתנו** שצ"ל הקדמת נעשה לנשמע, ותחילת הדבור בזה אמר
השם שתהיי עם הנשים ובלשון רכה.

(2) באם הנהלת בית רבקה תסכים תוכל [לנסוע למשך שבוע-
שבועיים] למינועסאָטא.

אזכיר עה"צ.

יא'מז

מאמינים בני מאמינים: שבת צו, א.

יא'מט

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מב' שבט תשל"ד.

וכמסופר בפרשתנו: יתרו יט, ח. משפטים כד, ז.

ותחילת .. הנשים: יתרו יט, ג. מכילתא ופרש"י שם. ספרי ופרש"י בהעלותך יב, א.

יא'נ

[תחלת שבט ה'תשל"ד]

לטלפנו שזהו מחרת י"ש וכו' —
קבלת האורחים לרגעים כו', ואם זה מספיק — יכללוהו וכו'.

יא'נא

ב"ה, ה' שבט תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

המשתתפים בהתועדות בכ"ב טבת
במדרשית נועם בפרדס חנה
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכו' ובו בקשת ברכה פ"נ מיום כ"ב טבת.
ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע.

בברכה להצלחה בתורה — הנגלה והחסידותי — ובקיום מצותי,
מ. שניאורסאהן

יא'נ

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של ד"ר אריאל ברי־סלע, בו מבקש להתקבל ליחידות
אצל כ"ק אדמו"ר.
לטלפנו כו': הוראה למזכירות.
י"ש = יו"ד שבט.

יא'נא

מצילום האגרת.

יא'נב

[נוסח המברק לקראת יו"ד שבט, ה'תשל"ד]

שבת שלום והילולא והתועדויות פעילות והמשכסם ופירותיהם
טובות לשמים ולבריות בכל הימים שלאחריהם ועד שיקויים היעוד ובני
ישראל יוצאים ביד רמה בגאולה האמתית והשלימה על ידי משיח צדקנו
וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ.

בברכה,

מנחם שניאורסאהן

יא'נג

ב"ה, י"ב שבט, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

בנועם נתקבלו רשימות התלמידים ורשימות התלמידות, ומחנכיהם,
שיחיו, בבקשת ברכה־פ"נ. והשי"ת ימלא משאלות לבבם לטובה.
ובהיותם תלמידים ותלמידות במוסד חינוך על טהרת הקודש,

והמשכסם: הפעולה עצמה נמשכת, (ונוסף ע"ז) **פירותיהם** — ומעלה בכאו"א.
וכמובן גם מרד"ה באתי לגני (דההילולא).
טובות לשמים ולבריות: קידושין מ, א. פיה"מ להרמב"ם ריש פאה.
ביד רמה: ראה מכילתא. זח"ג קכה, א.
וירד .. ארץ: תהלים עב, ח.

יא'נב

נדפסה בסה"מ באתי לגני ח"א ע' שעג, ובלקו"ש ח"א ע' 241.
ראה גם לעיל חכ"ח אגרת י'תרסז, ובהנסמן בהערות שם.
ובני .. רמה: בשלח יד, ח.
תהלים עב, ח: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר.

יא'נג

כללי־פרטי לתלמידים ותלמידות.
מכתב בנוסח דומה נשלח גם לתלמידי הישיבות.

בודאי למותר להדגיש להם באריכות אשר העיקר הוא המעשה בפועל, היינו קיום המצוות בהידור ובשמחה ולימוד תורתנו, תורת חיים, בהתמדה ושקידה, וגדול לימוד שמביא לידי מעשה.

ובבואנו מי"ד שבט, יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר, בודאי נתבשמו ונתעוררו כדבעי מרוחו של בעל ההילולא, אשר מסר נפשו על חינוך הכשר של בנינו ובנותינו בכל מקום שהם, ובהתאם לזה יוסיפו אומץ בלימודם ובהנהגתם למלאות תקוות בעל ההילולא בנוגע לתלמידים ותלמידות – להיות „נרות להאיר" עם כל הפירושים שבזה.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

יא'נד

ב"ה, י"ב שבט, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

נשי ובנות חב"ד צפת
ה' עליהן תחינה

ברכה ושלוש!

בנועם נתקבל מכתבן ות"ח על הדו"ח מאסיפתן הראשונה והחלטותיהן בנוגע להפעולות וכו'.

ובבואנו מי"ד שבט, יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר, בודאי ידוע להן עד כמה נתן לבו ונפשו לטובת נשי ובנות ישראל, הן בגשמיות והן ברוחניות ובשניהם גם יחד, ועד שהתחיל להו"ל שיחות מיוחדות וגם מאמרים בכונה עיקרית בשביל נשי ובנות ישראל, והוא הסביר גם כן שה„בכ"ן, כלומר המעשה בפועל, הוא העיקר, ולא עוד אלא שהמעשה והפעולה הן הן הבחינה שקלטו הענינים כדבעי.

העיקר הוא המעשה: אבות פ"א מי"ז.

וגדול .. מעשה: קידושין מ, ב.

נרות להאיר: ראה גם לקו"ש חכ"ה ע' 344 הערה 2. וש"נ.

יא'נד

שלכן התקוה חזקה שההתעוררות בקשר ליום ההילולא תימצא ביטוי הנכון במעשה בפועל ברוח בעל ההילולא, בכל המעשים והפעולות מיום ההילולא זה עד יום ההילולא הבע"ל, וכל אחת ואחת בפרט, וכולן בכלל, תלכנה מחיל אל חיל הלוח ומוסיף בכמות ובאיכות גם יחד, שהרי תמיד יש מקום להוספה בכל ענייני טוב וקדושה, ועל כגון זה אמרו חכמינו זכרונם לברכה כל המרבה הרי זה משובח. ונוסף על העיקר, הרי כל המוסיף מוסיפין לו בברכות ה' בתוספת מרובה על העיקר, בכל המצטרף להן ולבני ביתן שיחיו.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור.

יא'נה

[י"ב שבט, ה'תשל"ד]

- (1) בכלל — תלוי בהרגש בתו תי'. ומוכן — שצ"ל ברור אצלה הענין. וכל זמן שכו"כ ספקות — אין אומרים שמסכימים על שידוך וכו'.
(2) אזכיר עה"צ.

יא'נו

[ט"ו בשבט, ה'תשל"ד]

בנוגע להמנהג דע"ע לאמר כל התהלים בכל ש"ק — יפנה לרב מורה הוראה.

מחיל אל חיל: תהלים פד, ח. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ה ס"א. וש"נ.
כל המרבה הרי זה משובח: הגש"פ, פיסקה עבדים.
בתוספת .. העיקר: ב"ר פס"א, ד. וראה לעיל חכ"ז אגרת ט'תריב, וש"נ.

יא'נה

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מ"ב שבט תשל"ד, אודות ספיקות בתה בשידוך שהוצע לה.

יא'נו

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של פנחס יעקב בוליטר, תלמיד ישיבת תו"ת בכפר חב"ד, מט"ו בשבט תשל"ד.
לאמר כל התהלים: שבא מלנינגראד, שנוהגים בכל שבת לאמר כל התהלים במנין אחר סודות יום שבת-קודש, וכאן אין נוהגים.

יא'נז

ב"ה, מוצאי חמשה עשר בשבט,
ראש השנה לאילנות,
היתשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת טעמא תחי' גורארי

ברכה ושלוש!

בהמשך לביקורי בבית החדש של „מכון חנה”,

אביע בזה גודל הקורת רוח והנחת רוח שנגרם על ידי ביקור זה,
ות"ח לכל אלו שהשתדלו בזה והביאו לזה, ולה בפרט שהיתה בבנין
והשתתפה באירגון הביקור וכו'.

ויהי רצון שיהי' בית זה „בית גדול” – ככל הפירושים שבדברי
חכמינו ז"ל בזה, ובנקודה הפנימית, אשר כל באי, התלמידות והמורות
והמדריכות וההנהלה שליט"א,

ואתם עמם כל התומכות במפעל זה, בטרחה בגופם ובהשתתפות
בממונם, שליט"א,

ילכו מחיל אל חיל בכל עיני טוב וקדושה, מתחיל משלושת

יא'נז

נדפסה בלקו"ש חכ"ג ע' 440, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

לתוכנה ראה גם לעיל אגרת יתתקצט, וש"נ.

מרת טעמא גורארי: מכתב כזה נשלח גם למרת חוה העכט, שרה לבקובסקי, שרה כצמאן, לאה
קליין [חברות הנהלת המוסד מכון חנה, ע"ש הרבנית חנה ע"ה, אם רבנו].

על גליון העתק המזכירות גם נכתב בכ"ק:

העתק להרריי [להר"ר יעקב יהודה העכט] שי, להררא"פ [להר"ר אברהם פרשן] שי.

על העתק המכתב למר"ה יעקב יהודה העכט כתב כ"ק אדמו"ר בראש האגרת:

הרריי שי שי

מהני"ל מובן התייח לו וכו' ובמכשי"כ וק"ו וכו'

מ. שניאורסאהן

בהמשך לביקורי: אחר ההתוועדות, במוצאי ט"ו בשבט. ראה לעיל במבוא, ע' 12-13.

בבית החדש של „מכון חנה”: 1367 פרעזידענט סט.

שבדברי חכמינו: מגילה כז, רע"א.

ילכו מחיל אל חיל: תהלים פד, ח. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ה ס"א. וש"נ.

המצוות המסורות לנשים — חנ"ה, וגם זה יקרב קיום היעוד בתפלת
ונבואת חנה:

עלץ לבי בהוי' גוי רגלי חסידי ישמור גוי ויתן עוז למלכו וירם קרן
משיחו —

בגאולה האמתית והשלמה על ידי משיח צדקנו.

בברכת הצלחה בכל האמור ולבשורות טובות בכל הענינים,

מ. שניאורסאהן

יא'נח

[י"ח שבט, ה'תשל"ד]

(1) ולכן מטלפנים.

באם לדעת **רב מותר** לעשות הניתוח יתייעץ עם רופא יד יד האם
כדאי לעשותו ויעשה כהוראתו.

(2) השמות ודוג' תי' ואזכיר עה"צ.

יא'נט

ב"ה, י"ט שבט תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מו"ה ... שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות מצב זוג' תי',

השיי'ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל ותלד זחור"ק בעתה ובזמנה
כשורה ובקל.

משלושת המצוות .. חנ"ה: ראה גם טה"ש תנש"א ח"ב ע' 879, ובהנסמן בהערות שם.

חנ"ה: חלה, נדה, הדלקת הנר.

עלץ .. משיחו: שמואל-א ב, א. ט"י.

יא'נח

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מ"יח שבט תשל"ד, אודות ניתוח לא' שאין לו ילדים.
ולכן מטלפנים: במכתבו: בגלל דחיפות הענין אנו מבקשים כו' תשובה מהרה.

בברכה.

בדיקת התפלין והמזוזות.

נ.ב. לכתבו אודות דרך להשפיע לשינוי רצון — יש להשתדל **ובמרץ** אשר נשים ידברו בזה **וכמה** פעמים **וכו'**. שהרי אין המדובר לשנות שיהיי כרצונו הוא, כ"א כרצונו של ממה"מ הקב"ה. ועוד וגם זה עיקר, כמו שמצוה גוררת מצוה כך כו'. וק"ל.
דלנשי באנג[לית].

יא'ס

ב"ה, י"ט שבט, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר שמואל שי' אנה

שלום וברכה!

מסרו הידיעות שנתקבלו, ע"י הטלפון ע"ד מצב בריאותו, וטיפולו.
ויהי רצון מאת ה', רופא כל בשר ומפליא לעשות, שהטיפול יהיי כדבעי, ומצב בריאותו ילך טוב ויבשר טוב.
וזכותו הגדולה שהגין על עם הקודש בארץ הקודש, תעמוד לו בכל המצטרך.

ובפרט שמתקרבים אנו לחודש אדר, חודש המוצלח, ובר מזל לכל או"א מישראל, בכל מקום שהם, כידוע מדברי חכמינו, זכרונם לברכה.
בברכה לבשורות טובות.

יא'נט

לשינוי רצון: אצל זוגתו, בנושא קיום מצוה.
שמצוה גוררת מצוה: אבות פ"ד מ"ב.
דלנשי באנג[לית]: הוראה למזכירות לשלוח לו המכ' לנשי ובנות חב"ד באנגלית.

יא'ס

נדפסה ב"התקשרות" גליון תד ע' 12.
ובר מזל: תענית כט, ריש ע"ב.

יא'סא

ב"ה, יום שלישי שהוכפל בו כי טוב,
 פ' אם כסף תלוה את עמי,
 שנת הקהל, ה'תשל"ד. ברוקלין, נ.י.

הנהלת חברת גמילות חסדים שומרי שבת
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בעונג קבלתי מכתבם מבשר טוב אשר „מתכוננים לסדר המלוה
 מלכה השנתית לטובת הגמ"ח" במוצש"ק פ' משפטים —

ויה"ר שתהא בשטומו"צ

ובפרט אשר השנה ה"ה שנת הקהל את העם האנשים והנשים והטף
 וגרך אשר בשעריך גו',

וה"ז מפעולות ותוצאות גמ"ח — שמביאה לידי אחוה ושלום

אם כסף תלוה: ראה אוה"ת עה"פ. ד"ה זה בספר תרכ"ז. תרכ"ט.
משפטים: ראה תו"א בשלח (סג, סע"ב) דמשפט וצדקה דהאדם גורם משפט
 וצדקה דלמעלה.

הקהל .. בשעריך: וילך לא, יב.

וגרך אשר בשעריך: י"ל דהוכרח לפרט זה כאן דאף דכל המצוה הוא למען ישמעו
 בכל זה גם גר אשר בשעריך (ואינו גר בתוכם — בא יב, מט) ואינו מכיר חייב להאזין
 לבו ולהקשיב אזנו לשמוע באימה כו' (ראה רמב"ם סוף הל' חגיגה).

לידי אחוה ושלום: רש"י ברכות (ח, א) ד"ה פדה בשלום.

יא'סא

נדפסה בלקו"ש חי"א ע' 301 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.
 אגרת בנוסח דומה נשלחה גם להנהלת חברת גמילות חסדים שע"י כולל חב"ד בירושלים ת"ו.
 יום .. טוב: פרש"י בראשית א, ז. מבר" פ"ד, ו.

אם .. עמי: משפטים כב, כד.

ד"ה .. תרכ"ז: סה"מ תרכ"ז ע' קכג ואילך.

תרכ"ט: סה"מ תרכ"ט — הוצאת תשנ"ב — ע' סט ואילך.

שנת הקהל: ראה גם לעיל אגרת יתתקעד, ובהנסמן בהערות שם.

ושייכת (ומאחדת ופועלת) בגופו ובממונו בעניים ובעשירים, ועאכו"כ הטיפול (שהוא גמ"ח) בטף עליו נאמר עושה צדקה בכל עת.

ויתרה מזו — עי"ז שמה הקב"ה גמ"ח אף בני"י גמ"ח ה"ה (על הסדר מלמטלמ"ע): הולך בדרכיו, מדבק בדרכיו, הולך אחר מדותיו ועד שמדבק במדותיו,

וכמבואר בכ"מ החילוק בין הליכה (פעולה) ודבקות ובין דרכיו מדותיו (ספירות).

ויה"ר שחברת הגמ"ח תלך מחיל אל חיל

בגופו . . ובעשירים: סוכה מט, ב.

הטיפול (שהוא גמ"ח) בטף: אפילו בטף דהקהל שהוא קטני קטנים (ירושלמי ריש חגיגה. ובמנ"ח מצוה תריב — דתיכף כשנולד) ומחוייב לזונם (טושו"ע אה"ע רסע"א ובני"כ. וש"נ) — הרי יש בזה ענין החסד (כתובות מט, ב) וצדקה (שו"ע שם), ובפרט שהטיפול הוא יותר מלזונם (וראה ט"ז שם).

עליו . . עת: כתובות נ, א.

צדקה בכל עת: ואם בכל צדקה נאמר שעומדת לעד (ובס' הליקוטים להאריז"ל תהלים קיב דהאות שלה אינה נבלעת תיכף כבשאר מצות כ"א מאיר במצחו כל אותו השבוע) עאכו"כ בצדקה זו.

הקב"ה גמ"ח: סוטה יד, א.

בני"י גמ"ח: ראה כתר ש"ט בסופו איך גם מקבל הגמ"ח עושה מצוה.

הולך בדרכיו: תבוא כח, ט. רמב"ם הל' דעות פ"א, ה"ה"ו. שו"ע אדה"ז חאו"ח סקניו, ס"ג.

מדבק בדרכיו: רש"י ראה יג, ה.

הולך אחר מדותיו: סוטה יד, א.

מדבק במדותיו: אור תורה ס"פ עקב. אגה"ק סט"ו ובשניהם „ארז"ל".

ודבקות: ענינה ראה ד"ה אחרי גוי' ובו תדבקון (בלקו"ת, סידור, אוה"ת ועוד).

מחיל אל חיל: כי ענין הגמ"ח צ"ל בהתעסקות ויגיעה כו' (ראה קונטרס יט"כ תש"ט ע"ד).

נאמר: **תהלים קיא, ג.**

וכמבואר בכ"מ: **ראה שיחת מוצש"ק יו"ד שבט שנה זו (שיחות קודש תשל"ד ע' 315 ואילך). לקו"ש חל"ד ע' 155.**

ד"ה .. בלקו"ת: **פ' ראה כ, א ואילך.**

סידור: **עם דא"ח — כו, א.**

אוה"ת: **פ' ראה ע' תרפב ואילך.**

מחיל אל חיל: **תהלים פד, ח.**

קונטרס .. ע"ד: **סה"מ תש"ט ע' 4. אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"י אגרת ג'שלה.**

צא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ועד שיהא נראה ב"הבפועל" – ההליכה בדרכיו ועד לדביקות
במדותיו

ומעולם קטן זה האדם יומשך כן בכל העולם כולו, מים עד ים
ומנהר עד אפסי ארץ, וימלא כבודו את כל הארץ.

מצוי"ב השתתפותי בל"נ.

בכבוד ובברכה לבשו"ט בכהנ"ל,

מ. שניאורסאהן

יא'סב

[כ"י שבט, ה'תשל"ד]

היעתיקו לקראונהייטס מל.א. ? רק באם : (1) יש ענין דפרנסה כאן,
(2) הקל"מאט מתאים, (3) בל.א. דרים בשכונה שאינה יהודית.
אזכיר עה"צ.

יא'סג

[כ"א שבט, ה'תשל"ד]

מהיר.

... און דער גאָר גרויסער זכות פון גרינדען אַ גמ"ח קאָסע זאָל אייך
ביישטען.

ומעולם קטן .. בכל העולם כולו: ראה ד"ה כל המרחם לכ"ק אדני"ע פ"ז ואילך
(בקונטרס הנ"ל).

מים .. הארץ: ראה תהלים עב, ח. עב, יט.
וימלא .. הארץ: להעיר מלקלוי"צ לזח"ג (לה, א) ע' רנט-רס.

ומעולם .. האדם: תנחומא פקודי ג.

ד"ה .. פ"ז: סה"מ תש"ט ע' 14 ואילך. אג"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע ח"א ע' פא.
תהלים עב: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר.

יא'סב

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מכ' שבט תשל"ד.

יא'סג

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה אברהם מאלצבערג מכ"א שבט תשל"ד. אגרת
נוספות אליו – לעיל חכ"ז אגרת י"ג.

בברכה צו אויף טאָן אויך בקרוב אין בויען די צריפין בארצנו
הקדושה ולבשורות טובות.

יא'סד

ב"ה, כ"ב שבט, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

בנועם קבלתי פ"ש ממנו על ידי ידידנו הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א
נו"מ עוסק בצרכי ציבור מוה"ר אלי' שי סימפסון.

ובעת רצון אזכירו עם כל ב"ב שיחיו על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
למילוי משאלות לבבו לטובה.

ויהי רצון שכשם שמסר הבקשה כן יבשר בשורות טובות מהטבת
הבריאות ובכל הענינים.

ובודאי לדכוותי למותר להדגיש אשר הוספה בכל עניני טוב
וקדושה, תורה ומצוות — שהרי אין-סופיים הם, כיון שמקורם בה"א"ס
ב"ה — נוסף על העיקר שהוא ציווי הקב"ה להעלות בקודש, הרי זה
מוסיף בברכת ה' בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

צריפין: עבור ילדים בארה"ק, ביום ישמשו ללימודים ובלילה ללינה.

יא'סד

להעלות בקודש: ברכות כח, א. וש"נ. וראה גם לקמן אגרת יא'קג, ובהנסמן בהערות שם.

יא'סה

ב"ה, כ"ג שבט, ה'תשל"ד
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ צנמ"ס כו'
מו"ה שלמה יוסף שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' ובו בקשת ברכה פ"נ מיום י"ב שבט,
ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע.

בברכה לאיו"ש טובות בכל ולבשו"ט וגם בעניני הכלל — ובפרט
בנוגע לאנציק' תלמודית,

מ. שניאורסאהן

נ.ב. לתוכן מכ' הנ"ל בו כ' שמפני החולשה אחר מניח לו תפלין והוא
רק מהדק, או גם פחות מזה — המותר לו (וצריך) לברך.

ולפענ"ד מברך בק"ו מניקף דכיון שמזמין השערות מחויב מלקות
מה"ת (מכות כ, ב) ופשיטא דבנדו"ד מברך ואין חשש ש"ש לבטלה
(ואפילו אדרבנן — מברכין).

ומשו"ת צ"צ או"ח (ס"ה ואילך) דמדייק בפרש"י מנחות (לז, א ד"ה
אין) דבאין לו זרוע ימין מניח תפלין בשמאל ושקו"ט למה לא נעשית יד
ימין כאטר וכו' ותו לא — משמע ג"כ **דמדאורייתא** חשיבא קיום מצות
תפלין.

יא'סה

נדפסה בלקו"ש ח"ט ע' 257 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.
מו"ה שלמה יוסף: זוין. אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ח אגרת יתקצה, ובהנסמן בהערות
שם.

מחויב מלקות מה"ת: טעם החיוב בזה, ראה ח' צמח צדק (מה, רע"א).
דבנדו"ד מברך: ראה קו"א סי' רסג ס"ק ג ד"ה ולא דמי (לענין נט"י): אפשר דלענין ברכה
מהני אפילו סיוע בעלמא.
קיום מצות תפלין: אף שכשארין לו יד ימין אינו מניח בעצמו על יד שמאל.

מדסתים במשנ"ב (סכ"ז ס"ק סק"ו) באחרים מנחים לו בנוגע לברכה — משמע ג"כ דס"ל דמברך.

ז"ע ראיתי בסי' מאסף לכל המחנות (סכ"ז סק"ז) שהביא משו"ת: חכמת שלמה, מהרי"א, מהר"ם שיק, מחנה חיים דבאחר מניח לו תפלין מברך. ואין סי' הנ"ל תח"י לראות טעמם, ולכאורה אבוהן דכולהו — ש"ס מכות הנ"ל.

לפענ"ד אין לומר דיברך כיון שהנחת התפלין הוא **בגופו דהמשלח** ורק ההנחה וההידוק ע"י שליח — דאת"ל דההנחה עיקר הרי **ההנחה** צ"ל ע"י גופו דהמשלח, ובדוגמת לקיחת ד' מינים.

ואני כתבתי בחפזי, ובכ"ז, לכאורה — נכון הנ"ל.

יא'סו

ב"ה, יום ד' פ' תרומה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכל המשתתפות בכנס ארצי של נשי ובנות חב"ד
בארצנו הק' תוב"ב על ידי משיח צדקנו
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בנועם נתקבלה הידיעה על דבר הכנס, ויהי רצון שיהי בהצלחה רבה בכל עניניו ופרטיו.

ידוע פתגם רבנו הזקן בעל התניא והשו"ע, אשר יהודי צריך לחיות ברוח הזמן — כלומר הזמן האמתי שעל פי תורתנו תורת אמת, וביתר דיוק — ברוח פרשת השבוע וההוראות שבה, הוראות נצחיות לכל דור ולכל מקום.

בגופו דהמשלח: ראה קר"א שם (לענין נט"י): שהמצוה נעשית בגוף הישראל (וראה שו"ע אדה"ז א"ח סי' קנט ס"כ, שאינו צריך ליטול בעצמו וסגי בכח אדם או כח נותן בלבד).
ע"י גופו דהמשלח: שנאמר (ואתחנן ו, ח) וקשרתם.
ד' מינים: שנאמר (אמור כג, מ) ולקחתם.

יא'סו

נדפסה בלקו"ש חי"א ע' 314 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.
פתגם רבנו הזקן: ראה סה"ש תש"ב ע' 29. „היום יום" ב' חשון.

ובעמדנו ערב פ' ויקחו לי תרומה, וגם הכנס מתקיים בסמיכות לה, ידוע פירוש ענין „תרומה“ כפשוטו – הפרשה ונדבה לענין של תורה ומצוה וצדקה, ובנידון הפרשה – נתינה לצרכי המשכן וכליו. ובפנימיות יותר, תרומה מלשון „הרמה“, ושני הפירושים עולים בקנה אחד, שעל ידי נתינה לענין של תורה וצדקה הרי מרימים את הזהב ואת הכסף וכי מחומריותם ומגשמייתם ומעלים אותם לגבוה, ולמדרגת רוחניות וקדושה. ועל פי פתגם הידוע של רבנו הזקן אשר השי"ת נותן ליהודי גשמיית והיהודי עושה מגשמיית רוחניות.

והנה עשית המשכן וכליו הי' המפעל והמבצע הציבורי הראשון שאחר מתן תורה וקבלת הלוחות השניות, **והתורה** מספרת לנו שהנשים נזדרזו והקדימו נדבותיהן וביתר מסירה ונתינה אפילו מהאנשים, וכלשון הכתוב שהעיד על זה: ויבואו האנשים על הנשים (אחר הנשים שהקדימו להם).

וההוראה בזה ברורה, אשר בכל ענין הנוגע לכל עמנו בני ישראל, ובכל פעולה גדולה ומצוה רבתי, ניתנו לנשי ובנות ישראל כוחות ואפשרויות מיוחדות לא רק להשתתף בהם, אלא גם להיות מהזריזים לדבר מצוה ודוגמא ומופת לרבים.

ובימינו אלה אין לך מצוה גדולה יותר הנוגעת לכל קיום עם ישראל כהחזקת והפצת היהדות, ובפרט – ביסוס חיי המשפחה על יסודות התורה והמצוה, קירוב בני ובנות ישראל לאביהם שבשמים להכשירם להיות משכן לו ית', וכלשון הכתוב **ושכנתי בתוכם** – בתוך כל אחד ואחת מהם, שכל זה הוא ג"כ צדקה ברוחניות. וכמדובר כמה פעמים, תפקיד וזכות מיוחדים בזה לנשי ובנות ישראל לעשות ולפעול גדולות ונצורות ולהיות דוגמא חיי ומופת לרבים.

ויהי רצון שהכנס יהי' בהצלחה מרובה בכל הענינים, ומעשה הוא

ויקחו לי תרומה: תרומה כה, ב.

תרומה .. הפרשה: פרש"י עה"פ שם.

תרומה .. הרמה: זח"ב קמז, א.

פתגם: ראה גם לעיל חכ"ו אגרת ט'תרט, ובהנסמן בהערות שם.

וכלשון הכתוב: ויקהל לה, כב.

אזכור הנשים: ראה פרש"י עה"פ.

ושכנתי .. מהם: תרומה כה, ח. ראשית חכמה שער האהבה פ"ו. ועוד.

ומעשה הוא העיקר: אבות פ"א מי"ז.

העיקר, שההתעוררות וההחלטות יצאו לפועל ממש, ויהי רצון שתשרה שכינה **במעשה** ידיהן, והרי הן גם הצנורות לברכות ה' להן ולבני ביתן שיחיו בכל המצטרך.

בברכה לבשורות טובות,

מ. שניאורסאהן

יא'סז

ב"ה, כ"ח שבט, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו' מו"ה ירמיה ש"י
המכונה פרופ. בראנאווער

שלום וברכה!

Подтверждаю получение В. письма от כ"ה שבט с приложением, и также перед тем, несколько дней назад, сборника "Возрождение" — который производит очень хорошее и сильное впечатление, хотя у меня еще не было времени заняться им с должным вниманием.

Во всяком случае, дай В., чтобы второй номер был с еще большим успехом, т.к. во всё том что связано с טוב א"ס нет пределов, ибо их источник — א"ס.

בברכה לבשורות טובות.

[תרגום חפשי]

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ה שבט עם המצורף אליו, וכן לפני כן, לפני כמה ימים, את הקובץ „התחי" — שעושה רושם טוב וחזק מאוד, אם כי לא הי' לי הזמן להתעסק בכך בתשומת לב הראוי.

בכל אופן, יתן השי"ת, אשר החוברת השני' תהי' בהצלחה עוד יותר גדולה,

ויהי .. ידיהן: ע"פ במדב"ר פי"ב, ט. פרש"י פקודי לט, מג.

יא'סז

מו"ה ירמיה .. בראנאווער: אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ח אגרות יתשפב. יתתמב.

שהרי בכל דבר הקשור עם טוב וקדושה אין הגבלות, משום שמקורם הוא — אין סוף.

יא'סח

[שבט, ה'תשל"ד:]

ות"ח ת"ח על הבשו"ט.

הקיבלו בזמנה ההשתתפות (מהמזכ"י) בספריות:

יא'סט

[בדר"ח אדר, ה'תשל"ד]

(1) צריך לברר היש לו היכולת לעשות זה.

(2) צריך לברר האם כן הוא, איש ישר וכו'.

(3) הרי צ"ל עו"ד שיגן עליו (הכותב) ויברר כל הדרוש ע"ד [...].

לאמתנו.

*

בענין ה"פילס" — זהו ככתבו: פראָדזעקט גדול ביותר, ובמקצוע שההתחרות בו גדולה ביותר, ושעד שבא ריוח כספי עובר זמן רב — ולכן רק זה שיש לו קשרים חזקים עם המתעסקים בזה והעיקר — שיש לו מי שיקח ע"ע ההוצאות הכספיות הכי גדולות שבזה — יכול להכנס לז[ו]ה.

יא'סח

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון המכתב-דו"ח שהכין מו"ה אברהם אשר הכהן ראָזענבערג — הודעת פתיחת ספר" ציבורית במאָריסטאָן. אודות ההוראה לפתוח ספריות, בהתוועדות ו' תשרי תשל"ג, ראה לעיל חכ"ח אגרת יתקסא, וש"ב.

יא'סט

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מר בנימין סאקס מבדר"ח אדר תשל"ד. צו"ד: במכתבו כותב בנושא הכנת סרטים, שנפגש עם א' שמציע ייעוץ ועזרה בכל השלבים (1), ונראה איש ישר ומוכשר (2), וכיון שעדיין אין לו עו"ד, מציע שנשתמש שנינו באותו עו"ד (3). ראה לעיל חכ"ח אגרת יתרמד.

יא'ע

[תחילת אדר, ה'תשל"ד]

3... (בההוראה (במתנות לאביונים) — להניח בפושקע להקדים
 „באם אין מוצא עניי וכיו"ב.

4) בסוף זמן דמשלוח מנות — להוסיף שבניו יאָרק זהו כו'...

יא'עא

ב"ה, ג' אדר, ה'תשל"ד
 ברוקלין, נ.י.

מרת ... תחי'

ברכה ושלוש!

הנני מאשר קבלת מכתבי.

ומצו"ב מכתבי לאנשי צה"ל, ואל בינתה אשען אם למסור ומתי
 ובאיזה אופן למסור המכתב לאנשי המשפחה שכותבת אודותם.

ויהי רצון שכשם שכתבה הידיעות כן תבשר טוב בכל הענינים
 ובעניניהם בפרט, בטוב הנראה והנגלה. והרי נכנסנו בחודש אדר אשר
 הוא החודש המוצלח לכל היהודים בכל עניניהם.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

בנוגע לתכנית נסיעה לחו"ל — שלה ושל בעלה שי' וכו' — למשך
 זמן בכדי להרויח ממון לתשלום החובות וכו'

הנה הריוח הכספי בספק הוא, השקעת כסף מרץ וזמן ודאית היא,

יא'ע

נעתקה בתוך מכתב צא"ח המרכזית מב' אדר ה'תשל"ד: מצו"ב דוגמא שעשינו בכדי להקל
 על ההשתדלות בקיום המצוות משלוח מנות ומתנות לאביונים. כשהובאה הדוגמא לכ"ק אדמו"ר
 שליט"א העיר כו' [כבפנים].

בסוף זמן: שנאמר בההוראות, להוסיף את סוף זמן משלוח מנות בכל מקום ומקום זמן
 המתאים שם.

יא'עא

מכתבי לאנשי צה"ל: ראה לעיל אגרות יא'ז־יא'ט. יא'כה־יא'כו.

והעיקר הרושם — עליהם בעצמם ועוד יותר בסביבתם — שאנשים בסוגם ובגילם ושמנה דורות באה"ק „בורחים" לחו"ל וכו' ודוקא במצב השורר עתה באה"ק שכאו"א זקוק לעידוד ולהרמת רוח ו„למה יאמרו הגוים" וכו',

כל זה — לדעתי שולל התכנית בהחלט.

והזן ומפרנס לכל — הוא השם ית' — ימציא להם פרנסתם בארץ הקודש ובאופן כשר ומכובד, וזכות אבות מסייעת.

בתור יוצא לגמרי מן הנהוג בבית הרב — חתמתי בשער ס' התהלים המצורף, כיון שבאה הפני' אודות זה באופן בלתי רגיל לגמרי. לצרף העתק ב המכ' לפצועים.

יא'עב

בי"ה, ג' אדר ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת אורה תחי' שפיר

ברכה ושלוש!

קבלתי מכתבה, אף כי באיחור זמן, ואחר כך — גם ידיעות נוספות על ידי ידידנו הנכבד מר שלמה שי' מידנצ'יק.

ובעת רצון אזכיר עוד הפעם את בנם צבי שליט"א על ציון ראש משפחות צאצאי אדה"ז בדורנו, שהטיפול הרפואי שהולכים לעשות לו יהי' בהצלחה רבה. ובפרט שנכנסנו לחודש אדר שהוא חודש מוצלח לכל היהודים בכל עניניהם, וביחוד ליחידי סגולה שזכו והגינו בגופם ממש — על עם הקודש בארץ הקודש.

ויהי רצון שכשם שכתבה הידיעות האמורות תוכל להמשיך בשורות טובות בזה, בטוב הנראה והנגלה, וכן בכל עניניהם.

ו„למה יאמרו הגוים": תהלים עט, י.

לצרף כו': הוראה למזכירות. וראה הנסמן לעיל.

יא'עב

מרת אורה שפיר: אגרות נוספות אלי' — לעיל אגרת יא'טז, ובהנסמן בהערות שם.

בנם צבי: אגרת אליו — לעיל אגרת יא'יז.

ראש .. בדורנו: כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע.

בברכה לבשורות טובות ובפ"ש כל בני המשפחה שליט"א.

במענה לכתבה — בבקשה שלא ללחוץ כלל על בעלה שי' שיאשר מכתבי ויכתוב לי וכו', ועיי' מכתבה — והרי זה ממש כאילו כתב הוא גם כאן. ודיו הטרדות שיש לו בתפקידו האחראי (חוששני אשר די והותר).

יא'עג

ב"ה, ד' אדר, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מו"ה חיים צבי שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' ובו בקשת ברכה פ"נ מיום ערש"ק יתרו.
ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה לבשו"ט בכל עניניו וגדול זכותו בההו"ל דהתניא וכו'
בארמ"צ ולבשו"ט בכל מתוך שמחה וטו"ל,

מ. שניאורסאהן

יא'עד

[י' אדר, ה'תשל"ד]

ות"ח על הבשו"ט ויה"ר שיהיו פירות טובות בכל.

בעלה: אלוף הרצל שפיר. אגרת אליו — לעיל חכ"ח אגרת יתתקין.

יא'עג

מו"ה חיים צבי: ליפסקר. אגרת נוספת אליו — לעיל חכ"ו אגרת ט'תרס"ה.
בארמ"צ: בארץ מצרים, בפאיד.

יא'עד

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו־דו"ח של מו"ה ישראל אבא פליסקין מ' אדר תשל"ד,
אודות התוועדות פורים עם יוצאי רוסיא.

קא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'עה

[י"א אדר, ה'תשל"ד]

נתי' ות"ח על הדו"ח ויה"ר שיהיו פירות טובות במשך כל השנה כולה.

יא'עו

[י"א אדר, ה'תשל"ד]

(1) עפ"ז ומשורררים מחוק חינוך חובה ולמה אין תקציב גם ממשרדים המתאימים?

(2) זול ביותר!

באם הידיעות שכותבן (הנ"ל) נכונות — ישתתפו מהמל"ח 20% מהבני'.

(3) חברי ההנהלה?

יא'עה

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו־דו"ח של מו"ה דוד ראסקין מי"א אדר תשל"ד, „בקשר המעות חנוכה שנתן כ"ק אדמו"ר שליט"א, אור לליל זאת חנוכה, 100 שקלים לצאגו"ח לחלק לאלו שלא קבלו אז כו".

יא'עו

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מי"א אדר תשל"ד, בנידון התלמוד תורה בשכון חב"ד לוד.

עפ"ז: שהלימודים מיוסדים על טהרת הקודש, בלי לימודי חול כלל כו', וזמני הלימוד משמונה בבוקר עד חמש אחה"צ.

זול ביותר: במכתב: מבקשים עצה ותמיכה בנוגע להקמת בנין עבור הת"ת — אל מי לפנות בנוגע לכך, שמחירו הוא כשבעים אלף לירות.

יא'עז

ב"ה, י"ב אדר, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר מיכאל שי ששר

שלום וברכה!

בנועם קבלתי פ"ש ממנו על ידי ידידנו מר גרשון שי יעקבסון, ומובן שנהייתי בפרט מהידיעה שמסר שמתעסק בהרבצת תורה בחוגי הנוער וכו'. והי רצון שיראה הצלחה רבה בזה בכל הפרטים, ובנקודה העקרית, בלשון חכמינו ז"ל, גדול לימוד שמביא לידי מעשה – קיום המצוות בחיי היום יום. והרי הובטחנו שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם.

ובפרט בתקופתנו זו, שכל אחד ואחד זקוק **לתוספת** ברכה מאת ה' ונתן התורה ומצווה המצוות, שזה מוסיף הידור בקיום הציויי „מעלין בקודש“, שהרי מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה.

בכבוד ובברכה לבשורות טובות בכל האמור ולשמחת פורים.

יא'עח

ב"ה, ערב פורים, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מערב ר"ח אדר,

ת"ח על ברכתו, וכבר מלתי אמורה „ואברכה מברכך“ שכל המברך מתברך מאת ה' מקור הברכות מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה.

יא'עז

בלשון חכמינו ז"ל: קידושין מ, ב.

הובסחנו: ראה ס' הישר לר"ת שער יג, הובא בשל"ה שער האותיות אות ל' (סט, א). „מעלין בקודש“: ברכות כח, א. וש"נ. וראה גם לקמן אגרת יא'קג, ובהנסמן בהערות שם. מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה: סנהדרין ז, סע"א.

יא'עח

ואברכה מברכך: לך לך יב, ג.

ובתוך כל הברכות יתברך בשמחת פורים ובלשון המגילה ליהודים
היתה אורה ושמחה וששון ויקר — כפשוטו של מקרא וכפירוש חכמינו
ז"ל אורה זו תורה וכו'.

וסומכין גאולה לגאולה, משמחת פורים לחג הפסח כשר ושמח וזמן
חירותנו, חירות מכל ענינים המבלבלים עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.
בברכה לבשורות טובות.

יא'עט

ב"ה, ימי הפורים, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הו"ח אי"א נו"נ בחור מעם ומורס מעם
דורש טוב לעמו בעל מדות תרומיות ענף עץ אבות
מו"ה שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב.

ומענינא דיומא — ימי הפורים האלה,

יהי רצון שתהיי השמחה שלימה וגדושה ובריבוי, שהרי זהו ענין
ימי הפורים שצ"ל עד דלא ידע — משא"כ בכל היו"ט — וסגולה מיוחדת
בנס פורים שהי: **ונהפוך הוא** — מן הקצה אל הקצה,

ומזה בכל עניני ודרכי האדם — שהדברים הבלתי רצויים לא רק
שאינם מפריעים אלא אדרבה נהפכים למסייעים

שכל המברך: ראה סוטה לח, ב. ירושלמי ברכות ספ"ח.

מידו .. והרחבה: נוסח ברכה ג' דברכת המזון.

ובלשון המגילה: ח, טז.

וכפירוש חכמינו: מגילה טז, ב.

וסומכין גאולה לגאולה: ראה מגילה ו, ב.

יא'עט

מו"ה שניאור זלמן: שזר. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת י'תתקצד, ובהנסמן בהערות שם.

השמחה .. ובריבוי: ראה אסתר ספ"י.

עד דלא ידע: מגילה ז, ב. טושו"ע או"ח סתרצ"ה ס"ב.

משא"כ בכל היו"ט: ראה רמב"ם הל' יו"ט פ"ו הכ"א. טושו"ע ואדה"ז או"ח סו"ס תקכט.

ונהפוך הוא: אסתר ט, א.

וע"ד הנאמר במגלה: ורבים מעמי הארץ מתייהדים — ומוסיפים כח בעבודת השם בתומ"צ ומתוך שמחה וטוב לבב, ויקויים בכאו"א, בתוככי כלל ישראל, כמו שהי' בימים ההם בזמן הזה: ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, אורה זו תורה כו' ויקר אלו תפלין, ופשיטא — כפשוטו ש"מ שהרי אמרו חז"ל: אין מקרא יוצא מידי פשוטו — אורה ושמחה וששון ויקר בגשמיות ורוחניות גם יחד. מצו"ב מה שהו"ל ז"ע. בהוקרה ובכבוד ובברכה לבשו"ט.

יא'פ

ב"ה, יום א' פ' ויקהל, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

צו די עסקנים או פריינד פון די בית רבקה שולעס —
בכלל, און צו די אַנטיילנעמער אין דער יערלעכער
מסיבה — בפרט
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

די יערלעכע מסיבה קומט הייַאָר פֿאַר אויף מאָרגען נאָך ב' ניסן — דער טאָג ווען דער גרינדער פון בית רבקה, כ"ק מו"ח אדמו"ר, האָט איבערגענומען די נשיאות אַלס נאָכפֿאלגער פון זיין פֿאָטער דער רבי רש"ב נבג"מ זי"ע, —

אין איינקלאַנג מיט דער ג־טלעכער השגחה וואָס זאָרגט, אַז אונזער אידישער פֿאָלק זאָל האָבן אַן אונאונטערבראָכענע קייט פון די גייסטיגע

הנאמר במגלה: ח, יז.

ליהודים .. יקר: שם ח, טז.

אורה .. תפילין: מגילה טז, ב.

אמרו חז"ל: שבת סג, א.

יא'פ

נדפסה בלקו"ש חי"ז ע' 424 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.
ב' ניסן דער טאג כו': ראה גם לעיל ח"ג אגרת תקעג, ובכ"מ. לקמן אגרת יא'קב.

פירער, לויט דעם פסוק **וזרח השמש ובא השמש** — איידער עס פארגייט די זון (פון אַ מנהיג ישראל) שיינט אויף די זון (פון זיין נאָכפאלגער).

דער שווער דער נשיא האָט איבערגענומען און אָנגעפירט די נשיאות אין אַ העכסט קריטישער צייט פאַר כלל ישראל. און ווען די השגחה עליונה האָט אים געבראַכט אין אַמעריקע, האָט ער אין די לעצטע צען יאָר פון זיין פרוכטבאַרן לעבן בעלמא דין אַריינגעבראַכט אַ ניי לעבן אין אַמעריקאַנער אידנטום און האָט דאָ אויפגעשטעלט אַ ליכטיקן און שיינענדיקן צענטער פון תורה אידישקייט, צו פאַרנעמען דעם אָרט פון דעם טייל אייראָפּיאישן אידנטום, וואו די זון האָט געהאַלטן ביים פאַרגיין. און אויך אין דעם זעט מען די האַנט פון דער גוטלעכער השגחה פון זרח השמש ובא השמש, ווי אויבן דערמאָנט.

אינעם פון די ערשטע און וויכטיקסטע טעטיקייטן פון דעם נשיא הדור קומענדיק דאָ איז געווען צו שאַפן אַ תורה-טרייען חינוך וועזן, סיי פאַר אינגלעך און סיי פאַר מיידלעך. אין די ראַמען פון דער דאָזיקער חינוך טעטיקייט האָט ער געגרינדעט אויך די בית רבקה שולעס, און ער האָט זיך ספעציעל אָפגעגעבן צו דער דערציאונג פון אַ נייעם דור מיידלעך און פרויען וועלכע זאָלן פאַרנעמען זייער ריכטיקן אָרט אין אידישן לעבן. די ערשטע תלמידות פון בית רבקה זיינען שוין ב"ה גליקלעכע מוטערס, יעדע איינע פון זיי אַ מוסטערהאַפטע **עקרת הבית**. ער האָט אויך געווידמעט פיל שיחות, מאמרים און ווענדונגען ספעציעל צו פרויען, כדי צו מאַכן צוגענגלעך פאַר זיי די ליכטיקייט און וואַרעמקייט פון חסידישן לעבנסשטייגער און דורך זיי פאַרשטאַרקן דעם גייסט פון תורה און חסידות אין זייערע פאַמיליעס און אין דעם גאַנצן אַרום. עס איז ניט איבערצושאָצן דעם בייטראָג פון די בית רבקה שולעס פאַר דער פאַרשטאַרקונג און אויפלעבונג פון אידישקייט, סיי אין אַמעריקע און סיי אין אַנדערע לענדער.

דברי צדיקים קיימים לעד — די ווערטער פון צדיקים, זייערע אָנווייזונגען און זייערע ברכות, זיינען אייביק דויערהאַפט. און ווען דער נשיא הדור גיט אָנווייזונגען וואָס מ'דאַרף טאָן, און גיט אויך זיין ברכה

זרח .. השמש: קהלת א, ה. קה"ר עה"פ. ושו"נ.

עקרת הבית: ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתעא, ושם ע' תתנח ואילך.

דברי .. לעד: ראה אגרות קודש אדמו"ר מוהריי"צ ח"ג ע' תקעו. ח"ד ע' שלט. ח"י ע' קמו.

ח"א ע' שכת.

דאָס דורכצופירן אין לעבן, איז דאָס אַ נתינת־כוח — ער גיט די כוחות — דורכצופירן די אָנווייזונגען אין דער פולסטער מאָס, מיט חסידישער לעבעדיקייט און ליכטיקייט. און דאָס איז אויך אַ קוואַל פון ברכה און הצלחה אויך אין אַלע אַנדערע ענינים, בגשמיות וברוחניות.

עס איז דעריבער מיין פעסטע האָפנונג, אַז אַלע פריינד פון בית רבקה און אַנטיילנעמער אין דער יערלעכער מסיבה וועלן ריכטיק אָפשאַצן די גרויסע אחריות און אויסערגעוויינלעכן זכות צו זיין אַקטיווע שותפים אין פאַרשטאַרקען און אויסברייטערן די בית רבקה שולעס, ספעציעל אין אַנבליק פון די איצטיקע ערנסטע און דרינגנדע צייטן, ווען דער חינוך הבנות איז ניט ווייניקער אַ לעבנס פראָגע פאַרן קיום פון אונזער פאָלק ישראל ווי דער חינוך הבנים.

און, ווי אויבן געזאָגט, דעם אויבערשטניס ברכות וועלן באַגלייטן יעדן איינעם און אַלעמען פון אייך אין אַלץ וואָס מ'נייטיגט זיך, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכה להצלחה ולבשורות טובות,

מ. שניאורסאהן

יא'פא

ב"ה, יום א' פ' ויקהל, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכל המשתתפים בחגיגת פדיון הבן ובר מצוה —
ובראשם חתני הבר־מצוה שליט"א, הנערכת ע"י ההורים
ותנועת חב"ד־ליובאַוויטש בטורונטו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הידיעה ע"ד החגיגה ברוב עם אשר תתקיים במוצאי
שבת קודש פרשת ויקהל.

יהי רצון מהשם יתברך אשר כל אחד ואחד מחתני הבר מצוה,

כשם שנכנסו למצוות כן ילכו מחיל אל חיל, כפסק המשנה (אבות פ' ה'), ויוסיפו התמדה ושקידה בלימודם בתורה, בתורת הנגלה וכן בתורת החסידות, ויהדרו בקיום המצוות, והשם יתברך יצליחם להיות חסידים יראי שמים ולמדנים, לשמחת לב הוריהם וידידיהם שיחיו.

ידוע מאמר רבנו הזקן בעל התניא והשלחן ערוך, אשר יש ללמוד הוראה מפי' השבוע שעומדים בה, ובנידון דידן היא פרשת ויקהל משה את כל עדת בני ישראל גוי'.

והרי **כל עדת בני ישראל** כוללת כל אחינו בני ישראל מן הקצה אל הקצה, וכשמקהילים את כולם עושים אותם לקהל אחד, ובמיוחד כשזה קשור עם „אלה הדברים אשר ציוה ה' לעשות אותם“, כסיום הפסוק, כיון אשר המצוות נצטוו מה' אחד ומרועה אחד ניתנו לכל עם בני ישראל, איש מהם לא נעדר — הרי זהו המאחד את כל עם בני ישראל לגוי אחד בארץ לעשותם כאחדים ממש באחדות אמתית.

וזכות מיוחדת לכל המסדרים והמשתתפים בחגיגה נעלה ויקרה זו לחתני הפדיון הבן והבר מצוה, שיחיו, ואשר יולדתם לאחר שיעברו כמה קושיים ונסיונות ועתה זכו לראות נחת מילדיהם — כן יזכו גם להבא לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ומצוות כפי שהן מוארות וחדורות באור וחיות חסידותיים.

ויהי רצון שיהי' כל זה מתאים לתוכן חודש זה שמרבין בו בשמחה, שמחה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור.

יא'פא

ילכו מחיל אל חיל: תהלים פד, ת. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ה ס"א. וש"נ.
מאמר רבנו הזקן: ראה סה"ש תש"ב ע' 29. „היום יום" ב' חשון.
לגוי אחד בארץ: שמואל ב ז, כג. דה"י א יז, כא.
שמרבין בו בשמחה: תענית כט, סע"א. מג"א או"ח הל' מגילה סו"ס תרפו.

יא'פב

[טי"ז אדר (!), ה'תשל"ד]

מוסטאווי

(2) באם אין זה מפריע לעבודתו בציור, ועוד **ועיקר** באם אינו בשווי"ט.

(4) נת' ות"ח. וע"פ הנהוג כאן — **בתנאי** שיקבל שכר בטלה המצוי"ב. — \$20

(5) כיון שחונן **ע"י השגחה העליונה** בכשרון הציור, כדאי שינצלו ג"כ להפצת היהדות האמתית וענייני, ע"פ עצת ידידים יר"ש בצרפת — שיבינו איך. והשם יצליחו בהנ"ל והעיקר בשידוך עם יר"ש ועל יסודי התורה והמצוה.

יא'פג

ב"ה, י"ז אדר, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר יוסף שי' צ'חנובר

שלום וברכה!

לאחרי ההפסק הארוך קבלתי מכתבו מ־4.3.74, אף שכמובן מתעניין אני לדעת מהנעשה אתו על ידי ידידינו משותפים מזמן לזמן.

ולתוכן מכתבו הנ"ל, הרי בהמשך לשיחתנו כשנפגשנו אישית, עמדתי היא אשר המצב הבטחוני בארצנו הק' דורש השתדלות למנוע כל

יא'פב

מצילום כתי"ק, על גליון מכתבו של מר יוסף מוסטאווי (ובפתקה בפ"ע), בתאריך: 10/3/74 [ואפשר הכוונה בשלישי לאוקטובר, דהיינו א' דחומ"ס תשל"ה].
באם .. אינו בשווי"ט: מענה לשאלתו, אם ימשיך להתמחות במשחק דמקה (checkers) שמזמינים אותו במקומות שונים בעולם.
נת' ות"ח: מענה לבקשתו, שהרבי יקבל ממנו, את ציורו שצייר ב24 השעות האחרונות.

יא'פג

מר יוסף צ'חנובר: אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ו אגרת ט'תתקסד, ובהנסמן בהערות שם.
חכ"ז אגרת י'קכט. לקמן אגרת יא'קצ.

זיעזוע במסגרת הבטחון, כולל משרד הבטחון. ולדעתי שירותו במשרד זה זמן ארוך ובפרט בשים לב למעמדו ומצבו במשרד זה, חוששני אשר אם יעזוב המשרה מאיזה טעם שיהי עלול להביא חלישות ויותר ביציבות עבודת משרד הבטחון.

ולכן דעתי עתה, כמו שהיתה אז בעת שיחתנו, אשר כל זמן שהעומד בראש משרד זה, כלומר שר הבטחון, ממשיך בתפקידו, גם על מר להמשיך בתפקידו הוא במשרד האמור.

כמובן, כוונתי לעזיבת השר בפועל, ולא לדיבור עד"ז וכו'. ובמילא אין מקום לחפזון כלל וכלל ואינו אקטואלי, ובודאי לדכוותי דמר אין צורך באריכות.

אינו מזכיר דבר בנוגע לבני ביתו שיחיו, ויהי רצון שיהי זה (כפתגם הרגיל, ובפרט בארה"ב, שזהו) סימן שהכל בסדר מסודר. ובנוגע לבני ישראל הרי פירושו של דבר הוא, בלשון המגילה, ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, וכפירוש חכמינו זכרונם לברכה: אורה – זו תורה (קביעות עתים בתורה בכל עת מצוא) וגו'. ובודאי גם בזה אין צורך באריכות ובביאור.

ויהי רצון שיקויים בכל אחינו בני ישראל, בתוככי כלל ישראל, הוראה הכללית שבנוגע לחודש זה בו המגילה נקראת, אשר מרבין בשמחה, זאת אומרת שבאורא עולם ומנהיגו יבטל כל הסיבות המונעות ח"ו שמחה אמתית ועד שתהא השמחה בריבוי.

בכבוד ובברכה לבשו"ט.

כפתגם הרגיל, ובפרט בארה"ב: No news is good news.

ליהודים .. ויקר: **אסתר ח, טז.**

וכפירוש חכמינו זכרונם לברכה: **מגילה טז, ב.**

מרבין בשמחה: **תענית כט, סע"א. מג"א או"ח הל' מגילה ס"ט תרפו.**

יא'פד

ב"ה, י"ט אדר תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

להנהלת רשת אהלי יוסף יצחק באהקת"ו,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשרים אנו בתודה קבלת הדו"ח מהכנס דיו"ד שבט, העתק ההחלטות
מישיבת ועד הפועל י"ב אדר, ומכתבכם מטי' אדר.

להנ"ל הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לרשום:

(1) על הדו"ח — „נתקבל ות"ח ות"ח ויה"ר שיבש"ט גם בשאר הענינים”.

(2) להנקודה 3 דההחלטות בנוגע למזג שני בתיא"ס — „כמפורסם שייך
להנהלה”.

(3) לנקודה 4 דההחלטות בנוגע להחצעה לפתוח חטיבת ביניים בנצרת עבור
בתיא"ס נצרת ותענך — „היש איש בר סמכא שיתעסק בזה בפועל ממ ש?!
וכל הזמן הדרוש גם בעת יד”.

(4) להמכתב דטי' אדר — „אזכיר על הציון”.

(5) להמכתב די"ב אדר — „אזכיר על הציון”.

בברכת כט"ס,

הרב ח.מ.א. חדקוב

יא'פד

בתיא"ס .. ותענך: ראה לעיל ח"י אגרות ו'תרצ"א. ו'תשצ. חכ"ח אגרות יתקסד. יתתמד.

יא'פה

ב"ה, כ' אדר, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

צו די אלע אַנטיילנעמער אין דער יערלעכער מסיבה פון
די „נציבי הישיבה" תומכי תמימים ליובאוויטש אין
מאָנטרעאַל
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

צו דער געלעגנהייט פון דער יערלעכער מסיבה, וואָס קומט הייאָר
פאַר אין דער וואָך פון **פרשת פקודי**, שיק איך אַ באַגריסונג און ברכה
צו די געערטע נציבים, עסקנים און אלע אַנטיילנעמער שיחיו. השם
יתברך זאָל געבן, אַז די אונטערנעמונג זאָל געקרוינט ווערן מיט הצלחה
אין דער פולסטער-מאַס.

די פרשה **פקודי** נעמט אַרום דעם גאַנצן ענין פון דעם משכן, פון
דער התחלה ביז דער סיום: פון די ביישטייערונגען צום משכן אין ענטפער
אויף דעם ג-טלעכן געבאַט **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם** („זיי זאָלן מיר
מאַכן אַ הייליקן אַרט און איך וועל רוען צווישן זיי") — ביז **וכבוד ה'**
מלא את המשכן („די ג-טלעכע שכינה האָט אָנגעפילט דעם משכן").

איינע פון די טיפערע אַנדייטונגען פון דער פרשה איז, אַז ווען
מיגייט טאָן אַ גוטע זאָך, דאַרף יעדער איינער זיך פאַרשטעלן, אַז דורך
זיין באַטייליקונג, ווי גרויס אָדער קליין אין כמות, וועט אַרויסקומען די
גאַנצע זאָך בשלימות. און כאָטש מ'דאַרף אָנקומען צו נאָך פיל מנדבים,
האָט אָבער יעדער מנדב אַ זכות אין דער **גאַנצער** זאָך. און דאָס איז אויך
מרומו אין דער ברכה וואָס משה רבנו האָט געגעבן אלע אידן ביים סיום
פון דעם משכן, ווי אונזערע חכמים זכרונם לברכה דערציילן: **יהי רצון**
שתשרה שכינה במעשה ידיכם („דער אויבערשטער זאָל געבן, אַז די
שכינה זאָל רוען אין די ווערק פון **איינערע הענט**"). דער מעשה המשכן

יא'פה

חלקה נדפסה בלקו"ש חי"א ע' 358 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

ועשו .. בתוכם: תרומה כה, ח.

וכבוד .. המשכן: פקודי מ, לד.

חכמים .. דערציילן: במדב"ר פי"ב, ט. פרש"י פקודי לט, מג.

ווערט אָנגערופן „מעשה ידיכם" פון אַלעמען צוזאַמען און פון יעדן איינעם באַזונדער.

פאַרשטייט זיך, אַז ווען קען דער יחיד זיין באַרעכטיגט צו דעם **פולן** זכות פון דער **גאַנצער** זאַך — ווען זיין ביישטייער איז דער מאַקסימום וואָס דער אויבערשטער ערוואַרט פון עס. דאָן, ווי גרויס אָדער קליין דאָס זאָל ניט זיין אין כמות, האָבן אַלע צוגלייך דעם פולן זכות פון אויפשטעלן די גאַנצע זאַך. דאָס איז אויך אָנגעדייטעט געוואָרן אינס אָנהויב פון דער סדרה, וואו עס ווערן ווידער דערמאָנט בצלאל און אהליאב, די הויפט „אַרכיטעקטן" פון דעם משכן, וועלכע — ווי רש"י באַמערקט — זיינען געווארן די פאַרשטייער פון די העכסטע און נידעריגסטע שבטים, צו ווייזן, אַז ביים אויבערשטן זיינען אַלע גלייך און טייער.

די הוראות פון תורה זיינען נצחיות'דיגע. כאָטש דער גשמיות'דיגער משכן און מקדש איז איצט ניטאָ, איז אָבער דער רוחניות'דיגער משכן און מקדש פאַראַן אין יעדן אידן, און אין יעדן תורה מוסד על טהרת הקודש.

און דעריבער, בשעת עס קומט צו אַ רופּ צו העלפן אַזאַ „משכן" ווי די ישיבה תומכי־תמימים ליובאַוויטש, דאַרף זיך יעדער איינער אַריינטראַכטן, אַז זיין ביישטייערונג — צי דאָס איז אַ גרעסערע אָדער קלענערע טייל פון דעם סך־הכל — וויבאַלד דאָס איז דער מאַקסימום וואָס ווערט ערוואַרטעט פון עס, איז דאָס אַ חלק פון דער **גאַנצער** זאַך, וואָס אָן זיין חלק וואָלט געפעלט אין דער שלימות; וואָרום אַ גאַנצע זאַך בשלימות באַשטייט פון **אַלע** אירע חלקים. ער דאַרף דעריבער גוט „אָפּוועגן" זיין ביישטייערונג צי זי איז באמת אין דער מאַקסימאַלסטער מאָס וואָס באַרעכטיגט עס צום פולן זכות פון דער גאַנצער זאַך.

אַרויסגייענדיג פון דעם שטאַנדפונקט, וועט יעדער איינער זיכער פאַרשטיין ווי גרויס דער זכות איז צו זיין אַ שותף אין אַזאַ „משכן", און וועט זיך אָפּרופן מיט גרויס פרייד און מיטן פולן האַרצן, **בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו** — לויט זיין „מאוד".

ווי רש"י באַמערקט: עה"פ — ויקהל לה, לד.

די הוראות .. נצחיות'דיגע: תניא רפ"ז.

בכל .. מאודו: עפ"י ל' הכתוב — ואתחנן ו, ה.

זיין „מאוד": ראה תורה אור מקץ לט, ד. ובכ"מ.

קיג

כ"ק אדמו"ר זי"ע

נאָכאַמאָל, זייט אַלע באַגריסט, און געבענטשט פון השם יתברך מיט גרויס הצלחה, סיי אין דער אונטערנעמונג און סיי בכלל, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

כבוד ובברכה להצלחה ולבשורות טובות,

מ. שניאורסאהן

יא'פו

ב"ה, כ' אדר, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הד"ר אברהם שי' גולנדסקי

שלום וברכה!

באיחור זמן רב הגיעני מכתבו, בו כותב על דבר מצב הבריאות. ותקותי כמו שדברנו כאן, שעומד בקשר עם רופאים מומחים, שהרי על האדם לעשות בדרך הטבע אלא שישים מבטחו ברופא כל בשר ומפליא לעשות, אשר הרופאים בו"ד הם שלוחיו.

כיון שמכתבו הגיעני בחודש אדר, ומזכיר חג האורים, בודאי ידוע למר שבכמה ענינים חנוכה ופורים נזכרים ביחד ויש להם שייכות זל"ז.

ויהי רצון שיקויים בו בפועל ציווי חכמינו ז"ל בנוגע לחודש זה שמרבין בו בשמחה. וכיון שהציווי הוא בכוח תורתנו תורת אמת ויחד עם זה תורת חיים, הוראה בחיים, כפשוטו בעולם הזה, יהי רצון שתהיי שמחתו שמחה אמתית, על אחת כמה וכמה שלא יהיו ענינים המבלבלים השמחה, הן שמחה מצד עניני הגוף והן שמחה מצד עניני הנשמה גם יחד.

כבוד ובברכה לבשורות טובות בכל האמור.

יא'פו

ברופא כל בשר ומפליא לעשות: נוסח ברכת אשר יצר.
חנוכה ופורים .. שייכות זל"ז: ראה התוועדויות תש"נ ח"ב ע' 347 הערה 63. ע' 364 הערה 80.
וש"נ.

שמרבין בו בשמחה: תענית כט, סע"א. מג"א או"ח הל' מגילה ס"ט תרפו.
תורת .. הוראה: ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק. וראה זח"ג נג, ב.

יא'פז

[כ"י אדר, ה'תשל"ד]

אזכיר עה"צ להנ"ל.

מזוזות בדוקות בדלתות המסעדה.

כדאי שיהי מזומן להרוצים – סידור תהלים חומש וצדקה פושקע.

יא'פח

ב"ה, כ"ז אדר, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

האברך אברהם יוסף שי

שלום וברכה!

במענה לשאלתו במכתבו מיום י"ח אדר,

כונה סברתו להניח (גם) תפלין דר"ת. ועיין שו"ע אדה"ז סכ"ה
סי"א, תניא רפמ"א, סידורו – ריש ה' תפלין.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ש.מ. סימפסאן, מזכיר

בנוגע למקום המשך לימודיו – יתייעץ עם הרב שי שבעירו.

יא'פז

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מר ארי' קויפמאן, מכ' אדר תשל"ד, שקנה מסעדה
כשרה ומבקש ברכה לפרנסה בהרחבה ושיוכל גם לעזור למשפחתו שיוכלו לצאת מרוסיא.
סידור .. פושקע: ראה גם לעיל אגרת יא'לה, ובהנסמן בהערות שם.

יא'פח

נדפסה בלקו"ש חכ"א ע' 358, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

אברהם יוסף שי: יאני, מילאנו.

יא'פט

ב"ה, כ"ח אדר, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר שאול שי' רמתי
קונסול כללי, שיקגו

שלום וברכה!

מכתבו בקשר עם קבלת ה"משלוח מנות" בימי הפורים, נתקבל, ות"ח.

ויהי רצון שגם קיום מצוה חביבה זו יסייע לקירוב ואיחוד כל בני ישראל —

וכמבואר אשר אחד הטעמים למצוה האמורה הוא להראות במעשה אשר כל עם בני ישראל, אף ש"מפוזר ומפורד בין העמים", הרי גם העמים אשר ביניהם הוא מפוזר רואים ומרגישים אשר "ישנו עם אחד", ובהוספת הדגשה בפליאה גדולה אשר האחדות שלהם מתבטאת בזה ש"דתייהם שונות מכל עם ואת דתי המלך (והעמים) אינם עושים", וכמו שהכיר אפילו המן הרשע צורר היהודים.

והרי ביסוס וחיזוק אחדות זו על ידי תורה אחת שניתנה מה' אחד הוא הגורם, בלשון המגילה, ש"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" כפשוטו וכפירוש חכמינו ז"ל "אורה — זו תורה" וכו', ויהי רצון שבקרב ממש יקויים בכל השטחים "כן תהי' לנו".

בכבוד ובברכה.

יא'פט

אחד הטעמים כו': ראה מנות הלוי (לר"ש אלקבץ) למג"א ט, כו. שם, כ (ואילך). של"ה שכט, ב. מגילת סתרים עה"פ אסתר ט, יט.

מפורד ומפורד .. אינם עושים: אסתר ג, ח.

ליהודים .. ויקר: שם ח, טז.

וכפירוש חכמינו ז"ל: מגילה טז, ב.

"כן תהי' לנו": נוסח הבדלה.

יא'צ

ב"ה, כח אדר, ערש"ק מברכים חודש ניסן,
חודש הגאולה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הו"ח אי"א נו"נ בחור מעם ומורס מעם
ודורש טוב לעמו בעל מדות תרומיות ענף עץ אבות
מו"ה שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה!

בין הפ"ש וד"ש שהנני שואל ומקבל על ידי ידידינו המשותפים,
נתקבלה גם הידיעה שמרגיש עצמו לא בסדר ונמצא בטב"ר וכו'. ואף
שתקותי שלעת קבלת מכתבי זה כבר הוטב מצב בריאותו הרבה אמהר
להביא אליו אחולי לבבי בזה היום, על פי המבואר בתורתנו תורת אמת
בכ"מ, אשר ברכה היוצאת בדיבור על ידי בן אברהם יצחק ויעקב או ע"י
בת שרה רבקה רחל ולאה הרי זה ממחר הגשמת הברכה בפועל [ו]בפרט
כשבאה גם במעשה ככתיבה).

ויהי רצון שאקבל ממנו בשורות טובות בכל האמור, והעיקר
שיקוימו כל הברכות אשר ברכו אותו באה"ק ת"ו ובחוו"ל, אותו ואת ביתו
שתחי', במילואו.

וכדרכי על פי מנהג ישראל, כפתגם אדה"ז לעבן מיט דער צייט, הרי
נמצאים אנו בחותם החודש אשר בו ציוותה תורת אמת להרבות בשמחה
(אמתית) ובערב ש"ק מברכים חודש הגאולה, כולל ג"כ גאולה מכל ענינים
המבלבלים.

כבוד ובהוקרה ובברכה לרפואה קרובה וגם שלמה ולבשורות
טובות.

מכתב[ני] הקודמים עם המצו"ב — ודאי נתקבלו.

יא'צ

נדפסה ב"כפר חב"ד" גליון 993 ע' 32. 1000 ע' 64. והושלמה ע"פ העתק המזכירות.
מו"ה שניאור זלמן: שזר. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת יתתקצד, ובהנסמן בהערות שם.
כפתגם אדה"ז: ראה סה"ש תש"ב ע' 29. „היום יום" ב' חשוון.
החודש .. בשמחה: תענית כט, סע"א. מג"א או"ח הל' מגילה סו"ס תרפו.

יא'צא

[עשי"ק פ' פקודי, מבה"ח ניסן, ה'תשל"ד]

אי פירוש רש"י **בהכפלת** בפי ויק"פ עשיית המשכן וכליו (ובפרט לאחר פירש"י ג"פ בנוגע לבשר בחלב)).

יא'צב

ב"ה, שלהי אדר, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור וכו'
מו"ה ישעי' ישי ש"י הכהן גרונפלד

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת מכתבו עם המצורף אליו. וכמובן שהצטערתי על הצער שנגרם לכת"ר, ובודאי ובודאי שלא הי' בדעת מי שהוא לגרום צער לבן ישראל בכלל, ולרב מורה הוראה בישראל מזרע אהרן הכהן בפרט. וכבר נאמר שגיאות מי יבין.

ובעמדנו בחותם החודש אשר נהפך להם גו', וכל החודש בכלל, יהי רצון שיהפכו כל הענינים הבלתי רצויים לענינים של תענוג ונחת, ובפרט שמסיים במכתבו שהענין העקרי נסתדר בכי טוב.

ומסמך גאולה לגאולה, מהחודש אשר נהפך להחודש הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, שחכמינו ז"ל קראוהו חודש הגאולה, יגאל כאו"א

יא'צא

מצילים כתי"ק. נדפסה ב"כפר חב"ד" גליון 989 ע' 29. והיא מענה למו"ה יוסף וולדמאן – איזה פירוש רש"י יבאר הרבי בהתוועדות ש"ק פ' פקודי.
אי .. בחלב): וראה שיחת ש"פ פקודי שנה זו (שיחות קודש תשל"ד ע' 427 ואילך). נדפסה לאח"ז בלקו"ש חט"ז ע' 458 ואילך.

יא'צב

וכבר נאמר: תהלים יט, יג.

החודש אשר נהפך להם גו': אסתר ט, כב.

וכל החודש בכלל: ראה ירושלמי מגילה פ"א ה"א. רמ"א או"ח סתרפ"א ס"ז.

ומסתך גאולה לגאולה: מגילה ו, ב.

שחכמינו ז"ל קראוהו חודש הגאולה: שמו"ר פט"ו, יא.

בתוככי כלל ישראל מכל ענינים המבלבלים בגאולה פרטית בתוככי
גאולת הכלל על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו.

בבקשת סליחה ובכבוד ובברכה.

יא'צג

ב"ה, שלהי חודש אדר
שמרבין בו בשמחה
תשל"ד.
ברוקלין, נ.י.

לכל המשתתפות בכנס נשי ובנות חב"ד
בירושלים עיהקת"ו
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בנועם ובשמחה קבלתי הדו"ח על דבר הכנס בעשירי לחודש.

ויהי רצון שכל אחת ואחת מהן וכולן ביחד תעשינה כל התלוי בהן
לצרף ההחלטות הטובות למעשה בפועל. ואם אפילו מחשבה טובה של
יחיד הקב"ה עוזר ומצרפה למעשה, על אחת כמה וכמה החלטה טובה
של ציבור, ובפרט אשר זכות הרבים מסייעת.

וכמדובר כמה פעמים אשר מצוה גוררת מצוה, ולא עוד אלא
כמאמר חכמינו ז"ל מי שיש לו מנה רוצה מאתים; מאתים (אינו מסתפק
במנה יתרה שכבר השיג ורוצה לא רק עוד מנה נוספת, כי אם) — ארבע
מאות! כלומר שהישג מעורר את הרצון והתאבון להישגים גדולים יותר.
ואם בענינים גשמיים כן, על אחת כמה וכמה בהישגים אמתיים ונצחיים
של עניני תורה ומצוות.

ובהתקרבתנו לחודש הגאולה, שנקודתו זמן חירותנו, דבר בעתו הוא

יא'צג

שמרבין בו בשמחה: תענית כט, סע"א. מג"א אר"ח הל' מגילה סו"ס תרפו.

מחשבה טובה .. ומצרפה למעשה: קידושין מ, א.

מצוה גוררת מצוה: אבות פ"ד מ"ב.

כמאמר חכמינו ז"ל: ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, יו"ד. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.

לזכור ש"בזכות נשים צדקניות שבאותו הדור נגאלו אבותינו ממצרים", זכירה על מנת עשיי, ללכת בעקבותיהן. ומעשה אמהות סימן לבנות, שבזכותן ומעשה צדקתן יחיש השי"ת להביא פדות וגאולה אמתית לכל עמנו בני ישראל, בקיום היעוד "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", בביאת גואל צדק במהרה בימינו.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור, ולחג הפסח כשר ושמח.

יא'צד

[חורף, ה'תשל"ד]

במענה לכתבו: בנוגע לאיש צבא — בודאי שמטרתו היא להביא התועלת הכי גדולה להצבא, (ולא לחפש אפשרויות שיכול להראות גדלותו, שאינו פחדן וכיו) — ולפעמים דוקא ביחידה בה נמצא עתה — יכול להביא תועלת גדולה יותר, ובלבד שתהי' שירותה בה לא בהתמרמרות.

בנוגע למצב בריאותו והחברה שלו — יתייעץ עם רופא ידיד.

יא'צה

[חורף, ה'תשל"ד]

לשאלות הילדים שי' שכותבת — תסבירם (כפי האמת) שישנם נשמות טהורות כל כך שהשם יתברך רוצה שיהיו בשמים, לאחר שהשלימו שליחותם בארץ והגיגו על בני ישראל הדורים בארץ ישראל, ובשמים הם ממליצים טוב על כל הקרובים אליהם ובפרט על הילדים

ז. בזכות... ממצרים: סוטה יא, ב (ע"פ גירסת ילקוט שמעוני תהלים רמז תשצה). במדב"ר פ"ג,

ומעשה אמהות סימן לבנות: ראה תנחומא לך ט. רמב"ן לך יב, ו. ועוד. אוה"ת ר"פ לך [מעשה אבות סימן לבנים].

היעוד: מיכה ז, טו.

יא'צד

מצילום כתי"ק, מענה לחייל שמפני סיבה בריאותית אינו יכול לשרת ביחידה קרבית.

יא'צה

מצילום כתי"ק, על גליון השאלה: כיצד עלי להסביר לילדיי שמות אביהם בקרב אף הוא רצון

שלחם ומבקשים מהשם שיצליחו הילדים בלימודים ובהנהגה כו' וכשהילדים מתנהגים כן — הרי זה נחת ותענוג להנשמה שהיא חיי וקיימה וכו'.

יא'צו

[שלחי חורף (?), ה'תשל"ד]

באם תסכים זוגי תיי ע"ז.

וכיון שנמצאים באמצע שנת הלימודים — כדאי להמשיך במקומם עתה עד סוף שנת הלימודים, ואז יחליטו בנוגע לאח"ז.

אבל כנ"ל — צ"ל דוקא בהסכמת זוגי תיי. באם לאו — כפי שיתדברו ביניהם.

אזכיר עה"צ.

יא'צז

[שלחי חורף (?), ה'תשל"ד]

(1) באם אפשרי: בסיון (אחרי חה"ש), או בתחילת תמוז.

(2) פרנסה בשמירת שבת ויו"ט **כפשוט** ובאם אפשרי — בזה שתוכל לנצל הדיפּלאָם שלה (עכ"פ במקצת).

יא'צו

מצילום כתי"ק.

יא'צז

מצילום כתי"ק, על גליון השאלה מתי לקבוע זמן חתונתה.

יא'צח

ב"ה, ראש חודש ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר יאיר שי' עמיקם

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מיי"ח באדר, ותודה חמה במיוחד על כתבו
אודות (בלשונו) „תופעות שאין לראותן בימים רגילים“.

ובודאי ידוע לו מהמבואר בטעמי המצוות הקשורות בימים בלתי
רגילים, כמו שלש הרגלים, פסח שבועות וסוכות, וכיו"ב, שהכוונה
והמטרה היא שימים אלו ישפיעו על כל הימים הבאים לאחריהם, כלומר
על הימים הרגילים. ולדוגמא, הדגשת ענין החירות בזמן חירותנו, הוא
חג הפסח, הדגשה במעשה על ידי מצוות חג זה, והדגשה בדיבור על ידי
סיפור יציאת מצרים, על אחת כמה וכמה במחשבה וכוונה, הרי כל זה
הוא מחזק ומוסיף בהכרת הכרח ענין החירות במשך כל ימות השנה.
וכיון שהמעשה הוא העיקר, הרי הכרת הכרח זה תביא למעשה והנהגה
בהתאם להכרה זו. והרי גם זה מודגש במיוחד ברגל ראשון הוא חג
הפסח, אשר נוסף על מצות זכרון יציאת מצרים בליל הפסח ישנו חיוב
להזכיר יציאת מצרים בכל ימות השנה, אלא שלאחרי החוי' העמוקה
הנקלטת בחג הפסח באה הזכירה בחיות יותר ובהתלהבות יותר ובמילא
בהוספה במעשה בפועל בחיי היום-יום.

ובודאי לדכוותי דמר אין צורך בתוספת ביאור, ורק להוסיף אשר
אשרי חלקו אשר להיותו צעיר בימים עדיין כוחו שמור אתו לפעול בכל
האמור, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לסביבתו ובכל מקום שידו מגעת.

דעת לנכון נקל אשר כוונתי בחירות היא לחירות אמתית, היינו
חירות מהבושה מפני המלעיגים, על אחת כמה וכמה — חירות מהפחד
מה יאמרו הגויים, על אחת כמה וכמה — הגויים שונאי ישראל. ופשיטא

יא'צח

יאיר .. עמיקם: נזכר גם לעיל חכ"ז אגרת י"תפ.
מהמבואר בטעמי המצוות כו': ראה לקו"ת ברכה צח, ב.
שמעשה הוא העיקר: אבות פ"א מ"ז.
להזכיר .. השנה: ראה טז, ג.

— חירות מהעבדות לרוץ אחריהם ולהתחנן שיעניקו על כל פנים חיוך מתוק ויִרְשׁוּ להיות משרתם ועבדם. ונפלא הדבר אשר האמור מודגש במלים ספורות בתורתנו, תורת חיים, תיכף בהתחלת מתן תורה בהר סיני, שהיא עשרת הדברות: אנכי הו'י אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים **מבית עבדים**, לא יהי לך אלקים אחרים גו'.

בכבוד ובברכה לבשורות טובות בכל האמור, ובאם ימלא בקשתי למסור פ"ש לכבוד אביו ש"י ביחד עם ברכת החודש והחג — תודתי אמורה לו למפרע,

מ. שניאורסאהן

יא'צט

ב"ה, ראש חודש ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הבחורות רינה שרה ואירית שתחיינה

ברכה ושלוש!

בנועם קבלתי הפתק בקשר עם המשלוח מנות לפורים, והנני מודה להן עבור האיחולים.

וברכה לקחתי ואשיבנה, כיון שנכנסנו לחודש הגאולה אביע ברכתי לחג הפסח כשר ושמח, ובנקודה העקרית שלו שהוא „זמן חירותנו” — חירות מכל עניינים המבלבלים וגם חירות מהדאגות שמזכירות ע"ד עצת גויים, ויקויים היעוד „ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד גו' והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם” — עם קדוש המקודש בחיי יום־יום על פי תורתנו הקדושה, תורת חיים.

בכבוד ובברכה.

אנכי .. אחרים גו' יתרו כ, יג.
אביו: אליהו. ראה לעיל שם.

יא'צט

לקחתי ואשיבנה: ע"פ בלק כג, כ.
היעוד: בחוקתי כו, ו; יג.

יא'ק

ב"ה, ראש חודש ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מייג אדר, עם העתק המכתב המצורף אליו, אשר כמובן קראתי בתמי' רבה, כיון שמכיר אני את הרב י. שי' וו. ואין דיבור ופעולה כפי שכותב בהנהגתו כלל וכלל.

בינתיים קבלתי ידיעה מהרב הנ"ל אשר נפגש עם בני המשפחה לאחר המאורע אודותו כותב, ובאזירה לבבית וכו'.

כיון שהכל בהשגחה פרטית, ולאידך גיסא בעניני יהדות אפילו במצב הכי טוב תמיד יש מקום להוסיף היות ומקורם הוא הקב"ה, נותן התורה ומצוה המצוות, שהוא אין סופי, אביע תקותי אשר היורשים של המנוח ע"ה יוסיפו בעניני יהדות ככל האפשר ועוד יותר. והרי זהו האמצעי הכי טוב לגרום נחת לנשמה הנמצאת בעולם האמת. וכיון שלכי בודאי יש השפעה עליהם, בודאי גם מצדו ישפיע בכיוון האמור.

בכבוד ובברכה לחג הפסח כשר ושמח.

יא'קא

[ר"ח ניסן, ה'תשל"ד]

(1) נת' ות"ח ת"ח.

(2) [הנהלת צאגו"ח] צריכה להתעסק בעניני צאגו"ח, משא"כ עניני **האיגוד** למען קיום כו'.

יא'קא

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון המכתב-דו"ח של צאגו"ח בני. מר"ח ניסן תשל"ד – ע"ד חגיגת ה"ברעקפעסט" שערכו.
האיגוד למען קיום: היהדות, שעסקו בנושא מיהו יהודי. ראה גם לעיל חכ"ח אגרת יתתנא, וש"נ.

יא'קב

בי"ה, בי ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

חברות המערכת „באהלי רבקה”
בית רבקה כפר חב"ד
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בנועם נתקבל העתון „באהלי רבקה”, ויהי רצון שיהי לו המשך טוב
בכל הפרטים. ואזכירן להצלחה בזה על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר,

והרי היום, בי ניסן, הוא היום אשר בו קיבל עליו כ"ק מו"ח
אדמו"ר את נזר הנשיאות, ובלשון הכתוב וזרח השמש ובא השמש.

וידוע עד כמה התמסר כ"ק מו"ח אדמו"ר לחינוך על טהרת הקודש,
כולל חינוך הבנות, ובמסגרת זו יסד את מוסדות בית רבקה לגאון
ולתפארת בכמה ובכמה מדינות לרבות ארצנו הק' ת"ו. ולא עוד אלא
שהקדיש מזמנו ומרצו להו"ל מאמרים שיחות ומכתבים במיוחד לנשי
ובנות חב"ד בתוככי כללות נשי ובנות ישראל, לתת גם להן חלק ונחלה
בכרם חב"ד ובמעיינות החסידות ודרכי החסידות, ועל ידן לבסס חיי
המשפחה ברוח התורה והמצוה כפי שהן מוארות באור וחיות חסידותיים.

דברי צדיקים — והוראותיהם וברכותיהם — עומדים לעד.
וכשנשיא הדור נותן הוראות וביחד עם זה משפיע ברכה והצלחה
למילואן, בידוע שהוא נתינת כח למלא הוראותיו במילואן, ולא עוד אלא
בשמחה ובטוב לבב, והרי זה גם הצנור לברכה והצלחה בכל המצטרך
בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה לבשורות טובות ולחג הפסח כשר ושמת.

יא'קב

קיבל .. הנשיאות: ראה גם לעיל אגרת יא'פ, וש"נ.
ובלשון הכתוב: קהלת א, ה. קה"ר עה"פ. וש"נ.
דברי .. לעד: ראה גם לעיל שם, וש"נ.

יא'קג

בי"ה, י"א ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

פסח, זמן חירותנו — דער יום־טוב פון אונזער באַפֿרייאונג — איז
ניט נאָר דער ערשטער פון די שלוש רגלים (פסח, שבועות און סוכות), נאָר
אויך דער „אַנשפּאַר" פון אַלע ימים־טובים. אזוי איז דאָך שבועות, זמן
מתן תורתנו, דירעקט פאַרבונדן מיט פסח, און סוכות איז אויך אַ
דערמאָנונג און המשך פון פסח, אַן אַנדיינקונג פון די סוכות אין וועלכע
דער אויבערשטער האָט די אידן באַזעצט אַרויספירנדיג זיי פון לאַנד
מצרים.

נעמענדיג אין אַכט דעם צענטראַלן אָרט וואָס פסח פאַרנעמט אין
אידישן לעבן, איז קלאָר, אַז די אָפּלערנונגען פון דעם יום־טוב זיינען
העכסט עיקר'דיגע און כללות'דיגע, און — ווי אַלע ענינים אין תורה (—
הוראה) וואָס איז אַ נצחיות'דיגע — זיינען זיי גילטיג אין אַלע צייטן און
ערטער.

דערפון איז פאַרשטאַנדיג, אַז אפילו אַ פרט פון דעם יום־טוב קען

דער ערשטער: בזמן ובמעלת ראש לרגלים (ר"ה ד, א. פיה"מ ור"ח שם).
דער „אַנשפּאַר": כמש"נ אנכי ה"א אשר הוצאתיך מארמ"צ (יתרו כ, ב ובפרש"י
(מהמכילתא) שם).
סוכות .. אַן אַנדיינקונג: ויקרא (כג, מג) ובפרט שזהו חלק מהמצוה (בי"ח לטואו"ח
ר"ס תרכ"ח. שו"ע אדה"ז שם).
העכסט עיקר'דיגע און כללות'דיגע: ובפרט עפמשנ"ת בס' החינוך מכ"א: יסוד
גדול ועמוד חזק בתורתנו ובאמונתנו.

יא'קג

נדפסה ב„הגש"פ עם לקוטי טעמים מנהגים וביאורים" ח"ב ע' תרנה ואילך, והושלמה ע"פ
צילום האגרת. תרגום האגרת בלה"ק נדפסה ב„תורת מנחם — אגרות מלך" ח"ב ע' קג ואילך.
תורה (— הוראה): ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית
בשם הרד"ק. וראה זח"ג נג, ב.
תורה .. נצחיות'דיגע: תניא רפי"ז.

דינען אלס אַ עיקר־דיגע הוראה, און אַדאי אַ כללות־דיגער ענין, און אַדאי און אַדאי אַן ענין וואָס האָט צו טאָן מיט דעם עצם אינהאַלט פון דעם יום־טוב, וואָס דאָס איז אַז פסח איז זמן חירותנו.

אין דעם גופא — אין דעם ענין פון דער גאולה פון מצרים — איז פאַראַן פילע הוראות, און אויף איינע פון זיי וועלן מיר זיך דאָ אָפּשטעלן. דאָס איז — בנוגע דעם אופן פון דער גאולה: די אויסערגעוויינלעכע וואונדערלעכקייט פון דער אויסלייזונג פון די אידן פון דער פאַרשקלאַפונג, אין וועלכע זיי האָבן זיך דאָן געפונען אין מצרים, ווי דאָס ווערט אונטערשטראַכן אויף אַ גאָר שטאַרקן אופן אין דער תורה:

הנסה אלקים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי, במסות באותות ובמופתים גוי ככל אשר עשה לכם ה' אלקיכם במצרים לעיניך — „האָט דען אַמאָל גיט פרוברט קומען אַרויסנעמען פאַר זיך אַ פאָלק פון די אינגעווייד פון אַ פאָלק, דורך נסים, צייכנס און וואונדער. . ווי דאָס אַלץ וואָס גיט אייער גיט האָט מיט אייך געטאָן אין מצרים — פאַר דייער אויגן“.

* * *

דער צושטאַנד פון אידן פאַר דער גאולה איז געווען **גוי בקרב גוי** (אַ פאָלק אין די אינגעווייד פון אַ פאָלק), וואָס באַצייכנט צוויי נקודות: די אידן אין מצרים, נאָך פאַר דער גאולה, זיינען געווען אַ „פאָלק“ אין אַלע הינזיכטן: מיט אַן אייגענעם שפראַך, אַ לאַנד פאַר זיך, ארץ גושן, וואו זיי האָבן געוואוינט און געלעבט, אא"וו. אָבער צוגלייך איז דאָס געווען אַ פאָלק „אין די אינגעווייד“ פון אַן אַנדער פאָלק, און ווי אונזערע חכמים, זכרונם לברכה, שילדערן דאָס, ווי אַן עובר (ולד) אין זיין מוטער פאָרן געבורט. דער עובר פאָרן געבורט איז אייגענטליך אַ גאַנצע און אַ וואָקסענדע לעבעדיגע זאָך, מיט אַ פולשטענדיגען קערפער, מיט אַ קאָפּ און אַלע איברים. אָבער באמת איז דאָס לגמרי ניט קיין מציאות פאַר זיך, עס האָט ניט קיין שכל און געפיל, וואו די מוטער גייט, וואָס זי עסט

הנסה .. לעיניך: ואתחנן ד, לד.

שילדערן דאָס: מכילתא לבשלח יד, ל. מדרש תהלים לקז, ד. יל"ש ואתחנן שם.

ועייגי"כ שי' הפסוקים ר"פ שמות.

עס האָט ניט: עיין סנה' צא, ב: נשמה מאימתי כו' מאימתי יצה"ר כו'. ובמפרשים

שם. זח"א ר"פ וישב. סי' חסידים סי' תתשלז. רש"י בראשית ח, כא (ובמפרשיו שם).

— אהין גייט אוטומאטיש דער עובר, מיט דעם עסען ווערט ער געשפייזט א.ז.וו.

אזוי איז געווען מיט די אידן אין מצרים פאר דער גאולה. זיי זיינען טאקע געווען א „פאלק“ אין אלע הינזיכטן, ווי אויבנדערמאנט, אפילו מיט א באזונדער לאנד, ארץ גושן, זיינען געווען „מצוינים“, אויסגעטיילט פון די מצריים מיט א באזונדער שפראך, קליידער א.ז.וו.; אבער זיי זיינען געווען אזוי פארשקלאפט און פארשלונגען פון די מצריים ביז אז עס האט זיך געקענט דוכטן אז זיי דינען דער עבודה זרה פון די מצריים — צום טלה (שעפס). און דאן איז געקומען דער „לקחת לו גוי מקרב גוי“, מיט דעם אנהייב אז די אידן האבן אפגען פאר די אויגען פון די מצריים גענומען א שעפס, וואס, ווי געזאגט, זיינען שעפסן געווען די עבודה זרה

„מצוינים“ .. א.ז.וו.: ראה מפרשי הגש"פ שם. ולהעיר משו"ת צ"צ יו"ד סצ"א (ובהשמטות בח"ו).

ביז אז עס: ראה יל"ש שם. זח"ב קע, ב.

מיט דעם אנהייב: כדז"ל עה"פ משכו וקחו (בא יב, כא. תיב"ע. מכילתא, שמו"ר שם). וראה לקו"א להה"מ ד"ה משכו (סקכ"ד). ובאו"ת שם. ועייג"כ בס' עבודת הלי (להרה"צ וכו') ר"א מסטראשעלא ד"ה להבין כו' שבת הגדול ואילך.

הוספה לאחר זמן:

גענומען א שעפס: ע"ד הרוב (תוד"ה מאל"י פסחים ג, ב), אף שיכול להביא גם מן

ע"ין סנה' צא, ב: נשמה מאימתי כו' מאימתי יצה"ר כו': במענה על השאלה: משמע דהענין „עס האט נישט קיין שכל און געפיל“ (שבהמכתב) שייך להמ"מ מאימתי יצה"ר וכו' — השיב כ"ק אדמו"ר: א"ת דיציט — לפני זה (פסקי תוס' נדרים סי' סב) — וי"ל: מדשאל לפני נשמה מאימתי — משמע דאין עוד נתינה בינתיים.

ובהשמטות בח"ו: במהדורת תשנ"ד — סי' ש.

ראה יל"ש .. זח"ב כו': במענה על השאלה:

ביל"ש שם הל': „מלמד שהיו אלו ערלים ואלו ערלים אלו מגדלי בלורית ואלו מגדלי בלורית“ (ומשו"ז האט זיך געקענט דוכטן אז זיי דינען); ובזהר שם: „אלין פלחי כו"ם ואלין כו"ם — דהמנא דעל מצרים טען כן — ומסיים שם: „בההיא שעתא הוה קשה קמי' למעבר על ארץ דינא“. — [בלק"ש ח"ג (ע' 967) מובא ג"כ שהי' קטרוג, והמ"מ שם לילקוט ראובני וזח"ב — שמדברים ע"ד הקטרוג. ובלק"ש ח"א ע' 49 הל': „ואף שמצד סדר השתל' הי' מקום לטענה „אלו כו"ם“, והמ"מ הוא כמו בלק"ש ג'] —

אבל במכילתא ובמד"ר בא עה"פ „משכו וקחו“ הרי א' שאכן הי' כן.

— השיב כ"ק אדמו"ר: ומטעם המובן הועתקה כאן השיטה דרך נדמה.

דער עבודה זרה פון די מצריים: ראה ת"א ופרש"י מקץ מג, לב. פרש"י ויגש מו, לד. וארא ח,

כב.

ע"ד הרוב: ראה גם לק"ש חט"ז ע' 24 בשוה"ג.

פון ארץ מצרים, און האָבן באַוווּזן אַז דאָס איז מער ניט ווי אַ שעפּס צו עסן — עסן נאָכדעם ווי עס ווערט „צוגעגרייט" דורך פייער (אַנגעזאָגטער פון אויבערשטן), עסן עס ראשו על כרעיו ועל קרבן (קאָפּ, פיס און אינגעווייד).

* * *

דאָ לערנען מיר אַ הוראה :

איינער קען אַמאָל מיינען אָדער איינרעדן זיך און אַרום זיך, אַז ער איז אַ זעלבסטשטענדיגער מענטש, מיט אַן אייגענעם שכל און אַן אייגענעם געפיל א.ז.וו. און אַז מען זאָגט עס אַז ער איז פאַרשקלאַפט און דינט דער עבודה זרה פון דער פרעמדער סביבה, פון די פעלקער אַרום עס — טענה'ט ער אַז ער איז פריי און אומאָפהענגיק;

ווי קען זיין אַזאַ געפאָלנקייט און אַזאַ ביטערער טעות? נאָר דאָס איז דער פועל יוצא פון „פאַרקויפן" זיך אין קנעכטשאַפט: נאָכלויפן דעם געדאַנקען גאַנג פון דער סביבה פון גויי הארץ (ראשו), אָדער באַפרידיגען תאוות הכבוד אָדער אַנדערע תאוות (וועלכע קומען אונטער דעם אַלגעמיינעם טערמין תאוות האכילה — קרבן), אָדער די נאָך נידעריגערע אינסטינקטן (כרעיו), אָדער אַלע צוזאַמען — ביז אַז ער איז ניט מער ווי אַן עובר במעי אמו, נאָר זייענדיג משוחד פון קנאה, תאוה און כבוד, אָדער כנ"ל, ראשו על כרעיו ועל קרבן, פילט ער גאָר ניט זיין מורא'דיגען שפלות־דיגען גלות אַלס עבד לעבדים, עובדי עבודה זרה — ביז אַז ער נאָרט זיך אַליין אָפּ אַז ער איז אַ פרייער מענטש.

קומט פסח און לערנט, אַז אפילו אין אַזאַ מצב ווי אויבנגעשריבן

זיינען שעפּסן: בכלל, אבל לא השה שלקח. ועיין זח"ג רנא, א.

ראשו .. קרבן: בא יב, ט.

קנאה .. כבוד: אבות פ"ד מ"א.

העזים (בא יב, ה), ורוב עד כ"כ — ש"בסדר קרבן פסח" אף שמתחיל ש"מביא מן הכבשים או מן העזים" ממשיך וכולל בהאימורים גם האלי — שאינה אלא בכבש (פסחים צו, ב. וראה היעב"ץ בסידורו). ולכאורה י"ל שמפני הוספת האלי הי' רובם מקריבים כבש — קרבן משובח יותר: ובכל אופן צ"ע מהא (סוף כריתות) דביש לו כבש או עז איזה שירצה מקריב, אף שקרבן צ"ל „מן היפה המשובח ביותר" (רמב"ם הל' איסורי מזבח בסוף). ואולי זהו שמסיים הרמב"ם „שבאותו המין שיביא ממנו" אבל ממין למין אחר אינו מחוייב, אף שלכאורה הטעם דכל חלב לה' מחייב ג"ז. ואכ"מ.

איז — אויב נאָר ער וועט געדיינקען דעם **ויאמר הוי' אל משה** — וואָס דער אויבערשטער האָט אָנגעזאָגט משה, געדיינקען תורת משה, וועט ער קענען דורכפירן דעם „ושחטו אותו“ — קוילען זיין עבודה זרה, און „צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרביו“ — דורכברענגען דאָס אַלס אָף דעם פייער פון ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך, עס וועט ווערן באַ עס **כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם** — זיין גוף און זיין נשמה גייען אויס צו ג-טלעכקייט אַלעמאַל.

און עס וועט זיין דער לקחת לו גוי מקרב גוי — דער אויבערשטער וועט עס איבערשטעלן מן הקצה אל הקצה, פון נידעריגסטער עבדות צו אמת'ער חירות, ווי געזאָגט: **בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה**. — יציאת מצרים און אמת'ע באַפרייאונג איז פאַרבונדן מיט עבדות ה', און ווי חכמינו ז"ל זאָגן: **עבדי הם** (אידן זיינען ג-ט'ס קנעכט, במילא) **ולא עבדים לעבדים**.

* * *

עס איז דאָך אַ מצות עשה מן התורה אויף יעדען אידן צו דערמאָנען און געדענקען יציאת מצרים אַלע טעג פון יאָר בייטאָג און ביינאַכט. ער דאַרף טאָן אַלץ וואָס עס איז אָפהענגיג פון עס, אַז דאָס זאָל ניט

ויאמר .. אותו: בא יב, א. יב, ו.

דורכברענגען .. לבבך: ודחז"ל בשני יצריך (ברכות רפ"ט. ובירושלמי שם ספ"ט דאברהם עשה יצה"ר טוב דכתיב ומצאת את לבבו (שתי לבות) נאמן לפניך). וראה תורת הבעש"ט במרז"ל איזהו גבור הכובש (כש"ט הוצאת קה"ת — בהוספות סצ"א).

פייער פון ואהבת .. מאדך: כי פרשה אי דק"ש היא רצוא וכנאמר בה בכל מאדך (לקו"ת ואתחנן יג, ב. סידור שער הק"ש. בשעה שהקדימו תרכ"ו. ועוד).

ואהבת .. מאדך: ואתחנן ו, ה.

כלה .. לעולם: תהלים עג, כו. וראה יהל אור שם. ד"ה כנשר יעיר, תרע"ה.

בהוציאך .. הזה: שמות ג, יב.

עבדי .. לעבדים: קידושין כב, ב. וש"י.

אַ מצות עשה: רמב"ם הל' ק"ש פ"א ה"ג. שו"ע אדה"ז ר"ס סז.

געדיינקען תורת משה: ל' הכתוב — מלאכי ג, כב.

דכתיב: נחמ" ט, ח.

בשעה .. תרכ"ו: סה"מ תרכ"ו — מהדורת תשמ"ט — ע' קכה ואילך.

ד"ה .. תרע"ה: המשך תער"ב ח"ב ע' תרסז ואילך.

אַ מצות עשה כו': ראה טז, ג. משנה ברכות יב, ב.

פארבלייבן אין געדאנק, נאָר זאָל פאָרווירקלעכט ווערן אין טאָג-טעגלעכן לעבן, און דאָן העלפט דער אויבערשטער צו באַפרייען זיך פון „מצרים“ און צו דערגרייכן אמת'ע זעלבסטשטענדיקייט און חירות, און די אויסלייזונג קומט אין אַן אופן פון אותות ומופתים, ביז אַז עס איז **לעיניך**, קלאָר און דייטלעך אַז מ'זעט עס מיט די אייגענע אויגן.

* * *

דער אויבערשטער זאָל בענטשן און מצליח זיין, אַז דער יום טוב פסח זאָל דערוועקן יעדן איינעם צו מאַכן אַ ריכטיגע ניט קיין גענאָרטע אָפּשאַצונג וואו ער האַלט מיט זמן חירותנו, אַלס אַ פרט און אַלס אַ טייל פון כלל — אין זיין פערזענלעכן און אין זיין געזעלשאַפטלעכן לעבן און הנהגה, און די מצוה פון זכירת יציאת מצרים בייטאָג און ביינאָכט אַלע טעג פון אַ גאָנץ יאָר זאָל פאָרשטאַרקן און פאָרטיפֿן זיין גאולה און חירות,

וואָרום אין דעם, ווי אין אַלע ענינים פון טוב וקדושה, איז דאָך שטענדיג דאָ אַרט מקיים צו זיין דעם ציווי **מעלין בקודש**.

און פון דער גאולה פונם פרט זאָל מען בקרוב זוכה זיין צו דער גאולה פון כלל ישראל, און אין דעם אופן פון דער ערשטער גאולה —

זאָל פאָרווירקלעכט ווערן אין טאָג טעגלעכן לעבן: שהרי בכל יום ויום חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא היום ממצרים (תניא רפמ"ז).
מעלין בקודש: כנרמז בלשון מרז"ל זה (ברכות כח, א), אף שאין זה פירוש. **פרט .. כלל:** להעיר מאגה"ק ס"ד (קה, סע"ב ואילך).

הוספה לאחר זמן:

מעלין בקודש: יש מקשין ע"ז מדעת האחרונים דרשאי אדם להוריד עצמו משררותו אף דיש בה גם קדושה (הובאו בשד"ח כללים מ, כלל קצד בסופו) — ושאינה התם דחששו שאין ראויים לכך ואיך ישתרר!?

מעלין בקודש .. ברכות כח, א: במענה על השאלה: בברכות כח, א — ה' גמיר, וכתב שם בהגהות הגר"ב שבמנחות צט, א מפי' לה מקרא וצ"ע ל' גמיר. וכתב ביפה עינים דצ"ל דקרא אסמכתא בעלמא היא. [ברש"י מנחות צט, ב (במתני'): ולא היו מניחים אותו שם אלא להראות שמעלין בקודש].

— השיב כ"ק אדמו"ר: אריכות בשד"ח מעי' מעלין בקודש.

קלא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

במסות באותות ובמופתים גוי, און נאָך העכער — לויט דעם צוזאָג: **כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות**, אפילו לגבי די ניסים פון יציאת מצרים וועט עס זיין נפלאות.

בביאת משיח צדקנו, בקרוב ממש.

בברכת חג הפסח כשר ושמח,

מנחם שניאורסאהן

יא'קד

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הו"ח אי"א נוי"נ בחור מעם ומורס מעם
ודורש טוב לעמו בעל מדות תרומיות ענף עץ אבות
מו"ה שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה!

הנני לאשר מכתבו בת"ח, וגם הפ"ש אישית על ידי ידידנו מר שלמה
שי' מידנצ'יק. ות"ח **מקול"ע** על כתבי הדא"ח — שמסר הנ"ל —
מרבתינו נשיאינו.

כימי צאתך .. אפילו לגבי .. נפלאות: מיכה ז', טו. אוה"ת שם. ד"ה כי בחפזון,
תש"ח.

חג הפסח כשר ושמח: כי מצותו במצות — וצ"ל ושמרתם את המצות — ובד'
כוסות יין המשמח אלקים ואנשים. וראה לקוטי לוי"צ — אגרות (ע' קצז) שכשר ר"ת
כמוצא שלל רב לרמז על בירור הניצוצין שהוציאו ישראל ממצרים כמ"ש ואח"כ יצאו
ברכוש גדול, שמח הוי"ע הדי' כוסות, מוחין דאבא, דאימא כמ"ש בפע"ח.

ד"ה .. תש"ח: **סה"מ תש"ח ע' 151 ואילך.**

חג .. ושמוח: **ראה הגש"פ שם ע' שצז ואילך.**

ושמרתם את המצות: **בא יב, ז.**

המשמח אלקים ואנשים: **ס' שופטים ט, יג.**

כמוצא שלל רב: **תהלים קיט, קסב.**

כמ"ש: **לך לך טו, יד.**

כמ"ש בפע"ח: **שער חהמ"צ פ"ב-ז.**

יא'קד

מו"ה שניאור זלמן: **שזר. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת י'תתקצד, ובהנסמן בהערות שם.**

ותשואות חן חן לכו על ברכותינו, וכבר מלתי אמורה שכל המברך מתברך מאת ה' מקור הברכות בתוספת מרובה על העיקר.

כולל כמובן וגם פשוט ברכה מרובה לחג הפסח כשר ושמח ובשורות טובות תמיד כל הימים, ובפרט מהטבת בריאותו הלך וטוב ובכל הענינים בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בהוקרה ובכבוד ובברכה בכהנ"ל,

מ. שניאורסאהן

יא'קה

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ רב פעלים כו'
מו"ה חיים יהודה שי

שלום וברכה!

המכתבים והדו"ח נתקבלו ות"ח ת"ח.

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח — מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג ולהצלחה רבה בכל פעולותיו מתוך בריאות ושמחה,

מ. שניאורסאהן

שכל המברך מתברך: ראה סוטה לח, ב. ירושלמי ברכות ספ"ח.
בתוספת .. העיקר: ב"ר פס"א, ד. וראה לעיל אגרת יא'נד. וש"נ.

יא'קה

מו"ה חיים יהודה: פלדי. אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ח אגרת יתתעב (ע' רצד), ובהנסמן בהערות שם.

בכל דרכיך דעהו: משלי ג, ו.

יא'קו

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הבחורה ענת תחי' בר-לב

ברכה ושלוש!

בנועם קבלתי מכתבה ותשואות חן עבור שימת לב לכתוב לי
ראשי-פרקים מחיי ומרעיונותי והתרשמותה מפעילות אנשי חב"ד וכו'.
ובקורת רוח מיוחדת קראתי דברי אשר התעוררו בה החשק, הרצון
והסקרנות להתקרב יותר לאורח החיים שלהם.
ויהי רצון שתלך בכיוון זה מחיל אל חיל, במעשה בפועל, שהמעשה
הוא העיקר, והי' ימלא משאלות לבבה לטובה.
ובהתקרבנו לחג המצות, זמן חירותנו, הנני לאחל לה חג כשר ושמח
וחירות אמתית בגשם וברוח גם יחד.
בברכה.

יא'קז

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מיכל תחי' בר-לב

ברכה ושלוש!

תשואות חן לך עבור מכתבך היפה, יפה בתוכנו וגם בצורתו
וקישוטיו הנחמדים.
כיון שאת כותבת שמתכוונת לקראת חג האביב, חג הפסח, בודאי
יודעת אַת את ההגדה של פסח והמדובר בה על דבר ארבעה בנים, אחד

יא'קו

מחזיל אל חז"ל: תהלים פד, ת. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ה ס"א. וש"נ.
שהמעשה הוא העיקר: אבות פ"א מ"ז.

חכם וכו'. ופשוט שגם בנות בכלל. ובלי ספק משתדלת את להיות בת חכמה, כראות לבת אמותינו שרה רבקה רחל ולאה אשר בנו את בית ישראל.

ויהי רצון שתצליחי בזה ותהיי מקור לא אכזב לנחת אمتי להוריד שי.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח.

יא'קח

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר זאוו

שלום וברכה!

С большим опозданием получил В. письмо.

Дай Б. исполнение всех В. пожеланий к лучшему, само собою разумеется, включая главным образом хорошее устройство, хорошее материально и духовно, ибо одно зависит от другого, а у евреев с подчёркиванием הגברת הרוחניות על הגשמיות והצורה על החומר.

В особенности потому что В. ведь живёте в стране, которая называется всеми народами — ארץ הקודש.

Дай Б., чтобы всё это было в состоянии настоящего и истинного, соответственно приближающемуся празднику חג המצות, זמן חירותנו.

בברכה לבשורות טובות וחג הפסח כשר ושמח.

[תרגום חפשי]

באיחור רב קיבלתי מכתבו.

יתן השי"ת את קיום משאלותיו לטובה, ומובן מעצמו כולל ובעיקר הסתדרות

יא'קז

שרה רבקה .. בית ישראל: ע"פ רות ד, יא.

קלה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

טובה, טובה בגשמיות וברוחניות, שהרי אחת תלויי בשני, ואצל יהודים עם הדגשת הגברת הרוחניות על הגשמיות והצורה על החומר.

ובמיוחד שהוא גר בארץ הנקראת על ידי כל האומות — ארץ הקודש.

יתן השי"ת, שכל זה יהי באמת ובפועל, בהתאם לחג המתקרב — חג המצות, זמן חירותינו.

יא'קט

בי"ה, י"א ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת פייגא דבורה תחי'

ברכה ושלום!

Как продолжение к нашему разговору, когда В. были здесь, хочу еще прибавить, что

Дай Б. чтобы настроение, которое чувствуется в В. טוט
который В. мне передали перед нашим разговором, и в
котором В. описываете различные этапы которые были
пройденны в СССР и потом в ארץ הקודש, и идеализм и
твёрдое решение не подчиниться разочарованиям которые
так часто случаются в жизни, и потому также в В. жизни,
продолжали быть у В. также в будущем, и, как В. пишите,
воспитать вместе с мужем שי" в том же духе В. детей.

И хотя на первый взгляд может казаться, что такой
идеализм приносит переживания, связанные со страданиями
и т.п., каждый мыслящий человек, в особенности члены
еврейского народа, которые были избранны Б-гом быть
אור לגויים /светочем для всех народов/ и особенно для
евреев которые прошли через чистилища СССР —
принимают переживания и страдания с радостью,

т.к. они компенсируются и вознаграждаются сознанием духовного возвышения и совершенства, которые достигаются только путем таких переживаний и непоколебимым решением продолжать в том же направлении.

Так как **לרעך כמוך** ואהבת ואהבת одно из основ еврейства, и особенно подчеркивается хасидизмом, то надеюсь что В. и те, которые прошли через вышеописанные переживания и пришли к тому-же решению, постарается чтобы в В. окружении тоже царила такая философия жизни, само собой разумеется не скрывая, что это может быть связано с переживаниями и т.д., но вместе с тем это дает особые воодушевление и по терминологии хасидизма **אור וחיות**, не только при особых событиях и про-исшествиях, но также "пропитывают" повседневную жизнь, включая самых, так называемых, мелочных деталей повседневной рутины.

И ведь всё это передано в самой сконцентрированной форме в **תנ"ך** и потом как **דין** в **ערוך שולחן ערוך** ובכל דרכיך דעהו.

С пожеланием хороших вестей во всем, и веселого и кошерного праздника Пасхи.

[תרגום חפשי]

בהמשך למה שדיברנו בהיותה כאן, ברצוני להוסיף:

יתן השי"ת, אשר מצב הרוח הנרגש בצעטל שלה שנמסר לי לפני שיחתנו, בו תיארה שלבים שונים שעברה בבריה"מ ואח"כ בארץ הקודש, והאידיאליזם וההחלטה החזקה שלא להיכנע לאכזבות הקורות הרבה בחיים, וממילא גם בחיים שלה, ימשיכו להיות אצלה גם בעתיד, וכפי שכותבת, תחנך ברוח זו יחד עם בעלה גם את ילדי.

ולמרות שבמבט ראשון יכול להיות נדמה, שאידיאליזם כזה מביא לעגמת נפש הקשורה עם צער וכיוצא בזה, הרי כל אדם משכיל, ובמיוחד בני העם היהודי, שנבחרו על ידי הקב"ה להיות אור לגוים, ובמיוחד במידה חזקה יהודים שעברו את הכור של בריה"מ — מקבלים דאגות וצער מתוך שמחה, היות והם מקבלים פיצוי

ושכר על כך ע"י הכרת התעלות רוחנית ושלמות, שמגיעים אליהם רק דרך דאגות כאלה מתוך החלטה איתנה להמשיך בכיוון זה.

היות שואהבת לרעך כמוך הוא כלל גדול בתורה, ומודגש ביותר בחסידות, אקוה שהיא וכל אלה שעברו את הדאגות הנ"ל והגיעו לאותן מסקנות, ישתדלו שגם בסביבה שלהם תשרור השקפת חיים זו, מובן מאליו,

בלי להסתיר שזה יכול להיות קשור עם דאגות וכו', אך יחד עם זה, הם מביאים להתעוררות מיוחדת, וגם, לפי הביטוי בחסידות „אור וחיות“, לא רק במצבים ומאורעות מיוחדים, אלא זה חודר גם לחיי היום יום, כולל גם דברים אלה בחיי השגרה הקרויים זעירים.

והרי דבר זה נמסר בצורה הכי מתומצתת בתנ"ך, ואחר כך בתור דין בשולחן ערוך: בכל דרכיך דעהו.

באיחולי בשורות טובות בכל, וחג פסח כשר ושמח.

יא'קי

[י"א ניסן, ה'תשל"ד]

(1) ות"ח על הבשוי"ט.

(2) ויהא כ"ז בשטומו"צ ויבש"ט.

ההנהגה בקייץ בארצה"ב: ברחוב וכו' — אינה מתאימה כלל לחיזוק הרוחניות בכלל ודהנוער בפרט ולכן כדאי שעכ"פ עד לאחרי הקיץ יהי בנם שי באה"ק והשם יצליחם את כאו"א במקומו.

יא'קט

ואהבת .. בתורה: קדושים יט, יח. תו"כ (הובא בפרש"י) עה"פ.
בתנ"ך .. דעהו: משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א.

יא'קי

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתב מי"א ניסן תשל"ד.
ות"ח .. ויבש"ט: שהביא לפועל בהצלחה כל מה שהציע לו כ"ק אדמו"ר ביחידות בתחילת השנה.

קלח

אגרות קודש (יא'קיא-יא'קיג)

יא'קיא

[י"ב ניסן, ה'תשל"ד]

מנהגי [יום הולדת].

ות"ח על הודיעו כהנ"ל ויה"ר שיוסיף לבש"ט ובהוספה על ההוספה וכו'.

יא'קיב

[נוסח המברק לקראת חג הפסח, ה'תשל"ד]

שבת שלום וחג הפסח כשר ושמח וכל אחד ואחת יראו בקיום היעוד אך טוב לישראל ואני תמיד עמך אחזת ביד ימיני.

מנחם שניאורסאהן

יא'קיג

ב"ה, אסרו חג הפסח, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נו"י בנש"ק רב פעלים וכו'
מוה"ר פנחס מנחם שליט"א

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתב כת"ר מי"א ניסן, אף כי באיחור זמן, ות"ח על ברכותיו ואיחולי לבבו.

יא'קיא

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה משה יחיאל פעלער מי"ב ניסן תשל"ד.

יא'קיב

היעוד: תהלים עג, א. כג (פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר).

יא'קיג

מוה"ר פנחס מנחם: אלטר, לימים האדמו"ר מגור.

קלט

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ובלשון חכמינו ז"ל כבר מלתי אמורה ואברכה מברכיך וכו' ברכתו של הקב"ה שתוספתה מרובה על העיקר,

ובמיוחד ברכה אשיבנו להצלחה בענין העיקרי (אשר הזמן גרמא, אף כי הוא בשטח של) עסקנות וצ"צ (ולא בעניני ישיבה ולימוד התורה), אבל אפילו בשנים כתיקון ידוע גודל ההפלאה של העוסק בצ"צ, על אחת כמה וכמה בתקופתו ובשנים הכי אחרונות ובחדשים הכי אחרונים וכו'. ובדאי לדכותי דכת"ר אין צורך בהוספה בכל האמור,

וזכות הרבים באה"ק ת"ו ובחוו"ל מסייעתו.

בכבוד ובברכה ולבשו"ט.

נ.ב. ת"ח על ההוספה בשולי מכתב כת"ר שלאחרי היו"ט יהי מכתב מפורט בהענינים אודותם דברנו, ומצפה אני למכתב זה, שהרי עוד החמיר המצב לאחר שהיתה ידיעה שנפגשו פעם שני' ובאותו המועד שכתב פלוני מראש – שבועיים, וכו'.

יא'קיד

[כ"יד ניסן, ה'תשל"ד]

קרוב לומר שבמשך זמן לא ארוך – יהגר בנו וב"ב שי' לקאנאדא ולאח"כ לכאן. ובכל אופן – כדאי שהוא (הכותב) וזוג' תי' יתענינו בהתיישבות כאן (בני. או סביבותי') ובמילא גם בעסק וכיו"ב כאן (בחקו"ד בזה ולא בחפזון). וסו"ס יקויים עי"ז גם רצונם שידורו בסמיכות לבנם – עי"פ הנ"ל.

ובלשון חכמינו ז"ל: ראה סוטה לח, ב. ירושלמי ברכות ספ"ח, הובא בתוד"ה ואברכה – חולין מט, א. וראה לקו"ש ח"ה ע' 422 הערה 6.

ואברכה מברכיך: לך לך יב, ג.

שתוספתו מרובה על העיקר: ראה ב"ר פס"א, ד.

ידוע .. בצ"צ: ראה אבות פ"ב מ"ב. שו"ע אדה"ז או"ח סי' ע ס"ד. סי' צג ס"ד, וש"נ.

בהענינים אודותם דברנו: ההכחשה בפומבי אודות ההסכם כביכול בין אגו"י למערך.

יא'קיד

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מר אברהם גד מאַזערָאָוסקי מכ"ד ניסן תשל"ד. אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ח אגרת יתקצא, ובהנמסן בהערות שם. יהגר בנו וב"ב: מאַראָבא.

יא'קטו

בי"ה, כ"ה ניסן תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

האברך מרדכי שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו,

כיון שאביו שי הכין לו ב' זוגות תפלין רש"י ור"ת,
יתחיל בהנחת תפלין דר"ת ביום הבר מצוה.
הפ"נ שבמכ"י יקרא בעת רצון על הציון הק'.
בברכה,

מ. שניאורסאהן

מענה הנ"ל הוא — מיוסד על שבטח לומד בהתמדה ושקידה.

יא'קטז

בי"ה, כ"ה ניסן, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום י"ב ניסן,

ידועה עצה היעוצה — היסח הדעת. ואין הכוונה למלחמה עם
המחשבה לא טובה אלא להסיח דעת ממנה. ובכדי להקל את זה יעסיק
את כח המחשבה בענין אחר שאין לו שייכות כלל לתוכן המחשבה לא

יא'קטו

נדפסה ב"מקדש מלך" ח"ג ע' מט.

האברך מרדכי: קנלסקי, נחלת הר חב"ד.

יתחיל... מצוה: ראה גם שיחת פורים תשל"ו (שיחות קודש תשל"ו ע' 630 ואילך). ס' השיחות

תשמ"ט ח"ב ע' 632 הערה 114.

קמא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

טובה ומה טוב להעסיקו באותיות של תורה ותפלה. ואם מעט אור דוחה הרבה חשך, עאכו"כ הרבה אור.

מהנכון לבדוק התפלן שלו שתהיינה כשירות כדין.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

בטח שומר על שלשת השיעורים השווים לכל נפש בחומש תהלים ותניא, ועכ"פ יעשה כן מכאן ולהבא.

במענה לשאלתו (פסוק לשם עמוס) — יאמר הכתוב עמוס ז, יד.

יא'קיז

ב"ה, כ"ה ניסן, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

מרת אורה תח"י שפיר

ברכה ושלוש!

מאשר אני קבלת מכתבה. ויהי רצון שההטבה אודותה כותבת בנוגע לבריאות בנה שליט"א תתקדם יותר ובקצב מהיר יותר ותבשר טוב בזה בעתיד הקרוב.

והרי באנו זה עתה מ"זמן חירותנו", שהוא כולל גם כן חירות מכל ענין המבלבל.

בעיון קראתי הכתוב בסיום מכתבה אודות הרגש הלב, אשר לאחר שהשקיעה כל כך כוח ומרץ וזמן בבנין וביסוס חייהם, חיי המשפחה וכו',

יא'קטז

פסוק לשם עמוס: שנהגים לומר בסיום שמו"ע — קודם יה"ר השני הפסוק של שמו (ס' המנהגים — חב"ד ע' 12, וש"נ). והרי אין פסוק שמתחיל "ע" ומסיים "ס". עמוס ז, יד: ויען עמוס ויאמר גו'.

יא'קיז

מרת אורה שפיר: אגרת נוספת אלי' — לעיל אגרת יא'טז, ובהנמסר בהערות שם. לבריאות בנה: ראה גם לעיל אגרת הנ"ל ואגרת שלאחרי'.

לכאורה לא זכתה להכרה והערכה בזה ובמיוחד שהי' זה מאמץ מתמיד במשך שנים רבות וכו'.

בודאי יודעת ממסורת אבות וגם „בזכות” עצמה, אשר בתורתנו, תורת אמת, האשה בבית נקראת בשם „עקרת הבית”, שפירושו עיקר ויסוד הבית.

ולכאורה מוזר הדבר, אשר אף שהכל מודים שקיום כל בנין תלוי בהיסודות עליהם נבנה, בחוזק שלהם ובחיסון שלהם נגד כל שינוי האפשרי וכו' וכו', אף על פי כן אין איש מדבר על דבר היסודות, לבד בתקופת הבניי, וגם אז מדבר על דבר זה רק הקבלן והאדריכל והבונה, בה בשעה שמדברים באריכות ומשבחים ומהללים את היופי החיצוני של הבנין והיופי הפנימי של הכתלים והתקרה וטוב טעם הריהוט והתמונות וכו'. ואפילו אם יבוא מי שהוא ויסביר שהיסוד הוא העיקר ואיך שהכתלים והתקרה והרצפה וכל הנמצא בהם — הכל תלוי ביסודות, וכל אחד ואחד יודה שאמנם כן הדבר, הרי מיד ימשיכו לדבר בכל שאר הדברים.

הנחמה בהאמור היא לא רק שיש דוגמא לדבר, כי אם בזה שהעדר הדיבור בההערכה וכו' אין זה סימן כלל וכלל שיש למישהו ספק בדבר, אלא שמטבע בני אדם שהמפורסם וידוע אינו מגרה את העינים (עיני בשר) ואינו מעורר סקרנות וכיו"ב ובמילא „אין סיבה וענין להאריך בדיבור או לדבר בזה בכלל”.

בברכה להצלחה בענייני בתור עקרת הבית ומתוך סיפוק נפשי ולהצלחה בכל ענייני ולבשו"ט.

יא'קיה

[כ"ה ניסן, ה'תשל"ד]

לכתבו ע"ד ריכוז בלימודים — בכיו"ב הובטחנו: יגעת ומצאת.

האשה .. „עקרת הבית”: ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתעא, ושם ע' תתנח ואילך.

יא'קיה

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מכ"ה ניסן תשל"ד.
לכתבו כו': במכתבו — שמאז שחזר מהמלחמה אינו יכול להתמסר ללימודים וכה הריכוז ממנו והלאה.
הובטחנו: מגילה ו, ריש ע"ב.

קמג

כ"ק אדמו"ר זי"ע

נ.ב. ע"פ רקע המשפחתי שכותבו – אקווה שלמותר להדגיש אשר
הנהגה ..

יא'קיט

[כ"ה ניסן, ה'תשל"ד]

נכון ונחוץ שימשיך במשרתו,
כן כדאי שגם זוג' תי' תסתדר בעבודה במקצוע שלה,
כן **פשוט** שידורו דוקא בסביבה חבדית –
ובהתאם לנקודות האמורות יקבעו מקום דירתם.
אזכירם עה"צ להנ"ל ולבשו"ט בכלל, והשם יצליחם.

יא'קב

[כ"ו ניסן, ה'תשל"ד]

באם : (1) הדבר בהסכם וברצון שניהם (חמה ואקדאמאים)
(2) יהי' באופן מסודר (הכנס) ובמשך הקייץ
(3) לא יכנסו עי"ז בחובות גדולים
נכון הדבר במאד ואזכיר עה"צ להצלחה.

אשר הנהגה .. : כנראה, בנוסח דלקמן אגרת יא'קסב.

יא'קיט

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מכ"ה ניסן תשל"ד.

יא'קב

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מכ"ו ניסן תשל"ד, בשאלה אם לעשות כנס ארצי גדול
להעולים מרוסיה, בשיתוף ב' המוסדות חמ"ה ואירגון האקדמאים (שמ"ר).

יא'קכא

[כ"ט ניסן, ה'תשל"ד]

... ואשרי חלקם שזוכים להפיץ יהדות ובפרט בענייני טהמש"פ.
 נ.ב. בנוגע לבדיקה שכותב אודותה — יעשה כהוראת רב מורה
 הוראה.

יא'קכב

ב"ה, ראש חודש אייר, ה'תשל"ד
 ברוקלין, נ.י.

צו אַלע אַנטיילנעמער אין דעם יערלעכן דינער פאַר דעם
 מוסד חינוך „אהלי תורה”
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

עס איז אַ מינהג, כידוע, צו פאַרבינדן געשעענישן אין טעגלעכן לעבן
 מיט ענינים פון תורה וועלכע מ'לערנט אין דער באַטרעפנדער צייט פון
 אונזער אידישן לוח, כדי צו באַלייכטן די געשעענישן מיט דער ליכטיקייט
 און הוראות פון „תורה (— הוראה) — אור”.

דער דינער קומט הייַאָר פאַר אור לי"ד אייר, **פסח שני**.

אייע פון די הוראות פון פסח־שני איז, אַז מ'קען אַלעמאַל
פאַריכטן וואָס מ'האַט פאַרפעלט (זע היום־יום).

די דאָזיגע יסודות־דיגע הוראה איז, פאַרשטייט זיך, גילטיג סיי אין
 פערזענלעכן לעבן פון דעם יחיד און סיי אין דעם ברייטערן פאַרנעם פון

יא'קכא

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מכ"ט ניסן תשל"ד.

יא'קכב

נדפסה בלקו"ש חי"ב ע' 225 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

תורה .. אור: משלי ו, כג.

תורה (— הוראה): ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית

בשם הרד"ק. וראה זח"ג גג, ב.

זע היום־יום: יד אייר, פסח שני.

דעם כלל, וואָס אין דעם לעצטן פּאַל — ווען איינער האָט פאַרפעלט צו דערפילן זיין פליכט צום כלל אין דער פולסטער מאָס — איז די נויטווענדיקייט צו פאַריכטן דאָס נאָך וויכטיגער און דרינגענדער.

מען דאַרף ווייט ניט זוכן צו זען, אַז איינע פון די סאַמע באַדויערנדסטע און קריטישע פאַרנאַכלעסונגען אין די לעצטע יאָרן איז אין געביט פון תורה-חינוך פון אידישע קינדער און יוגנד. די טרויעריגע פּאָלגען פון דער דאָזיגער פאַרנאַכלעסונג זיינען גוט באַקאַנט.

דאָס דאַרף אַרויסרופן באַ יעדן איינעם וואָס איז באַזאָרגט וועגן דער צוקונפט פון דער אידישער יוגנד, וואָס מיט דעם איז פאַרבונדן די צוקונפט פון אידישן פּאָלק, אַ ספּעציעלע אַנטשלאַסנקייט צו טאָן מיט דער גרעסטער ענערגיע און התלהבות צו פאַריכטן דעם מצב.

די אויפגאַבע אין דעם איז אַ צווייאַגע:

געבן דרינגנדע הילף צו די פאַרנאַכלעסיגטע, פאַרבלאַנדזשעטע און אָפּגעפרעמדטע יוגנד און העלפן זיי אומצוקערן זיך צו זייער אידישן מקור, צו תורה און צום אידישן פּאָלק.

גלייכצייטיק, און לויט דעם באַקאַנטן וואָרט, אַז „אַ ביסעלע באַוואָרעניש איז ווערט מער ווי פיל רפואות“, איז נאָך וויכטיגער צו באַוואָרענען, אַז אידישע קינדער זאָלן לכתחילה ניט פאַרבלאַנדזשען און ניט אָפּגעפרעמדט ווערן — דורך געבן זיי אַ מעגלעכקייט צו באַקומען אַ תורה-טרייען חינוך אין מוסדות חינוך וואָס זאָלן זיך ניט דאַרפן ראַנגלען מיט פינאַנציעלע פּראָבלעמען.

דאָס ברענגט אונז צו דעם העכסט וויכטיגען מוסד חינוך „אהלי תורה“, וואו די קינדער באַקומען אַ תורה חינוך על טהרת הקודש, דורכגעדרונגען מיט אהבת השם, אהבת התורה און אהבת ישראל.

דער דינער גיט די געלעגנהייט יעדן איינעם פון די אַנטיילנעמער, אויך די וועלכע זיינען ביז איצט געווען „בדרך רחוקה“, צו פאַריכטן, אויב עס איז דאָ וואָס צו פאַריכטן, דאָס וואָס מ'האָט פאַרפעלט בנוגע צו „אהלי תורה“, און יעדנפאַלס צו פאַרגרעסערן די שטיצע אין איינקלאַנג מיט דעם אָנזאָג „מעלין בקודש“. עס איז ווייט ניט גענוג בלויז צו העלפן

דעם מוסד חינוך אָנצוגיין מיט זיין אַרבעט; מ'מוז שאַפן די מעגלעכקייט אַז דער מוסד זאָל פאַרשטאַרקט און אויסגעברייטערט ווערן לויט די דרינגענדע פּאָדערונגען פון דעם איצטיגען מצב.

און אַזוי ווי פסח – און פסח־שני בכלל – איז „זמן חירותנו“, זאָל דער אויבערשטער העלפן, אַז אַלע פריינד און שטיצער פון דעם מוסד חינוך אהלי תורה זאָלן טאָן אין דעם אַלץ וואָס עס איז פון זיי אָפהענגיג אין אַן אופן פון חירות (באַפרייאונג) פון אַלע שטערונגען. און דער אויבערשטער וועט באַגליקן יעדן איינעם און איינע אין אַלץ וואָס מ'נויטיגט זיך, ממלא זיין וואָס עס פעלט און באַזאָרגן אויך להבא, מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בכבוד ובברכה להצלחה,

מ. שניאורסאהן

יא'קכג

ב"ה, ראש חודש אייר, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר פנחס ש"י פרי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבך מ־14.4.74 עם הכתבה שבו, ואני מודה לך בעד תשומת לבך לשלחה לי.

בטוחני שגם אתה קראת את הכתבה, ותקותי שהתרשמותך – ובודאי היתה חיובית – תמצא ביטוי הנכון בהפצת הרעיון לאורח חיים מיוסד על אותם היסודות שבכפר חב"ד.

בכבוד ובברכה.

מידו .. והרחבה: נוסח ברכה ג' דברכת המזון.

יא'קכג

על כפר חב"ד, במוסף „הארץ“ של יום ששי, כ' בניסן תשל"ד.

יא'קכד

[ב' אייר, ה'תשל"ד]

ע"פ מרז"ל: **אין** לך בן חורין **אלא** מי שעוסק בת"ת (אבות פ"ו, מ"ב) מובן איך שלימוד התורה **כדבעי** (כתובות סז, רע"א) נוגע שיבוא בפו"מ המדובר במכתב די"א ניסן,

כדבעי לפום שיעורא דכאו"א, ובנוגע לתלמידי ישיבה הרי השיעור שלהם הוא ע"ד תורתן אומנתן.

ועייג"כ קונטרס עץ החיים ובכ"מ איך שצ"ל בכ"ז הקדמת עבודת התפלה, ובהקדמת הסידור — בנוגע לצדקה. וראה ג"כ המכתב והמבוא להקונטרס.

ולהעיר ממנחות (פג, ב) תוד"ה מתני'.

ועייג"כ ד"ה וידבר אלקים וד"ה ביום השני — תרכ"ז לאדמו"ר מהר"ש ני"ע.

יא'קכה

[ו' אייר, ה'תשל"ד]

כדאי להשתדל **שלא** לקחת הטאבלעטען, לא היא ולא בנה שי' — ולכן לחפש ולמצוא רופא שיסכים ע"ז, וייעצם אופן הנהגתם וכו'. ולאמירת הרופא בנוגע לאחרים כמה שנים — ה"ז בגדר ספק, ועוד ועיקר — מתחדשים כו"כ עניינים בחכמת הרפואה ולעתים קרובים ויהי מה שהוא שאין חשש להשפעה צדדית בלתי רצוי'.

יא'קכד

נדפסה בלקו"ש ח"ח ע' 439.

נכתבה על מכתב המזכירות, שבראשה: ב"ה. **הוספה** — ביום תפארת שבתפארת. בברכת „צאתכם לשלום" לקבוצת התמימים שליט"א החוזרים-עולים לאהקתיו.

ראה גם לקמן אגרת יא'קמב.

במכתב די"א ניסן: לעיל אגרת יא'קג.

ע"ד תורתן אומנתן: ראה גם לקמן אגרת יא'קלח, וש"נ.

וידבר .. תרכ"ז: סה"מ תרכ"ז ע' רעו ואילך.

יא'קכה

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מו' אייר תשל"ד.

בנוגע לבעלה ש"י — כמובן כדאי להשתדל ביותר שיִמשיך בשטח החינוך (1) שהצליח בו ע"ע, (2) שהדרישה למחנכים טובים — הולכת וגדלה.

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

יא'קכו

ב"ה, ערש"ק פ' אחרי־קדושים, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ"י.

צו דער 19טער יערלעכער קאָנווענשאָן פון נשי ובנות חב"ד
ה' עליהן תחינה

ברכה ושלוש!

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער בעפאַרשטייענדער יערלעכער קאָנווענשאָן, וואָס איז פאַרבונדן מיט שבת־קודש פ' **אמור**, דריק איך אויס מיין אינערלעכן וואונש און ברכה, אַז די קאָנווענשאָן זאָל דורכגעפירט ווערן מיט הצלחה אין אַלע הינזיכטן און אין דער פולסטער מאָס.

דער נאָמען פון דער סדרה — „אמור” — אונטערשטרייכט תיכף דעם ענין פון אַן „אַנזאַג” בכלל, און פון אַן אַנזאַג אויף הנהגה בפועל, בפרט. און כאָטש די סדרה הויבט זיך אָן מיט ענינים וועלכע זיינען נוגע די „כהנים, בני אהרון”, איז דאָס אָבער גילטיג בנוגע צו אַלע „בני ישראל”, בפרט אַז אין אַ ברייטערן זין זיינען אַלע אידן אַ „ממלכת כהנים”.

די וויכטיקייט פון דעם אַנזאַג ווערט נאָך מער אונטערשטראָכן דורך דעם כפל לשון — **אמור** .. **ואמרת**, וואָס, ווי אונזערע חכמים זכרונם לברכה באַמערקן, מיינט דאָס **להזהיר גדולים על הקטנים**, „צו אַנזאַגן די דערוואַקסענע בנוגע (זייער פליכט) צו די קינדער” — וואָס דאָס איז דאָך דער יסוד פון חינוך.

דער חינוך פון אידישע קינדער הויבט זיך אָן שוין פון דער משפחה.

יא'קכו

נדפסה בלקו"ש חי"ב ע' 209 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

אמור .. אהרון: **אמור כא, א.**

ממלכת כהנים: יתרו יט, ו.

להזהיר .. הקטנים: פרש"י שם. מיבמות קיד, סע"א.

און כדי דער חינוך זאל זיין ווי עס באדארף צו זיין, איז דאָס דורכדעם וואָס די משפּחה איז אַן **איינהייט**, פאַראייניגט דורך דעם גייסט פון תורה און מצוות אין טאָג-טעגלעכן לעבן, בפרט די מצוות וועלכע ווערן אָפּגעהיט אין קרייז פון דער גאַנצער משפּחה צוזאַמען, ד.ה. אין די טעג פון שבת און יום טוב,

וואָס שבת און די ימים-טובים פאַרנעמען אַ צענטראַלן אָרט אין דער סדרה אמור.

און בשעת די עלטערן טוען אלץ וואָס עס איז פון זיי אָפּהענגיג צו פאַרשטאַרקען די משפּחה-איינהייט, און פאָלגען נאָך און ווייסן וואָס עס טוט זיך מיט די קינדער, סיי אין די וואָכנטעג און ספּעציעל אין די געהייליגטע טעג פון שבת און יום-טוב, קענען זיי געבן די קינדער די אמת'ע הדרכה, און די קינדער ווערן דורכגעדרונגען מיט אמת'ע ליבשאַפט און יראת הכבוד צו די עלטערן און נעמען גערן אָן זייערע אָנזאָגן און אָנווייזונגען.

דאָס ברענגט אונז צו דער ספּעציעלער ראָלע פון דער פרוי, **אם הבנים און עקרת הבית**. וואָרום דער חינוך פון די קינדער הויבט זיך דאָך אָן פון די פריסטע יאָרן, וואָס דאָן זיינען זיי אינגאָנצן אין די הענט פון דער מוטער; און אויך שפּעטער האָט די מוטער אַ גאָר וויכטיגע ראָלע אין דעם חינוך פון די קינדער, ווי דאָס איז שוין מערערע מאָל אונטערשטראַכן געוואָרן.

עס איז צו האָפּן, אַז דער דאָזיגער ענין – דער פאַרבונד פון חינוך מיט דער משפּחה-איינהייט בכלל, און מוטערלעכע פליכטן בפרט, וואָס דאָס איז דאָך אויך איינע פון די הויפט-טעמעס פון דער קאָנווענשאַן – וועט קומען צום פולן אויסדרוק, און וועט דערמוטיגען אַלע אָנטיילנעמער צו טאָן אין דער דערמאָנטער ריכטונג מיט דער גאַנצער לעבעדיקייט און התלהבות, אין דעם גייסט און דרך פון חסידות.

בפרט אַז די קאָנווענשאַן הויבט זיך אָן ערב-שבת, **ל"ג בעומר**, ווען עס קומט צו אויך די נקודה פון דעם טאָג, מיט דער הדגשה אויף דעם

וואָס די משפּחה כו': ראה גם שיחת יו"ד שבט שנה זו (שיחות קודש תשל"ד ע' 328 ואילך).

אם .. הבית: תהלים קיג, ט.

עקרת הבית: ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתעא, ושם ע' תתנח ואילך.

ענין פון אחדות באַ אידן, ווי עס ווערט דערציילט וועגן די תלמידים פון רבי עקיבא, דער גרויסער זייל פון תורה (— שבעל-פה), ביז אַן אחדות וואָס דריקט זיך אויס אין אומבאַגרענעצטע אהבת ישראל אין דעם גייסט פון רבי שמעון בן יוחאי (וואָס ל"ג בעומר איז זיין טאָג פון שמחה), לויט זיין באַרימטן מאמר, אַז ער נעמט אויף זיך אַלע אידן, וואו זיי זאָלן זיין, און ווי זיי זאָלן זיין.

דער אויבערשטער זאָל העלפן, אַז די קאָנווענשאָן זאָל געקרוינט זיין מיט הצלחה אין דער גרעסטער מאָס, באַגרינדעט אויף אומבאַגרענעצטע אהבת ישראל, וואָס איז פאַרבונדן מיט אומבאַגרענעצטע אהבת השם, לויט דעם אויסדרוק פון דוד המלך, נעים זמירות ישראל, אין נאָמען פון אַלע אידן:

מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ; כלה שארי ולבני, צור לבני וחלקי אלקים לעולם — „וועמען נאָך האָב איך אין הימל, און אין צוגאָב צו דיר באַגער איך קיין זאָך ניט אויף דער ערד; מיין לייב און מיין האַרץ גייען אויס צו דיר, ג"ט, דער פעלז פון מיין האַרץ און מיין חלק אויף אייביג".

בברכה להצלחה ברוחניות ובגשמיות ולבשורות טובות בכל האמור,

מנחם שניאורסאהן

•

ווערט דערציילט כ"ו: ראה גם לקמן אגרת יא'קלח. וש"נ.

רבי עקיבא, דער גרויסער כ"ו: ראה סנהדרין פו, רע"א. וש"נ.

ל"ג .. שמחה: ראה לקמן שם. וש"נ.

באַרימטן מאמר: סוכה מה, ב.

נעים זמירות ישראל: שמואל"ב כג, א.

מי .. לעולם: תהלים עג, כה"ו (פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר).

קנא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'קכו

ב"ה, ערש"ק אחרי-קדושים, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר יעקב ש"י רוזנטאל

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הד"ש על ידי ידידינו משותפים, כולל ע"ד התרשמותו
מפעולות מבצע מצה שמורה שנעשה על ידי אנ"ש באה"ק ת"ו בכלל,
ובירושלים עיה"ק במיוחד.

וכיון שתכלית ומטרת כל יו"ט היא להביא לשינוי לטוב בחיי
היום-יום משך כל השנה כולה בהשפעת היו"ט, יהי רצון שיהי כן אצל
כל אחד מאתנו בתוככי כלל ישראל, ובנוגע לחג המצות, זמן חרותנו –
התקוה היא לחרות אמתית, חרות גם מא"ל זר אשר בקרבך, זה היצה"ר,
כדרשת חכמינו ז"ל, וממילא ג"כ חרות מכל ענין של שוחד עצמי וקנאה
ותאוה וכבוד. ואז כל אחד מבנ"י ממלא תפקידו בעולמנו זה לעשות לו
ית' דירה בתחתונים, על ידי חיים מיוסדים על תורתנו, תורת חיים,
ומצוותי, עליהן נאמר וחי בהם, ובלשון חכמינו ז"ל, אפילו אם נמצא
במצב של „אני ישנה" הרי „ולבי ער" – להקב"ה ולתורתו ולמצוותיו.

במיטב איחולים לרפואתו קרובה ולניצול כל האפשרויות שניתנו לו
לביסוס הקדושה בארצנו הקדושה על ידי חיים מקודשים של עם הקודש
הזר בה, מתוך חרות מכל ענינים המבלבלים,

ובכבוד ובברכה.

יא'קכו

מר יעקב רוזנטאל: אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ז אגרת י'תכא, ובהנסמן בהערות שם.
שתכלית .. היר"ט: ראה לקו"ת ברכה צח, ב.
כדרשת חכמינו ז"ל: שבת קה, ב. וראה תר"א בראשית ב, ב. לקו"ת תבוא מב, ב. דרושי שמע"צ
צ, ד. קובץ מכתבים לתהלים אהל יוסף יצחק ע' 218. אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ז ע' עד.
שם ע' ג.

לעשות לו ית' דירה בתחתונים: ראה תניא רפ"ו.
עליהן נאמר: אחרי ית, ה.
ובלשון חכמינו ז"ל: ראה שהש"ר עה"פ (ה, ב) אני ישנה ולבי ער. לקמן אגרת יא'קעג, הערה
ד"ה לבו תמים.
אני .. ער: שה"ש ה, ב.

יא'קכח

[י"א אייר (?), ה'תשל"ד]

- (1) לא לנסוע — וטוב יותר לתת הממון לצדקה.
 (2) בדהתפוחהמ"ז. לצדקה לפהדה"נ בעשויו"ט, בל"נ.
 והעיקר — הנהגה ע"פ התורה.
 אזכיר עה"צ לכהנ"ל.
 במקום ספק — תתייעץ בהרב בוימגרטן שי'.

יא'קכט

[י"א אייר, ה'תשל"ד]

- מנהגי חתונה — רק אלה שלא יעוררו מחלוקת.
 אופני הסתדרותם לאחר חתונתם — כפי שיתדבר עם ב"ג תי' (לבד
 מזה שכבר הבטיחו).
 מנהגי יום הולדת — ביום ההולדת הנ"ל.

יא'קל

[י"א אייר, ה'תשל"ד]

- נב. נתעכב המשלוח וז"ע נתקבל הספר „מן הגנזים ב"ו ות"ח.
 ויה"ר שיוסיף חילו לאורייתא ומתוך בריאות.

יא'קכח

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב בתאריך 5/3/74 (י"א אייר, או י"א אדר, תשל"ד).
 לא לנסוע כו': לארה"ב כדי להיפגש עם כ"ק אדמו"ר.
 בדהתפוחהמ"ז: = בדיקת התפילין והמוזות.
 לפהדה"נ בעשויו"ט: = לפני הדלקת הנרות בערב שבת ויו"ט.

יא'קכט

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מ"א אייר תשל"ד.

יא'קל

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב, מעש"ק אחו"ק תשל"ד, שכתב מו"ה שמואל זלמנוב,
 בשם מו"ה יהודה ליב ביאלר, בצירוף ספרו מן הגנזים, קובץ ב (ירושלים, תשכ"ט).

קנג

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'קלא

ב"ה, י"ג אייר תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

חייקה תי

ברכה ושלום!

מאשר הנני קבלת מכי ובו בקשת ברכה פ"נ מיום ז' אייר, ובעת
רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.
ובמענה לשאלותי:

(א) לתקן את הדרוש תיקון בשנים שעברו —

הנהגה בחיי היום יומים שתהא מתאימה להוראות תורתנו תורת
חיים וקיום מצותי עליהם נאמר וחי בהם, שנוסף על העיקר שכן הוא
ציווי הקב"ה הרי זה גם הדרך לקבלת הברכה בהמצטרך להאדם.
והתחזקות בבטחון בהשם יתברך מוסיפה בברכתו הקדושה
בהמצטרך.

(ב) תמשיך לימודי במקומה עתה.

(ג) חי' וחייקה — הם שם אחד.

יא'קלב

[י"ג אייר, ה'תשל"ד]

נ.ב. במענה לשאלתנו — להתחיל לימוד באוניורסיטא אינו ענין
וישתדל בענין פרנסה ע"פ עצת ידידים שעל אתר.
בדהתפוחהמ"ז.

יא'קלא

עליהם נאמר: אחרי ית, ה.

יא'קלב

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתב מ"ג אייר תשל"ד.
בדהתפוחהמ"ז: = בדיקת התפילין והמזוזות.

יא'קלג

[פסח שני, ה'תשל"ד]

השנה ל"ג בעומר ביום השישי באלף השישי לאחר חצות וקרוב לפלג המנחה — ולכן ביתר שאת ביתר עוז משבשאר השנים (וכמדובר, באופן לקיים ב' התנאים שנמסרו כבר).

* * *

בל"ג בעומר יעשו את כל הפעולות כרגיל, במירון, ואצל קברו של רבי שמעון הצדיק, וכן ישתדלו לעשות פעולות בקרב חיילי צה"ל, ויזהרו מאד שלא לגרום ח"ו לחילול שבת.

יא'קלד

[י"ד אייר, ה'תשל"ד]

ת"ח על הדו"ח בזה, כן יוסיפו לדו"ח, מהתקדמות דכהנ"ל — התקדמות ע"פ מחז"ל מי שיש לו מנה כו' מאתים **רוצה** כו' שהרי נאמר רצון יראיו יעשה, ובפרט בכי"ב — שזכות הרבים מסייעת וזכות יום שמחתו דרשב"י.

אזכיר עוה"פ עה"צ.

יא'קלג

נדפסה ב"מקדש מלך" ח"ג ע' צו. חלקה — גם בלקו"ש חכ"ב ע' 328.

ביום .. השישי: ראה גם לקמן אגרת יא'קלח הערה ד"ה בתקופתנו.

ב' התנאים: „א) להזהר מאד שלא לגרום ח"ו חילול שבת. ב) היות ואנו עושים במירון דברים שהולמים המקום הקדוש, ע"כ אין זה נחשב כאילו שאינם מצייתים לבקשת הרבנים הראשיים ואדרבה”.

יא'קלד

נדפסה בלקו"ש חכ"ב ע' 329.

הדו"ח: מתהלכות ל"ג בעומר.

מחז"ל: קה"ר פ"א, יג.

נאמר: תהלים קמה, יט.

יום שמחתנו דרשב"י: ראה לקמן אגרת יא'קלח. וש"נ.

קנה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'קלה

ב"ה, פסח שני, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת ל. ארונדאיבה תחי

ברכה ושלוש!

Подтверждаю получение В. письма. Надеюсь, что В. прибытие в страну, которая называется всеми народами "Священная Земля", приносит новое воодушевление в В. жизнь, и В. и В. семья вообще стараетесь чтобы ежедневная жизнь соответствовала тому как это должно быть в Священной Земле.

А ведь это тоже путь и средство для исполнения хороших пожеланий во всех отношениях.

Дай Б. чтобы у В. были хорошие вести во всем вышеупомянутом.

בברכה.

[תרגום חפשי]

מאשר הנני קבלת מכתבה. אקוה, שביאתה לארץ הנקראת על ידי כל האומות „ארץ הקודש“, מביאה התעוררות חדשה בחיים, והיא ומשפחתה משתדלות שחיי היום יתאימו לכפי שצריך להיות בארץ הקודש.

והרי זו גם הדרך והאמצעי לקיום משאלותיכם לטובה בכל המובנים.

יתן השי"ת שתהיינה אצלה בשורות טובות בכל הנ"ל.

יא'קלו

בי"ה, ט"ו אייר ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת ...

ברכה ושלוש!

עפ"י בקשתה מועתק בזה המענה שנמסר לה היום טלפונית:

„במענה למכתבי: נ"ל שהקשר (השידוך) אינו מתאים בשבילה כלל
(ובמילא — אינו טוב גם בשביל הצד השני, ולכן אם יש לה איזה רגש
אמתי אליו — זהו טעם נוסף אשר) הפסק הקשר לחלוטין ובהקדם טוב
ונחוץ.

אזכיר עה"צ.

אחדים מהטעמים להנ"ל:

כשהתחלת ענין כהנ"ל — בהיפך לפס"ד תורת חיים, ע"י היזק
וחרבן משפחה, היפך טהרה — א"א שהתוצאות תהיינה טובות. וק"ל".
בברכת כט"ס,

מזכיר

יא'קלז

[ט"ז אייר, ה'תשל"ד]

נ.ב. במענה לשאלתו:

קרן לוי יצחק — עזר לבנים.

קרן חנה — עזר לבנות.

יא'קלז

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון שאלת מו"ה שלום סיימאן, מנטשסטר, מט"ז אייר תשל"ד,
אודות ה"קרן חנה" שבהנהלתו, לעזור ללימוד הבנות בסמינרים, שנשאל אם הקרן יוכל לעזור גם
ללימוד הבנים בישיבות.

יא'קלח

בי"ה, ערב ל"ג בעומר ועש"ק,
ה'תשל"ד. ברוקלין, נ.י.

הווי"ח איינא נוי"מ עוסקי בצ"צ
ובמיוחד בהענין שהזמ"ג — מבצע ל"ג בעומר —
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ידועים ומבוארים בכ"מ הטעמים ליחוד יום הל"ג בעומר וחשיבותו
ומעלתו,

אשר עליהם י"ל הכלל בדרז"ל דאלו ואלו דא"ח אפילו כשיש

ומבוארים בכ"מ: ראה שד"ח אסיפת דינים מע' ארץ ישראל סק"ו. וש"נ. ולהעיר
אשר בשו"ת חת"ס חיו"ד סרל"ג מוסיף טעם ע"פ מדרש (המחולק עם ש"ס פרי"ע (וראה
ג"כ פרש"י בשלח טז, א)) שביום ח"י אייר התחיל המן לירד. ולכאורה עפ"ז הו"ל לחוג
יום זה מני אז. ולדברי החת"ס עצמו הותחל בזה רק בימי רע"ק (שו"ת חאו"ח סו"ס
קס"ג. על הסתירה **במסקנת** ב' התשובות — כבר העיר בשד"ח שם), אבל גדולה מזה
מצינו במנהגי שבת הגדול (טושו"ע או"ח סת"ל) שטעמם מאורעות **שקודם** יצייתם ולא
מצינו בש"ס ומדרשים שיזכירום. ועוד **שפשטות** הטעם שקבעום בשבת ולא ביו"ד ניסן
מפני מיתת מרים — משמע שבנתיים עכ"פ לא נהגו בהם. ולחומר הדבר י"ל שטעמים
הני"ל (לבדם) אין מספיקים „להבדיל" היום ולצינו במנהג מיוחד וכו', אבל כשבא (עוד)
מאורע חשוב (יותר) נתעורר ונזכר גם זה שקודמו (ולהעיר ממגלגלין זכות ליום זכאי
(תענית כט, א)). ומעין זה מצינו בהלכה ומדאורייתא בגלגול שבועה (קידושין כז, ב).
ואכ"מ.

ליחוד יום הל"ג בעומר: כמה ממנהגי אדה"ז ושאר נשיאי חב"ד ביום זה — ראה
שיחת לגי"ב תש"ד. לקוטי דבורים לל"ג בעומר תש"ט. ע"ד העלי' למירון ביום זה וכו'
— ראה ס' הילולא דרשב"י (להריא"ז מרגלית, ירושת"ו). וש"נ.
הכלל בדרז"ל: עירובין יג, ב. ולהעיר ממפרשי המשנה (אבות פ"ה, מ"ז) דמחלוקת
הלל ושמאי סופה להתקיים. וראה לקו"א ואור תורה להה"מ ד"ה זה.

יא'קלח

נדפסה בלקו"ש ח"י"ב ע' 228 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.
לתוכנה ראה גם שיחת ש"פ אמור שנה זו (שיחות קודש תשל"ד ח"ב ע' 93 ואילך).
ש"ס פרי"ע: **שבת פז, ב.**
שיחת .. תש"ד: **ס' השיחות תש"ד ע' 118 ואילך.**
לקוטי דבורים .. תש"ט: **לקו"ד כרך ג תקיח, ב ואילך.**
לקו"א: **הוצאת קה"ת — יז, א.**

פלוגתא ביניהם, עאכו"כ בענין שיש לומר דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי,

מתחיל מהטעם המובא בשו"ע (שהוא ספר פס"ד הלכה למעשה) דבו פסקו תלמידי רע"ק מלמות (טעם שלילי, אין בו מעשה, מניעת היזק) ועד – שהוא יום שמחתו גדולה של רשב"י: הסתלקותו ועליתו למרום, ובלשונו: האידנא (ביום הסתלקותו) אתקיים כו' נשמתי ב'י אחידא ב'י להטא ב'י אתדבקת ואשתדלת כו',

שמחה גדולה כ"כ עד שנעשה יום שמחה **לכל** בני"י ש"מ מצוה לשמור שמחת רשב"י", שאין בו תחנון ונפילת אפים וכו',

ושייכות וקשר גלוי בין שני הענינים שהרי לאחר שמתו תלמידי רע"ק, ה'י רשב"י אחד מאלה שקיימו העולם לאחר שה'י שמש, אחד המיוחד ביניהם, וכעדות רע"ק – רבם דכל תלמידים אלה – „דיך שאני ובוראך מכירים כוחד",

ואמר יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה – היפך ותיקון להנהגת אלה התלמידים שלא נהגו כבוד זה לזה.

והנה כבכל ימי זכרון שבתוה"ק תורת חיים (הוראה בחיים) – צ"ל

המובא בשו"ע: או"ח סתצ"ג. ולהעיר אשר בשו"ע אדה"ז שם יש אולי השמטת הדפוס (דבסעיף ה' מתחיל: לג ימים כו' – מבלי להזכיר עד"ז מקודם).
שהוא יום .. הסתלקותו: פע"ח שער ספה"ע פ"ז (ובדפוס קאריץ נשמט!). סידור (דעם דא"ח) שער הל"ג בעומר. דרושי חסידות דלג"ב (בארוכה). ועוד.
ובלשונו: זח"ג רצב, א. וראה ד"ה ויכולו – בהמשך רס"ו ע' מד ושם ע' ריט. לקוטי לוי יצחק לזח"ג שם.

שמחה .. רשב"י: משנת חסידים מס' אייר וסיון ספ"א (והמ"ח לא העתיק רק ד' הארז"ל – פס"ד להצ"צ לז"י סק"י).

שקיימו .. שמש: יבמות סב, ב.

אחד המיוחד: להעיר מל' המ"ח שם: ה' תלמידים כו' ועל ידם וע"י רשב"י שה'י אף הוא תלמידו נתקיים העולם.

דיך .. כוחד: ירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב.

יכול .. עתה: סוכה מה, ב. וראה ג"כ ירושלמי ברכות פ"ט סוף ה"ב.

שלא .. לזה: יבמות שם.

אור"ת: בהוצאת קה"ת (תשס"ו) – ע' טיט.

תורת .. הוראה: ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק. וראה זח"ג נג, ב.

התבוננות בענינם באופן דלימוד המביא לידי מעשה, ומענינו דרשב"י
ה"ה: א) תורתו אומנתו, ב) אהבת ישראל ד, "בכל העולם כולו", איך שיהי
מצבו, אף שמדת הדין מתוחה עליו וזקוק, "לפטור" מזה,

ואף דרך רשב"י וחבריו – תורתן אומנתן, הרי אפשר לכאוו"א
לקבוע עתים בתורה באופן **שבעת ההיא** יהי לימודו באופן דתורתו
אומנתו. ואמרה תורה: קבוע לא בטיל.

ז.א. אשר מיום סגולה זה ובכח יום סגולה זה לקבוע עתים בתורה
בכל יום באופן דתורתו אומנתו. וזה שכבר יש לו קביעות עתים זו –
יוסיף עלי כפלים לתושי' וכמחז"ל מי שיש לו מנה רוצה מאתים כו' –
קב"ע בתורה לעצמו וכן קב"ע בתורה ברבים.

ומתוך אהבת ישראל שבלי הגבלה – ישתדל ככל התלוי בו שבנ"י
הנמצאים בכל העולם כולו יעשו ג"כ ככל הנ"ל: קב"ע בתורה לעצמם,
ולהשפיע בסביבתם שיעשו כן.

* * *

ומענינו דרשב"י .. תורתו כו': בזח"א רנה, סע"א דא"ל רשב"י למלאכא דאי לית
זכאין בעלמא, "הא אית חד ואנא הוא דכתיב וצדיק יסוד עולם", ובסוכה (מה, ב) ראיתי
בני עלי כו' אם שנים הן אני ובני – אבל עיין במאמרי לגי"ב הנ"ל דתורתו אומנתו הוא
עסק התורה באופן דתען לשוני אמרתך כו' ביטול כו' ע"י המסנ"פ שהמשיך עליו בק"ש
(דלק"ש מפסיקין) כו'. ועיין תניא ספ"י. ועד"ז י"ל בנוגע שאר עניני רשב"י המבוארים
במאמרים הנ"ל ובכ"מ.

תורתו אומנתו .. דרך רשב"י וחבריו: שבת יא, א. טושו"ע או"ח סו"ס קו.
רשב"י וחבריו: עיין סד"ה בזהר כו' זימנא חדא – אוה"ת לויקרא ובסי' תרכ"ז.
קבוע לא בטיל: להעיר ממפרשי המשנה עשה תורתך קבע (אבות פ"א, מט"ו)
ומלאכתך עראי. וראה חלי' ת"ת לאדה"ז פ"ג ס"ב. ולהעיר מצוואת הריב"ש ד"ה מכח
התורה.

יום סגולה: להעיר ממלאכי (ג, יז): ליום אשר אני עושה סגולה וחמלתי עליהם
כאשר יחמול איש על בנו. ושמו"ר פי"ח, ז.
כפלים לתושי': כפלים ע"ד דרז"ל בשמו"ר רפמ"ו.
מי .. מאתים: ראה קה"ר א, יג. בחיי ס"פ ח"ש.

דלימוד .. מעשה: קידושין מ, ב.
אוה"ת לויקרא: חלק א – מהדורת תשנ"ב – ע' רנד ואילך.
ובסי' תרכ"ז: ע' רסז ואילך.
קבוע לא בטיל: ראה כתובות טו, א.
צוואת הריב"ש: בהוצאת קה"ת תשנ"ח – סי' לא ע' יג.

ענין מיוחד לכהנ"ל בתקופתנו זו רבת הבלבולים וכו' ועד כדי כך שאף שרואים במוחש בעיני בשר קושי השעבוד והחושך כפול ומכופל דימי הגלות — יש שמים חושך לאור וכו'

ואין לנו שיור רק התורה הזאת, תורת אמת ותורה אור — להאיר את חשכת הגלות המר באור אמת, הלוך והוסיף ואור,

תורת הנגלה — שהי' רשב"י מפרק בה כ"ד פירוקי וכו'

ופנימיות התורה — שהיא „חבורא דילך" — דרשב"י, כדברי אליהו ע"י התעוררות משה רבינו רעיא מהימנא דכא"א בכל הדורות כולם, ד„יתפרנסון (פירוש אמתית מאמריו) מהאי חיבורא דילך כד אתגליא לתתא בסוף יומיא ובגינ"י וקראתם דרור בארץ", כדברי אליהו הנביא להרשב"י.

ועד"ז בעבודת רשב"י בכלל דבי' אחידא כו', דאף כי מי הוא זה ואיזהו אשר ערב לבו לגשת להדמות אליו, הרי לאחר ש„פתח ר"ש" דרך זו ונמסר זה ונתגלה בתורה, הרי עכ"פ אפס קצהו אפשרי ושייך לכא"א ובפרט ע"פ מה שאמר דוד נעים זמירות ישראל בשם כל ישראל: מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם.

בתקופתנו זו: להעיר מקביעות לג"ב בשנה זו שהיא בועש"ק — שבשית אלפי שני דהוי עלמא ה"ז אלף הששי (להעיר מרמב"ן לבראשית ב, ג). וראה זח"א קיז, א.
ואין לנו .. הזאת: פזמון זכור ברית אברהם לר"ג (מאור הגולה?) ע"פ ספרא פי בחוקותי (ח, י): אילולא ס"ת שנשתייר להם לא היו משוונים מאו"ה כלום.
תורת הנגלה .. ופנימיות: שרשב"י חיבר סתים וגליא דתורה (סד"ה בזהר כו' זימנא חדא הנ"ל).

רשב"י .. פירוקי: שבת לג, ב. וראה אגה"ק סכ"ו (קמג, א).
חבורא דילך: זח"ג (קכד, ב). וראה אגה"ק שם.
ד„יתפרנסון .. בארץ": תקו"ז סוף ת"ו. וראה מקדש מלך על הזהר בהקדמה.
דאף .. אפס קצהו: ראה תניא פמ"ד (סג, א).
ש„פתח ר"ש": ראה ד"ה כי כאשר, תרע"ח.
שאמר דוד .. לעולם: תהלים עג, כה"כו. ובפרש"י נתאוה בשרי. ועיין יהל אור שם.

אלף הששי: ראה גם לעיל אגרת יא'קלג.

שמים חושך לאור: ישע"ה, כ.

ותורה אור: משלי ו, כג.

ד"ה .. תרע"ח: סה"מ תרע"ח ע' רפג.

נעים זמירות ישראל: שמואל"ב כג, א.

קסא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ויקוים הרמז הידוע בפ"י מחז"ל כדאי הוא ר"ש לסמוך עליו בשעת הדחק — שבעת דחק לאיש ישראל ולעם ישראל (ואין לך שעת דחק כו' — כתקופה זו) כדאי הוא רשב"י לסמוך עליו לפטור את כל העולם כולו מן הדין — וסומכין עליו,

גאולת וחירות הפרט — שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בת"ת —

ומגאולת הפרט לגאולה האמתית והשלימה דכל בניי — דיפקון מן גלותא ברחמים ע"י משיח צדקנו, ויה"ר שיהא כל הנ"ל „בשמחה גדולה" ובעגלא דידן ובל' הידוע: מיד הן נגאלין.

בברכה להצלחה רבה בכהנ"ל ובברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

יא'קלט

[ל"ג בעומר, ה'תשל"ד]

ת"ח על הבשו"ט הנ"ל. מנהגי יום הולדת. קבלות כנ"ל.
בנוגע להסתדרותו בעתיד — הטוב ביותר באם אפשר **בלא** מלחמות ומשפטים (אבל — מותר ע"י ד"ת) — להמשיך במשרתו דעתה.
באם זה אי אפשר — להתעניין בהצעה שהיא **מעשית** יותר (לדעת ידידים מכיריו).
אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

הרמז הידוע: הובא ג"כ בשער ישכר סוף המאמר ללג"ב.
כדאי .. הדחק: ברכות ט, א. וש"י.
דחק לאיש ישראל: ראה יל"ש שמואל"א רמז צב: תניא רשב"י אומר כו' צרת יחיד מנין ת"ל יקראני ואענהו.
שאין .. בת"ת: אבות פ"ו מ"ב.
דיפקון .. ברחמים: זח"ג קכד, ב. אגה"ק שם.
ובלשון הידוע: רמב"ם הלי תשובה פ"ז ה"ה. וראה אגה"ת לאדה"ז פ"א.

יא'קלט

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב, מעש"ק פ' אמור, ל"ג בעומר תשל"ד.
קבלות כנ"ל: כנוצר במכתבו, השתתפותו במגביות.

יא'קמ

[כ"בג אייר, ה'תשל"ד]

יברר אצל הרחמ"א שי', כמדומה שטלפנו מצפת (שהתי' הם ת' ביה"ס דצפת) שבביה"ס שלהם בדקו תיכף המזוזות והיו כולן פסולות, ומספרם י"ז.

יא'קמא

[כ"ד אייר, ה'תשל"ד]

- (1) באם יהי' בשמירת שבת כדבעי כדאי [לעשות].
- (2) ידייקו במצות מזוזה ושיהיו הסי' שנדברו (ויותר) וקופת צדקה בכל בית.

יא'קמ

מענה למו"ה יוסף הלוי שי' וויינבערג, בהמשך למאורע החבלני במעלות, שבתחלה נתפרסם שנהרגו י"ז תלמידים, וכשבדקו המזוזות בביה"ס שלהם בצפת מצאו י"ז מזוזות פסולות. ואח"כ נודע שנהרגו בס"ה 20 תלמידים, והורה כ"ק אדמו"ר ומצאו עוד ד' מזוזות, ב' מהם פסולות, וב' בספק, כמבואר כל זאת בשיחת בהו"ב תשל"ד (שיחות קודש תשל"ד ח"ב ע' 126).

אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ח אגרת יתשמ, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת הבאה. יא'קס. יא'רפח.

בדקו תיכף המזוזות: ראה שיחה הנ"ל: עסקתי בלהט בענין מבצע מזוזה, דחפו אותי ולא נתנו לי מרגוע מלתבוע ולדבר על מזוזה, אני בעצמי לא יודע למה כו' ועכשיו ראו איך שכל מאורע הזה הי' קשור במצות מזוזה. וראה גם לעיל אגרת יא'פז. לקמן אגרת הבאה. יא'קמח. יא'קסח. יא'רד ואילך.

יא'קמא

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה יוסף הלוי וויינבערג מכ"ד אייר תשל"ד. אגרות נוספות אליו, לעיל אגרת הקודמת, ובהנסמן בהערות שם.

באם .. לעשות: תערוכת ציורים.

ידייקו .. בית: אחרי המאורע המבהיל ל"ע תמול באה"ק הורים מפחדים ודואגים לשלום ילדיהם ומבקשים ברכה.

במצות מזוזה: ראה אגרת הקודמת, וש"נ.

הסי' שנדברו .. בית: ראה לעיל אגרת יא'לה, וש"נ.

קסג

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'קמב

[כ"ד אייר, ה'תשל"ד]

מפורסמת הוראת רבותינו נשיאינו שכל תי' תו"ת צ"ל עניניהם ע"פ
הוראות ההנהלה דתו"ת. ולפלא השאלה.

יא'קמג

ב"ה, כ"ח אייר תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה ארי' ליב שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ט ניסן בשאלתו בדבר השם להשכונה, יש לקרוא אותה
בשם „קְרִית חב"ד".
בברכת כט"ס,

הרב ח.מ.א. חדקוב

יא'קמב

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון שאלת מו"ה אפרים וואַלף מכ"ד אייר תשל"ד, אודות תלמידי
הקבוצה שחזרה אחרי חג הפסח [ראה לעיל אגרת יא'קכד], ורוצים להרכות בשעורי תניא בישיבות
השונות, ומהם באמצע היום וגם בסדרי נגלה.
אגרות נוספות אליו – לעיל אגרת יא'א, ובהנמך בהערות שם.

יא'קמג

מו"ה ארי' ליב: קפלן, השליח לצפת.
להשכונה: שיכון חב"ד בצפת. ראה לעיל חכ"ח אגרות יתתנח. יתתקח. ובמבוא שם ע' 8
ואילך.

יא'קמד

ב"ה, בימי הספירה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרב א. חזן שי
רב הראשי למשטרה ולשב"ס באה"ק ת"ו

שלום וברכה!

בנועם מאשר אני קבלת מכתבו מיום ח' בניסן, אף כי באיחור מפני סיבות שאינן תלויות בי, ואתו הסליחה. והשי"ת ימלא משאלות לבבו לטובה בכלל, ובפרט בתפקידו הכי אחראי.

ואם בכל עניני טוב וקדושה, התורה ומצוותי, הובטחנו יגעת ומצאת, על אחת כמה וכמה שיגיעת כת"ר וחבריו שיחיו נכללת בהבטחה זו דומצאת. ובפרט שזכות הרבים מסייעת.

ועוד זאת שמדובר בצעירים שרוב חייהם עדיין לפנייהם, וכל הטבה בגיל זה נכפלת פי כמה לכשישתחררו ויסתדרו בחיי משפחה ויתברכו בבנים ובני בנים — שיושפעו לטוב משניו טוב בתקופה זו בחייהם.

ולקשר עם ענין ותוכן ימים אלה דימי ספירת העומר, ידועה התמי על נוסח הספירה, שלכאורה הי' צריך להיות במספר סידורי — „היום יום ראשון לעומר" וכן „יום שני" וכו' ולא „יום אחד, שני ימים" וכן הלאה. אלא שרמז והוראה בזה, בהתאם לתוכן ימים אלה שהם ימי עלי' והכנה למתן־תורה, שההשתדלות בזה צריכה להיות באופן אשר כל ההשגים ביום ראשון יישמרו במילואם גם ביום השני אלא שביום השני יוסיף עליהם, וכן ביום השלישי יהיו נכללים בו ופועלים פעולתם ההשגים דשני הימים הקודמים וכן הלאה, מוסיף והולך ועוד יותר משני פעמים ככה — בדוגמת שיתוף־פעולה של שני אנשים, שאז כוחם רב יותר מסכום הכוחות שלהם בנפרד (ראה סוטה לד, א).

יא'קמד

נדפסה בלקו"ש חי"ז ע' 467, והושלמה ע"פ צילות האגרת.

ולשב"ס: ולשירות בתי סוהר.

יגעת ומצאת: מגילה ו, ריש ע"ב.

ידועה התמי: ראה תו"א מקץ לד, ב. סהמ"צ להצ"צ כח, א.

קסה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

בכבוד ובפ"ש חבריו ועוזריו שליט"א ובברכה — לקראת זמן מתן תורתנו — לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות,

מ. שניאורסאהן

נ.ב. המצו"ב השתתפותי פרטית סמלית בהוצאות הכספיות לסידור הצעירים שי' בישיבות המתאימות, אודותן כותב.

יא'קמה

ב"ה, ימי הספירה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הנהלת המוסד גמ"ח „קרן ישראל ארי' ליב”
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הדו"ח בנוגע לפעילות המוסד, ות"ח.

ויהי רצון שיקויים בהם מאמר חכמינו ז"ל, „מי שיש לו מנה רוצה מאתים, מאתים — רוצה ד' מאות”, כלומר, שההישג מעורר את החשק להישגים יותר גדולים ובקצב יותר גדול. ואם בגשמיות כן, על אחת כמה וכמה בעניני תורה ומצוות,

כולל גם כן שמהם יראו וכן יעשו מנהלי מוסדות תורה וצדקה וחסד, שהרי גדול המעשה, ומי שגורם למצוה ופעולה טובה יש לו חלק בהן, וכידוע הביאור על דרך החסידות בדברי חכמים במשנתם שנים אוחזין בטלית.

ויש לקשר האמור עם ענין ותוכן ימים אלו, ימי ספירת העומר, מיוסד על הדיוק שאומרים **שני** ימים לעומר, **שלשה** ימים לעומר, וכו'.

יא'קמה

מאמר חכמינו ז"ל: ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, יו"ד. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.

גדול המעשה: ב"ב ט, א.

הביאור .. בטלית: ראה אוה"ת על מארז"ל ע' לה. וש"נ. חוברת שנים אוחזין בטלית (קה"ת תשנ"ו).

בדברי חכמים במשנתם: בבא מציעא פ"א מ"א.

הדיוק: ראה גם לעיל אגרת הקודמת, וש"נ.

(ולא במספר סידורי – יום שני, יום שלישי וכו'). זאת אומרת, שגם הנעשה ביום אתמול נשאר קיים, אלא שנתוסף עליו עוד (פעולות) יום והרי שני ימים, שהם – בנוגע לפנימיות הענינים ורוחניותם – עוד יותר מכפלים, על דרך מאמר רבותינו ז"ל (סוטה לד, א): גמירי דטעוני דמדלי אינש לכתפי, תילתא דטעוני הוי (אינו אלא שליש משוי שנשוא כשמטעינו אחר).

ואם בכל הענינים גדולה זכות הרבים, על אחת כמה וכמה במוסד זה שהוא בעיקר לטובת הרבים.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור, ושתהי' הספירה על פי פירוש הידוע של אדה"צ (בשם רבו כ"ק הרב המגיד, מובא ב"היום יום", י' אייר, ה'תש"ג) וספרתם מלי ספירות ובהירות, וספרתם לכם – צריכים לעשות שיהי' ה"לכם" בהיר.

יא'קמו

[אייר, ה'תשל"ד]

שאלותי במכתבה – בטח כבר נענו ע"י אלו שלומדת אצלם עניני יהדות, כפי כתבה.

מהסגולות לחיזוק האמונה – קיום המצות בפועל.

יא'קמז

ב"ה, ער"ח סיון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מכתב הפ"נ שלו מיום 4/18 נתקבל, ויקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אלא שיכתוב גם שם זוגי תי' – בצירוף שם האם דשניהם.

וספרתם לכם: אמור כג, טו.

יא'קמו

מצילום כתי"ק.

יא'קמז

נדפסה בלקו"ש חי"ב ע' 178, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

קסז

כ"ק אדמו"ר זי"ע

וכיון שלפעמים העכוב בברכת ה' לזרעא חייא וקימא בא מחסרון
דיוק וזהירות בקיום חוקי ודיני טהרת המשפחה (נדה, הפסק טהרה,
טבילה במקוה כשרה וכו'), וכיון שחסרון ידיעה מביא לחסרון בקיום,
עליהם לברר אצל רב מורה הוראה כל הפרטים בזה, ועל מנת לשמור
עליהם מכאן ולהבא ככל הדרוש.

מהנכון לבדוק התפלין וכן המזוזות בדירתם שתהיינה כולן כשירות
כדין.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
ש.מ. סימפסאן, מזכיר

יא'קמח

בי"ה, ר"ח סיון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

ולקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו, הבא עלינו ועל כל ישראל
לטובה, הנני בזה להביע ברכתי בנוסח הרב, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע:

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכת החג,

מ. שניאורסאהן

* * *

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה שמואל אלעזר שי'

מאשר הנני קבלת המכתבים וכו' הפ"נ יקראו עה"צ.

יא'קמח

כללי-פרטי שנשלח לכמה, בימי תחילת חודש סיון, כדלקמן.
מו"ה שמואל אלעזר: הלפרין. אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ח אגרת יתרט, ובהנסמן
בהערות שם.

ענין הכנס — בכלל נכון (באם יאורגן כדבעי). ופשוט שרק ארצי.
ס' היחס — ג"כ נחוץ, אבל צ"ל מדוייק בהרבה יותר מאשר זה דסלונים.

* * *

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אברהם יצחק שי

מאשר הנני קבלת מכתביו וכו' ות"ח ת"ח.
בברכת החג ולהצלחה רבה בעבוה"ק בתומ"צ ובהפצתן.
אין כדאי ללחוץ בתוקף על „מדריד”.
הפ"נ יקראו עה"צ.

* * *

הנהלת צעירי אגודת חב"ד
סניף עפולה,
ה' עליהם יחיו

המכתבים וכו' נתקבלו ות"ח.
בהעלון ע"ד מזוזה — צ"ל:
א) שצ"ל בכל חדר מגורים שבבית.
ב) לסיים בטוב וכמו: את כל אחד ואחת מבני ישראל (או כיו"ב).

ענין הכנס: לצאצאי כ"ק אדמו"ר הזקן. ראה גם לעיל שם. לקמן אגרת יא'רכד.

ס' היחס: נדפס בשנת תש"מ בשם ספר הצאצאים.

דסלונים: תולדות משפחת הרב מליאדי (תש"ו). ראה לעיל ח"ב אגרת שיא.

מו"ה אברהם יצחק: גליק, לונדון. אגרת נוספת אליו — לעיל חכ"ח אגרת יתשנ"ד (ע' קפח).

אין כדאי .. „מדריד”: ראה לעיל שם, וש"נ.

מזוזה: ראה לעיל אגרת יא'קמ, וש"נ.

יא'קמט

ב"ה, ראש חודש סיון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הו"ח אי"א נו"נ בחור מעם ומורס מעם
ודורש טוב לעמו בעל מדות תרומיות ענף עץ אבות
מו"ה שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה!

בנוסף לפ"ש שאני שולח למר והדו"חים שאני מבקש ומקבל
טליפונית על ידי ידידינו אנ"ש שי שבקרוהו, רצוני לשגר לו אגרת זו
להביע תקותי, בידעי זריזותו, שיהי זריז ונשכר בהטבת בריאותו ויכתוב
לי ג"כ בעצמו מזה.

ואם תמצא לומר – כיון שרגיל לחפש קשר עם הזמן על פי מאמר
הידוע של אדה"ז „לעבן מיט דער צייט” – בעמדנו ערב חג השבועות, הרי
הדין בנוגע לחג השבועות, בלשון רבנו הזקן (אף כי בשינוי סדר):
[„לשמוח בו לפי שהוא יום בו ניתנה התורה, להראות שנוח ומקובל
לישראל (וע"י מה –) צריך לאכול ולשמוח בו”].

ולכאורה תמ"י הכי גדולה, שהרי תכלית הרוחניות היא תורתנו
והיא חכמתו של הקב"ה, עלי' נאמר „ואהי' שעשועים יום יום משחקת
לפניו בכל עת”, „ונעלמה מעיני כל חי” – אלא שבחר בנו מכל העמים
ונתן לנו את תורתו, נתינה גמורה, עד שעל ידי לימודה – התורה נקראת
על שמו של הלומד, ועד כדי כך שדין תורה הוא שחכם (בתורה) שמחל

יא'קמט

מו"ה שניאור זלמן: שזר. אגרות נוספות אליו – לעיל אגרת י'תתקצד, ובהנשמך בהערות שם.
מאמר .. אדה"ז: ראה ס' השיחות תש"ב ע' 29. „היום יום” ב' חשון.
בלשון רבנו הזקן: שו"ע הל' פסח סתצ"ד סי"ח.
ולכאורה תמ"י כ"י: ראה גם לקו"ש חכ"ג ע' 27 ואילך.
חכמתו של הקב"ה: תניא פ"ד.
ואהי' .. עת: משלי ת, ל.
ונעלמה .. חי: איוב כה, כא.
שבחר .. תורתו: נוסח ברכת התורה.
לימודה .. שמו: ראה ע"ז יט, א.
שחכם .. מחול: ראה קידושין לב, סע"א.

על כבודו כבודו מחול. ואף על פי כן, להראות שנוח ומקובל יום זה הוא דוקא על ידי אכילה גשמיית המביאה לידי שמחה.

אלא שמה מוכח גודל ענין הגוף וקדושתו, שהרי זהו גופו של אחד מעם קדוש, ופעולת האכילה המחיי' וסועדת את הגוף — זו היא פעולה המתאימה להראות גודל המאורע של יום זה.

ואת"ל הרי זהו ג"כ תוכן המענה למלאכים ששאלו בתמי' גדולה: חמדה גנוזה שגנוזה **לך** כו' אתה מבקש ליתנה **לבשר ודם** כו', תנה הודך על השמים! והסיום בזה — שתורה לא בשמים היא (עיי' סוגית מתן־תורה פח, ב במס' שבת). ומובן מזה ג"כ בנוגע לארץ ושמים שבאדם עצמו, שהם הגוף והנשמה.

מובן שלא לדרשה קאתינא, כי אם להוסיף זירו' למזורזין, להזדרז ברפואתו, רפואת הגוף, שהוא נכסו של הקב"ה, ולבשר טוב בזה מתוך נוחיות ושמחה.

וחותמין בלשון הרב, כ"ק מו"ח אדמו"ר — בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות ובהוקרה ובכבוד.

יא'קנ

[ר"ח סיון, ה'תשל"ד]

נתי' ות"ח. ודבר בעתו מה טוב — בימים הסמוכים למתן תורה. ויהי"ר שג"ז **ימהר** ההו"ל דספרו, ומתוך בריאות ושמחה וטוב לבב. אזכיר עה"צ.

מעם קדוש: ואתחנן ז, ו. תבוא כו, יט.

תנה .. השמים: תהלים ת, ב.

שתורה לא בשמים: **בבא מציעא** נט, ב.

זירו' למזורזין: ראה מכות כג, א. וראה לעיל ח"א אגרת מג. וש"נ.

הגוף .. הקב"ה: ראה שו"ע אדה"ז חלק חו"מ הלכות נזקי גוף ונפש ס"ד. וראה לקו"ש חל"ד

ע' 106 ואילך.

יא'קנ

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה משה דובער ריבקי' מר"ח סיון תשל"ד. אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ז אגרת י"תמא, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת יארצט.

נתי' ות"ח כו': „קובץ חדושי תורה" שזה עתה הו"ל.

דספרו: נדפס בשנת תשל"ה, בשם תפארת ציון.

יא'קנא

ב"ה, ערב שבועות, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכל התלמידים ולכל התלמידות בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ימי חופשת הקיץ ממשמשים ובאים, ובודאי אשר כל אחד ואחת
מכם מתכוונים לנצלם בכי טוב. בהקשר לזה הנני בא בהצעה דלהלן:

חופשת הקיץ תכליתה לתת אפשרות לתלמידי ותלמידות בתי הספר
להחליף כח ולחזק הבריאות, בריאות תרתי משמע, בריאות הגוף
ובריאות הנפש, אשר זב"ז תלוי. ומובן אשר בנוגע ליהודי העיקר הוא
בריאות הנשמה. והנשמה הרי מקבלת חיותה ובריאותה מהתורה
ומצותי, ובלשון הידוע, "כי הם חיינו ואורך ימינו".

מובן אשר חיות ובריאות צריכים להיות בתמידות וברציפות, ללא
הפסק ח"ו, ולא שייך לקחת "חופשה" מהם.

הכרחיות התורה והמצות לנשמה היא בדוגמת הכרחיות נשימה ומזון
לגוף. מי שהוא שלם בגופו לא נותן דעתו על הכרחיות הנשימה והמזון
לקיומו, ורק לפעמים, במקרים מסויימים, חש ומרגיש עד כמה הכרחיים
הם ממש. ולדוגמא: אדם שצולל מתחת למים ועוצר נשימתו לרגעים
מספר, אזי בהוציאו את ראשו מן המים חש הוא צורך עז לשאוף אויר צח
לרווחה להשיב נפשו. ועל דרך זה, אחרי יום צום, כאשר הגוף נחלש מחוסר
אכילה ושתי, אזי מרגיש ביותר החיות שבאכילה ושתי כששובר רעבונו.

והנה, במשך שנת הלימודים, כאשר כמה שעות מהיום, שהיו
יכולות להיות מוקדשות לתורה ולמצוות, הולכות על לימודי חול או שאר
ענינים של רשות, שאינם מזון לנשמה, הרי אותו זמן הוא כעין "צום"
לנשמה ועצירת נשימתה. וזה מעורר תשוקתה לתורה ולמצוותי ביתר
שאת וביתר עוז, כאדם המתאווה לחיי נפשו כשהוא חלוש ומעונה.

יא'קנא

כי הם חיינו ואורך ימינו: נוסח ברכת אהבת עולם דתפילת ערבית.
כאדם .. ומעונה: ל' התניא פמ"ד (סג, א).

ובבוא חופשת הקיץ, חופשה מלימודים ועניינים אשר קיפחו מהנשמה כמה שעות יקרות שהיו יכולות להיות ממולאות בעסק התורה ומצוותי, הרי זו היא העת להשיב לנשמה את אבדתה ולהחיותה בכפליים.

ובכן, חופשת הקיץ נותנת לכם האפשרות להתמסר לעסק התורה בתשוקה ובחיות – לא רק בכדי לנצל את הזמן הפנוי בכי טוב שלא ילך לאיבוד ח"ו, אלא גם למלא את החסר לנשמה במשך שנת הלימודים שעברה, ועוד, וגם זה עיקר, לתת לנשמתכם האפשרות לחזק כוחותי בכל תוקף האפשרי ולגייס כוחות נוספים לקראת שנת הלימודים הבאה.

והרי דבר הוא שחופשת הקיץ מתוכננת לתכלית האמורה, שהרי בעונת הקיץ יכולים אתם לעסוק בתורה ובמצוות בתנאים מתאימים ביותר, במנוחת הנפש, בנוחיות ובאווירה יפה.

ועוד זאת שעונת הקיץ באה בסמיכות אחר זמן „זמן מתן תורתנו“. ובודאי ידוע לכם, אשר חג קבלת התורה בא אחרי ימי הספירה, המזכירים לנו את געגועי הנפש של אבותינו בני ישראל היוצאים מארץ מצרים, שספרו הימים והשבועות וציפו ליום הגדול המיועד והמקווה בו יקבלו חמדה גנוזה היא התורה ומצוותי. וההתבוננות בזה בודאי תוסיף גם בכס תוספת התעוררות ותשוקה, בבחינת אשרינו מה טוב חלקנו, שזכיתם לה' עוסקים בתורה ובמצוות, ולהמשיך התעוררות זו בכל יום ויום מימות הקיץ ולאחרי זה בכל ימות השנה.

הנני פונה אליכם, בני ובנות ישראל, בני אברהם יצחק ויעקב ובנות שרה רבקה רחל ולאה, בפניי ובבקשה לבבית וחיבתית – נצלו את ימי הקיץ הבע"ל לאור וברוח האמור לעיל. שימו הדברים האלה על לבבכם על מנת להוציאם לפועל ממש במדה הכי מלאה, ומעשה עיקר.

והשם יתברך יצליח את כל אחד ואחת מכם וישלח לכם ברכתו שיהיו ימי הקיץ הבאים עליכם ועל כל ישראל לטובה ולברכה – מאושרים ובריאים באמת, מאושרים ובריאים בגשמיות וברוחניות גם יחד.

קעג

כ"ק אדמו"ר זי"ע

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות ולבריאיות ואושר אמת
תמיד כל הימים.

יא'קנב

[נוסח המברק לקראת חג השבועות, ה'תשל"ד]

קבלת התורה בשמחה ובפנימיות ולהמשיכה בכל השנה כולה,

מנחם שניאורסאהן

יא'קנג

[תחלת קיץ, ה'תשל"ד]

ות"ח ת"ח על הבשוי"ט, כן ילך הלך וגדל ואור — המוסד בכל
פרטיו וכו', ואשרי חלקם דכל אלה שיזכו לקחת חלק בהנ"ל.
אזכיר עה"צ.

יא'קנד

[תחלת קיץ, ה'תשל"ד]

(1) בטח הפירוש ה' הצריכות בחיי יום יום.

(2) בכל פעם — חדשה. ונכון במאד.

יא'קנג

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבם דו"ח של מו"ה משה הערסאן ומו"ה אברהם לוי
ליפסקאר — ע"ד המוסד „תפארת בחורים“, מאריסטאון, שבקיץ זה ימלאו ב' שנים להתייסדותו.

יא'קנד

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה אברהם ארי' סטאן — תכנית למודים לקיץ
הבעל"ט במחנה אמונה.

בטח הפירוש: כמה שכתב: בכל יום (לפני תחילת מנחה) יהי' דין יומי מהתחלת קצור ש"ע
וכו' — לפי הצורך (כ"ק אדמו"ר מתח קו תחת התיבות „לפי הצורך“, וכתב כפנים).
בכל פעם כו': במכתבו: בכל סעודה דשבת קודש אחת מהמדריכות תכין ותגיד דבר תורה
(כ"ק אדמו"ר מתח קו תחת התיבות „אחת המדריכות“, וכתב כפנים).

יא'קנה

[תחלת קיץ, ה'תשל"ד]

קדימה לקעמפ אמונה. באם א"א — פרדס חנה.
לכתבה ע"ד בני"א במה נחשב הוא ובמילא גם הנהגתו וכו' —
רצה הקב"ה ונתן לו החשיבות וכו' ועד שבמעשה אחד יכול להכריע
כל העולם כולו לזכות וכו' כפס"ד הרמב"ם.
אזכיר עה"צ.

יא'קנו

[תחלת קיץ, ה'תשל"ד]

— קדימה למקום שיהיו יותר שיעורים (בשביל המדריכות ת"י).

יא'קנז

[תחלת קיץ, ה'תשל"ד]

[קאלעדז מציעה אתגרים רבים] והעיקר בעניני יהדות וצניעות
בכלל — ולמה להכניס עצמה לנסיונות גדולים כאלה!!!

יא'קנה

מצילום כתי"ק. מענה לשאלת נערה, לאיזו קייטנה ללכת.
כפס"ד הרמב"ם: הל' תשובה פ"ג ה"ד.

יא'קנו

מצילום כתי"ק. מענה לשאלת מדריכה לאיזו קייטנה ללכת.

יא'קנז

מצילום כתי"ק.

קעה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'קנח

[תחלת קיץ, ה'תשל"ד]

המצב הכלכלי באהקת"ו עתה אינו ברור ולכן לא תוכל לברר ע"ד דירה וכיו"ב.

באלול בטח יבקרו כאן משם ותדבר עמם כאן פא"פ.

כמענתי מאז — איש לא ירע לה כי השם שומרה.

יא'קנט

[ח' סיון, ה'תשל"ד]

(1) ח"ו — כ"א צער גדול, על: (1) שנמצא במצב שמצער, (2) שמתעכבת לע"ע ברכת השם שיראה דרכו בחיים **ברורה** — בלי ספקות.

(2) אינו מתאים (split) — כי נולד יהודי וזהו עצמותו **שא"א** לשנות. ורק נוסף **וטפל** לזה בא כל מה שקרה לאחר זה.

יא'קס

[ט' סיון, ה'תשל"ד]

(1) באם ידיעות אלו אמתיות [לקבל המומחה הנ"ל].

יא'קנח

מצילום כתי"ק.

יבקר כאן משם: האורחים מארה"ק לחודש החגים בבית חיינו.

יא'קנט

נכתב על גליון מכתב מח' סיון תשל"ד.

ח"ו: במכתבו כתב שמחפש כיוון בחיים, ושהוא מבולבל ומפוצל להרבה כיוונים.

split = מפוצל.

יא'קס

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה יוסף הלוי וויינבערג מט' סיון תשל"ד, אודות סוחר שנזדמנה לו הצעה להשיג מומחה הכי גדול בתחום הייצור שלו, להיטיב איכות התוצרת ולהגדיל את הייצור והייצוא.

אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת יא'קמ, ובהנסמן בהערות שם.

(2) ויהא [להצלחה בכל הענינים].

כאנשים מעשיים **בעלי עסק**: היש להם הסברה: בנוגע להשם — דוחים כל הענינים — **משנה לשנה וכו'** (השטר דשבת, הנהגה ע"פ שו"ע, צדקה וכו'). ובבקשותיהם מהשם — רוצים דוקא באותה שעה?!

יא'קסא

בי"ה, י"ג סיון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הנהלת מוסדות חינוך בירושלים עיה"ק תוב"ב
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת המכתבים וכו'.

בהביא בחשבון שזה כבר זמן רב שמוסדות החינוך מתלבטים קשה בעניניהם, ולצערי הגדול לא רק שאין הטבה אלא אדרבה,

ומובן שבנוגע לפועל אין נ"מ אם זהו מפני שפלוני אינו יכול או אינו רוצה ואכמ"ל,

לכן אינני רואה דרך אחרת כי אם לצרף את התלמוד־תורה לשיבת תורת אמת אשר בירושלים עיה"ק, (ובפרט שבלאו הכי טבעי הדבר שמהתלמוד תורה יכנסו לשיבה), והמוסדות „בית חנה" ו„גן חנה", כיון שהם לבנות, יהיו בתור סניף ממרכז „בית רבקה" אשר בכפר חב"ד.

תקותי חזקה אשר עכ"פ חברי ההנהלה יעשו במסירה ונתינה המתאימות בנוגע לסילוק החובות המבהילים שנצטברו במשך זמן זה, ואליבא דנפשי ובכל הדרכים האפשריים ויותר ממה שכתוב כאן כו'. וכן ימשיכו בכל התלוי בהם, ואדרבה ביתר שאת וביתר עז, בנוגע לשאר ההשתדלויות במשרדים המתאימים וכל השייך למוסדות חינוך אלו, וכנ"ל כל או"א אליבא דנפשי. ובודאי לדכוותיהו אין כל צורך בתוספת ביאור בהאמור.

קעז

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ויהי רצון שגם בזה יקויים אין מזרזין אלא למזורזין ומיני ומינייהו
יתקלס שמא עילאה.

כיון שמתקרבים לסיום שנת הלימודים, נשלח מכתב זה מהיר
דחוף, ואל בינתם אשען האם לפרסם תוכנו עתה או לאחר זמן, איך
שמתאים יותר לתועלת המוסדות וכו'.

מטובם לאשר קבלת מכתבי זה ועוד, וזהו העיקר, ע"ד גישת כל
או"א מהם ובצירוף כולם יחד לפעול במרץ הכי גדול לסילוק הגרעון וכו',
וכן ע"ד ההמשך בנוגע למשרדים, בנינים וכו'. ואין לך דבר העומד בפני
הרצון.

בכבוד ובברכה.

יא'קסב

ב"ה, י"ד סיון תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכי ובו בקשת ברכה פ"נ מיום כ"ח אייר, ובעת
רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע — אלא
שיכתוב גם שם אמו שכן מזכירים בתפלה.

ובטח למותר להדגיש על הכרח הנהגה בחיי היום יומים שתהא
מתאימה להוראות תורתנו תורת חיים וקיום מצותי עליהם נאמר וחי
בהם, שנוסף על העיקר שכן הוא ציווי הקב"ה הרי זה גם הדרך לקבלת
הברכה בהמצטרך להאדם.

והרי בעניני תורה ומצות ככל שיהי' המצב גם טוב בזה תמיד יש
מקום להוסיף כיון שקשורים בהקב"ה שהוא אין סופי.

יא'קסא

אין מזרזין אלא למזורזין: מכות כג, א. ספרא ר"פ צו. ספרי נשא ה, ב. במד"ר פ"ז, ו.
ומיני .. עילאה: סוטה מ, א.
ואין .. הרצון: ראה זח"ב קסב, ריש ע"ב.

יא'קסב

עליהם נאמר: אחרי ית, ה.

אלא שיהי' כ"ז מתוך שמחה ובטחון חזק בהשם.
בברכה.

לכתבו אודות מצבו הנפשי — יסיח דעת מזה ככל האפשרי, כי אין
לזה **כל יסוד**, ורק שבעצמו מגרה את העצבים.
והחטאים שכותב — **כבר נתכפרו** ביום הכיפורים העבר.

יא'קסג

ב"ה, י"ז סיון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הרה"ח וכו'
מו"ה מאיר נ"י טנ"י

שלום וברכה!

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א הננו לאשר בזה קבלת מכתבו מיום ט' בסיון.
ובודאי שיש לקדם בברכה כל מפעל לשעורי תורה, תורת אמת ותורת חיים,
הוראה בחיים, חי היום יום, אלא שיהי רצון שיהיו מפעלים כגון זה קשורים
בעניינים של שמחה ונועם ושלוש.

ואשר למבוקשתם למנות את כ"ק אדמו"ר שליט"א בתור „נשיא האגודה“, אף
שבודאי שכוונתם רצויה ות"ח, אלא שאין זה בנוהג בית הרב **כלל**, ואתם הסליחה.
בברכה להצלחה רבה בהפצת לימוד תורת ה' תמימה משיבת נפש וקיום
מצותי' פקודי ה' — משמחי לב, ושלוש רב לאוהבי תורתו,
ובכבוד,

מזכיר

יא'קסג

על גליון המכתב של הנמען — כתב כ"ק אדמו"ר הוראות למזכירות בנוגע למכתב מענה זה:
ממזכ"י: שאין הנ"ל בנוהג בית הרב **כלל** וכו'.
אין כוונתי להעתיק הנ"ל — כ"א לכתוב **מכתב** בתוכן הנ"ל.
תורת .. הודאה: ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית
בשם הרד"ק. וראה זח"ג נג, ב.
תורת .. לב: תהלים יט, ח"ט.
ושלוש .. תורתו: תהלים קיט, קסה.

קעט

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'קסד

בי"ה, כ' סיוון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

כבוד חברי ועד הרוחני ועד הכללי וועדת הבקורת
דכפר חב"ד
מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

זה עתה נתקבל מכתבם מי"ד בסיון בקשר לשאלת בחירת כלשונם
במכתבם — מרא דאתרא דכפר חב"ד.

ובהתאם להוראת חכז"ל הידועה (ברכות נה, א) עליהם לדון
בשאלה הכי חשובה ועיקרית האמורה, ולהציע, ולאחרי זה מקום לחו"ד
שלי.

ויהי רצון מהשי"ת שיצליחו בהנ"ל ובכללות לביסוס והתפתחות
כפר חב"ד כפי רצון מייסדו ומנהלו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר.

והשי"ת שהוא עצם הטוב ומטבע הטוב להיטיב ישפיע רב טוב בטוב
הנראה והנגלה בכל עניני כפר חב"ד ובאופן דמוסיף והולך מידו המלאה
הפתוחה הקדושה והרחבה.

בכבוד ובברכה להצלחה בכהנ"ל.

יא'קסד

בחירת .. מרא דאתרא: אחרי פטירת הרב שניאור זלמן ע"ה גרליק, שנהרג בתאונת דרכים
(ראה לקמן אגרת יא'קעד). בהמשך אלי' — לקמן אגרות יא'קעת, יא'קפט. יא'רא.
עצם .. להיטיב: ראה לקו"ש חכ"ד ע' 334 בהערה (ד"ה מספרי הח"ן), וש"נ.
מידו המלאה .. והרחבה: נוסח ברכה ג' דברכת המזון.

יא'קסה

[כ"א סיון, ה'תשל"ד]

נתי ות"ח ת"ח. ואשרי חלקם.

ויה"ר שיקויים בכל המתעסקים במבצעים אלה — האנשים והנשים והטף — שליט"א: מי שיש לו מנה רוצה כו' ארבע מאות וכו'.
אזכיר עה"צ.

מזכ'.

להודיע לועד המבצעים — שבל"נ ישתתפו מקרן המבצעים שתח"י המזכ' בכל ההוצאות לבד מעשר שבדאי יתרמו בניי שליט"א ישר לועד המבצעים.

יא'קסו

ב"ה, כ"ב סיון תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ וכו'
מו"ה ישראל נח שי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו בו שואל כת"ר אם „נשאר לו איזו זכות בהפרק משניות שלומד בעד נשמת מי שהוא“, ושמח אני להודיע בזה כי כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל להורות כי בודאי יש לכת"ר זכות בלימוד המשניות כהנ"ל.

בברכת כט"ס

הרב ח.מ.א. חדקוב

יא'קסה

נכתב על גליון המכתב מיום כ"א סיון ה'תשל"ד, מענה לדו"ח פעולות במבצעים. במבצעים: ראה גם לקמן אגרת יא'קסה, ובהנסמן בהערות שם. האנשים והנשים והטף: וילך לא, יב. מי .. מאות: ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, יו"ד. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.

יא'קסו

מו"ה ישראל נח: בעליניצקי, ברונא. אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"א אגרת ח'נב, ובהנסמן בהערות שם.

קפא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'קסז

[כ"ו סיון, ה'תשל"ד]

(1) מנהגי יום הולדת.

(2) ילמוד בחוה"ל שער הבטחון ויתבונן בתכנו מזמן לזמן. קב"ע בתורה בכל יום. בדיקת התפלין. תהלים חדשי. גם יעשה כהוראות רופא ידיד.

אזכיר עה"צ.

יא'קסח

ב"ה, סיום ירחא תליתאי, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

תלמידי ישיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש, מאַנטרעאַל
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה להודעה ע"ד חג הסיום ביום אדר"ח תמוז הבע"ל,

הנני שולח ברכתי לתלמידים המסיימים, בתוככי כל תלמידי ישיבות תומכי-תמימים בכל מקום שהם, שליט"א, שיהי חג הסיום – חג התחלה טובה לתוספת התמדה ושקידה בלימוד התורה, וההוספה ב(גדול) תלמוד שמביא לידי מעשה (קיום המצוות) תוסיף בהידור בקיום המצוות, הידור חדור אור וחיות חסידותיים,

ירחא תליתאי : ראה שבת פח, א. פי' ר"נ גאון שם. אוה"ת יתרו (ע' תשסח ואילך).
ב(גדול) תלמוד : קידושין מ, סע"ב. ראה ח"י ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ב.

יא'קסז

מצילים כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מכ"ו סיון תשל"ד.

יא'קסח

נדפסה בלקו"ש חי"ג ע' 205 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

וככה סיום בענייני תומ"צ — שהוא הכנה ועלי למדריגא נעלית יותר, ובלשון חז"ל מעלין בקודש.

ומענין סיום פרשת השבוע דחג הסיום — ע"ד שבט לוי, חיל השם והוא ברוך הוא אומר: אני חלקך ונחלתך בתוך בניי,

ידוע הפס"ד: ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעת את ה' והלך ישר כמו שעשהו האלקים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהי ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים,

ויהי רצון שיקויים בהם הענין ד"נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו לעובדו לדעת את הוי"ו כו',

ובאופן דנרות להאיר בסביבתם, שמהם יראו וכן יעשו כל זה — כמה וכמה מאחינו בני ישראל,

מעלין בקודש : ברכות (כח, א. וש"נ). וראה זח"ג קסב, ב.

חיל .. ונחלתך : רמב"ם סיום ה' שמיטה ויובל.

אני .. בניי : קרח יח, כ.

הפס"ד : רמב"ם שם.

איש ואיש : ראה כתובות עה, סע"א.

נדבה רוחו אותו : ויקהל לה, כא.

והבינו מדעו : דניאל א, ד.

להיבדל .. קדשים : ראה דה"א כג, יג; ויבדל גוי'. להעיר מלקו"א להח"מ ד"ה וכל בניך.

לדעת את ה' : צ"ע היכן מצינו תנאי זה בשבט לוי. וראה רמב"ם ה' כהמ"ק פ"ג. ואולי י"ל ממרז"ל תנחומא (תצוה יא) כבוד חכמים ינחלו זה שבט הלוי. ושם (במדבר כד) שנקראו יראי ה'. וברמב"ם ה' יסוה"ת (פ"ב ה"ב) והאיך הוא הדרך לאהבתו ויראתו כו' לידע השם כו'. ובפדר"א ספלי"ז: בני לוי משרתים לפניו בארץ כמה"ש בשמים. וברמב"ם (שם ה"ח) מלאכים, "האלו חיים (לכאורה מאי קמ"ל. ואולי כוונתו חיי עולם, משא"כ המלאכים ע"ד דסנה" (לח, ב) דשרפם (וראה לקו"ת אמור לו, א). ולהעיר מספרי בהעלותך (יב, ח) וחי אלו מלה"ש (ובהגהות מוסיף) שחייך חיי עולם) ומכירים את הבורא ויודעים אותו דעה גדולה עד למאד". וראה ל"ת להאריז"ל (פי ויצא) דלוי בסוד דעת. ועיין תו"א ר"פ ויחי. לקוטי לוי"צ לזח"א (ע' קמח).

ישר .. האדם : ע"ד קהלת ז, כט.

לעולם ולעולמי עולמים : ביל"ש ש"א רמז קכד: כ"מ שנאמר לי ה"ו קיים לעולם ולעולמי עולמים כו' בלויים והיו לי הלויים.

והיו לי הלויים: בהעלותך ח, יד.

דנרות להאיר: ראה גם לקו"ש חכ"ה ע' 344 הערה 2. וש"נ.

ויקויים הנ"ל שיהי' ה' חלקם ונחלתם לעולם ולעולמי עולמים,
 כולל להאיר בסביבתם ולפעול בחמשת המבצעים עליהם דובר כמה
 פעמים במשך שנה זו, שנה שתחילתה **הקהל** את העם האנשים והנשים
 והטף,

מבצע תורה, מבצע תפלין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה מבצע בית
 (מלא) ספרים (דקדש),

וילכו מחיל אל חיל ב„חיל השם" עדי יקויים היעוד וישראל עושה
 חיל.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

המבצעים: להעיר מסי' ערה"כ (לבעהמ"ס סדה"ד) ובסי' קה"י: בצע אותיות השניות
 דאברהם יצחק יעקב. ומצינו למעליותא: מצוה לבצוע (סנה' ו, ב).

הקהל .. והטף: וילך לא, יב.

תורה: דמגנא ומצלל (סוטה כא, א). וראה סיום דהמשך מים רבים, תרל"ו.
 קונטרס עה"ח בתחלתו.

תפלין: דע"י תשי"ר ויראו ממך (ברכות ו, סע"א), ותשי"ר זקוקה (להקדמת) תשי"י
 (מנחות לו, סע"א). וראה תורת הבעש"ט על מרז"ל תפלין דמארי עלמא (סי' השיחות קיץ
 הישי"ת ע' 133).

מזוזה: שעי"ז ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם (זח"ג רסג, ב). ובירושי' פאה
 פ"א ה"א דאמר רבי לארטבון חפציך וחפצי לא ישוון בה. וראה ההוספה בשאילתות
 קמה.

צדקה: עפמשי"כ בתנחומא משפטים טו: והחיית אותו חייך כו'. וראה סידור (עם
 דא"ח) עה"פ צדיק הוי'. קונטרס יט"כ תשי"ט.

בית (מלא) ספרים: ע"ד במדב"ר ר"פ קורח. ובאוה"ת (ע' תרסב) מלא ספרים עשר
 ספירות כו'.

וישראל עושה חיל: בלק כד, יח. זח"ג שם. דיוק עושה — ראה אוה"ח הק'.

בחמשת המבצעים: ראה גם לעיל אגרת יא'קסה. לקמן אגרות יא'קע-יא'קעא. יא'קעג.
 יא'קפא-יא'קפג. יא'קצט. יא'רטו. יא'רכא.

שנה .. הקהל: ראה גם לעיל אגרת יתתקעד, ובהנסמן בהערות שם.

ה' .. תהלים קכא, ח.

סידור .. צדיק הוי': נה, ג.

קונטרס יט"כ תש"ט: סה"מ תש"ט ע' 7 ואילך.

וילכו מחיל אל חיל: תהלים פד, ח. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ה ס"א. וש"נ.

יא'קסט

[שלהי סיון, ה'תשל"ד]

מצו"ב השתתפות (ל)מבצע מזוזה [...].

*

הרי עד אז יכולת ואפשר להמבצעים שליט"א לכבוש נ"י. וסביבותי
ובדרכי נועם ושלוש.

*

נתי' ות"ח על ההתחלה טובה בבשו"ט בהנ"ל.

להוסיף (מכאן ולהבא) בהקטע שבתחלתו — והגנה והצלה שע"י
השם ה"ה — עד לאופן שהמזיק בטל מעיקרא (האויב ירא להתחיל
להתגרות, נהפך לאוהב כו').

יא'קע

ב"ה, ערב ראש חודש תמוז, חודש הגאולה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ"י.

תלמידים המסיימים ב"ס למלאכה
כפר חב"ד אשר באה"ק תוב"ב
ה' עליהם יחיו

שלוש וברכה!

במענה על ההודעה אשר עומדים על סף סיום חוק לימודם,
וכבר מלתי אמורה כמה פעמים, אשר סיום כפשוטו שייך רק בעניני
רשות וחול, אבל לא בלימוד התורה ועניני קודש ח"ו, ואדרבה מעלין

יא'קסט

מענות כ"ק אדמו"ר לצאגו"ח בנ"י. בקשר לפעולות של מבצע מזוזה — שלהי סיון תשל"ד.
הרי .. ושלום: שכתבו, שבהמשך לאסיפה בכ"ז סיון בקשר למבצעים, תהי' עוד אסיפה
במוצש"ק, ב' תמוז.

נתי' כו': מענה על דו"ח כ"ז סיון.

בהקטע שבתחלתו: בפרסומים בנושא המבצעים, שפועלים הגנה והצלה.

יא'קע

מצילום האגרת.

כ"ק אדמו"ר זי"ע

קפה

בקדש, ו"סיום" בזה – אינו אלא התחלה הכנה ועלי' לשלב נעלה ביותר, בתוספת התמדה ושקידה בלימוד תורתנו תורת חיים, לימוד המביא לידי מעשה קיום המצוות בהידור ובשמחה ובחיות חסידותיים, הלוך ומוסיף.

ובודאי למותר להדגיש שהאמור כולל גם הוספה במצות ואהבת לרעך כמוך, כלל גדול בתורה, להוסיף מרץ ביתר שאת להטיב לזולתם ולהשפיע בסביבתם, בדבור ועל אחת כמה וכמה במעשה, להיות דוגמא חי' בהנהגה ואורח חיים על פי תורת חיים ודברי אלקים חיים,

כולל במיוחד פעילות נמרצה בחמשת המבצעים הידועים, מבצע תפלין, מבצע תורה, מבצע צדקה, מבצע מזוזה, ומבצע בית (מלא) ספרי-קודש, אשר בהם הי' הדיבור של חיבה וחובה מצוי בהדגשה מיוחדת בתקופה האחרונה.

ובפרט שזכו להתחנך ולהשתלם במוסד חב"די, בתוככי כללות תלמידי וחניכי מוסדות ליבאָוויטש, אשר תפקיד מיוחד וזכות ואחריות מיוחדות ניתנו להם להיות „נרות להאיר" להעלות נר ה' נשמת אדם שבכל אחד ואחת מבני ישראל בנר מצוה ותורה אור ומאור שבתורה זו תורת החסידות.

והשי"ת יצליח כאו"א מהם וכולם יחד ללכת מחיל אל חיל בכל האמור.

והרי זהו הצנור והכלי לקבלת ברכות ה' להסתדרות טובה בגשם וברוח גם יחד ולמילוי משאלות לבבם לטובה ולברכה.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור ובכל העניינים מנפש ועד בשר יחדו,

מ. שניאורסאהן

מעלין בקדש: ברכות כח, א. וש"נ. וראה גם לעיל אגרת יא'קג, ובהנמך בהערות שם.

לימוד .. מעשה: קידושין מ, ב.

ואהבת .. בתורה: קדושים יט, יח. תו"כ (הובא בפרש"י) עה"פ.

בחמשת המבצעים: ראה גם לעיל אגרת יא'קסח, ובהנמך בהערות שם.

נרות להאיר: ראה גם לקו"ש חכ"ה ע' 344 הערה 2. וש"נ.

נר .. אדם: משלי כ, כז.

בנר .. אור: שם ו, כג.

ומאור שבתורה: ראה ירושלמי תגיגה פ"א ה"ז (וקה"ע). איכ"ר פתיחתא ב.

מחיל אל חיל: תהלים פד, ת. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז אר"ח סקנ"ה ס"א. וש"נ.

נ.ב. בפ"ע נשלח להם העתק מכתבי לכתת המסיימים מתלמידי ישיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש במונטרעאָל, אשר **כמובן** גם להם שייך התוכן.

יא'קעא

ב"ה, ערב ראש חודש תמוז, חודש הגאולה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

תלמידות המסיימות ב"ס "בית רבקה", מאנטרעאָל
ה' עליהן תחינה

ברכה ושלוש!

בנועם קבלתי הידיעה על דבר חג הסיום,

וכבר הודגש כמה פעמים שבעניני תורה ומצותי לא שייך "סיום"
ואפילו הפסק ח"ו, וענין ה"סיום" בזה הוא התחלה ועליי לשלב נעלה יותר
בכל עניני תורה ומצוות, ובלשון הידוע **מעלין בקדש**.

והנני שולח ברכתי לכל אחת ואחת מהן וכולן ביחד שתלכנה מחיל
אל חיל בכל עניני התורה ומצוותי שלמדו ונתחנכו בהם,

כולל במיוחד השתתפות באופן המתאים בחמשת המבצעים
הידועים, מבצע תפלין, מבצע תורה, מבצע צדקה, מבצע מזוזה, ומבצע
בית (מלא) ספרי קודש, וכמבואר ענינם בעל פה ובכתב וגודל ערכם בפרט
בעת הזאת.

ואף על פי שמצות תפלין וכיו"ב נשים פטורות מעשיתן בפועל, הרי
גם במבצעים אלו יכולות זאת אומרת מחויבות, לקחת חלק חשוב על ידי
עזרתן בזה בכמה אופנים לגברים המחוייבים בהן בפועל, ועל אחת כמה

מכתבי: דלעיל שם.

יא'קעא

נדפסה בלקו"ש ח"ג ע' 220 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.
מכתב בנוסח זה נשלח גם לתלמידות המסיימות סמינר ובית ספר "בית רבקה" יער (צרפת).
מעלין בקדש: ברכות כח, א. וש"נ. וראה גם לעיל אגרת יא'קג, ובהנסמן בהערות שם.
מחיל אל חיל: תהלים פד, ח. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז אור"ח סקנ"ה ס"א. וש"נ.
בחמשת המבצעים: ראה גם לעיל אגרת יא'קסט, ובהנסמן בהערות שם.
ואף על פי כו': ראה גם לעיל חכ"ה אגרת ט'תפב (ע' קלב), הערה ד"ה א איד לעגט תפלין.

וכמה במבצעי צדקה ומזוזה וספרי קודש שיש להן שייכות ישירה לבית, שבזה לא רק שהנשים שוות לאנשים, אלא אדרבה יש להן אחריות יתרה בתור „עקרת הבית”.

וידוע ומפורסם אשר נשי ובנות ישראל עוד מקדמת דנא לקחו חלק בראש בכל דבר טוב והיו לדוגמא ולמופת לאנשים בצדקתן וביושר לבבן והתמסרותן, ובזכותן הביאו גאולה ותשועה לכל עמנו בני ישראל מדור דור.

והשם יתברך יצליח כל אחת ואחת מהן וכולן יחד ללכת מחיל אל חיל בכל האמור, ובגלל זאת יברכן ה' במילוי משאלות לבבן לטובה בכל המצטרך להן בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

יא'קעב

בי"ה, א' דר"ח תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר יוסף שי' גדיש

שלום וברכה!

על ידי ידידינו המשותפים מעסקני אג"ש באה"ק, ובפרט בירושלים עיה"ק, נודעתי ע"ד תאונת הדרכים שהיתה לו ולרעיתו שי'. ותקותי שלעת קבלת מכתב זה כבר הוטב המצב. ויהי רצון שילך הלוך וטוב.

וכיון שבהשגחה עליונה ממונה מר על עניני החינוך בעיר ואם בישראל באה"ק, ובפרט העיר ואם בה' הידיעה, ירושלים עיה"ק, בודאי מנצל כל האפשרויות שניתנו לו לטובת הרבים ובאופן הכי מועיל, ועד שיקויים בפועל ובמילואו — כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים. ועל פי מאמר חכמינו ז"ל המעשה הוא העיקר, הכוונה היא ללימוד

עקרת הבית: ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתע"א, ושם ע' תתנח ואילך.

יא'קעב

כי .. מירושלים: ישע"י ב, ג.

המעשה הוא העיקר: אבות פ"א מ"ז.

תורתנו, דבר ה', באופן המביא לידי מעשה, קיום מצוותי'. וזכות הרבים מסייעתו.

ויהי רצון שיעשה בכל האמור מתוך מנוחה ושלוש מסביב ובפנים, ובלשון הכתוב וישבתם לבטח בארצכם ונתתי שלום בארץ גוי ואולך אתכם קוממיות (בקומה זקופה, רש"י).

בברכה לרפואה קרובה ולבשורות טובות בכל האמור.

יא'קעג

ב"ה, תחילת חודש תמוז, חודש הגאולה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

...ובעמדנו לפני ימי הגאולה יב־יג תמוז, גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר, ובלשונו:

לא אותי בלבד גאל הקב"ה ביי"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה, כי כל איש ישראל (מבלי התחשב במצבו הפרטי בשמירת וקיום המצוות) לבו תמים עם ד' ותורתו,

ועל פי ההמשך במכתבו האמור — ברכה וחיזוק לב כאו"א „להוסיף אומץ בהרבצת תורה והחזקת היהדות",

הרי זה מזכיר ומעורר עוה"פ בהענין אודותו ה' הדיבור של חיבה

ובלשונו: במכתב מט"ו סיון ה'תרפ"ח (בסה"מ תשי"ח ע' רסג).

בשם ישראל יכונה: ואינו עיקר שמו (ראה מפרשים ריש נדרים. ובכ"מ).

מבלי התחשב .. ותורתו: ראה רמב"ם ה' גירושין ספ"ב.

לבו תמים: כמש"נ (שה"ש ה, ב) אני ישנה (בגלותא. זח"ג זה, א) ולבי ער (ראה לקו"ת שה"ש לד, א. לה, ב. ובכ"מ).

ללימוד .. מעשה: קידושין מ, סע"ב. וש"נ.

ובלשון הכתוב: בחוקותי כו, ה"ג.

יא'קעג

כללי־פרטי. נדפס בלקו"ש ח"ג ע' 207 ואילך, והושלם ע"פ צילום האגרת.

במכתב: אג"ק שלו ח"ב אגרת שפו.

ולבי ער: ראה גם לעיל אגרת יא'קכז, וש"נ.

ושל חובה מצוי במשך שבועות האחרונים — ענין חמשת המבצעים: מבצע תורה, מבצע תפלין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה ומבצע ספרי קדש בכל בית. ולא נצרכה אלא, כנ"ל, לתוספת התעוררות „וזריזות יתרה ביתר שאת ויתר עז כפולה ומכופלת למעלה מעלה" מבשאר ענינים,

שהרי בכל עניני תורה ומצותי גדולה מעלת הזריזות, כנאמר ונשנה בדברי רז"ל לעולם יקדים אדם לדבר מצוה כו',

על אחת כמה וכמה בחמשת הענינים המוזכרים לעיל, אשר כלליים

המבצעים: להעיר מסי' ערה"כ (לבעהמ"ס סדה"ד) ובסי' קה"י: בצע אותיות השניות דאברהם יצחק יעקב. ומצינו למעליותא: מצוה לבצוע (סנה' ו, ב).

תורה: דמגנא ומצלא (סוטה כא, א). וראה סיום ההמשך מים רבים, תרל"ו. קונטרס עה"ח בתחלתו.

תפלין: דע"י תש"ר ויראו ממך (ברכות ו, סע"א). ותש"ר זקוקה (להקדמת) תש"י (מנחות לו, סע"א). וראה תורת הבעש"ט על מרז"ל תפלין דמארי עלמא (סי' השיחות קיץ היש"ת ע' 133).

מזוזה: שעי"ז ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם (זח"ג רסג, ב). ובירוש' פאה פ"א ה"א דאמר רבי לארטבון חפציך וחפצי לא ישוון בה. וראה ההוספה בשאילתות קמה. ועייג"כ בכתבי האריז"ל (סידורו בתחלתו סוף כוונת המזוזה וכן קרוב לסופו. ש' ההקדמות ד"ו בכניסת המוחין — בתחלתו ובסופו) דמציל מיצה"ר, לא ישלוט השטן בבית, הבית ינצל משדים ורוחות רעות, מגין מן המזיקין, מבריח את הקליפות, אין נאחזות (ינקו) שם.

צדקה: עפמשי"כ בתנחומא משפטים טו: והחיית אותו חייך כו'. וראה סידור (עם דא"ח) עה"פ צדיק הוי". קונטרס יט"כ תשי"ט.

ספרי .. בית: ראה במדב"ר ר"פ קורח: בית מלא ספרים. ובאוה"ת (ע' תרסב) ע"ס דאצילות.

וזריזות .. מעלה: אגה"ק סוס"ז. וראה לקוטי לוי יצחק בהערות לשם.

ונשנה .. כו': אגה"ק סכ"א.

כלליים הם: התורה (ספרי קודש) כוללת כל המצות ות"ת כנגד כולם. תפלין הן לשעבד המוח והלב (שוי"ע אדה"ז חארי"ח סכ"ה סי"א). מזוזה כוללת כל המצות (סידור

1) אמחז"ל (בי"ב ט, ב) דצדקה **כשריון** כו' — אבל שם י"ל הפי' בעידנא דעסק בה (וראה סוטה כא, א) משא"כ בתנחומא דמפורש שם „למחר".

חמשת המבצעים: ראה גם לעיל אגרת יא'קסח, ובהנסמן בהערות שם.

ה' .. עולם: תהלים קכא, ח.

סידור .. צדיק הוי": נה, ג.

קונטרס יט"כ תש"ט: סה"מ תש"ט ע' 7 ואילך.

בדברי רז"ל: בבא קמא לח, ב. וש"נ.

הם, כאו"א מהם מגנא ומצלא, בכאו"א מהם — כל יום ויום דיו שיפקיע את עצמו, שמזה מובן איך שצ"ל בכל יומא ויומא עביד עבדתי.

וכמו שאחת מהוראות ימי הגאולה הבע"ל היא שכשיהודי מחליט בתוקף המתאים בעניני תורה ומצותי, הקב"ה עוזרו לקיים ההחלטה בפועל למרות כל המניעות ועיכובים, וכמו שראינו אשר בעל הגאולה התגבר על ההתנגדות של כו' ונצח ועד אשר, ונהפוך הוא, שע"י המאסר שנסתיים בגאולה נתוסף יום אשר „ראוי הוא" ומסוגל „לקובעו ליום התועדות והתעוררות לחיזוק התורה והיהדות בכל אתר ואתר לפי ענינו".

כל שכן בתקופתנו ובמקומות שאין התנגדות כלל וכלל, או — רק התנגדות הכי קטנה ובודאי ובודאי שאינה בערך כלל להתנגדות שהיתה לבעל הגאולה בימים ההם בזמן הזה,

כי לאחרי שפתח בעבודה האמורה, הרי על ידי פתיחה זו סלל דרך

שער החנוכה ערה, א). צדקה שקולה כנגד כל המצות ובכל תלמוד ירושלמי היא נקראת מצוה סתם (תניא פליז). ובאוה"ת להה"מ ס"פ ראה: הדבק במדותיו ר"ל מה הקב"ה משפיע אף אתה תהי' משפיע (עד"ז — באגה"ק סי"ז).

שכשיהודי מחליט בתוקף כו' הקב"ה עוזרו לקיים כו' למרות כו' : וי"ל שזהו מש"נ (תהלים עג, כח): שתי באד' הוי' מחסי לספר כל מלאכותיך.

ראוי .. ענינו : מכתב הני"ל.

לאחרי שפתח .. דרך לכל אחד : דכאשר פתח הצינור ונמשך כו' עי"ז ביכולת כאו"א כו' (סד"ה כי כאשר השמים, תרע"ח)².

(2) לכאורה עפה"ל צ"ע ראיית אדה"ז באגה"ק סכ"א: והרי כו"כ קדושים שמסני"פ כו' — שהרי אפ"ל שזהו רק מפני שאברהם פתח כבר הצינור דמסנ"פ וזהו חשיבות הנסיון דהעקדה. והביאור דפתיחת הצינור היתה לפני זה — בנסיון דאור כשדים, או גם לפניו (ראה פדר"א רפכ"ו). — ולהעיר מפרי הארץ (להרמ"מ מויטבסק) פי וירא. **שפתח בעבודה .. דרך לכל אחד :** עד"ז מצינו גם בנוגע להבנה בתורה (אף שאחז"ל עי"ז (מגילה ו, ב) לא יגעתי ומצאתי אל תאמין): הרב ב"י שטרך ויגע עד שבא על פי איזה מאמר ואח"כ שמע אותו פי מאחרים ג"כ ונצטער וא"ל האריז"ל אתה פתחת

ות"ת כנגד כולם: פאה פ"א מ"א.

שקולה .. המצות: בבא בתרא ט, א.

בכל .. עבידתי: זח"ג צד, ב.

תהלים עג, כח: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר.

ונהפוך הוא: אסתר ט, א.

סד"ה .. תרע"ח: סה"מ תרע"ח ע' רפג.

קצא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

לכל אחד ואחת לעשות מעין האמור, בחיזוק התורה והיהדות ובאופן דמוסיף והולך ומתוך התלהבות ואור וחיות,

כולל גם – ועיקר – להשפיע על הזולת ובהסביבה כולה שממנו יראו וכן יעשו רבים,

וגדול זכות והצלחת העוסק עם הרבים והצבור כמפורש בדברי חז"ל,

ועיי"ז גם מרבים השלום, כלי מחזיק ברכתו של הקב"ה, כולל קיום היעוד: ונתתי שלום בארץ גוי ואולך אתכם קוממיות.

בברכת הצלחה בכל האמור ומתוך שמחה וגאולה מכל דברים המונעים בזה ומבלבלים ובברכת חג הגאולה,

מ. שניאורסאהן

* * *

אמי זצ"ל הפקידה אצל אחיו ז"ל במוסקבא סי' מדרש רבה (פורמט גדול) ב' כרכים שעל הגליון שלהם היו הערות **רבות** של אאמו"ר זצ"ל, היש אופן לברר הנעשה אתם וכו'? מובן עד כמה שהנ"ל נוגע וכו' וכו'.

* * *

בדברי חז"ל: אבות פ"ב, מ"ב. ובכ"מ. ד"ה עשרה שיושבים תרפ"ח (בסה"מ שם).
השלום .. הקב"ה: ראה עוקצין בסופה.
ונתתי .. קוממיות: בחוקותי כו, ו"ג.
קוממיות: בקומה זקופה (תיב"ע ותו"כ, הובא בפרש"י שם).

הצינור (כתר ש"ט סרנ"ו. ועד"ז בס' מאה שערים (כח, סע"א) ביאור אדה"ז בהנהגת הה"מ ממעזריטש). ולכאורה עפ"ז צ"ע בעירובין (מג, סע"א) התמי' מאן אמרינהו. והביאור – דשם המדובר ב"שב שמעתא" וי"ל הכוונה להלכות התלויות בשמיעה וקבלה. גם – שם שאני דחזר ואמרינהו כל השב שמעתא ביחד.

והביאור כו': ראה גם לקו"ש ח"כ ע' 73 ואילך.
בס' מאה שערים: נדפס במאמרי אדה"ז הקצרים ע' תסד. וראה בהנסמן שם.
ובכ"מ: ראה גם שו"ע אדה"ז או"ח סי' ע ס"ד. סי' צג ס"ד, וש"נ.
ד"ה .. תרפ"ח: סה"מ תרפ"ח ע' קמט.
אמי .. וכו': קטע זה למו"ה איסר קלובגאנט. אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"א אגרת ז'תתמב, ובהנסמן בהערות שם.
אחיו: בן ציון.

נתקבל המכתב מיום ער"ח סיון וכן החוברות „אברהם אבינו", ות"ח. ומצו"ב השתתפותי (חבל על שלא הוסיף במ"מ ובהגהה. ונפק"מ — לחוברות הבע"ל).

* * *

נ.ב. בנוגע לתעניות ידועים דברי אדמו"ר הזקן אשר בדורותינו לא זו הדרך — כמובן מלבד התעניות שע"פ שו"ע: י"ז בתמוז וכו', כ"א יהדר בצדקה ובמצות בכלל. — כן מוכרח שיתענין בפרנסה מסודרת ובשידוך.

* * *

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה דוד אברהם שי'

נתקבל המכתב והפ"נ וכן החוברות, ות"ח ת"ח ואשרי חלקו וכו'.

* * *

הרה"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה שמואל יהודה שי' הלוי

נתקבלו המכתב והמצ"ב. הפ"נ שבו יקרא בעת רצון על הציון הק'.
ומובן שכל שירבה בהעתיקות שינויי הנוסחאות שנמצאו בפירושו רש"י — ה"ז משובח ועוד יותר מזה (כיון שבא — לא בפנים). לאידך גיסא: אין להוסיף כלל בפנים על דעת עצמו ...

— סימני פיסוק — אולי יש להצדיק, אבל מראי מקומות הפסוקים להכניסם בפנים — הרי זה היפך שיטת וכוונת רש"י (שבמקומות מסוימים ציין ז"א שבשאר המקומות אין צריך לציין).

נתקבל .. הבע"ל): קטע זה למו"ה שמרי' נחום ששונקין. אגרות נוספות אליו — לעיל חט"ו אגרת ה'תקע, ובהנשמך בהערות שם.
ידועים דברי אדמו"ר הזקן: אגה"ת פ"ג. וראה גם לעיל חכ"ב אגרת ח'תרפ. ובכ"מ.
מו"ה דוד אברהם: לסלבים, כפר חב"ד. אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ח אגרת י'תשצג, ובהנשמך בהערות שם.
החוברות: „הסדרה השבועית" — תרגום שיחות בצרפתית.
מו"ה שמואל יהודה: וויינפלד. נדפס כהקדמה לחומשים. אגרות נוספות אליו — לעיל ח"א אגרת ג'תשמג. חכ"ג אגרת ט"א.
ומובן כו': הוראות ע"ד עריכת הוצאה חדשה דחמשה חומשי תורה עם פרש"י (שי למורא).

קצג

כ"ק אדמו"ר זי"ע

כן : תהו השלישי הוא דיבור המתחיל **בפני עצמו**. וגם זה **נוגע** ושייך ל**שיטת** רש"י בפירושו.

ניקוד הכתובים **שבתוך** פירוש רש"י — הוא ללא תועלת (כיון שפירוש רש"י אינו מנוקד) ובמילא — מזיק. ואתו הסליחה.

יא'קעד

ב"ה, ג' תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

תושבי כפר חב"ד —
מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר
באה"ק ת"ו ע"י משיח צדקנו בב"א
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה ומרובה!

בקשר עם יום השלשים להמאורע המר כו' ל"ע ול"ע — מצו"ב
העתק מהמדובר בנדו"ז בש"ק זה,

ויה"ר אשר מתוך מנוה"נ ומנוה"ג גם יחד יעשו בכל המדובר ובאור
וחיות חסידותיים,

ותה"י התחלה טובה בזה בפו"מ בהקדם — נוסף על ההחלטות
הטובות לעשות בכ"ז במרץ ולהמשיך — הלוך והוסיף ואור,

וייוסף השי"ת מקור הברכות בברכותיו לכל אחד ואחת מכם —
בתוך כאחב"י — שליט"א בכל המצטרך בגו"ר בטוב הנראה והנגלה —
במדה"ר מדתו של יעקב נחלה בלי מצרים מבריה מן הקצה כו',

יא'קעד

מצילים האגרת. מכתב בנוסח זה נשלח גם ל„תושבי שיכון חב"ד לוד — באה"ק ת"ו ע"י משיח
צדקנו בב"א".

להמאורע המר: בו נפקדו בתאונת דרכים ארבעה מאנ"ש ע"ה.

מצו"ב .. בש"ק זה: ש"פ קרה. וראה שיחת ש"פ נשא (שיחות קודש תשל"ד ח"ב ע' 182 ואילך.
תורת מנחם — מנחם ציון ח"ב ע' 414 ואילך) וט"ו סיון (שם ע' 200 ואילך).

במדה"ר .. יעקב: ראה זח"ב פז, ב. תניא פמ"ה.

נחלה .. הקצה כו': שבת קיח, סע"א. וראה זח"ב קעה, ב.

כמאמר קדושי עליון המפורסם וע"פ דברי רבותינו נשיאינו בזה:
 אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצ"צ,
 עדי יקויים היעוד ומחה אדי אלקים דמעה מעל כל פנים וחרפת
 עמו יסיר מעל כל הארץ גוי נגילה ונשמחה בישועתו.
 בברכה לבשו"ט בכהנ"ל ולהכנה מתאימה ובהצלחה לחג הגאולה
 הבע"ל ועל כאחבנ"י לטובה ולברכה,

מ. שניאורסאהן

יא'קעה

ב"ה, ג' תמוז, ה'תשל"ד
 ברוקלין, נ.י.

לכאו"א מהברי-מצוה המשתתפים בחגיגת יום חמישי,
 אור לט"ו תמוז, קיימא סיהרא באשלמותא,
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה על ההודעה על דבר הגיעם לגיל מצות,
 ויהי רצון מהשי"ת אשר מבן שלש עשרה למצות יגדלו לבן חמש
 עשרה וכו' כפסק המשנה (אבות פרק ה'), ויוסיפו התמדה ושקידה
 בלימודם בתורה, בתורת הנגלה וכן בתורת החסידות ויהדרו בקיום
 המצות.

והשי"ת יצליחם להיות חסידים יראי שמים ולומדים.
 בברכה להצלחה בכל ולבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

כמאמר כו': ראה גם לעיל חכ"ו אגרת ט'תשטו, וש"נ.
 אדמו"ר הזקן: אג"ק שלו ח"א אגרת צב.
 אדמו"ר האמצעי: אג"ק שלו ח"א אגרת מ.
 אדמו"ר הצ"צ: אג"ק שלו ח"א אגרת כ.
 ומחה .. בישועתו: ישעי' כה, ח"ט.

יא'קעה

מצילום האגרת.

קצה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'קעו

ב"ה, ג' תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר אלי' שי' סוסלאוו

שלום וברכה!

Уважаемый г-н Илья Суслов שי':

Подтверждаю получение В. письма с приложением.

Дай Б. чтобы В. устройство в Америке было наилучшим образом во всех отношениях, материально и духовно. А ведь одно зависит от другого, что доказывается также тем, что многие оставили хорошо устроенные /в материальном смысле/ позиции и эмигрировали в новую страну, принимая во внимание неудобства, связанные с этим — для того чтобы морально и духовно поправить свою жизнь по собственному выбору.

Относительно В. родственников, которые находятся еще там, то разумеется они должны просить разрешение на выезд еще раз и еще раз, и в конце концов им разрешат выехать оттуда.

Само собой разумеется, что я не согласен с тем что В. пишете, что глубоко религиозные люди непостижимы для ассимилированных евреев. Если бы, не дай Б., это соответствовало действительности, то В. бы не выехали оттуда. Другими словами, объясните эмиграцию оттуда в этих условиях нельзя единственно смутным объяснением поиска свободы, которые почему-то наблюдаются в массовом масштабе только среди евреев — а только религиозной силой, которая не могла выражаться в силу внешних обстоятельств, которые в течении более полу столетия не допустили ясного представления о

религии и что еще более важно, ежедневной, религиозной практики — то что В. называете в своём письме "еврейскими чувствами".

Об этом нужно было писать гораздо подробнее и глубже, но я не думаю что это целесообразно посредством писем.

Относительно В. рукописи, то стоило связаться с Greater New York Conference on Soviet Jewry, 11 W. 42nd street, New York, N.Y. 10036

Дай Б. исполнения всех В. пожеланий к лучшему.

Надеюсь, что В. извините за следующий вопрос — имеете ли В. какое нибудь отношение к Суслову, который являлся идеологом партии там, по крайней мере до последнего времени?

(С) наилучшими пожеланиями.

[תרגום חפשי]

מר אילי סוסלוב הנכבד שי:

מאשר הנני קבלת מכתבו עם המצורף אליו.

יתן השי"ת, שהסתדרותו באמריקה תהיי על הצד הטוב ביותר בכל המובנים, בגשמיות וברוחניות. והרי האחד תלוי בשני, דבר המוכח גם מזה, שרבים עזבו עמדות טובות (במובן הגשמי) והיגרו למדינה אחרת, בהיותם מודעים לאי הנוחות הקשור עם זה — כדי לתקן את חייהם מבחינה מוסרית ורוחנית לפי בחירתם.

בנוגע לקרוביו הנמצאים עדיין שם, כמובן שעליהם לבקש אשרות יציאה שוב ושוב, ובסופו של דבר הם יקבלו אישור לצאת משם.

מובן מעצמו שאיני מסכים עם מה שכותב, שאנשים דתיים באמת אינם יכולים להיות מושגים ליהודים מתבוללים. באם, חס ושלום, זה הי' תואם את המציאות, הוא לא הי' יוצא משם. במלים אחרות, ההסבר היחיד להגירה משם בנסיבות אלה אינו ההסבר המעורפל של חיפוש החופש, הנצפה במימדים גדולים כאלה משום מה רק בין היהודים — אלא רק עוצמה דתית, שלא יכלה לבטאות את עצמה מחמת נסיבות חיצוניות אשר במשך יותר מיובל שנים לא איפשרו מידע ברור אודות הדת, וגם, מה שעוד יותר חשוב, חיי דת מעשיים יום יומיים — מה שהוא מכנה במכתבו בשם „רגשות יהודיים“.

קצז

כ"ק אדמו"ר זי"ע

היי צריך לכתוב על כך ביתר פרטים ועומק, אך איני סבור שזה יעיל דרך מכתבים.

בענין כתב היד שלו, כדאי לפנות אל:

Greater New York Conference on Soviet Jewry,
11 W. 42nd Street, New York, NY 10036.

יתן השי"ת את מילוי כל משאלותיו לטובה.

אקוה שיסלח לי על השאלה הבאה — האם יש לו איזה יחס לסוסלוב, שהיי הוגה הדעות של המפלגה שם, לפחות עד הזמן האחרון?
באיחולים הכי טובים.

יא'קעז

[וי' תמוז, ה'תשל"ד]

(1) נת' ות"ח.

[2] ותהא בשטומו"צ בכל.

וכדאי שיקיים כל הבטחתו להר"ש שליט"א גורודצקי קודם התחלת הנסיעה (שה"ז דוגמת ויזאָ **ועוד יותר**). והשם יצליחו לעשות זה בשמחה ובמילא מתוך הרחבה ובריאות.
אזכיר עה"צ.

יא'קעז

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה אברהם פאַרשאַן מו' תמוז תשל"ד.
נת' ות"ח: במכתבו: מצו"ב אשור הכשר של הרב זלמן שמעון דוואַרקין שליט"א למקוה שברחוב פּרוזידנט 1307.
ותהא כו': ע"ד נסיעתו לאה"ק דרך אירופה.

יא'קעח

ב"ה, ז' תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

חברי ועד הרוחני, ועד הכללי, ועדת בקורת דכפר חב"ד
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

במענה למכתבם ממוצש"ק, אור לגי תמוז, בו מודיעים ע"ד
„תוצאות" האסיפה,

יתאספו עוה"פ וע"מ להחליט בפועל ולבחור כמתאים לטובת
חב"ד —

והשי"ת יצליחם,

וזכות הרבים מסייעתם.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

יא'קעט

[ח' תמוז, ה'תשל"ד]

כיון שאחותו תי' מכירה את המדוברת תי' כדאי שיתיעץ עמה
בכ"ז.

בכלל ביקורו באהקת"ו (בזמן החופש) — כדאי הוא, שהרי כמה
אפשרויות לשידוך — אפשרויות שם, וישנן נסיעות במחיר מוזל.

השמות ואזכיר עה"צ.

יא'קעח

נדפסה ב„מקדש מלך" ח"ג ע' ערה.

„תוצאות" האסיפה: לבחירת רבנים לאחר פטירתו של הרה"ג שניאור זלמן גרליק, רבה של
כפר חב"ד — ראה לעיל אגרת יא'קסד, וש"נ.

יא'קעט

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתב מח' תמוז תשל"ד.

יא'קפ

[י"א תמוז, ה'תשל"ד]

(1) בכלל — הנ"ל נחוץ וטוב וכו', באם יש כאלה שיתעסקו בזה וכן בההפצה.

(2) בטח לא יתערבו כל אלה ברוחניות העתון — שהרי מובן שבזה צ"ל כל הדעה אך ורק לראשי „שמיר“, ותנאי עקרי הוא.

(3) אזכיר עה"צ לכהנ"ל — שיהא כדבעי ולקידוש שם שמים.

יא'קפא

[נוסח המברק לקראת י"ב-י"ג תמוז, ה'תשל"ד]

התועדויות פעילות ולהמשיכן בכל השנה בנוגע לחמשת המבצעים ובכלל לספר כל מלאכותיך ובאופן כהיעוד אחזת ביד ימיני ואחר כבוד תקחני.

בברכת חג הגאולה לחיים לחיים ולברכה.

מנחם שניאורסאהן

יא'קפ

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתבו של מו"ה בצלאל שיף, מזכיר שמיר, מי"א תמוז תשל"ד. אגרת נוספת אליו — לעיל חכ"ח אגרת יתרמח, ובהנסמן בהערות שם. הנ"ל: הוצאת עתון ע"י שמיר.

יא'קפא

לחמשת המבצעים: ראה גם לעיל אגרת יא'קסת, ובהנסמן בהערות שם. לספר .. תקחני: תהלים עג, כג"ח (פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר).

יא'קפב

ב"ה, ימי הגאולה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

אל הנהלת „גן ישראל”
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מועתק בזה נוסח הברכה שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח למחנות גן
ישראל בקשר עם פתיחתן שנה זו.

מזכיר

ב"ה, ימי הגאולה, תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

ל„גן ישראל”
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

תהא פתיחת „גן ישראל” וכל משך שהותם בו בהצלחה בכל,
ובפרט שהשנה שנת הקהל את העם האנשים והנשים והטף גוי לעשות
את כל דברי התורה הזאת, ובגנים בפרט — כולל מבצע תורה ומבצע צדקה,
והשם עוזר וכמו שנאמר ואני תמיד עמך אחזת ביד ימיני,

גן ישראל: (עושה פירות המתאימים **לישראל**) וכמשמעו — גינוני (ע"י הפירות
עושים **דירה** וקבע **לישראל** — ראה ד"ה באתי לגני (הישי"ת) לבעל הגאולה).
הקהל .. הזאת: וילך לא, יב.
ובגנים .. תורה .. צדקה: דאפשרי בכל יום מתחיל מיום הפתיחה.
והשם עוזר: יומא לח, סע"ב.
וכמו שנאמר: תהלים עג, כג. וראה תניא ספמ"ו.

יא'קפב

ד"ה באתי לגני: סה"מ ה'שי"ת ע' 111.
שנת הקהל: ראה גם לעיל אגרת י'תתקעד, ובהנסמן בהערות שם.
מבצע כו': ראה גם לעיל אגרת יא'קסח, ובהנסמן בהערות שם.
תהלים עג, כג: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר.

וגם עי"ז ממהרים קיום היעוד שבפרשתנו וקם שבט מישראל, זה
מלך המשיח, וישראל עושה חיל.
בברכת חג הגאולה,

מנחם שניאורסאהן

יא'קפג

ב"ה, חמשה עשר בתמוז, חדש הגאולה
ה'תשל"ד, שנת הקהל —
ברוקלין, נ.י.

בלשון הרב — לכל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה,
וגם את אשר בשם ישראל יכונה
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בבקשה נפשית להגביר חיל ולהוסיף בכל המבצעים, מתחיל במבצע
מזווה,

עי"ז .. **המשיח**: וכמשי"נ (ישעי' א, כז): ציון במשפט (תורה) תפדה ושבי' בצדקה.
זה מלך המשיח: רמב"ם ה' מלכים רפ"א.
וישראל עושה חיל: ראה זוהר סוף פרשת שבוע זה.

*

חמשה עשר: דקיימא סיהרא באשלמותא כו' אנפיהו דישראל (זח"ב פה, א).
בתמוז: תוקף תגבורת האהבה בבחי' רצוא (אוה"ת ויחי דף תתשכב).
הקהל: וכחמשך הכתוב (וילך לא, יב): את העם האנשים והנשים והטף גוי לעשות
את כל דברי התורה הזאת. וראה רמב"ם סוף ה' חגיגה: כיום שניתנה בו בסיני.
בלשון הרב: במכתבו לחגיגת י"ב תמוז הראשונה (סה"מ תשי"ח ע' רסג).
חיל: להעיר מעי"ח שכי"א (שי"כ) פ"ב. לקו"ת במדבר יח, ד.
בכל המבצעים: בפרטיות יותר — בשיחת שי"פ במדבר ובמכתב דתחלת תמוז.
במבצע מזווה: כוללת כל המצות (סידור עם דא"ח שער החנוכה רעה, א), שומר

שבפרשתנו: בלק כד, יז.

וישראל עושה חיל: שם, יח.

יא'קפג

נדפסה בלקו"ש חי"ג ע' 210, והושלמה ע"פ צילום האגרת.
לתוכנה ראה גם שיחת ש"פ בלק שנה זו, נדפסה בלקו"ש שם ע' 213 ואילך.
שנת הקהל: ראה גם לעיל אגרת יתתקעד, ובהנסמן בהערות שם.
במכתבו: נדפס גם באג"ק שלו ח"ב אגרת שפו.

ולהתחיל בהוספה זו עוד לפני בין המצרים, וגם בשבת מפקחין על עסקי רבים ופוסקים צדקה — כפשוטה וברוחניות.

ויהי רצון שיהפכו ימים אלה לששון ולשמחה בקרוב ממש, בגאולה האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וישראל עושה חיל.

בכבוד ובברכת הצלחה בכהנ"ל,

מ. שניאורסאהן

דלתות ישראל, מציל מיצה"ר (סי' האריז"ל בתחלתו). כל הזהיר בה יאריכו ימיו וימי בניו (שו"ע יו"ד רסרפ"ה). וראה ג"כ ירושי פאה (פ"א, ה"א). אוה"ת לחנוכה (בראשית ד' שכת ואילך). ד"ה ויקח קרח תרכ"ט. לקוטי לוי יצחק לזח"ג ע' תנב ואילך.

בין המצרים: להעיר מתורת הבעש"ט בזה (כש"ט סתכ"ב. בהוצאת קה"ת). ועיין פרש"י (איכה א, ג) גבולים של שדה וחרם.

בשבת .. צדקה: שבת קנ, א. טושו"ע או"ח סש"ו.

שיהפכו .. ולשמחה: סליחות ל"ז תמוז פיוט אתאנו לך. בעבודה — להעיר מקונטרס עה"ח ס"ד. וראה לקו"א להה"מ ד"ה בן בג בג. ולהעיר ממש"נ (תהלים עג, יז) עד אבוא אל מקדשי אל אבינה לאחריתם (ראה תניא פ"ז: עד כי יבוא יומם כו').

וישראל עושה חיל: ראה זהר סוף פרשת שבוע זה.

בכל המבצעים: ראה גם לעיל אגרת יא'קסח, ובהנסמן בהערות שם.

בשיחת ש"פ במדבר: נדפסה בלקו"ש שם ע' 211 ואילך.

ובמכתב דתחלת תמוז: לעיל אגרת יא'קעג.

ד"ה .. תרכ"ט: סה"מ תרכ"ט — הוצאת תשנ"ב — ע' רנו.

שיהפכו .. ולשמחה: זכרי' ח, יט. רמב"ם סוף הל' תעניות.

לקו"א: הוצאת קה"ת — יד, ד.

וישראל עושה חיל: בלק כד, יד.

יא'קפד

בי"ה, ט"ו תמוז תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר חיים יוסף שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונת בתו מרת אסתר תי',
הנני בזה להביע ברכתי מזל טוב מזל טוב ושתהיי בשעה
טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי [ש]מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות, וירונו מהם רוב
נחת.

בברכת מזל טוב מזל טוב.

מכתביו ובהם בקשות ברכה פ"נ נתקבל,
ובעת רצון יקראו על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ
זי"ע, וזכות שירותו בהתמסרות ובלבביות את ידידו הנעלה שליט"א
תעמוד לו בהמצטרך.

יא'קפה

[ט"ו תמוז, ה'תשל"ד]

„טרם יקראו ואני אענה" — מכבר עשיתי כעצתו ונשלח לשם הר"ר
משה יצחק שי העכט — וכנראה **ממכתבו זה ומהקודמו** עדיין אינו
מכירו ואת הכוחות שניתנו להנ"ל ועכ"פ ישתדל להכירו **עתה, ותומ"י**
ישתנה הכל: המצב רוח, הבטחון בהשם, השמחה היום יומית וכו' וכו'.
אזכיר עה"צ.

יא'קפד

מר חיים יוסף: ניומן, ירושת"ו.

יא'קפה

מענה למו"ה משה יצחק העכט, ניר-היינון על מכתבו מט"ו תמוז תשל"ד. אגרות נוספות אליו
— לעיל חכ"ז אגרת י"ז, ובהנשמך בהערות שם.
טרם יקראו ואני אענה: **ישע"י סה, כד.**
מכבר עשיתי כעצתו: במכתבו: שכ"ק אדמו"ר זא"ל העלפן און טאָן אלעס.

יא'קפו

[י"ח תמוז, ה'תשל"ד]

לספקות בעניני שידוכים — בכלל אין שייך בענין כזה בטוחות במאה אחוז. וכשהספק שקול — מתייעצים עם ידידים שאפשר לדבר עמהם „גלוי לב“.

יא'קפז

ב"ה, י"ט תמוז תשל"ד
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ כו' הרב אשר שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום י"ג תמוז,

אודות האשה הרוצה להתגייר וכו', היש מקום שתסתדר לאח"ז בכפר חב"ד כו'

כפי ה'דיעות כאן — אין הסביבה בכפר מתאימה כלל וכלל לכהנ"ל. כיון שהכל בהשגח"פ — מצו"ב מכ' שני, ויה"ר שיביא לידי פעולות בכיוון זה.

בכבוד ובברכה.

יא'קפו

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון מכתב מי"ח תמוז תשל"ד.

יא'קפז

הרב אשר: בן עוליאל, ארגנטינא.

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'קפח

ב"ה, כ"א תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכל הילדים ולכל הילדות
מחנה קיץ ד, "אהלי תורה" מיאמי, פלא.
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבם לחג הגאולה — י"ב־י"ג תמוז.

ובודאי ידוע לכם שאחד הלימודים מחג הגאולה הוא שכשיהודי מחליט בתוקף ללכת בדרך ה', דרך התורה והמצוות, מבלי חת בפני כל מניעות ועיכובים, אזי עוזר השי"ת למלא ההחלטה במדה הכי מלאה ונותן לו כוחות מיוחדים להתגבר על כל המניעות.

ומובן אשר לימוד זה שייך גם לכם בהחלטות טובות בלימוד התורה בהתמדה ושקידה והנהגה טובה בהתאם לזה.

והשם יתברך יצליח את כל אחד ואחת מכם, שתקויים בכם תקוות בעל ההילולא, כיאות לבני ובנות ישראל, בני אברהם יצחק ויעקב ובנות שרה רבקה רחל ולאה.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות.

יא'קפט

ב"ה, כ"ד תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

חברי ועד הרוחני, ועד הכללי ועדת הבקורת
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה למכ' מאור ליי"ח תמוז,

יא'קפט

לתוכנה ראה גם לעיל אגרת יא'קסד, ובהנמסר בהערות שם.

אינו מעשי להתענין ע"ד רבנים מחו"ל — כ"א אך ורק ברבנים
הדרים באה"ק ת"ו.

כתבי מאז — עליהם לא להציע לי מספר מועמדים להיות מרא
דאתרא, כ"א להציע להאתרא וכו' ולבחור — ועניני בא רק לאחר
שיודיעוני זה.

בכבוד ובברכה,

מ. שניאורסאהן

יא'קצ

ב"ה, כ"ה תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר יוסף שי צ'חנובר

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מיום ד' בתמוז וכן הידיעה אשר כבר באו
לניו־יורק. והי רצון שיהי' — בנוסח המסורתי — משנה מקום משנה
מזל לטובה ולברכה.

ובעניני טוב הרי תמיד יש מקום להוספה, כי מקור השפעת הטוב
והברכה הוא הקדוש ברוך הוא שהוא אין סופי.

ובנוגע למר ניתוספת עוד נקודה, שיש לו השפעה על כמה וכמה
אישים וחוגים בסביבתו כאן בחו"ל וגם בארץ הקודש. שלכן כל הוספה
בענינים חיוביים בעיני טוב ורוחניות, נכפלת על ידי כל המושפעים על
ידו, ואין צורך להאריך בזה למר, ורק להעיר אשר באם אפילו יש איזה
קושי או מניעה הדורשים השתדלות והתאמצות להתגבר עליהם, כדאי
וכדאי הדבר, כיון שנוגע גם לרבים.

תודה מיוחדת על שיחתו באה"ק ת"ו בנושאים אודותם דברנו בעת
פגישתנו.

יא'קצ

מר יוסף צ'חנובר: אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת יא'פג, ובהנסמן בהערות שם.
משנה מקום משנה מזל: ראה ר"ה טז, ב. ב"מ עה, סע"ב ובחדא"ג מהרש"א שם. שו"ת יהודה
יעלה ח"ב חו"מ סו"ס כבג.

בכבוד ובברכה להסתדרות טובה בעת שהותו בחו"ל ולבשורות טובות.

יא'קצא

ב"ה, כ"ה תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר לייב שי' מודל

שלום וברכה!

Был рад получить В. письмо от 27го июня с хорошим известием, что В. уже находитесь вместе с родителями.

Дай Б. чтобы В. устроились хорошим образом, материально и духовно, в особенности что относительно еврея материальное счастье и удовлетворение зависят от морального удовлетворения и душевного спокойствия и гармонии — что связано с ежедневной жизнью согласно указаниям Б-а в нашей Торе и, в концентрированной форме, в Шулахон Орухе.

С пожеланием хороших вестей во всем выше-писанном, и с благодарностью за передачи приветов оттуда, и с приветом В. родителям.

[תרגום חפשי]

שמחתי לקבל מכתבו מה' 27 ביוני עם הבשורות הטובות שכבר נמצא עם הוריו.

יתן השי"ת שיתדר באופן טוב, בגשמיות וברוחניות, ובפרט כשמדובר אודות יהודי, האושר והסיפוק הגשמי תלויים בסיפוק מוסרי ורוגע והרמוני נפשית — הקשורים לחיי יום יום בהתאם להוראות הקב"ה בתורתנו, ובצורה מתומצתת, בשולחן ערוך.

באיחולי בשורות טובות בכל הנ"ל, ובתודה על מסירת דרישת שלום משם, ובדרישת שלום הוריו.

יא'קצב

ב"ה, כ"ז תמוז תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מו"ה יצחק שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' מיום י"ח תמוז עם המצו"ב (שמצו"ב), ות"ח.
כן יבשר טוב אשר מוסיף בכהנ"ל ובכיו"ב כהנה וכהנה.
בטח שומר הוא השלשת השיעורים השווים לכל נפש בחומש תהלים
ותניא הידועים.
הפ"נ במכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.
בברכה,

מ. שניאורסאהן

יא'קצג

ב"ה, כ"ז תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ בעל מרץ וכו'
הרב מרדכי שי פירון

שלום וברכה!

באיחור זמן רב נתקבל מכתבו מכ"ב סיון, בו כותב על דבר רושמי
ביקורו בדרום אמריקה.

יא'קצב

נדפסה ב"מקדש מלך" ח"ג ע' קפא.
מו"ה יצחק: גליצנשטיין, ירוש"י.

יא'קצג

הרב מרדכי פירון: רב צבאי ראשי. אגרת נוספת אליו – לעיל אגרת יא'לט.

ות"ח על הבשורות הטובות בזה נוסף להידיעות שקבלתי גם מידידנו המשותפים שם על דבר ביקור כת"ר ביחד עם זוגי תחי'.

שאם בכל הזמנים הי' תאבון וצמאון לבשורות טובות מאחב"י בתפוצות, על אחת כמה וכמה בתקופתנו רבת המאורעות ורבת הבלבולים, וביחד עם זה שעת הכושר מאין כמוה להפצת היהדות האמתית בכל מקום ובכל חוג, ובמיוחד בתוככי הנוער.

ואפשרויות מיוחדות לכת"ר בהאמור, שהרי השפעתו רבה בין אנשי הצבא, וכמדובר כמה פעמים שאנשי הצבא מסוגלים ומוכשרים לקבל השפעה בעיני תורה ומצותי, כיון שיסוד קיום כל צבא הוא — בסגנון חכמינו ז"ל — הקדמת נעשה לנשמע. שהרי יסוד היסודות של הצבא הוא שכשבאה פקודה תיכף ומיד צריך לקיימה, ורק אחרי זה ובזמן הפנוי משאר עניני הצבא יש מקום לשמיעה, כלומר הבנה, בטעם הפקודה וכו'.

ונקודה שני' ועקרית היא שכל עניני הצבא אינם בגדר ענין פרטי של איש הצבא, ורק המפקד הראשי קובע איזה ענין פרטי עומד לרשותו ולשיפוטו של החייל, ואיזה ענין ופרט נוגע לכל הפלוגה של החייל או גם לכללות הצבא ולבטחון כל הארץ.

והרי שתי הנקודות האמורות הן ההקדמה וההכנה לקבלת התורה ומצותי, הקדמת נעשה לנשמע, ושכל ישראל ערבים זה בזה, ובלשון הרמב"ם, פס"ד הלכה למעשה: צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב כו' עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלחה (הל' תשובה פ"ג, ה"ד).

בכבוד ובברכה להצלחה מרובה ולבשורות טובות בכהנ"ל.

וכמדובר כמה פעמים: ראה גם לעיל אגרת יא"ז, ובהנסמן בהערות שם.

הקדמת נעשה לנשמע: משפטים כד, ז.

ושכל ישראל ערבים זה בזה: סנהדרין כז, ב.

א'קצד

ב"ה, כ"ז תמוז, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

Хабад Хауз
Кливланд

Шолом и Брохо:

С большим запозданием пришло В. письмо с приложением двух номеров ХАБАД ТАЙМС №1 и №2.

Дай Б. чтобы эта газета принесла желаемые результаты, в духовном отношении как и в материальном — а ведь они связаны между собою. А у еврея, в каком состоянии он бы ни находился, в конце концов духовное занимает главное место и в течение времени оно воодушевляет и пропитывает всё материальное до такой степени, что получается совершенное единство: и не только в специальных исключительных случаях, но даже в ежедневной жизни в будничные дни.

Одна из иллюстраций вышесказанного служит также такой ежедневный будничный физический акт как питьё глотка воды, перед которым еврей провозглашает Брохо: "Да будешь Ты благословлен Б., наш Б., Царь мира, что всё было сотворено Его словом".

Надеюсь, что читатели Хабад Таймс не нуждаются в добавочных объяснениях, и заканчиваю с выражением пожелания и сердечной надежды, что вышеписанное послужит добавочным фактором в воодушевлении при исполнении Мицвос в ежедневной жизни.

С пожеланием каждому из читателей Хабад Таймс хорошего устройства во всех отношениях, включая также продолжительного продвижения и подъёма во всём что касается настоящего еврейства, Тора и Мицвос.

בברכה.

[תרגום חפשי]

חב"ד האו, קליבלנד

שלום וברכה:

באיחור רב נתקבל מכתבם בצירוף שני גליונות של חב"ד טיימס מספר 1 ומספר 2.

יתן השי"ת, שעיתון זה יביאו את התוצאות הרצויות, כמו ברוחניות כך גם בגשמיות — והרי הם קשורים זה בזה. ואצל יהודי, בכל מצב שרק יהי, בסופו של דבר הרוחני תופס את המקום המרכזי ובמשך הזמן הוא נותן חיות וחודר אל תוך הגשמי עד כדי כך שנוצרת אחדות מוחלטת, ולא רק במצבים מיוחדים ויוצאי דופן, אלא גם בחיי יום יום של ימות החול.

אחת הדוגמאות של הנ"ל משמש גם מעשה של חולין יומיומי וגשמי כשתיית מים, שלפניי מכריז יהודי את הברכה: ברוך את ה' אלקינו מלך העולם שהכל נהי בדברו.

אקוה, שקוראי חב"ד טיימס אינם זקוקים להסברים נוספים, ואני מסיים בביטוי הרצון ותקוה לבבית, שהנ"ל ישמש כגורם נוסף להתעוררות בעת קיום המצוות בחיי היום יום.

באיחולים לכל אחד מקוראי חב"ד טיימס של הסתדרות טובה בכל המובנים, כולל גם תנועה נמשכת והתעלות בכל הקשור ליהדות אמיתית, תורה ומצוות.

יא'קצה

[תמוז, ה'תשל"ד]

כמדובר כ"פ וכ"פ אין אנו אחראים לשמועות כלל (באם תהיינה הוראות — יודיעים). ולפלא גדול כל המכתב.

יא'קצה

נכתב להנהלת מוסד באה"ק שכתבו כי הגיעו שמועות, שדעתו הק' שעליהם לסגור מוסדם.

יא'קצו

ב"ה, ג' מנחם אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

ברכה ושלום!

Подтверждаю получение В. письма от 17/7/74.

Дай Б. исполнение В. хороших желаний и в ближайшем будущем.

Надеюсь, что не нужно долгих объяснений, что ежедневная жизнь согласно указаниям Б-а /как указано в שולחן ערוך — в добавок к главному, что это указания и воля Б-а — приносит с собою также благословения Б-а во всём, в чем человек нуждается.

Одна из основ еврейской религии это בטחון — твердая вера, что все устроится как следует, хотя в настоящий момент это не ясно и может быть не понятно для человеческого ума.

В добавок к этому, то хорошее настроение, которое достигается путём בטחון в Б., большой плюс относительно хорошего שידוך и т.п.

В связи с тем, что В. пишете, было бы хорошо проверить מזוזות в В. квартире и комнате, кошерные ли они и прикреплены ли как следует.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

[תרגום חפשי]

מאשר הנני קבלת מכתבה מה-17/7/74,

יתן השי"ת את מילוי משאלות לבה לטובה בעתיד הקרוב.

אקוה, שאין צורך בהסברים ארוכים שחיי היום יום בהתאם להוראות

הקב"ה — כפי שמבואר בשולחן ערוך — בנוסף לעיקר, שהם ציוויים ורצון השם — מביאים אתם גם את ברכות השם בכל המצטרף לאדם.

אחד מיסודות הדת היהודית הוא בטחון — האמונה החזקה שהכל יסתדר כדבעי, אם כי ברגע זה אין הדבר ברור ויכול להיות לא מובן לשכל האנושי.

בנוסף לכך, הרי מצב רוח טוב, שמגיעים אליו דרך בטחון בהקב"ה, מהווה בעצמו גורם חיובי ביותר בענין שידוך טוב וכיוצא בזה.

בקשר למה שכותבת, טוב הי' לבדוק את המוזוות בדירתה ובחדרה, אם הן כשרות וקבועות כראוי.

יא'קצז

ב"ה, י' מנחם אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת שרה תחי' לוין
נחלת הר חב"ד

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף אייער בריוו, מיט דער בייגעלעגטער רשימה — בקשה פֿי"נ — וועל איך איי"ה מזכיר זיין יעדערע פון זיי אויפן ציון פון כ"ק מו"ח אדמו"ר.

איך האָף אַז יעדער איינע ווייס — און די וועלכע נויטיגען זיך אין אַן ערקלערונג אין דעם, וועט מען זיי דאָס אויפקלערן — אַז די הנהגה אין טאָג־טעגלעכן לעבן לויטן רצון פון אויבערשטן, אין צוגאָב וואָס אַזוי דאָרף עס דאָך זיין ממילא, איז אויך דער וועג צו באַקומען דעם אויבערשטניס ברכות אין אַלץ וואָס מינויטיגט זיך.

און אויב דאָס איז אַזוי אין יעדן אָרט און יעדע לאַנד וואו אַ איד געפינט זיך, על אחת כמה וכמה אַז מ'האָט זוכה געווען און מ'לעבט אין אַ לאַנד וואָס די גאַנצע וועלט רופט אָן „די הייליגע לאַנד“, און וואָס די הייליגע תורה זאָגט אויף דעם, אַז דאָס איז אַ לאַנד וואָס „תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה“.

יא'קצז

בפרט אַז עס רעדט זיך וועגן אידן וואָס האָבן געזען דעם אויבערשטניס נסים מיט זייערע אייגענע אויגן, וואָס נאָכדעם ווי איבער אַ יובל יאָרן איז מען געווען הינטער פאַרשלאָסענע אייזערנע טויערן, אָן קיין מעגלעכקייט אַרויסצופאַרן פון דאָרטן, און מיטאַמאָל האָבן זיך די טויערן געעפנט און גאַנצע משפחות האָבן זיך אַרויסגעראַטעוועט פון דאָרטן.

ויהי רצון אַז יעדער איינע זאָל וויסן ווי אָפצושאַצן דעם אויבערשטניס חסדים און טאָן אין דעם מיט פריילעכע הערצער, אין גוטן געזונד און גוטע פרנסה. און אַ אידישע פרוי האָט דאָך אַ ספעציעלן זכות, און צוזאַמען דערמיט אַ ספעציעלע אחריות, אַלס **עקרת הבית**, וואָס פון איר הענגט אָפּ די גאַנצע פירונג פון הויז, און וואָס אויף דעם באַקומט זי ספעציעלע ברכות פון דעם אויבערשטן כדי דאָס דורכצופירן אויפן בעסטן אופן.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור. בפרט אַז מ'איז אַריין אין די „שבעה דנחמתא“ — זאָל יעדע איינע און אַלע צוזאַמען האָבן גוטע און פריילעכע בשורות אין אַלץ וואָס מ'נויטיגט זיך,

מ. שניאורסאהן

יא'קצח

[י' מנחם־אב, ה'תשל"ד]

עפכהנ"ל — ללמוד מסכת גיטין בכהנ"ל.

ויה"ר שיהא ע"ד ל' אדה"ז: הכנה זו לפחות בתחלת כל שעה דהלימוד לשמה לעכב וכמו בגט וס"ת (תניא ספמ"א. וראה ליקלוי"צ שם. ולהעיר מתוס' הא' דהמסכת: גט כו' גימט' כו' ס"ת).
להחזיר כל המצוי"ב.

פון דאָרטן: מדינת רוסיא.

עקרת הבית: ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתעא, ושם ע' תתנח ואילך.
שבעה דנחמתא: טוש"ע או"ח סו"ס תכח.

יא'קצח

מצילום כתי"ק. מענה למו"ה מרדכי מענטליק, ר"ת תומכי־תמימים ליובאוויטש המרכזית, אודות לימוד מסכת גיטין או ב"ב בשיבות חב"ד, שברוב הישיבות רוצים ללמוד מסכת גיטין, ולפ"ד מוכרח שכולם ילמדו מסכת אחת.
אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ח אגרת יתתסד, ובהנשמך בהערות שם.

יא'קצט

ב"ה, י' מנחם אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר משה שי' ברסלע

שלום וברכה!

באיחור זמן נתקבל מכתבו שכתב לאחר שובו לאה"ק ת"ו.
כבקשתו אזכירו על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר למילוי משאלות לבבו
לטובה בכל העניינים שכתב עליהם, ויהי רצון שכשם שכתב הבקשה כן
יבשר טוב בתוכן כותבו.
בודאי הגיעו אליו הדים על דבר חמשת המבצעים של מצוה,
ובמילא משתתף בהם. אבל כיון שאמרו חכמינו ז"ל אין מזרזין אלא
למזרזין, באתי בזה לתוספת והעדפה, ובפרט על פי מצות ואהבת לרעך
כמוך שהיא כלל גדול בתורה, וכמודגש עוד יותר בתורת החסידות,
כלומר „כמוך" באופן שהמושפעים יהיו גם משפיעים.
וליתר שאת מצו"ב קטע מהמדובר בזה.
בכבוד ובברכה לבשורות טובות בכל האמור.

יא'קצט

חמשת המבצעים: ראה גם לעיל אגרת יא'קסח, ובהנסמן בהערות שם.
אין מזרזין אלא למזרזין: מכות כג, א. ספרא ר"פ צו. ספרי נשא ה, ב. במד"ר פ"ז, ו.
ואהבת .. בתורה: תו"כ הובא בפרש"י קדושים יט, יח.

יא'ר

ב"ה, י' מנחם אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

בנות קיטנת „גן ישראל" בכפר חב"ד
ובראשן המדריכות ברכה ושיינא פראדא
ה' עליהן תחינה

ברכה ושלוש!

בנועם נתקבל מכתבך ואזכיר את כל אחת ואחת מהן על הציון
למילוי משאלות לבבך לטובה.

ויהי רצון אשר שהותך בקיטנה תוסיף ביחד עם בריאות הגוף גם
בבריאות הנשמה ובכוחן זה תלכנה מחיל אל חיל במשך כל השנה כולה.
בברכה להצלחה ולבשורות טובות.

יא'רא

ב"ה, י"ז מנחם-אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכל הבאים על החתום במכתב מה' מנ"א, תשל"ד מכפר
חב"ד, מיסודו של כ"ק מו"ח אדמו"ר באה"ק ת"ו ב"ב
ע"י מ"צ
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה למכתבם האמור — בנוגע לרב מרא דאתרא בכפר חב"ד,
הנה על פי מנהג ישראל מדורי דורות, כולל ג"כ קהילות אנ"ש בכל

יא'ר

ברכה: הבר (טברדוביץ).

שיינא פראדא: גנזבורג (ברוד).

מחזיל אל חיל: תהלים פד, ת. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח סקנה"ס א. וש"נ.

יא'רא

בנוגע לרב מרא דאתרא בכפר חב"ד: ראה בזה גם לעיל אגרת יא'קסד, ובהנסמן בהערות שם

מקום, המרא דאתרא נבחר על ידי דיירי דאתרא, או באי־כוחם
והעומדים בראשם הנמצאים בהאתרא,

ולפלא השקו"ט בזה.

בכבוד ובברכה אשר ימלא כפר חב"ד תפקידו — דוגמא חי' לבניי
בכל מושבותיהם דקהילא קדישא ומושב קדוש בכל המובנים, מבוסס
וחדור אור וחיות חסידותיים כהוראת רבותינו נשיאינו הקדושים
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אשר לאורם נחי' ונלך בגשמיות וברוחניות גם
יחד,

מ. שניאורסאהן

יא'רב

ב"ה, י"ז מנחם־אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הבאים על החתום במכתב מי"ב תמוז יום הגאולה
ביהכ"נ חב"ד-ליובאוויטש שיכון חב"ד ירושלים עיה"ק
תובב"א על ידי מ"צ
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה למכתבם הנ"ל שנתקבל זה עתה, כנראה בדואר רגיל,

בו כותבים סברה ע"ד שינוי הסדר בנוגע שיעורי לימוד וכו',

הרי בכלל בענינים כגון אלה, כוונתי לשינויים, יש להזהר ולמעט
בזה באם אין הכרח גמור. שהרי שינוי הנעשה על ידי אחד יכול לעורר
רצון אצל כמה בנוגע לשינויים אחרים, ועל פי מאמר חכמינו ז"ל אין
דעותיהן שוות.

ולתיקון הענין אודותם כותבים, הרי אפשר בכמה דרכים, ובפרט
שיש בזה קריאות נלבבות ונלהבות מגדולי ישראל, כולל גם נשיאי חב"ד,
מבוססות על קדושת בית הכנסת וקדושת התפילה וכו'.

בכבוד ובברכה אשר לא יסתפקו בהמצב שבהוה בנוגע שיעורי

יא'רב

לימוד כי אם יעלו בקדש הלוח ומוסיף בתורה אור, בנגלה דתורה ובפנימיות התורה, אשר אם בכל המקומות ובכל הזמנים מעלין בקדש, על אחת כמה וכמה בירושלים עיר הקדש, עיר בה חנה דוד ולבשו"ט בכהנ"ל.

יא'רג

בי"ה, י"ז מנחם אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד בי"ד מרת זלדה תחי'
מישקובסקי־שניאורסון

שלום וברכה!

ת"ח על הפ"ש ששלחה על ידי הו"ח אי"א נו"י מר שמעון וזוגי
זהבה שיחיו וינקלר, ות"ח במיוחד עבור שימת לבבה לשלוח התמונה.
ומצו"ב העתק מכתבי אליהם המדבר בעדו.

ובהכנסנו עתה לשבעה דנחמתא, יהי רצון שיהי התחלה טובה
לקיום היעוד שיהפכו ימי הגלות לטוב ולשמחה בגאולתנו האמתית
והשלימה על ידי משיח צדקנו,

אשר ההכנה לזה צריכה להיות מעין ודוגמא של הענין המקווה,
היינו השתדלות והתחזקות בקיום ההוראה, שהיא גם נתינת כח, —
עבדו את ה' בשמחה. והרי עבודת בני ובנות ישראל לקונס היא בכל
פעולה ובכל ענין של מעשה ודיבור ואפילו גם במחשבה, ובלשון המורה
הגדול הוא הרמב"ם: כשם שהחכם ניכר בחכמתו ובדיעותיו כו' כן צריך

בתורה אור: משלי ו, כג.

מעלין בקדש: ברכות כח, א. וש"נ. וראה גם לעיל אגרת יא'קג, ובהנמסן בהערות שם.
עיר .. דוד: ע"פ ל' הכתוב — ישעי' כט, א.

יא'רג

מרת זלדה מישקובסקי־שניאורסון: אגרות נוספות אלי' — לעיל חכ"ו אגרת ט'תרל, ובהנמסן
בהערות שם.

היעוד: זכר' ת, יט. רמב"ם סוף הל' תעניות.

ההוראה .. נתינת כח: ראה גם לעיל חט"ו אגרות ה'תקע. ה'תקפו. לקו"ש ח"כ ע' 308 ובהנמסן
בהערה 55.

עבדו את ה' בשמחה: תהלים ק, ב.

ריט

כ"ק אדמו"ר זי"ע

שיהי' ניכר במעשיו, במאכלו וכי' (רמב"ם הל' דיעות ר"פ ה'). והרי כל אחד ואחת מישראל חברים הם לעם חכם ונבון.

בברכה לבריאות ולשמחה ולבשורות טובות בכל האמור.

נ.ב. הרושם אצלי, מיוסד על רוח מכתבי אלי, שלמרות שכותב אני וכופל ומשלש בנוגע לענין השמחה, וכמוזכר לעיל, ובפרט כמבואר ומודגש בתורת חב"ד, אף על פי כן לא בא על ידי זה כל שינוי והזזה. בכל זאת אני חוזר וכותב עד"ז עוה"פ, על פי ההוראה ובסגנון חכמינו ז"ל, "אפילו מאה פעמים", ואתה הסליחה. והעיקר שתבשר טוב בזה.

יא'רד

בי"ה, י"ז מנחם אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מר יוחאי שי' ציונוב
נחלת הר חב"ד 1159/10
קרית מלאכי

שלום וברכה!

Подтверждаю получение В. письма, и בשעה טובה Вас упомянут к исполнению В. пожеланий к лучшему. על הציון

Само собою разумеется, что ежедневная жизнь согласно указаниям нашей Торы приносит собою ה' ברכות ה' во всем в чем нуждаются וברוחניות ובשמיים.

Было бы хорошо проверить kosherные и תפילין ומזוזות. או

בברכה לבשורות טובות.

[תרגום חפשי]

מאשר הנני קבלת מכתבו, ובשעה טובה יזכירוהו על הציון למילוי משאלות לבו לטובה.

לעם חכם ונבון: ואתחנן ד, ו.

ובסגנון חכמינו ז"ל: ב"מ לא, א. שו"ע אדה"ז או"ח סי' קנו ס"ז. סי' תרח ס"ה.

מובן מעצמו, שחיי היום יום בהתאם להוראות תורתנו מביאים אתם ברכות השם בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות.
הי' טוב לבדוק את כשרות התפילין והמזוזות.

יא'רה

[י"ז מנחם־אב, ה'תשל"ד]

(1) לפעמים רבות יש השפעה יותר גדולה לדברי ידידים מאשר לדברי הורים, ולכן כדאי שגם ידידים ישתדלו להשפיע בזה בכיון הרצוי (כמובן, באופן שלא יתעורר חשד שההורים בקשום להשפיע).

(2) גישה חיובית מצליחה יותר מגישה שלילית, ולכן צ"ל השתדלות יתרה שמי שהוא (לא ההורים) יציע לה שידוך מתאים (היינו שבאם יזמינה פ' להפגש — תסכים). ואם תאמר שכבר מצאה וכו' — יענוה שפגישה הרי אינה מחייבת אותה להסכים תיכף, וכיון שגם לדעתה המדובר דעתה אינו למדן וכו' — הרי אפשר שזה שתפגשו יהיו בו המעלות דהמדובר וגם למדנות.

(3) כיון שהיא „נוגע בדבר" ובהיותה כאן נפגשת עם המדובר בתכיפות — אא"פ לה להיות אוביקטיבית לגמרי, והענין חשוב ביותר — ולכן תסע למשך זמן לאה"ק (לעזור בביסוס המצב שם וכו') ובריחוק מקום תוכל להתבונן בכ"ז — באופן אוביקטיבי.

גם שם האם [...] ואזכיר עה"צ.

בדהמ"ז (ואופן קביעתן).

יא'רה

מצילום כתי"ק. נכתב על גליון המכתב מי"ז מנחם־אב תשל"ד.

בדהמ"ז: = בדיקת המזוזות.

רכא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'רו

בי"ה, כ"ף מנחם אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

ארגון נשי ובנות חב"ד באה"ק תוב"ב ע"י משיח צדקנו
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלום!

בנועם נתקבלה הידיעה על דבר הכנס הארצי ה-11, שנועד ליום ב',
ראש חודש אלול, הבע"ל.

ויהי רצון שיהי בשעה טובה ומוצלחת ובהצלחה רבה, בפרט שזכות
הרבים מסייעתן, על אחת כמה וכמה – שהכנס הוא בארצנו הקדושה,
ארץ אשר תמיד עיני ה"א בה מראשית השנה ועד אחרית שנה.

כיון שכל ענין בהשגחה פרטית, הרי גם הזמן גרמא שהכנס יתקיים
אי"ה בראש חודש אלול, חודש החשבון משנה העברה וחודש ההכנה
לשנה הבע"ל. ואם ככה הוא בנוגע ליחיד, מכל שכן בנוגע לארגון של
רבים, ועל אחת כמה וכמה בנוגע ארגון של נשים ובנות, הנושאות את
התואר „עקרת הבית“, ובמיוחד נשי ובנות חב"ד, אשר ממטרותיהן
העקריות היא שכל פעולה טובה תהא חדורה אור וחיות חסידותיים,
מיוסדים על חוט המשולש – אהבת ה', אהבת התורה, ואהבת ישראל,
שכולן חד.

ובהאמור ההדגשה גם כן על הביטוי **פעולה**, וכנושא הכנס, פתגם
כ"ק מו"ח אדמו"ר: „טובה פעולה אחת מאלף אנחות“ – על אחת כמה
וכמה פעולות רבות, אלף פעולות.

יא'רו

ארץ .. שנה: עקב יא, יב.

חודש החשבון: ראה גם לקמן אגרת יא'רטו. וש"נ.

„עקרת הבית“: ראה ב"ר פ"ע, א. ב. זח"א קנד, א. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתצא, ושם ע' תתנח

ואילך.

אהבת .. תד: ראה גם לעיל חכ"ח אגרת יתקצו, ובהנשמך בהערות שם. לקמן אגרות יא'רטו.

יא'רכו.

פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר: ראה גם לעיל חכ"א אגרת ז'תתקצא, ובהנשמך בהערות שם. אג"ק

כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ חט"ז אגרת ה'תתיד, ובהנשמך בהערות שם.

ויהי רצון שתבשרנה טוב בכל האמור, וגם זה בכלל הברכה, כמנהג
ישראל ובנוסח המקובל והמסורתי —

תכתב ותחתם לשנה טובה ומתוקה כל אחת ואחת מהן ביחד עם
כל בני ביתה — שליט"א.
בברכה להצלחה רבה.

יא'רז

בי"ה, כ"ד מני"א, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכי ובו בקשת ברכה פ"נ מיום ט"ז מני"א, ובעת
רצון יקרא על ציון כ"ק מוי"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ובטח למותר להדגיש על הכרח הנהגה בחיי היום יומים שתהא
מתאימה להוראות תורתנו תורת חיים וקיום מצותי עליהם נאמר וחי
בהם, שנוסף על העיקר שכן הוא ציווי הקב"ה הרי זה גם הדרך לקבלת
הברכה בהמצטרך להאדם.

והרי בעניני תורה ומצות ככל שיהי המצב גם טוב בזה תמיד יש
מקום להוסיף כיון שקשורים בהקב"ה שהוא אין סופי.

כולל — התחזקות בבטחון — דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד.
בברכה.

יא'רח

בי"ה, כ"ד מני"א, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

זה עתה קבלתי מכתב מיהודי אחד כאן, אשר כותב על דבר רעיון

יא'רז

שנפל לו, שאף על פי שהוא בעצמו כותב שאפשר שהוא שטות (ובלשונו „רעיון שגעוני“), שלכן אין רצוני לשלוח למר העתק כל המכתב, אבל כיון שהכל בהשגחה פרטית ומי יודע עד מה, שולח אני צילום מחלק ממנו, ובאותה הסתייגות עצמה, שאם כ' חושב שהרעיון הוא שגעוני כנ"ל, אזי בזה מסתיים כל הענין, ואם יש בזה איזה צד הנוגע למעשה, בודאי יתעניין אם אפשר לעשות מה בזה באויסטרליי אם לאו.

ות"ח מראש אם יודיעני תגובתו להנ"ל.

בברכה לכתובה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה.

יא'רט

ב"ה, כ"ו מנחם אב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר אליעזר שי' וויזעל

שלום וברכה!

לאחרי ההפסק נעמה לי העובדה דקבלת מכתבו, ובהדגשה על קבלת המכתב, מה שאין כן בנוגע לתוכנו בענין בריאות אחותו בתי' תחי'. ובעת רצון אזכירה על הציון. ויהי רצון אשר כשם שכתב הבקשה כן יבשר בשורות טובות בהאמור.

מובן שמשתדל אני לעקוב אחרי פעולותיו אודותן דברנו בעת פגישתנו, וכן בנוגע למצבו והשפעתו בחברה. ותקותי שלא יקפיד על ההערה הבאה, אשר לצערי אין שני הענינים מתאימים זה לזה, כי — לאחר בקשת סליחתו — בעת שנפגשנו הרשיתי לעצמי להביע תמיהתי על שאינו מנצל ככל האפשר השפעתו בחברה להפצת עניני היהדות האמתית, יסוד וסוד קיומו של עם ישראל ונצחונו (אף כי לפעמים נצחון העולה בדמים מרובים וכו'), כי רק לאלוקים פתרונים מה זה עשה הוי' לנו, וד"ל),

על אחת כמה וכמה שזכה להשפעה מרובה ובמיוחד בתוככי הנוער,

יא'רט

נדפסה ב„כפר חב"ד" גליון 991 ע' 166 ואילך.

מר אליעזר וויזעל: אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ז אגרת י"שצט, ובהנסמן בהערות שם.

אשר הצער גדול יותר, ובפרט שזהו צער מהול בתמהון על אשר אינו מנצל מצבו בכיוון האמור במידה המלאה.

וכמדובר כמה פעמים ונראה במוחש, אשר אם בעבר, אפילו בעבר הקרוב, היתה השפעה ותעמולה ליהדות האמתית כרוכה במאמצים שלא ליבוש מפני המלעיגים וקשורה במסירת נפש בפועל וכו', אין זה המצב כלל וכלל עתה ובארצות הברית וכו'.

כיון שאין כוונתי כלל מגידות ולהטפת מוסר, כי אם בתקוה שהדברים יביאו למעשה לתועלת הרבים, הרי בודאי שאין כל צורך להוסיף על הכתוב, כי לדכוותי גם זה יספיק.

ולסיים בענין של נחת רוח, שנתברך מאת ה', המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, בזרעא חייא וקיימא, תקותי שגם בענין זה זוכר מה שנדברנו, שסוף סוף במלחמה נגד תלמידי היטלר י"ש אינו מספיק כלל המחשבה ודיבור בזה, כי אם מעשה בפועל, שיתוספו כמה וכמה מעמנו בית ישראל, ובעמנו בית ישראל עצמו יתוספו כמה וכמה, בסגנון השגור לאחרונה, שומרי הגחלת; אבל לא גחלים עוממות כי אם גחלים יוקדות, עליהן נאמר רשפי רשפי אש שלהבת י"ה. כבוד ובברכה לבשורות טובות בכל האמור.

יא'רי

ב"ה, כ"ו באב, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר צבי ש"י איצקוביץ
ראש עיריית לוד

שלום וברכה!

בנועם נתקבלה ההודעה מקביעות זמן החתונה של בתם פנינה תחי' עם ב"ג דוד ש"י ליום ב' באלול הבע"ל.

והנני בזה להביע ברכתי מזל טוב מזל טוב ושתה"י בשעה

עליהן נאמר: ^לשה"ש ת, ו.

יא'רי

מר צבי איצקוביץ: אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ח אגרת יתשכ, ובהנסמן בהערות שם.

רכה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בכבוד ובברכת מזל טוב, מזל טוב, וזכות פעולותיו בביסוס ובבנין
העיר לוד (ובלשון הכתוב „לוד ובנותי") בארצנו הקדושה, ארץ אשר תמיד
עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה — תעמוד לו ולכל
אשר לו בכל האמור,

מ. שניאורסאהן

יא'ריא

[שלחי קיץ, ה'תשל"ד]

בודאי ובודאי שעליי להמשיך ללמוד בסמינר בית רבקה שבכחב"ד,
מיסודו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

ובטח (וגם לטובתם הוא — שבהקדם) יפסיקו מלבבלה בזה
ותלמוד במנוחה ותצלח.
אזכיר עה"צ.

יא'ריב

ב"ה, ראש חודש אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין נ.י.

מר ...

שלום וברכה!

Подтверждаю получение В. письма с приложением.
Дай Б. исполнение всех В. пожеланий к лучшему.

То что В. пишете о выезде из Эрец Исроел, то об этом
нужно посоветоваться с друзьями на месте, и главное есть

ובלשון הכתוב: דה"י א ת, יב.

ארץ .. שנה: עקב יא, יב.

יא'ריא

מצילום כתי"ק.

ли достаточно веские причины для такого серьёзного шага, который может повлиять на всю будущность всех членов семьи. Затем, после этого, также второй вопрос: есть ли уверенность устроиться лучше в Европе или в Америке?

Так как выезд из Эрец Исроел связан с многими условиями с точки зрения религии и т. д., то я не принимаю участие в содействии в таком выезде.

Как видно из В. письма — цитируя В. слова — "жена согласна на гиюр, но не под конвоем лжи". Что не понятно: если кто во истине хочет гиюр, то при чем здесь "конвой лжи"? Если же не хотят гиюр, то конвой лжи не помогает. С другой стороны, если нет настоящего гиюр её и каждого из детей /а гиюр может быть только добровольным/, тогда она и дети не евреи, даже если посещают синагогу, говорят по древнееврейски и т. д.

Судя по В. письму, наверное нет надобности прибавить общеизвестное указание нашей Торы, что должны быть хорошие отношения между евреями и неевреями, взаимная помощь и т.п., хотя согласно Торе нет места смешанным бракам, и поэтому, если может быть гиюр כהלכה, то это должно быть сделано чем раньше, ибо от этого зависит настоящее счастье всех замешанных в этом, и каждая минута замедления имеет максимальное значение.

Надеюсь, что В. мне извините за предыдущие строки, но я не мог обойти эту серьёзную проблему молчанием, т.к. В. откровенно пишете о ней. Последнее объясняет также, почему письмо посылается экспрессом.

Дай Б. чтобы у Вас всё устроилось хорошим образом, то есть согласно указаниям нашей совместной Торы, которая называется תורת חיים /указания в ежедневной жизни/ и תורת אמת /указания истинные во всём/.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור ולכתיבה וחתימה טובה.

[תרגום חפשי]

מאשר הנני קבלת מכתבו עם המצורף לו. יתן השי"ת את מילוי משאלותיו לטובה.

מה שכותב על הגירה מארץ ישראל, על כך יש להתייעץ עם ידידים במקום, והעיקר האם יש מספיק סיבות אמיתיות לצעד רציני כזה, שיכול להשפיע על עתיד כל בני המשפחה. לאחר מכן נשאלת שאלה שני: האם מובטחת לו הסתדרות יותר טובה באירופה או באמריקה?

היות שהציאה מארץ ישראל קשורה עם הרבה תנאים מנקודת המבט של הדת וכו' לא אקח חלק בסיוע להגירה כזאת.

כפי הנראה ממכתבו — בציטוט מדבריו — „האשה מוכנה לגיור אבל לא תחת מסע כזב". מה שלא מובן: מי שרוצה גיור באמת, מה קשור כאן „מסע כזב"? ואם לא רוצים גיור, הרי „מסע כזב" לא יועיל. מצד שני, אם אין גיור אמיתי שלה ושל כל ילדי (והגיור יכול להיות רק מרצונם החופשי), הרי היא וילדי אינם יהודים, גם אם מבקרים בבית כנסת, מדברים עברית וכו'.

לפי מכתבו, כנראה אין צורך להוסיף את ההוראה הידועה לכל שבתורה, שצריכים להיות יחסים טובים בין יהודים ללא־יהודים, עזרה הדדית וכו', אם כי ע"פ תורה אין מקום לנישואי תערובת, ולכן, באם יכול להיות גיור כהלכה, יש לעשות זאת בהקדם, כי בזה תלוי האושר האמיתי של כל המעורבים בדבר, וכל רגע של עיכוב יש לו משמעות מירבית.

אקוה, שישלח לי על השורות הקודמות, אך לא היתה לי ברירה לעקוף בעי רצינית זו על ידי שתיקה, היות והוא כותב על כך בכנות. זה גם מסביר מה שהמכתב נשלח באקספרס.

יתן השי"ת שהכל יסתדר אצלו באופן טוב, דהיינו בהתאם להוראות תורתנו המשותפת, הנקראת תורת חיים (הוראה בחיי היום יום) ותורת אמת (הוראות אמיתיות בכל).

יא'ריג

בי"ה, ראש חודש אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת ...

ברכה ושלוס!

Подтверждаю получение В. письма от 9.8.74, в котором В. пишете о В. настроениях.

Вообще не стоит обращать внимание на эти настроения, но с другой стороны использовать свободное время полезным образом, в особенности для распространения идей нашей священной Торы среди женщин, друзей и родственников, совместно с изучением Торы самой, и ведь имеется много книг и брошюр на русском языке.

Было бы хорошо проверить Мезузос в В. квартире, чтобы они были все кошерные.

Надеюсь, что ежедневная жизнь всей В. семьи соответствует указаниям Торы, как указано в Шулах-Орухе, а это ведь приносит собой благословения Б-а во всём, в чем нуждаются.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

[תרגום חפשי]

מאשר הנני קבלת מכתבה מה-9/8/74, בו כותבת אודות מצבי רוחה.

בכלל לא כדאי לשים לב למצבי רוח אלה, אך מצד שני יש לנצל את הזמן הפנוי באופן מועיל, במיוחד להפצת רעיונות תורתנו הקדושה בין חברותיה וקרובות משפחתה, יחד עם לימוד התורה בעצמה, והרי יש הרבה ספרים וחוברות בשפה הרוסית.

הי' טוב לבדוק את המזוזות בדירתה שתהיינה כולן כשרות.

אקוה שחיי היום יום של כל משפחתה מתאימים להוראות התורה, כהוראת השולחן ערוך, כי הרי זה מביא אתו ברכות ה' בכל המצטרך.

רכט

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'ריד

בי"ה, ראש חודש אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

מרת ...

ברכה ושלוש!

В ответ на В. письмо от 9.8.74, в котором В. пишете что В. встречаетесь с религиозным молодым человеком, но не знаете о его намерениях,

То, как водится в таких случаях, если Вам неудобно спросить у него, стоит через друзей выяснить его намерения.

Само собой разумеется, что первое и главное условие для женитьбы это твердое решение с обеих сторон, чтобы семейная жизнь соответствовала указаниям нашей священной Торы во всех отношениях.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

[תרגום חפשי]

במענה למכתבה מ-9/8/74, שבו כותבת שהיא נפגשת עם בחור דתי ואינה יודעת את כוונותיו.

הרי, כנהוג במצבים כאלה, אם לא נוח לה לשאול אותו, כדאי לברר את כוונותיו דרך ידידים.

מובן מעצמו, שהתנאי הראשון והעיקרי לנישואין הוא החלטה חזקה משני הצדדים שחיי המשפחה יהיו בהתאם להוראות תורתנו הקדושה בכל המובנים.

יא'רטו

ב"ה, תחילת חודש אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בעמדנו בתחילת חודש אלול, חודש החשבון של שנה העוברת וחודש
ההכנה להשנה הבע"ל —

חשבון צדק וע"מ שיביא לידי מעשה, שהוא העיקר — היינו למלא
החסר באם הי' ח"ו חסרון בפעולות שנה זו, ולא רק למלאות אלא גם
להשלים (מלשון שלימות), ויתרה מזו — עד לאופן של מצוה מן המובחר,
ובכל שלשת הדברים (הקוים) עליהם העולם עומד, עולם כפשוטו
ועולם קטן זה האדם: תורה עבודה (תפילה) וגמילות חסדים,

והרי פעולות בכל שלשת קוים אלה יש להן שייכות מיוחדת לחודש
אלול, וכמרומו גם בשם חודש זה שהוא ראשי תיבות, כמדובר כמה
פעמים:

חודש החשבון .. ההכנה: ראה ד"ה אני לדודי (הא' — בסה"מ אידיש). ומאמר
אדה"ז בשם הבעש"ט — שם.

למלא החסר .. שלימות: עיין כתובות (סז, ב. ושם) ג' האופנים: די מחסורו כו'
לעשרו כו' הי' משתמש בכלי זהב ישתמש בכלי כסף בכלי כסף ישתמש בכלי נחושת.
ערכין (לא, א): שנה, כשהוא אומר תמימה כו'.

מצוה מן המובחר: ע"ד שכאו"יא נצטווה כל חלב להו"י (רמב"ם סוף ה' איסורי
מזבח. ובשינוי לשון קצת בשו"ע יו"ד סו"ס רמ"ח).

שלשת .. חסדים: אבות פ"א מ"ב.

ועולם קטן זה האדם: תנחומא פקודי ג. תקו"ז תס"ט (ק, ב).

יא'רטו

נדפסה בלקו"ש חי"ד ע' 267 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

ד"ה .. אידיש: ע' 75.

מעשה, שהוא העיקר: אבות פ"א מ"ז.

רלא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

אנה לידו ושמתי לך (מקום-מקלט) — קו התורה, כמאמר רז"ל
דברי תורה קולטין,

אני לדודי ודודי לי — קו העבודה, תפילה,

איש לרעהו ומתנות לאביונים — קו הגמילות חסדים ;

והקדמה לכל קוים אלו, ובחודש אלול (דמזהירים על התשובה)
במיוחד, הרי היא — התשובה, וכמרומו ג"כ בהשם **אלול** ר"ת

(ומל ה' אלקיך) את לבבך ואת לבב (זרעך).

* * *

וכאן המקום להזכיר במיוחד הפעולות בחמשת המבצעים הידועים,
שבהם מכל שלשת הקוים האמורים :

מבצע תורה, בית מלא ספרים — קו התורה,

מבצע תפלין (וכן סידור תפלה — שהוא מספרים האמורים) — קו
התפלה,

אנה .. מקום : שמות (כא, יג). שער הפסוקים שם. פע"ח שער ר"ה פ"א.

כמאמר רז"ל : מכות יו"ד, א.

אני .. לי : שה"ש (וא"י, ג). שה"פ עה"פ. פע"ח שם.

אני .. העבודה תפלה : דלית פולחנא כפולחנא דרחימותא (ראה זח"ג רסז, א).
וראה קונטרס העבודה פ"ג. — תרגום „דודי" רחימי. ולהעיר מב"ח לטאו"ח סתקפ"א
ד"ה והעבירו.

איש .. לאביונים : אסתר (ט, כב). בסי' ערוגת הבושם בשם סי' אמרכל.

דמזהירים על התשובה : טאו"ח סתקפ"א.

ומל .. זרעך : דברים (ל, ו). בעה"ט שם. בי"ח שם.

תפלין .. התפלה : שהרי חלק דמצות תפלין הוא **לשעבד הלב** והמוח (ראה שו"ע
או"ח סכ"ה ס"ה. תניא רפמ"א). ואיזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפלה (תענית
ב, א. רמב"ם ריש ה' תפלה). — ולכן השמות תפלין ותפלה — שורשן אחד. וכוונות
שתיקה — המשכת המוחין דגדלות (כתהאריז"ל. וראה תניא פי"ב ופמ"א). — וראה
ברכות (יד, סע"ב) כל הקורא ק"ש כו'. או"ת להח"מ ד"ה הנ"ל (עב, ד) וד"ה העושה
תפלתו (קא, ב. קיב, א).

מבצע צדקה (וכן מבצע מזוזה — כולל כל המצות, שכללותן גמ"ח) — הגמילות חסדים —

הנה הזמן גרמא להוסיף בכמות ובאיכות ולהגביר חיל בכל האמור.

* * *

ויהי רצון שעל ידי העשי' בפועל בכל הנ"ל ובהקדמת הבטחון בשלימותו ובאופן דשתי באד' ה' מחסי — שהקב"ה עוזרו — שאז מצליח ועושה במדה הכי מלאה ושלימה, נזכה בקרוב ממש ובעגלא דיין לגאולה האמתית והשלימה על ידי משיח צדקנו,

אשר אז יקויים היעוד (שהוא מענינו של ראש השנה — תמליכוני עליכם): והי' הוי' למלך על כל הארץ,

אשר גם ענין הגאולה נרמז בהשם **אלול** ר"ת:

מבצע מזוזה: י"ל דשייך גם לקו התפלה שהרי הן ב' פרשיות דק"ש. וסודם — **העלאת** הבית וכל אשר בו, כסוד קו התפלה — העלאה ממטלמ"ע (ראה ד"ה וכתבתם על מזוזת — באוה"ת להצ"צ עקב, דשנת תרכ"ט).
מזוזה — **כוללת כל המצות**: סידור שי' החנוכה ערה, א. — להעיר מלקוטי לוי"צ לחו"ג (ע' תנג).

שכללותן גמ"ח: ראה לקו"ת שלח מט, ב. ועפ"ז יומתק דג' דברים הנ"ל הם — תורה ותפלה ומצות. וראה תניא פל"ז (מח, ב) דבכל תלמוד ירושלמי צדקה נקראת בשם מצוה סתם כו'.

הבטחון בשלימותו: ראה חובת הלבבות סוף שי' הבטחון דעשר מלות .. מדריגות בבטחון. וראה אוה"ת להצ"צ לישעי' עה"פ בטחו בה'.

שתי .. מחסי: תהלים עג, כח.

שהקב"ה עוזרו: סוכה נב, ב. וראה תניא פיי"ג. ובפרט שכל החודש אומרים פעמיים בכל יום: לדוד ה' אורי וישעי גוי'.

תמליכוני עליכם: ראש השנה טז, סע"א. ובלי' הרס"ג, "הענין הראשון (בתק"ש דר"ה) .. אנו ממליכין עלינו את הבורא ביום זה" (אבודרהם. טעמי התקיעות).
והי' .. הארץ: זכרי' יד, ט.

ד"ה .. עקב: ע' תרכא ואילך.

תרכ"ט: סה"מ תרכ"ט — הוצאת תשנ"ב — ע' שה ואילך.

אוה"ת להצ"צ לישעי': נ"ך ח"א ע' רז ואילך.

תהלים עג, כח: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמור"ר.

רלג

כ"ק אדמו"ר זי"ע

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת) להוי' ויאמרו לאמר
אשירה.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות — בכל האמור ולכתיבה
וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה,

מנחם שניאורסאהן

יא'רטז

ב"ה, ב' אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הנהלת צעירי אגודת חב"ד אשר באה"ק
ת"ו ע"י מ"צ בב"א
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת מכתבם (הדו"ח, ות"ח) —

בצירוף בקשות ברכה של אלה שהעבירו על ידם את מכתביהם אלי,
אשר אזכירם על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. והי
רצון שכשם שכתבו הבקשות — יבשרו טוב בתוכנן.

בכבוד ובברכת הצלחה בעבודתם הק' לקרב לבב בניי לאבינו
שבשמים — מיוסד על האהבה המשולשת אהבת ה' אהבת התורה
ואהבת ישראל אשר חד הוא ובברכת כוח"ט לשנטו"מ,

מ. שניאורסאהן

נ.ב. בתוך מכתבי בקשות ברכה פ"נ האמורים הרי היו גם כמה
בקשות מהנמצאים לעי"ע בכלא. ועל פי תורת הבעש"ט אשר „כל דבר ודבר

אז .. אשירה: שמות טו, א. פע"ח שם (ר"ת) „למפרע כי אז יצאו כל ניצוצין
מהגלות".

אז ישיר: שר לא נאמר אלא ישיר מכאן לתח"מ מה"ת (סנה' (צא, ב). הובא
בפרש"י עה"ת שם — בהוספת „רמז", כיון ששיטת רש"י בכלל — רק פשוטו של מקרא).

שר לא נאמר כר': נתבאר בשיחת ש"פ בשלח תשל"א.

יא'רטז

אהבת .. הוא: ראה גם לעיל אגרת יא'רו, ובהנסמן בהערות שם.

אשר האדם רואה או שומע — הוא הוראת הנהגה בעבודת ה'" (היום יום, ט' אייר), יש להתבונן על פי המבואר בדא"ת, בסי' התניא וכו', אשר כמה "פנים" לחיים, והפן האחד הוא — שנשמת האדם נמצא[ת] ב"כלא" בגופו, כי הנשמה היא חלק אלוהי ממעל ממש, והגוף הרי הוא בשר ודם, יסודו מעפר וסופו לעפר וכו'. וידועה התמי' בזה, למה עשה ה', בורא האדם, ככה, אשר "נשמה שנתת בי טהורה היא, אתה בראתה, אתה יצרתה, אתה נפחתה בי" — בגוף בשר ודם ובעולם הזה הגשמי והחומרי.

ומפורסם הביאור והמענה, אשר ירידה זו צורך עלי' היא, אשר עיי' שיתבונן האדם בתכליתו בחייו בעולם הזה למלא רצון בוראו אף על פי שנמצא בעולם גשמי וחומרי מלא מניעות ובלבולים, אז בכוחו להפוך את המניעות והבלבולים לאמצעים אשר על ידם יגיע לדרגה עליונה יותר, ועד — לדרגה הכי נעלית, וכיתרון האור מן החושך.

מעין זה יש ג"כ בכלא כפשוטו, אשר תכליתו האמתית היא לא ח"ו עונש לשם עונש, כי אם שעי"ז תהי' הזדמנות להנמצא בכלא להתבונן במה שעבר עליו, ולהתבונן בתנאי חיים מיוחדים שבהם גם כן חלק טוב, שהרי אין קיום לרע בלי ניצוץ טוב אשר בקרבו, ואחד מניצוצים אלו הוא שיש לו אפשרות להתבונן מבלי דברים המפריעים, כגון רעש הרחוב והמונו וכו'.

ובודאי כשאדם מתבונן אליבא דנפשי' לאמתתו של דבר, מיד נתעורר לבו לנפש אשר יש לכל אחד ואחת מבני ישראל, היא נפש האלקית שהיא חלק אלוהי ממעל ממש, כנ"ל, הנמצאת עתה בכלא בתוך כלא; התבוננות המביאה לידי מעשה באמצעות לימוד המתאים, אשר גדול הלימוד שמביא לידי מעשה, לימוד תורתנו הקדושה, תורת אמת, וביחד עם זה — תורת חיים, הוראה בחיים.

ובודאי אשר כל אחד הדורש ספרי לימוד בתורתנו הק', ימצאו לו כל הספרים הדרושים ביחד עם האפשרות ללמוד בהם מתוך מנוחת הנפש.

הנשמה .. ממש: תניא רפ"ב.

יסודו .. לעפר: נוסח תפלת מוסף דר"ה ויוהכ"פ.

נשמה .. בי: נוסח ברכות השחר.

וכיתרון .. החושך: קהלת ב, יג.

גדול .. מעשה: קידושין מ, ב.

תורת .. הוראה: ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית

בשם הרד"ק. וראה זח"ג נג, ב.

רלה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

וגדול כח המאור שבתורה, תורה אור, להאיר דרכו בחיים, בחייו בעולם הזה, באיזה מקום שנמצא, אם זה כלא כפשוטו, או – בכלא רוחני, ועד לקיום השליחות, כפתגם הידוע, להפוך חשוכא לנהורא ומרירו למתקא.

ומודגש ענין האמור גם על ידי החוקים שבכל מדינה ומדינה בנוגע לאסירי כלא, אשר הנהגה טובה של הנמצא בכלא מביאה תיכף להקטנת המועד המיועד לו להיות בכלא, ועד – לביטולו.

ויהי רצון אשר השי"ת, בורא עולם ומנהיגו ובורא האדם ומשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, ולית אתר פנוי מניי, ובלשון חכמינו ז"ל – אפילו הסנה, ימלא משאלות לבב כאו"א ויעזרם לצאת מן המיצר אל המרחב ברוחניות, אשר זה גורם תו"מ ליציאה מן המיצר גם בגשמיות, והבטיחנו חכמינו ז"ל הבא לטהר (עצמו ואחרים) הקב"ה מסייע לו.

יא'ריז

ב"ה, די אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הו"ח אי"א נו"נ בחור מעם ומורס מעם
ודורש טוב לעמו בעל מדות תרומיות ענף עץ אבות
מו"ה שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה!

בודאי מוסרים ידידינו המשותפים שיי הפ"ש ממני למר, כמו שרואני מהדיעות שממציאים לי מהנעשה אתו. ואם בכלל משתוקק

המאור שבתורה: ראה ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז. איכ"ר פתיחתא ב.

תורה אור: משלי ו, כג.

כפתגם הידוע: זח"א ד, א. תניא ספ"י.

ולית .. מני: תקו"ז תנ"ז (צא, סע"ב).

ובלשון חכמינו ז"ל: שמור פ"ב, ה. ועוד.

והבטיחנו חכמינו ז"ל: יומא לת, ב. לקו"ת דרושי שמע"צ פח, ב.

יא'ריז

נדפסה ב"כפר חב"ד" גליון 991 ע' 167.

מו"ה שניאור זלמן: שור. אגרות נוספות אליו – לעיל אגרת יתתקצד, ובהנסמך בהערות שם.

ומצפה אני לבשורות טובות מכי, על אחת כמה וכמה בשורות טובות מהטבת מצב בריאותו, ובפרט שנוסף לידיעות בעל פה, זה עתה הביא לי נוסע מכתבו.

ותקותי שמאז כתב המכתב יש הוספה בההטבה, וממלא הוא הציווי וההוראה דמעלין בקדש, כולל גם כן העלי' וההטבה בגוף, שהרי זהו גופו של בן עם קדוש. ובפרט על פי פתגם הפוסקים אשר הגוף הוא נכסיו של הקב"ה, והנשמה נצטוו לשמור על נכסים אלו, וככל ציוויי ה' בא הציווי בהקדמת נתינת כח למלא אותו ומתוך שמחה, וכמו שאמר הכתוב עבדו את הוי' בשמחה. ובפרט על פי תורת החסידות, מתחיל מתורת הבעש"ט הידועה: כי תראה חמור — כאשר תסתכל בעיון טוב בהחומר שלך שהוא הגוף, כו' — לא זו הדרך (סיגופים וכו') ישכון אור התורה, כי אם עזוב תעזוב עמו, כו'.

ובפרט שנתקבל המכתב, ונכתב המענה, בחודש אלול, אשר המלך (שהוא עצם הטוב וטבע הטוב להיטיב) נמצא בשדה ומקבל את כל הרוצים להקביל פניו בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם כו' (כידוע משל אדה"י, לקו"ת ראה, לב, טור ב).

בכבוד ובהוקרה ובברכה לזריזות בהטבת הבריאות ולזריזות בקבלת ברכת המלך בכלל — ובמיוחד לכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתנוזה.

דמעלין בקדש: ברכות כח, א. וש"נ. וראה גם לעיל אגרת יא"קג, ובהנמנן בהערות שם.
 פתגם הפוסקים: רדב"ז הל' סנהדרין סוף פי"ח. שו"ע אדה"ז חו"מ הל' נזקי גו'נ ס"ד. וראה גם לקו"ש חל"ד ע' 106, וש"נ.
 וככל ציוויי ה' .. נתינת כח: ראה גם לעיל חט"ו אגרות ה'תקע. ה'תקפז. לקו"ש ח"ב ע' 308 ובהנמנן בהערה 55.

וכמו שאמר הכתוב: תהלים ק, ב.

מתורת הבעש"ט הידועה: היום יום כח שבט.

כי תראה .. עמו: משפטים כג, ה.

עצם .. להיטיב: ראה לקו"ש חכ"ד ע' 334 בהערה (ד"ה מספרי הח"ז), וש"נ.

יא'ריח

בי"ה, ח' אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק פ' עקב,

כיון שהלימוד בימי הנעורים הוא **היסוד** לאופן וסדר החיים במשך כל השנים, מובן שצריך הוא להיות „חזק" ומנוסה וכו' ככל האפשרי. ולכן עליו ללמוד בישיבה בה לומדים תורתנו תורת חיים וללמוד בהתמדה ושקידה.

והובטח יגעת ומצאת.

מהנכון לבדוק התפלן שלו וכן המזוזות בדירתם שתהיינה כולן כשירות כדין.

בברכת כוח"ט.

יא'ריט

בי"ה, ט' אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

ברכה ושלום!

במענה למכתבה מיום 8/20 בו כותבת ע"ד ילד בן שנים עשר שנים וכו',

ומוסיפה שאמו אינה יהודי אבל הוא ואחיו נימולו —

ועלי לברר בהקדם אצל רב מורה הוראה מהו דינם ומצבם דכל הילדים על פי תורה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

יא'ריח

והובטח: מגילה ו, ריש ע"ב.

יא'רכ

ב"ה, י"א אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר אורי צבי שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הפ"ש ממנו על ידי ידידנו ד"ר הלל שי זיידמן — שבדאי מסר גם הפ"ש ממני ביחד עם ת"ח בעד הבשורה טובה שהשלום לבני ביתו שי'. ובודאי הכוונה שלום בגוף ובנפש גם יחד. ועל פי הדגשת תורת החסידות בהאמור — בהגברת הנשמה על הגוף והצורה על החומר.

ובתור מאמר המוסגר אוסיף שלדעתי הסיפא של הפתגם האמור לא רק פתגם בפני עצמו אלא גם מוסיפה על הרישא, שהרי בנשמה עצמה ישנן ב' בחינות האמורות חומר וגם צורה. ונפלא פירוש רבנו הזקן בביטוי הרגיל בחז"ל „גס רוח" — „שהרוחניות הוא בבחינת גסות ועביות" (לקו"ת דרושים לרה"ש סב, טור א'). ובודאי לדכוותי דמר וגזע צור מחצבתו, והיותו משורר בזכות עצמו, שהרי לכאורה מתפקיד השירה להבליט הצורה שבכל דבר, האריכות בהאמור אך למותר.

אתאפק לא אוכל, ותקוטי לסליחתו רבה של מר, בהבעת צערי (עוד הפעם, כי כמדומה לי כתבתי עד"ז במכתבי הקודם) אשר אין קולו של מר נשמע, קול מחאה גדולה, בכמה וכמה ענינים של חיי היום־יום שאינם מתאימים לתורתנו תורת חיים — הוראה בחיים. ואף שלכאורה מפורסמת השקפת עולמו של מר ויחסו לתופעות האמורות, הרי אינו דומה כשנשמעים הדברים בראש כל חוצות וכאמור לעיל בקול רעש גדול (אף שלכאורה לא ברעש הוי' כ"א בקול דממה דקה, אבל ידוע הפתגם

יא'רכ

מצילום האגרת.

מר אורי צבי: גרינברג. אגרות נוספות אליו — לעיל חכ"ז אגרת י"שלת, ובהנסמן בהערות שם.

בנשמה .. צורה: ראה גם סה"מ תרס"ב ע' שנו ואילך. סה"מ תרס"ג ח"א ע' ו. ח"ב ע' טז. ובכ"מ. וגזע צור מחצבתו: ראה גם לעיל חכ"ז אגרת ט'תתקעט, בסופה. תורת .. הוראה: ראה רד"ק לתהלים יט, ת. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק. וראה זח"ג נג, ב. לא .. דקה: מלכים־א יט, יא.ב.

רלט

כ"ק אדמו"ר זי"ע

אשר סממני רפואה מזיקים הם לאיש הבריא אבל מוכרחים הם לרפאות החולה).

כמובן, מביא אני בחשבון ההסברה שכשם שיש לומר דבר הנשמע כך וכו', ובפרט שכבר נשמעו כמה מחאות, ולצערנו עדיין לא נראו התוצאות. אבל נוסף על העיקר שחזקה לפעולה שאינה חוזרת ריקם, אף שלפעמים הפירות והתוצאות נראים רק לאחר זמן רב, הרי הוראות תורתנו תורת אמת הן: הוכח תוכיח — אפילו מאה פעמים; פתוח תפתח — אפילו מאה פעמים. ואין מאמר זה יוצא מדי פשוטו, זאת אומרת שאפילו לאחר שהוכיחו ולאחרי שנתנו 99 פעמים ועדיין המדובר אינו זז ממקומו ועני הוא, הציווי בתוקפו עומד — פתוח תפתח את ידך לאחיד לעניך אשר בארצך.

אולי הארכת יותר מדי, אבל הרי נמצאים אנו בחודש אלול, חודש הרחמים, ובודאי יסלח. ויהי רצון שגם פעולה זו, כוונתי יציאתי מגדרי לכתוב למר את הנ"ל תביא תוצאות לתועלת הרבים, שומעי לקח ודבריו, וזכות הרבים וגזע צור מחצבתו מסייעין אותו.

בכבוד ובברכת כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה למר ולכל בני-ביתו שיחיו,

מ. שניאורסאהן

שכשם .. כך וכו': ראה יבמות סה, ב.

הוכח .. פעמים: קדושים יט, יז. ב"מ לא, א. ספרי עה"פ. שו"ע אדה"ז או"ח סי' קנו ס"ז. סי'

תרח ס"ה.

פתוח .. בארצך: פ' ראה טו, יא. ב"מ שם.

יא'רכא

בייה, ט"ו אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח . . .

שלום וברכה!

במענה לשאלתו (שהיא גם שאלת רבים) ע"ד פעולות רוחניות
מיוחדות בימים אלה דחדש אלול —

ובקשר להמצב הכללי בעולם ובנוגע לבניי במיוחד —

העיקר, כמובן ופשוט, היא ההתחזקות בקיום ההוראה הכללית
(וביחד עם זה — מובנת בפרטיות ופרטי פרטים): בחוקותי תלכו ואת
מצותי תשמרו,

שאז, כההמשך בכתוב — נותן השם ברכתו בכל המצטרך להיחיד
ולהכלל ועד לכללות עמנו בניי,

כולל — הצלחה רבה בכל העשיות והפעולות הנעשות ע"פ דרכי
הטבע, שהרי אמרה תורה שאין סומכין על הנס, וצ"ל „אשר תעשה" דוקא.

ט"ו אלול: דקיימא סיהרא (חדש אלול) באשלמותא כו' אנפיהו דישראל (זח"ב
פה, א).

בחוקותי .. לכללות עמנו בניי: בחוקותי כו, ג. ובהמשך שם: ונתתי משכני (זה
ביהמ"ק. תו"כ — הובא בפרש"י עה"פ) גוי' ואתם תהיו לי לעם. ובתיב"ע: לאומא קדישא.
ולהעיר מאו"ת להה"מ עה"פ.

שאין סומכין על הנס: זח"א קיא, ב. ופלוגתא אבבי ורבא (פסחים סד, ב) הוא
בנוגע לביהמ"ק שראו בו נסים. וי"ל שהפלוגתא תלויה בפי"ה"מ (אבות פ"ה, מ"ה) שלא
הפילה אשה מריח כו' מפני **שתמיד** אילחשא (יומא פב, ב) וזהו הנס, או כפשטות הלי'
וכפי' התווי"ט שם.

„אשר תעשה" דוקא: דברים טו, יח ובספרי שם. וראה סהמ"צ להצ"צ מצות תגלחת
מצורע ס"ב. קונטרס ומעין מי"ז. ועיין הקדמה לס' דרך חיים.

יא'רכא

כללי-פרטי. נדפס בלקו"ש חי"ד ע' 269 ואילך.
לתוכנה ראה גם שיחת ש"פ תבא שנה זו (שיחות קודש תשל"ד ח"ב ע' 435 ואילך).
מאו"ת: בהוצאת קה"ת (תשס"ו) — ע' קעב ואילך.

וחדשים אלה – אלול ותשרי – הרי משובעים הם בכו"כ עניני תומ"צ שהזמ"ג, שלכן צ"ל התחזקות מיוחדת בהם וקיומם לפרטיהם בהידור ובשמחה.

וכדאי ונכון וטוב – מיוסד על ההצלחה המיוחדת שישנה בפעולות הנעשות ע"י רבים ועל גודל זכות הרבים,

שיתאספו רבים וישתתפו כולם ויתאחדו כולם: בלימוד ענין בתורה, בתפלה בציבור ונתינת צדקה – וכ"ז באותו מעמד,

שאז הובטחנו והחוט המשולש לא במהרה ינתק,

וחדשים אלה: ראה לקו"ת להאריז"ל תצא עה"פ וראית בשבי' גוי ובכתה גוי' ירח ימים. לקוטי לוי"צ לתני"ך ס"ע מס.

משובעים הם: תשרי – כבויק"ר פכ"ט, ח. ואלול ה"ה חדש החשבון וההשלמה לכל החדשים שלפניו ומרומזים בר"ת שלו כל הג' דברים דלקמן במכתב תורה ותפלה וצדקה וכן ענין התשובה (ראה מכי התחלת אלול. וש"נ).

ההצלחה .. הרבים: ראה תוי"כ (הובא בפרש"י שם) לבחוקותי כו, ח. קונטרס החלצו תרנ"ט.

בלימוד .. בתפלה .. צדקה: ראה ברכות ח, רע"א. וראה רשב"א בע"י שם. הצ"צ לתהלים נה, יט.

ענין בתורה: מה טוב ענין שלם כולל גם המסקנה, שאז יש בזה גם המעלה שבהלכה דוקא (ראה אגה"ק סכ"ט. ד"ה וידבר גוי' אנכי, תרכ"ז (תר"ל)).

ונתינת צדקה: מסתימת ל' השו"ע או"ח סו"ס צב משמע דגם קודם תפלת ערבית כן הוא (וזיל בטר טעמא). וראה ג"כ שו"ע יו"ד סרמ"ט סעיף יד. ולא כ"כ בפע"ח שט"ו ספ"א. ובדוחק י"ל דהיינו רק להמתנהגים ע"ד הסוד. וראה ירושלמי שקלים פ"ה ה"ד. רש"י סנה' לה, א (ד"ה כל). ברכ"י לאו"ח סרליה וליו"ד ר"ס רמז.

והחוט .. ינתק: קהלת (ד, יב) ובפרט כשכולם באותו מעמד (במכש"כ מכתובות סב, ב).

עה"פ: תצא כא, יא"ג.

מכ' התחלת אלול: לעיל אגרת יא'רטו.

לתהלים נה, יט: יהל אור ע' ר.

וידבר .. תרכ"ז: סה"מ תרכ"ז ע' רעו ואילך.

תר"ל: סה"מ תר"ל ע' עט ואילך.

ונתינת צדקה: ראה גם לעיל ח"א אגרת רלת. ולהעיר שבסיום ההתוועדות דח"י אלול שנה זו, שהתקיימה בלילה, חילק כ"ק אדמו"ר לכאו"א מהמשתתפים ע"י הטנקיסטים שטר א' של דולר, ע"מ לתתו לצדקה. ומאז נהג כן כ"ק אדמו"ר בכו"כ התוועדויות שהתקיימו בלילה. וראה לקו"ש חט"ו ע' 550. ועוד.

שלושת הדברים שעליהם העולם (כפשוטו ועולם קטן — זה האדם) עומד,

וכיון שכ"ז נעשה מתוך התעוררות לתשובה ברצון ומאהבה, שהתחלתה מר"ח אלול — הרי המעשים דהתומ"צ טובים ומאירים ביותר,

ולעשות כהנ"ל — עכ"פ: פעם אחת בימי אלול בכלל, פעם אחת — בימי הסליחות, פ"א — בעשיית, ופ"א — בימי השמחה שלאחריהם.

וכדאי השתדלות מיוחדת — שיעשו כהנ"ל תלמידי וכן תלמידות (כמובן — בנפרד) הישיבות ות"ת וביה"ס חינוך מכל הסוגים,

כולל — קטנים וקטנות שעדיין לא הגיעו למצות ואדרבא — בהבל פיהו, הבל שאין בו חטא, העולם מתקיים.

ויה"ר שכיון שהימים ימי רצון, ובלשון רבנו הזקן

המלך (מלכו של עולם) נמצא בשדה ו"רשאין כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו והוא מקבל את כולם בספ"י ומראה פנים שוחקות לכולם",

יקויים זה בכל אחד ואחת מבנ"י, ובפרט — להצלחה בפעולות הנ"ל, כולל גם שמהם יראו כ"ז וכן יעשו רבים.

ויקויים היעוד: אך טוב לישראל גוי שתי באד' הוי' מחסי גוי

שלושת .. עומד: אבות פ"א, מ"ב. וראה ד"ה זה היש"ת.

ועולם קטן — זה האדם: תנחומא פקודי ג. וראה חתר ש"ט ספ"ח, רנז.

לתשובה .. ביותר: וכל' הרגיל בחז"ל "תשובה ומעייט" כי ע"י התשובה המעשים טובים וכו' (לקו"ת דברים פה, א. שה"ש יז, ג. ולהעיר מתו"א ריש מג"א).

לתשובה ברצון: שהרי מר"ח אלול התחילו מ' יום האחרונים שענינם תשובה (משא"כ הראשונים) ברצון (משא"כ האמצעים) — ראה רש"י עקב ט, יח. וטור או"ח סתקפ"א.

לתשובה .. מאהבה: ראה ב"ח לטאו"ח סתקפ"א ד"ה והעבירו.

לתשובה .. מר"ח אלול: ברמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ו מיוחד מכל השנה רק העשיית, משא"כ בטור (שם) ובכתהאריז"ל וכו'.

בהבל .. מתקיים: שבת קיט, סע"ב. וראה תניא קו"א סד"ה להבין מ"ש בשי היחודים.

ובלשון רבנו הזקן: לקו"ת ראה לב, ב.

אך טוב .. מחסי: תהלים עג, א. עג, כח.

רמג

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ואלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה"א נזכיר (וכנאמר לפני זה) ישלח עזרך מקדש גוי נרננה בישועתך.

בברכה לבשו"ט בכהנ"ל ובברכת כוח"ט,

מקום החתימה

נ.ב מובן שנוסף על הנ"ל — צ"ל בחדשים הנ"ל הוספה בכמות ובאיכות בפעולה בחמש המבצעים, עליהם כבר דובר בפרטיות בזמן האחרון — וגם במכתב דתחלת אלול.

יא'רכב

ב"ה, ט"ו אלול תשל"ד
ברוקלין

להמתאבלים — שליט"א

נצטערתי רבות בפטירת הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א נו"מ הרר"ש הלוי ע"ה,

שזכה להשפיע דא"ח לדורות תלמידי ישיבת תו"ת מיסוד נשיאינו רבותינו זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע,

והמקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים,

ומכאן ולהבא אך טוב וחסד ימצא אתכם תמיד כל הימים.

בברכת כוח"ט.

ואלה .. בישועתך: תהלים כ, ח. כ, גר.

תהלים עג, א. עג, כז: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר.
בחמש המבצעים: ראה גם לעיל אגרת יא'קסת, ובהנסמן בהערות שם.

יא'רכב

הרר"ש הלוי: לעוויתין.

יא'רכג

ב"ה, י"ז אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הנכבד והנעלה מר אלי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולד להם בן למזל טוב ושהכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו ונקרא שמו בישראל מנחם שי,

הנה יהי רצון מהשי"ת שכשם שהכניסוהו לברית כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוגי תחי' מתוך הרחבה. בברכת מזל טוב ובברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

Так как я хотел чтобы хорошие пожелания были выражены на священном языке, язык нашей Торы, как увековечено обычаем евреев в течении многих поколений, то главная часть письма בלשון הקודש.

Дай Б. чтобы все В. пожелания к лучшему исполнились наилучшим образом, и чтобы В. со всеми членами В. семьи устроились как следует, включая также — быть блестящим примером для всего В. окружения какова должна быть ежедневная жизнь еврейской семьи, из которых каждая служит кольцом в священной цепи, которая тянется непрерывно от רבה רבקה, שרה רבקה, יעקב, אברהם יצחק רחל ולאה רחל ולאה.

[תרגום חפשי]

כיון שרציתי שהאיחולים הטובים יובעו בלשון הקודש, לשון תורתנו, כמנהג ישראל התמידי מדורי דורות, לכן החלק העיקרי של המכתב הוא בלשון הקודש.

יתן השי"ת שכל משאלותיו לטובה יתמלאו באופן הכי טוב, ושהוא יחד עם כל בני משפחתו יסתדרו כדבעי, כולל גם — להיות דוגמא מבריקה עבור כל הסביבה כיצד צריכים להיות חיים יומיומיים של משפחה יהודית, אשר כל אחת מהן משמשת כטבעת בשלשלת הקדושה הנמשכת ללא הפסק מאברהם יצחק יעקב שרה רבקה רחל ולאה.

רמה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'רכד

בי"ה, חיי אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מועתק בזה נוסח מברק-ברכה שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח בקשר
לכנס איגוד צאצאי רבנו הזקן:

כבוד המשתתפים בכנס צאצאי אדמו"ר הזקן
בעל התניא והשולחן ערוך

שלום וברכה!

ביום סגולה זה; יום הולדת את שני המאורות הגדולים כ"ק
הבעש"ט וכ"ק אדמו"ר הזקן —

יהי רצון שיהא הכנס כמאמר חז"ל, טוב להם וטוב לעולם — ע"י
ההתחזקות בלימוד הלקח טוב, תורת שני המאורות
אשר חד היא,

וההתחזקות במעשה — פעולות רבות מתאימות להוראות רבותינו,
ובמיוחד — בהפצת המענינות חוצה,
וכ"ז בחיות ובאופן דמוסיף ואור.
בכבוד ובברכת הצלחה וכוח"ט,

מ. שניאורסאהן

בטח יודיעו בפרטיות מהנעשה בכנס הנ"ל, ות"ח מראש.
בברכת כוח"ט

מזכיר

יא'רכד

בכנס .. הזקן: ראה לעיל אגרת יא'קמח, ובהנסמן בהערות שם.
שני המאורות הגדולים: ע"פ ל' הכתוב — בראשית א, טז.
כמאמר חז"ל: ראה סנהדרין עא, טע"ב.
הלקח טוב: משלי ד, ב.

יא'רכה

[חיי אלול, ה'תשל"ד]

ויהי"ר אשר יום הסגולה דחיי אלול יכניס חיות בכל עניני אלול ועיי"ז (בהיותו חדש הכנה לכל השנה הבע"ל) – בכל עניני השנה הבע"ל. והיותם כאן יחזק את כהני"ל ויוסיף בכ"ז באור וחיות ומתוך שמחה וט"ל – וכן (כהני"ל) בכל המבקרים שי' כאן, ויכתבו ויחתמו לשנה טובה ומתוקה.

אזכיר עה"צ.

*

כדאית נתינת צדקה בל"ע לפני־הני"ל בימות החול.

יא'רכו

ב"ה, כ"ב אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

ועד כפר חב"ד, ועדת בקורת דכפר חב"ד
מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתביהם אשר זכו על ידי רבים, תושבי כפר חב"ד,
ונבחרו לועדים האמורים,
זכות גדולה ביחד עם אחריות מיוחדת,

יא'רכה

מענה כ"ק אדמו"ר להקבוצה הראשונה של האורחים לחודש תשרי שהגיעה לחצרות קדשנו מארץ ישראל – ביום הבהיר ח"י אלול.

דחיי אלול יכניס חיות כו': ראה לקו"ש חכ"ט ע' 161 ואילך. וש"נ.

כדאית .. החול: מענה כ"ק אדמו"ר בנוגע לסדרי הלימוד וההשתתפות בשיעורים – עליהם הכריז כ"ק אדמו"ר בהתועדות דחיי אלול (שיחות קודש תשל"ד ח"ב ע' 420).

וכמבואר בכ"מ, מקודם לאחריות ניתנו כל כוחות והענינים הדרושים לעמוד באחריות ולהצליח בה, ואין הדבר תלוי אלא ברצון, ביחד עם בטחון גמור בהשי"ת ובעזרתו להצליח בשליחות הציבור.

ואם בכל בחירות בכל מקום הדברים אמורים, על אחת כמה וכמה בכפר חב"ד, אשר תפקידו להיות נר ואבוקה להאיר באור תורת החסידות ודרכי' – בתוך הכפר ובסביבתו, כולל גם סביבה הרחוקה לעת עתה, ועל ידי אור האמור ביחד עם חיות אהבה המשולשת, אהבת ישראל, אהבת התורה ואהבת ה', תיהפך לסביבה קרובה, ומסביבה – לחלק של חב"ד, וק"ל.

וזכות הרבים מסייעת את כל או"א מהם ואת כולם יחד להצליח בכל האמור וללכת מחיל אל חיל, וגם בחייהם הפרטיים בלימוד התורה נגלה וחסידות וקיום המצוות בהידור, כולל הידור בקיום הציווי בכל דרכיך דעהו.

ובפרט שההתחלה היא בימים שהמלך נמצא בשדה כו' ומקבל את כולם בספ"י ומראה פנים שוחקות לכולם, כדברי רבנו הזקן המפורסמים (לקו"ת פ' ראה אנוכי נותן לפניכם היום, לב, ב).

בברכה להצלחה רבה בכל האמור ולבשורות טובות ולכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה,

מ. שניאורסאהן

יא'רכו

ניתנו כל כוחות: ראה גם לעיל חט"ו אגרות ה'תקע. ה'תקפו. לקו"ש ח"כ ע' 308 ובהנסמן בהערה 55.

ואין .. ברצון: ראה זח"ב קסב, ריש ע"ב.

נר .. להאיר: ראה גם לקו"ש חכ"ה ע' 344 הערה 2, וש"נ.

אהבה המשולשת: ראה גם לעיל אגרת יארו, ובהנסמן בהערות שם.

מחיל אל חיל: תהלים פד, ח. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ה ס"א. וש"נ.

בכל דרכיך דעהו: משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א.

יא'רכז

ב"ה, כ"ד אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

העולים הנמצאים במעון העולים בכפר חב"ד,
בארצנו הק' תובב"א
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,
הנני בזה להביע ברכתי לכל אחד ואחת מהם, ברכת כתיבה וחתומה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

מוזמן לזמן הנני שואל ומקבל ידיעות ע"ד ההתקדמות שלהם בנוגע
להסתדרותם בגשמיות וברוחניות. ויהי רצון מהשי"ת, המשגיח על כל
אחד ואחת בהשגחה פרטית, שישתדרו כאו"א וכולם באופן הכי טוב
בגשמיות וברוחניות גם יחד, וכיאות ליהודים — בהתגברות הרוחניות
על הגשמיות והצורה על החומר.

ואם בכל מקום צריך להיות כן, על אחת כמה וכמה בארצנו
הקדושה, ארץ אשר תמיד עיני הוי' אלקיך בה מראשית השנה ועד
אחרית שנה.

ויהי רצון אשר בשנה החדשה תהיינה בשורות טובות בכל האמור.
בכבוד ובמשנה ברכה לשנה טובה ומתוקה.

יא'רכז

בהתגברות .. החומר: ראה גם לעיל אגרת יא'ז, ובהנמסן בהערות שם.
ארץ .. שנה: עקב יא, יב.

יא'רכח

בי"ה, כ"ה אלול, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח ווי"ח אי"א יושב על מדין איש חי
ורב פעלים וכו' מוה"ר שלום שליט"א משאש
ראבד"צ קובלנקה וסביבותי יע"א

שלום וברכה!

נעם לי לקבל פ"ש ע"י ידידינו אנ"ש שיחיו שבקרו כאן ובודאי מסרו
גם ממני פ"ש לכת"ר,

וביחד עם זה תמהתי תמ"י רבה שכאילו היתה הצעה שכת"ר יחשוב
ויתענין להעתיק מעירו למדינה אחרת וכו',

ואף שבטוחני שאין זה מעשיו כלל וכלל, שהרי רבים צריכים לכת"ר
ולא רק בעירו האמורה ממש, אשר גם היא עיר ואם כו', אלא גם
בסביבותי ובכל המדינה ובמדינות הסמוכות, וצריכים להוראות במעשה
בפועל ולהתעוררות בעבודת הוי' באהבת ה' וביראת ה' וכו' וכו',

בכל זה מרשה אני לעצמי להעלות על הכתב את הכתוב לעיל בגודל
הבטחון – שבודאי ובודאי ימשיך לנהל קהילא קדישא דילי' והמדינה
כולה בהיותו במקומו עתה, ויאריך ימים על ממלכתו (מאן מלכי רבנן)
ומתוך נחת שדבריו מתקבלים והנהגתו מצליחה.

ואם הוראת חכמינו ז"ל היא עניי עירך קודמים, על אחת כו"כ עניי
מדינה כולה קודמים, ולדכותי דכת"ר האריכות בהאמור אך למותר,
ובטוחני שכיוונתי לדעת כת"ר בלאו הכי, ובסגנון הידוע מקומך אל תנח.

יא'רכח

מוה"ר שלום משאש: אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ה אגרת א'רצב. ח"ד אגרת א'רו.
ויאריך .. ממלכתו: פ' שופטים יז, כ.
מאן מלכי רבנן: תו"א וישב כז, ב. עפ"י גיטין סב, א.
ומתוך .. מתקבלים: ע"פ קהלת ט, יז. רמב"ם הל' דעות פ"ב ה"ה.
הוראת חכמינו: בבא מציעא ע"א, רע"א. רמב"ם הל' מתנות עניים פ"ז ה"ג. טושו"ע חו"מ
סרצ"ו. שו"ע אדה"ז ריש הל' הלוואה.
מקומך אל תנח: קהלת י, ד.

ואדרבה — יוסיף חיל לחזק שם לימוד דבר הוי' ותורתו והידור קיום מצוותיו, במרוקו וסביבותי' וכו', וזכות הרבים מסייעת.

ותודתי אמורה מראש באם אקבל בשורה טובה בכל האמור ובהוספה — שגם היא עיקר — שדבר הוי' בידו מצליח בכל האמור.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי, לכת"ר ולכל אשר לו ולכל המסתופפים בצלו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בכבוד ובברכה — המצפה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

יא'רכט

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

איינער פון די הויפט ענינים פון ראש־השנה, איז — וואָס דאָס איז
דער טאָג ווען דער מענטש איז באַשאַפן געוואָרן. דערפאַר איז ראש השנה

ימי הסליחות: פעולת ימים אלה לאחר העבודה בימי אלול הקודמים — ראה תורת הבעש"ט (בסה"מ אידיש סד"ה אני לדודי (הא')). ולהעיר שבשנה זו (שר"ה חל ביום ג' בשבוע) — הוא מספר הכי גדול דימי הסליחות.
ראש־השנה .. באשאפן געוואָרן: יליש פנחס רמז תשפב (מפסיקתא דר"כ ובחדש השביעי). ויק"ר רפכ"ט. ועוד. ד"ה זה היום תש"ט. ועוד.
דערפאַר .. גאַנצער וועלט: ראה ז"ח בראשית יד, ג.

יא'רכט

נדפסה בלקו"ש ח"ט ע' 489 ואילך, והושלמה ע"פ צילום האגרת. תרגום האגרת בלה"ק
נדפסה ב"תורת מנחם — אגרות מלך" ח"א ע' קכז ואילך.

בסה"מ אידיש .. הא': ע' 78.

ד"ה .. תש"ט: סה"מ תש"ט ע' ג.

אויך דער טאָג פון משפט פון דעם מענטשן, ווי אויך דער משפט איבער דער גאנצער וועלט, וועלכע איז באַשאַפן געוואָרן צוליב דעם מענטשן, און אין אַן אופן אַז דער מענטש זאָל איר איינעמען און אָנפירן מיט איר.

דאָס איז אויך דער טעם פאַרוואָס ראש־השנה איז די הכתרה („קאָראָנאַציע“), וואָס אידן קרוינען דעם אויבערשטן — אַלס מלך ישראל און אַלס מלך העולם, און בעטן עס — אין אַלע תפלות פון ראש השנה: מלוד על העולם כולו (קיינאָ אויף דער גאנצער וועלט) — מיט דער פולסטער זיכערקייט אַז ער וועט ערפילען די בקשה און וועט אָננעמען די הכתרה.

עס איז זעלבסטפאַרשטאַנדיק אַז די הכתרה דאַרף זיין מיט דעם גאַנצן האַרצן און אַ פולשטענדיקע — ד.ה.: צוזאַמען מיט דעם געפיל פון יראת הרוממות (עהרפּורכט פאַר דער ערהויבנקייט) פון מלך העולם און מיט טיפער פרייד וואָס דער אויבערשטער האָט אָנגענומען די הכתרה, צוזאַמען מיט אַ פעסטער החלטה (באַשלוס) פון טריישאַפט און

משפט .. גאַנצער וועלט: כל באי עולם (ר"ה פ"א, מ"ב). ובירוש' שם פ"א, ה"ג: ועל המדינות בו יאמר כו'. ז"ח ר"פ נח.

צוליב דעם מענטשן: ראה סנה' לח, סע"א. פרש"י ר"פ בראשית. ובאו"ת להח"מ בראשית: ויברא אלקים את האדם כו' קודם הוויות כל העולמות כו' ובשבילם ברא כו' וזהו שכתוב בע"ח כשעלה ברצונו לברוא כו'. ולהעיר מלקוטי לוי"צ לזח"א לד, ב (ע' ח). **איר איינעמען און אָנפירן:** בראשית א, כח.

דאָס איז אויך דער טעם: כי אין מלך בלא עם (תניא ח"ב פ"ז. לקו"ת ר"ה נה, סע"ב).

הכתרה: ר"ה טז, א (תמליכוני עליכם), בתפילת העמידה דר"ה (על העולם כולו). — וראה ד"ה יו"ט שר"ה תשי"ג.

מלך ישראל .. מלך העולם: עיין לקו"ת דברים נו, ג. ועוד. **אַלע תפלות:** וחתימת הברכות — גם דקידוש והפטורה: מלך על כל הארץ (אלא שזה נמשך גם ביוהכ"פ).

פולסטער זיכערקייט: שהרי מברכין: ברוך אתה ה' מלך על כל הארץ „והרי ספק ברכות להקל משום חשש ברכה לבטלה אלא אין כאן שום ספק כלל" (אגה"ת פיי"א). **טיפער פרייד:** ראה ד"ה יו"ט שר"ה תשי"ג.

געהאַרכזאַמקייט צו זיינע געבאַטן, מקיים זיין (ערפילען) זיי יעדן טאָג, אַלע טעג פונם יאָר אין וועלכע מ'גייט איצט אַריין און אויך נאָכדעם.

די כללות־דיקע (אַלגעמיינע) און עיקר־דיגע החלטה איז — אויפפירן זיך — בכלל און אין יעדן פרט פון זיין טאָג טעגלעכן לעבן — אין איינקלאַנג מיט'ן תכלית (צוועק) פון זיין באַשאַפונג, וואָס דאָס איז, ווי חכמינו ז"ל האָבן אויסגעדריקט אין אַ קורצן זאָץ: **אני נבראתי לשמש את קוני** (איך בין באַשאַפן געוואָרן צו דינען מיין האַר (באַשעפער)), דינען בשמחה — ווי אָנגעזאָגט **עבדו את ה' בשמחה** (דינט דעם אויבערשטן מיט פרייד),

און דער אינהאַלט, עיקר און ענדציל פון דער דאָזיגער דינסט איז: **לעשות לו יתברך דירה בתחתונים** (צו מאַכן פאַר ג"ט ברוך הוא אַ דירה אין דער נידעריגער וועלט). דאָס מיינט, צו פירן זיך אַזוי — אַז יעדער פרט אין דער אַרומיגער וועלט, ועל אחת כמה וכמה יעדער פרט אין דעם מענטש'נס לעבן, ווערט אַ „דירה" פאַר ג"טלעכקייט,

וואָס דאָס ווערט — דורך תורה־ומצות־טאָג־טעגלעכן־לעבן.

דאָס אַלעס ווערט פאַרלאַנגט פון יעדן אידן, מאָן אָדער פרוי, יונג אָדער אַלט, ניט קוקנדיג אין וואָס פאַר אַ מצב און מעמד (צושטאַנד) מען געפינט זיך, ווי דאָס ווערט אויך אָנגעדייטעט אין דעם פסוק, וואָס איז פאַרבונדן מיט ראש השנה: **אתם נצבים היום כולכם לפני הוי' אלקיכם, ראשיכם .. עד שואב מימך** (איר שטייט פעסט אַלע צוזאַמען היינט, פאַר ג"ט אייער ג"ט אייערע גרעסטע .. ביז דיין וואָסער שעפער). פון יעדן

אַלע טעג פונם יאָר: ובפרט שכולם נכללים ביום דר"ה ואח"כ צ"ל מודרכים ממנו שלכן נקרא ראש (ולא — תחלת השנה. עטרת ראש בתחלתו).

יעדן פרט .. לעבן: כמ"ש בכל דרכיך דעהו (טושויע או"ח סרל"א).

אני נבראתי .. קוני: קידושין פב, א.

עבדו .. בשמחה: תהלים ק, ב. וראה רמב"ם סוף הלי' לולב.

און דער אינהאַלט כו': ראה תניא רפ"ו. לקו"ת ר"פ פקודי. תקעו תרס"ז.

לעשות לו יתברך דירה בתחתונים: תנחומא נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו.

ראש השנה אתם נצבים: לקו"ת ד"ה אתם נצבים. וראה טושויע או"ח סתכ"ח.

אתם נצבים .. שואב מימך: דברים כט, ט. וראה לקו"ת שם.

שטייט פעסט: נצבים מלי' נצב מלך (אוה"ת להצ"צ ר"פ נצבים ע' א'רא. ועוד).

אידן אָן אויסנאַם ווערט פערלאַנגט און ערוואַרטעט, אַז ער זאָל צוקומען צו דער מדרגה (צושטאַנד) פון „**אתם נצבים לפני הוי' אלקיכם**“, ניט קוקנדיג ווי דער פאַרגאַנגענער יאָר איז געווען.

* * *

דאָ שטעלט זיך די פראַגע: ווי קען מען פאַרלאַנגען פון יעדן אידן צו דערגרייכן צו אַזאַ מדרגה, און נאָך מיט אַן אמת און שמחה דערצו, בפרט ווען מינעמט אין אַכט, פון איין זייט אַז דאָס רעדט זיך וועגן אַ דירה בתחתונים, אין אַ וועלט וועלכע איז נידעריג אין רוחניות, זי איז מאַטעריאַליסטיש און גשמיות'דיק, אַ וועלט אין וועלכע אידן זיינען – בגשמיות – **המעט מכל העמים** (די ווייניגסטע – בגשמיות – פון אַלע פעלקער) – און פון דער אַנדער זייט – דאָס ווערט פערלאַנגט פון דעם אידן ווי ער געפינט זיך אין אַ מצב וואָס די מאַטעריעלע באַדערפענישן אָן וועלכע ער קען ניט אויסקומען ווי עסן, טרינקען, שלאָפֿען, עסק פרנסה וכו', פאַרנעמען אַ גאָר גרויסע טייל פון זיין צייט און מי, איבערלאַזנדיג ווייניג צייט פאַר ענינים פון רוחניות און קדושה?

איז די ערקלערונג דערפון – אַן ערקלערונג וועלכע איז פאַרשטענדליך פאַר יעדן איינעם און איינע, ווי אויבן געזאָגט – אין דעם ענין פון בטחון אין דעם אויבערשטן,

וואָס דאָס איז אַ יסוד אין דער תורה, תורת חיים, הוראה בחיים (אָנווייזונג אין טאָג טעגלעכן לעבן).

ווי דאָס ווערט אויך אונטערשטראַכן אין דעם מזמור וואָס ווערט געזאָגט צוויי מאָל טעגליך דעם גאַנצן חודש אלול – דער חודש פון צוגרייטונג צום נייעם יאָר – און אויך אין אָנהייבס פון דעם יאָר, אין דעם גרעסטן טייל פון חודש תשרי: **לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא גו'**

בתחתונים, אין אַ וועלט: שאין תחתון למטה ממנו (תניא פל"ו). וראה שם ספ"ו מע"ח שמ"ב פ"ד. לקו"ת פקודי (שם).

המעט מכל העמים: דברים ז, ז.

בטחון .. יסוד אין דער תורה: ראה חובת הלבבות שער הבטחון.

לדוד .. אירא: תהלים כז, א.

תורת .. הוראה: ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק. וראה זח"ג נג, ב.

(דוד זאָגט: ג־ט איז מיין ליכט און מיין הילף, פֿאַר וועמען זאָל איך מורא האָבן?),

דער בטחון אין ג־ט, וואָס דוד המלך דריקט אויס אין נאָמען פון יעדן אידן, דאָס פולשטענדיגע פאַרלאָזן זיך אויף דעם אויבערשטנס הילף, נעמט אַרום סיי די מאַטעריעלע ענינים פון לעבן און סיי די גייסטיגע, ביז צו דער דערגרייכונג פון דער העכסטער מדריגה אין עבודת ה', ווי דאָס איז אויך צו זען פון די ווייטערדיגע פסוקים אין דעם דערמאָנטען מזמור, ביז צום לעצטן פסוק: **קוה אל הוי' חזק ויאמץ לבך וקוה אל הוי' (האָף צו ג־ט, זיי שטאַרק און זאָל פעסט זיין דיין האַרץ, און האָף צו ג־ט).**

* * *

דער ענין פון בטחון איז — צו פילן באַ זיך געזיכערט און איבערצייגט, אַז דער אויבערשטער וועט העלפן איבערקומען אַלע שוועריקייטן אין לעבן, סיי מאַטעריעלע סיי גייסטיגע, וויבאַלד אַז דער אויבערשטער איז „מיין ליכט און מיין הילף“, און געוויס איז זיכער אַז יעדער איינער און איינע וועלן קענען דורכפירן זייער שליחות אין דער וועלט, און מיט שמחה, גאָר אַ גרויסע שמחה — אַריינטראַכטענדיג זיך אין דעם וואָס דער אויבערשטער אַליין האָט עס אויסגעקליבן צו זיין זיין שליח אין דער וועלט לעשות לו דירה בתחתונים מיט דער פאַרזיכערונג אַז ער האָט ג־ט'ס „ליכט, הילף און שטאַרקייט“ דורכצופירן די דאָזיגע שליחות.

די שמחה אין דעם ווערט נאָך גרעסער, ווען ער באַטראַכט זיך, אַז די הילף וואָס ג־ט גיט אים — איז אין אַן אופן פון **אני לדודי ודודי לי** (איך קער זיך צו דעם (אויבערשטן) וואָס האָט מיר ליב און ער וואָס האָט מיר ליב קערט זיך צו מיר) — מיט אַן אויסערגעוויינלעכער, ג־טלעכער ליבשאַפט,

קוה .. הוי': תהלים שם, יד. וראה ברכות לב, ב.

סיי גייסטיגע: וכמרא"ל בזה דהקב"ה עוזרו (סוכה נב, ב. וראה תניא פ"ג).

געוויס איז זיכער .. שליחות: ראה או"ת להה"מ תהלים ד"ה ברוך הגבר (פ, ד).

אני .. לי: שה"ש (ו, ג).

וואָס בעיקר הייבט זיך דאָס אָן אין דער צייט פון ראש חודש אלול
ביז נאָך יום כפור, ווי ערקלערט דורך חכמינו ז"ל,

און דערפאַר איז – אין דער צייט און אויך אַ גאַנץ יאָר – דאָרף
דאָס אַרויסרופן באַ עם אַן אומבאַגרענעצטע אהבה (ליבשאַפט) צום
אויבערשטן, ווי דאָס ווערט אויסגעדריקט אין פסוק: **מי לי בשמים ועמך
לא חפצתי בארץ, כלה שארי ולבבי גוי** (וועמען האָב איך אין הימל? און
צו דיר באַגער איך אָבער ניט צו קיין זאך אויף דער ערד; מיין לייב און
מיין האַרץ גייט אויס (צו דיר ג-ט)),

אויך דאָ ווערט אונטערשטראָכן די אהבה און דער בטחון אין ג-ט
אין אַלע ענינים, סיי „אין הימל“ – וואָס האָט דאָ אויך די בעדייטונג –
רוחניות'דיקע ענינים, און סיי „אויף דער ערד“ – גשמיות'דיקע ענינים.

בטחון אין ג-ט איז באַ יעדן אידן אַ ירושה פון אונזערע אבות, ווי
עס שטייט **בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו** (אין דיר האָבן זיך
פאַרזיכערט אונזערע עלטערן; זיך פאַרזיכערט און דו האָסט זיי
געראַטעוועט). עס פאַדערט זיך נאָר אַרויסצוברענגען דעם דאָזיגען בטחון
בפועל, אַזוי אַז דאָס זאָל דורכנעמען דעם טאָג-טעגלעכן לעבן אין אַלע
זיינע פרטים.

און לויט דעם כלל פון די חכמים זכרונם לברכה, אַז **במידה שאדם**

חכמינו ז"ל: בי"ח לטוואו"ח סתקפ"א ד"ה והעבירו, כתבי האריז"ל וכו' שאני לדודי
ודודי לי ר"ת אלול וס"ת ד' יודין – מי ימים שמר"ח אלול ועד יוהכ"פ.
מי לי .. ולבבי: תהלים עג, כה"כו. וראה סד"ה משכני (האי והבי) תר"ל. סהמ"צ
להצ"צ שרש מצות התפלה ספ"מ.

בך בטחו .. ותפלטמו: תהלים כב, ה.

בטחו ותפלטמו: להעיר מכתר ש"ט (סר"ל וכ"כ באו"ת להה"מ תהלים (סח, ג):
והבוטח בה' חסד יסובבנהו כו' שבכל מקום שאדם הוא חושב הוא מתדבק כו' וכשהוא
בוטח בחסד שם ידבק נשמתו והחסד יסובבנהו ותמיד יטמין א"ע כולו בשם ית' (ומש"כ
באו"ת תהלים ד"ה ברוך הגבר – הני"ל, י"ל).

במידה .. מודדין לו: משנה ספ"א דסוטה. ובחוו"ל סוף ש' הבטחון דיש עשר
מדריגות בבטחון. וראה ביאור"ז פי' וארא. אוה"ת להצ"צ לישע"י (ע' רז ואילך).

תהלים עג: פרק תהלים המתאים לשנות כ"ק אדמו"ר.

סד"ה .. תר"ל: סה"מ תר"ל ע' רעז. ע' רפד.

באו"ת להה"מ: בהוצאת קה"ת (תשס"ו) – ע' רעח.

ביאור"ז: לאדמו"ר האמצעי – לז, ד ואילך. להצ"צ – ח"א ע' קצ ואילך.

מודד מודדין לו (מיט דעם מאָס וואָס אַ מענטש מעסט, באַקומט ער זיין מאָס), איז פאַרשטאַנדיק, אַז וואָס שטאַרקער און מער אומפאַסנד זיין בטחון איז, אַלץ מער בגילוי און מער אומפאַסנד ווערט מקויים (ערפילט) זיין בטחון, דורך דעם אויבערשטנס ברכות בגשמיות וברוחניות.

* * *

דער אויבערשטער זאָל העלפֿן, אַז דאָס אַלעס אויבנדערמאָנטע — דער ערפילן די ג־טלעכע שליחות פון לעשות לו דירה בתחתונים, דער בטחון אין דעם אויבערשטן, דעם אויבערשטענס ברכות בגשמיות וברוחניות — זאָל באַ יעדן אידן זיין אין דער פולסטער מאָס,

און דאָס וועט אויך פאַרשנעלערן די דערפילונג פון דער כללות־דיקער ברכה צו כלל ישראל — די גאולה האמתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד,

מנחם שניאורסאהן

יא'רל

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הבאים על הרשימה
מבית לוינשטיין — שיקום ברעננה
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

קבלתי הפי"ב־בקשת ברכה שלהם, ובעת רצון אזכיר את כל אחד ואחד מהם על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר למילוי משאלות לבבם לטובה.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, אביע בזה ברכתי לכל או"א מהם, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

והשם יתברך, רופא כל בשר ומפליא לעשות, ימהר רפואתם, ועם בוא השנה החדשה יתחדש מזלם ותתחדש בריאותם, בריאות הנפש והגוף גם יחד, ויכנסו למסלול חיי היום-יום כהוראת תורתנו, תורת חיים (הוראה בחיים), ומצותי עליהן נאמר כי הם חיינו ואורך ימינו.

בכבוד ובברכה לבשורות טובות.

יא'רלא

בי"ה, ימי הסליחות, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

אלחנן דב שי' מורוזוב

שלום וברכה!

תשואות חן חן לך בעד איחולך הטובים לשנה החדשה. גם אני מאחל לך שנה טובה ומתוקה בכל הפרטים, וביחוד שתצליח בלימודיך והנהגתך ותהי' דוגמא חי' לכל חבריך ונחת אمتי לכל אוהביך.
בברכה.

יא'רלב

בי"ה, ערב ראש השנה, ה'תשל"ה
ברוקלין, נ.י.

לכבוד בחור מעם רב לנשיא ומורם ודורש טוב לעמו
בעל מדות ורב פעלים וכי' מר אפרים שליט"א

שלום וברכה!

בתודה רבה מאשר הנני קבלת הברכה והפ"ש, וכן המשקה כו' –
עיי' ידידנו, שלוחים נאמנים שיחיו,

יא'רל

רופא .. לעשות: נוסח ברכת אשר יצר. מברכות ס, ב.
תורת .. הוראה: ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק. וראה זח"ג נג, ב.
עליהן נאמר: נוסח ברכת אהבת עולם דתפלת ערבית.

יא'רלב

מר אפרים: קציר.

ואביע בזה אחולי וברכתי לקראת השנה החדשה הבאה עלינו לטובה ולברכה.

בנוסח המסורתי — הכולל הכל — ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות. בכבוד רב ובברכת הצלחה.

יא'רלג

[ה'תשל"ד]

דיוק בכשרות האכו"ש, בתוככי כללות־הנהגה יומית ע"פ שו"ע (וממשיכים — כ"ז — תוסי' בברכות השם בהמצט'). אזכיר עה"צ להנ"ל.

יא'רלד

[ה'תשל"ד]

(1) פשטות הלשון — שעובדים גם בש"ק!!
ופשוט שאם ח"ו כן הוא — תראה שמכאן ולהבא ישמרו שבת ויו"ט כהלכתם. והרי זו טובתם גם בגשמיות וברוחניות וכו'. ופשוט שזה מוכרח.
[2] כיון שצדדים לכאן ולכאן — לא תתערב בנוגע היעתיקו לאה"ק.
אזכיר עה"צ.

יא'רלג

האגרות (מענות) דלקמן הן משנת תשל"ד, ולא ידוע תאריכן המדויק, ומסודרות כאן לפי סדר הענינים: חיזוק בתומ"צ, לימוד התורה, מוסדות ועסקנות, שידוכים וחתונה, שלום בית, רפואה, פרנסה ועסקים, ושאר נושאים.
כמעט כולן — מצילום כתי"ק, שעל גליון השואל, מלבד במקום שנתפרש אחרת.

יא'רלד

פשטות הלשון כו': שכתבה אודות הור"י, שימי העבודה אצלם הם „מיום שני עד שבת בין תשע בבוקר לשש בערב".
כיון שצדדים כו': ספיקת הור"י אם לעלות לאה"ק.

יא'רלה

[ה'תשל"ד]

בכלל, בשאלות — עליהם לפנות לרב מורה הוראה בפועל.
באם ספק בכשרות דביהכנ"ס — יתפללו בביהכנ"ס אחר.
כמה שו"ת בנוגע למחיצת ביהכנ"ס — ימצאו בס' טהרת יו"ט.

יא'רלו

[ה'תשל"ד]

(1) לאחר שיבטלו — שיבטלו החששות של חלק מסוים דהציבור, שבצעם לא נשתנתה הלהקה שהיתה במשך כל הזמן וע"ע ובפירסומו עד"ז — כעדות האלבום וכו'.

(2) ע"פ מש"נ: בכל דרכיך דעהו — מובן שבכלל תכניתו נכונה ונחוצה וכו'.

מובן, שכמו בכל תכנית, ההצלחה קרובה יותר וגדולה, כשנעשית ע"י מומחה ומנוסה בשטח המדובר, עכ"פ כשתעשה בניצוחו ובהנהלתו כו', וכשיעשה זה בהתמסרות הדרושה ומתאימה.

— מיוחד בשטח המוסיקה: המציאות בהווה שחלקה: (1) השייך לכיבוש הלבבות. (2) שיכול לפרנס את המתעסק בה, עכ"פ ע"ד המיצוע (שאז יוכל להתמסר לתכניות אלו כפי הדרוש להצלחתם). (3) שכבר כבש את „השוק" ונתפרסם וכו'.

הוא לא רק חילוני, כ"א גם מייסד גישתו אל המאזינים על .. היצר שלהם, הריסת „הגבולות" ו„הסדר" הקיים (כולל, ולצערינו הכי גדול בשטח הצניעות בעיקר) וכו'.

יא'רלה

בס' טהרת יו"ט: ח"ו ע' כז ואילך.

יא'רלו

נדפסה בלקו"ש חל"ח ע' 179 ואילך. והוא מענה לבעל להקה במקצועו, שהתקרב ליהדות, ושאל אודות תכנית מוסיקה חדשה ברוח היהדות.
מש"נ: משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א.

מצד אחד — זה מגדיל עוד יותר נחיצות תכניתו (כיון שזהו פקו"נ ממש וכו').

בקצה השני — (1) מגדיל עוד יותר הקושי וכו' שבביצוע. כיון שצריך **להילחם** במצב הקיים, לשלול החשד מצד המחנכים ומנהיגים דתיים, מיוסד על האוירה השולטת בעולם המוסיקא של הנוער ואפי' דהמבוגרים,

ועוד וג"ז עיקר — (2) איך להבטיח שאלה שהתכנית „תכניסם” לעולם המוסיקה, לא יכנסו גם לחלקו הכי גדול (עכ"פ בכמות) הקיים **כבר** והמגוון ביותר ושאינו מגביל כלל, ואדרבה סיסמתו: הכל מותר לך, הכל **רצוי** שתנסה **בעצמך דוקא** מה זה ומה טיבו, ובבוא הזמן תחליט **בעצמך** היחס שלך לכל דבר מבלי כל דעות „קדומות” כלל.

ויש להאריך עוד בכ"ז.

המורם מהנ"ל:

קונצרטינ כהנ"ל (במסגרת ארגונים דתיים — פעמים אחדות בשנה בכל א' מהם) רצויים וכו'.

תכנית תמידית (אולפנא וכיו"ב) דורשת אירגון זהיר ואמצעי זהירות מיוחדים, מתאים לכהנ"ל.

תקליטים בתוכן מתאים וגם ניגון מתאים רצויים וכו'.

ובכלל — למה **להתחיל** תיכף **בכל** הנ"ל ואמחז"ל תפסת מרובה לא תפסת.

אזכיר עה"צ.

יא'רלז

[ה'תשל"ד]

טוב יותר לחוג הבר מצוה בנ"י. ויוכלו גם חבריו שי' מביה"ס להשתתף בשמחתו.

הנחת התפלין — מנהגו להתחיל ב' חדשים לפני הבר מצוה.
 מובן שהחגיגה צ"ל כשכבר יהי גדול ע"פ דין.
 תי"ח על הבשוי"ט בנוגע לדירה ולהמשך לימודה ב"בית רבקה" (על
 סדר כתבה, ולא — ע"פ החשיבות) כן תבשר טוב בכל הנ"ל.
 אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

יא'רלח

[היתשל"ד]

...וזכות הצדקה — שדברו עמו העסקנים הנעלים דחמ"ה
 שליט"א שכותב אודותה תעמוד לו בהמצטרך לו.

יא'רלט

[היתשל"ד]

עפמש"כ בס' חסידים סתנ"ד — לאחר שיפרעו כל החובות ויהי
 כסף הדרוש להוצאות הבית וכי' — תתרום לצדקה כפי היכולת.
 נלקח מהמצוי"ב ח"י פעמים ח"י סענט בעד כאו"א ממשפחתה
 לחשאין (היא בעלה ויו"ח שי') והשאר תקח בחזרה.
 אזכיר עה"צ.

יא'רמ

[היתשל"ד]

אגה"ק סכ"א איך שצ"ל „זריזות נפלאה" שע"ז מראים „שמחתו
 וחפצו כו"י ב, „קיום כל המצות" ועאכו"כ הפצת המעינות. וק"ל.

יא'רלז

הנחת התפלין .. הבר מצוה: היום יום לב' מנחם אב. וראה גם לעיל חט"ז אגרת ו'פב. ח"ז
 אגרת ו'רלד.

יא'רלח

על גליון מכתבו של העוסק בצ"צ מו"ה אשר ישעי' שארף.

יא'רלט

עפמש"כ .. סתנ"ד: מי שחייב לאחרים לא ירבה בצדקות עד שיפרע.
 לחשאין: = לשכת חשאין שע"י מחנה ישראל.

יא־רמא

[היתשל"ד]

לשון הסידור. וכן ראיתי (כמדומה) נוהג בפועל ודלא כמש"כ בס' השיחות הנ"ל.

יא־רמב

[היתשל"ד]

לדבר עם [בעלה שי'] שכמה פעמים אמרתי שהבטלה גרוע מכל ומזקת גם להשעות שהילדים שי' לומדים

— ולכן מוכרח לסדר (ביחד עם עוד הורים) סדר לימוד במקום כל שעות לימודי חול (ע"ד אהלי תורה וכו') באם מאיזה סיבה אין רוצים בזה — יכנסו הילדים לסדר הישיבה.

*

הרי כבר עניתי ברור: לבטל זמן — מופרך.

באם ימולא זמנם (לא פחות משאר הת') בלימודי קודש — אין ענין בלימודי חול.

אזכיר עה"צ.

יא־רמא

מענה לאחד ששאל על המובא בשה"ש תש"ה (ע' 4) אשר בליובאוויטש היו אוכלים את התפוח (בדבש) בליל א' דר"ה לפני הסעודה (לאחר הקידוש) — מהמובא ב"ספר המנהגים — תב"ד" (ע' 56) ש"אכילת התפוח בליל ראשון בתחילת הסעודה".

לשון הסידור: בפסקי הסדור: נוהגין לאכול תפוח מתוק בדבש בתחלת הסעודה. נוהג: כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע.

יא־רמב

מענה אודות לימוד בנה, שאביו רוצה שילמד על טהרת הקודש, ולא ילמד בסדר לימודי חול. אהלי תורה: שלומדים בו רק לימודי קודש, במשך כל היום. הרי כו': מענה לבעלה הנ"ל.

יא'רמג

[ה'יתשל"ד]

כשנמצאים במצב בלתי רצוי — מובן שההשתדלות צ"ל להטיבו, ולא להכנס למצב גרוע יותר,

ולכן **פשוט** — שאין לו לצאת מאה"ק לחו"ל (כולל ניו יאָרק), שעייז יוגרע המצב יותר.

— להטבת מצבו יכנס ללמוד באחת הישיבות באה"ק, ואולי לישיבה שבה לומדים גם מקצוע, ויטייע בזה עם הנהלת הישיבה בכתב"ד ויעשה כעצתם.

יא'רמד

[ה'יתשל"ד?]

(1) לא — כיון שהרופא והמורה שוללים זה. אבל כיון שבמשך הקייץ מקום להטבת מצבו — יחליטו בכ"ז סופית — ע"פ עצת הרופא שיבקר בנס ש'י **קרוב** להתחלת שנת הלימודים.

(2) למל"ח.

אזכיר עה"צ.

יא'רמה

[ה'יתשל"ד]

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

תחלה צריך להתרפא לגמרי, וכשיבריא — יתענין ע"ד שידוך.

יטייע עם הרופא שלו — הטוב לפניו ללכת ללמוד בישיבה וכו' — עתה.

יא'רמד

לא: לשלוח את בנה ללמוד בכיתה רגילה.
למל"ח: במכתבה: אני מצרפת המחאה למטרות צדקה.

יא'רמו

[היתשלי"ד]

לכתבו ע"ד יחסי לטוראָ קאַלעדז,

מיוסד על הצהרת ההנהלה כמה פעמים ושנוהגת **בהקפדה** ברורה
בפועל — שהוא בא כתחליף אך ורק לקאַלעדז אחר ולא לשיבה וכיו"ב,

אמרתי למנהלו ש"י שטובה השפעת הנ"ל וכו'.

האם על חתנו ש"י לנצל כשרונותיו וכו' במסגרת קאַלעדז או
 בישיבה או מחוץ לשני אלו — על חתנו להחליט.

יא'רמז

[היתשלי"ד]

(1) כפי שמתאר הנ"ל — ה"ז **סו"ס** שיהיו עובדים במוסד של פי
 מבלי כל עצמאות ודעה משלהם (לבד מאשר ירשום).

(2) **כמובן** באם אפשר באופן מסודר דוקא.

(3) תורה — משמחת לב.

יא'רמח

[היתשלי"ד]

ת"ח על הבשו"ט הנ"ל כן יבש"ט תכה"י.

*

יא'רמו

ההנהלה: של טוראָ קאַלעדז.

שטובה השפעת הנ"ל: השפעת טוראָ קאַלעדז טובה יותר מאוניברסיטה אחרת, משא"כ ישיבה.

יא'רמז

כפי שמתאר כו': במענה לשאלתו אם לקבל הצעה במוסד שאינו במסגרת חב"ד.

כמובן כו': ההצעה לעבוד בב' מוסדות בב' עיירות שונות.

תורה כו': עצה לעצבנות.

תורה — משמחת לב: ע"פ תהלים יט, ח"ט.

רסה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

אין לכתוב „בנשיאות כו"י" [וגם ב„הדר התורה" דכאן לא נכתב זה] ע"פ הידוע שמכמה שנים לא נעשה זה (מלבד המוסדות שמלפני זה).

ולכן ידפיסו גליונות וכו' בהשמטת הני"ל.

*

מזוזות ותפלין לקנות כאן (האפשר) — יברר במזכירות.

יא'רמט

[ה'תשל"ד]

כיון ששני הצדדים הם חלק מתו"ת — פשוט שלכל לראש צריכים לפנות למרכז תו"ת וק"ל.

יא'רנ

[ה'תשל"ד]

(2) כיון שזהו דבר הכי נעלה — הרי כל זמן שלא ימצאו טוב יותר ממנו ימשיך בזה, ובודאי יוכל גם להמשיך באותו זמן בישיבה.
(3) אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

יא'רנא

[ה'תשל"ד]

(1) ות"ח ת"ח על עשותו בכהנ"ל ועל הודיעו עדכ"ז.

יא'רמה

בנשיאות: שהמוסד הוא בנשיאות כ"ק אדמו"ר.

יא'רמט

ששני הצדדים: שבסיכסוך בין הנהלת הישיבה לבין המורים.

יא'רנא

נעתק מכת"ק, על גליון מכתב המזכיר הרח"י קרינסקי.
ות"ח .. עדכ"ז: במכתבו: דברתי היום עם מאושאוויץ שי' כו', בנוגע למה שעוררו כ"ק אדמו"ר שליט"א בהיותו ביחידות ע"ד יחס הוואטיקאן לירושלים ת"ו כו'.

(2) כנראה מזה אין להני"ל [..]. ידיעות ע"ד הנעשה בואטיקאן. ובמילא צע"ג אם כדאי למאָושאָוויץ שי' לדבר עמהם עוד בזה. ובכל אופן — **לא בשמי ובשליחותי**.

(3) ות"ח על ש[מוכן הוא לבוא לכאן], ולע"ע אין המצב דורש זה כלל.

יא'רנב

[היתשל"ד]

הרי מכבר עניתי — שרק באם **בטוח** שיהיו שם עסקנים בעלי מרץ **שילחמו וכו'** — באם לאו ה"ז רק יעורר מחלוקת **וכו'**.

יא'רנג

[היתשל"ד]

נבהלתי לכתבו איך „השיג" הכסף להוצאות נסיעתו לכאן. ואיני רואה כל הצדקה **כלל** לרצונו להוסיף בהוצאות נסיעות ב"ב שי' לכאן. ויבטל נסיעתם לכאן. ומחשבתו רצוני **ודי בכך**. ואין להוסיף על החובות עוד.

אזכיר עה"צ.

יא'רנד

[היתשל"ד]

באיזה תנאים צ"ל החוזה דעבודתו ב... — תלוי **בהסכמת** שני הצדדים.

כנראה מזה כו': במכתבו: ראביי ... שיש לו — לפי דבריו — קשרים טובים ישר להוואטיקאן, ואמר שאינו מבין מה שכ"ק אדמו"ר שליט"א מודאג מיחסם לירושלים, כי בזמן האחרון חדלו מלהפציר להחזרת ירושלים או שיהי' זה עיר בין־לאומי, ומעונינים רק בשמירת מקומותיהם. ות"ח .. כלל: במכתבו — שהראביי הנ"ל אמר, שאם לכ"ק אדמו"ר שליט"א ידיעות שהמצב לא כהנ"ל מוכן הוא לבוא לכאן כו' לדבר עד"ז.

יא'רנב

הרי מכבר עניתי: בקשר לפתיחת פעילות בעיר חדשה, ויש מקום לחשוש מהפרעות.

כשמקבלים משרה לזמן מסויים — הרי לאחר זה צ"ל התדברות
מחדש **בהסכמת** ב' הצדדים, ואי אפשר **להכריח** ע"ז — לא את מקבל
המשרה ולא את הנותן (וגם אין תועלת, כי לא יהי לזה קיום).

באם **מאיזו** סיבה שתהי לא יתדברו ביניהם ולא יקבל המשרה —
אינו ענין כלל שידור ב... או אפילו לבקר שם בתקופה הראשונה לאחר
העתקתם [מ]שם. **וק"ל** ופשוט.

בנוגע לשליחות מהמל"ח, פתיחת סניף כצאגו"ח וכיו"ב — שייך
להנהלת מוסדות אלה, כפשוט.
אזכיר עה"צ.

יא'רנה

[היתשלי"ד]

כמענתי **מאז** — כל זמן שאין משרה (טובה יותר) **בפועל** — אין
לעזוב הנ"ל.

לדבר עם הר"ר [...] שיי להטיב התנאים — בדרכי שלום בודאי
כדאי, ואינו מובן מהו הספק.

פתיחת „בית חבי"ד" וכיו"ב בכל מקום שיהי — מובן שזהו ענין כללי
של עסקני אנ"ש שיי שבמקום, ולכל לראש צ"ל דיון ביניהם עד"ז.

יא'רנו

[היתשלי"ד]

מינקראפון — איסור חמור בשבת החמורה
מחיצה — ענין הקשור גם בצניעות וכו' —
הנ"ל אמרו **בפי' ובוודאי נתפרסם** שאינם רוצים בכ"ז —

יא'רנה

ענין .. שבמקום: ראה גם לעיל אגרת יא'מב.

יא'רנו

על גליון שאלת מו"ה אשר ציילינגולד, אודות פעילות בביהכ"נ שפועל בו מיקרופון בשבת,
ואין בו מחיצה.
מִיִּקְרָאפּוֹן — איסור חמור בשבת: ראה גם לעיל ח"כ אגרת ז'תס, ובהנסמן בהערות שם.

ובאם יש איזה חשש שעשייתו אי מהפעולות יתפרש שהוא ויתר להם — ה"ז ג"כ הסכמה לאיסורים הנ"ל וכו'.
[משא"כ באם משתתף בשמחת בעה"ב מביהכנ"ס הנ"ל — ע"פ הזמנת הבעה"ב בתור ידידו פרטי].
ובפרטיות — יברר אצל רב מורה הוראה.

יא'רנז

[ה'תשל"ד]

ת"ח על כתבו במכ' הקודם — ע"ד תכניות בהפצת היהדות בין אקדמאים וכיו"ב — שנחוצות הן ביותר, אבל, לצערי, במשך הזמן התבוננתי ולא מצאתי (עכ"פ — לע"ע) איש מתאים לארגן זה וכו' — ולכן לע"ע כנראה אין הדבר מעשי.

יא'רנח

[ה'תשל"ד]

בכלל — מאגאזין כזה נחוץ ויכול להביא תועלת גדולה וכו', ביחד עם זה — אין נחיצות והכרח כלל — להתחיל בסטגף של שמונה אנשים קבועים וכו' ככתבו, ובפרט לפי המצב הכלכלי בארצה"ב האי ברור — וכדאי להתחיל במינימום — ולכשיראו איך נתקבלה החוברת הא', יחליט ע"ד גודל ההרחבה בזה, אופנה וכו'.
להפראפאזל — אולי כדאי להוסיף גם „קיצור" תוכנו (בעלון בפ"ע?).
ואזכיר עה"צ לכהנ"ל.
מהיר.

יא'רנט

[ה'תשל"ד]

מפורסם שבכל סכסוך שבין בנ"א הנני שולח **לרב מורה הוראה**.
כששואלים אותי ע"ד איזה ענין — וכמו קנין בית וכיו"ב — אין א' גלאטן סגנון הנני עונה גלאט.
ופשיטא שאם הכותב **מעלים ממני** שיש בזה סכסוך, הרי **לא עניתי בזה כלל**.

יא'רס

[ה'תשל"ד]

(1) לכל לראש **כפשוט** להרבות עליו [מר ... שי'] ריעים ושהם ירבו בהשפעה עליו וכו': היתכן, ובפרט שעתה אלול ועשיית, וטהמשי"פ יסוד ביהדות וקיום בני"י, ועל יסוד הבטחתו כבר עשו מעשה היינו שהוא כבר **התחיל** במצוה וכו'.

(2) כשיעשו בזה, "כמאן דבעי לי' למעבד", ובכ"ז לא יבוא, ח"ו, לפועל, יתייעצו אנ"ש שי' שבעיר המבינים — בשאלות שכותבם. אזכיר עה"צ.

יא'רסא

[ה'תשל"ד]

(1) קבלתי ב' מכתבי' והמצוי"ב (שיוחזר בדואר).

ע"פ מכתבה **השני** — צורך בחו"ד רב מורה הוראה — שיספרו לו אופן הנישואין (שלפני הנישואין למר [.. שי]) ויאמר קה"י צורך בגט ומה לעשות וכו'.

והרב פיינשטיין שי' עונה לכל השואלים — גם כשאינו מכירם (ולפעמים גם ע"י טליפון) ונשאר בסוד, כמובן.

(2) ע"ד [לחזור לבעלה] — מובן שכדאי **בתנאי** שיהי' זה מתוך רצון וחפץ שלה, ולא בתור גזירה או עונש ח"ו.

תנאי' בזה (שכותבתן או אחרים) — כשיהי' הענין אַקטואַלי בטח תהי' הזדמנות שידברו ביניהם בכ"ז.

אזכיר עה"צ ותכתב ותחתם לשנה טובה ומתוקה.

יא'רס

על גליון מכתבו של מו"ה אברהם אַלטיין, וויניפּעג.

לכל לראש כר': במענה לכותבו אשר זה שהבטיח לבנות בית חב"ד ומקוה בעיר — לפועל שינה דברו ואמר שאינו מוכן עכשיו לתת כלום. כמאן דבעי לי' למעבד: כתובות סז, רע"א.

יא'רסב

בי"ה [...] ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

מכון ליובאוויטש כחב"ד

שלום וברכה!

על מכתבכם למז' בדבר תרגום השיחות וכו' הואיל כ"ק אד"ש לענות:

„בכלל — כהנ"ל שייך לעסקני אנ"ש שיי **שעל אתר**. ופשוט שצ"ל כתוב שזוהי: העתקה חפשית. בכ"מ: בשינוי הסדר (ע"פ רעיון כללי ממני).“

להחזיר כל המצו"ב — כאן אין מי שיקח ע"ע ההגהה וכיו"ב. וכל האחריות על אנ"ש שיי **שעל אתר**“.

על השאלות של המתרגם הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

„מותר להוסיף דברי הסבר קצרים ממקורות חב"ד בשולי הגליון — ולא בפנים.“

כל הנ"ל — יהי' בהתייעצות עם עוד אחד עכ"פ“.

בברכת כט"ס,

בנימין קליין

יא'רסג

[ה'תשל"ד]

כיון שעל האדם לעשות את התלוי בו בדרך הטבע [...] — תתקשרנה עתה עם שדכנים בעלי מרץ טובים — כאן ובאה"ק, והשם יצליח.

אזכיר עה"צ.

והוסיפה בבטחון **בהשם** — מוסיפה (מקדימה) ברכותיו.

*

יא'רסב

מהעתק המזכירות.

רעא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

הזמן כבר תפוס למשך רב – והעיקר שאין צורך כלל, כי המענה הוא כנ"ל.

יא'רסד

[ה'תשל"ד]

תברר (אצל רב) האם בהצעות שידוך שהיו לה בעבר ונתבטלו – אין צ"ל בקשת מחילה מצדה.

תעשה התלוי בה בדרך הטבע (כנהוג בחוגי יר"ש בארצה"ב) – בנוגע לשידוך, ועוד וג"ז עיקר – **תוסיף** בבטחונה בהשם שימציא לה זווגה הטוב בעתו – והשם יצליחה. אזכיר עה"צ.

יא'רסה

[ה'תשל"ד]

באם: א) דעתם להנשא בקרוב, ב) יחליטו לנהוג חייהם על יסודי התורה והמצוה

– הרי, כיון שיש לאמו ת"י שני שמות ולהמדוברת ת"י רק אחד מהם – אין מקום לחשש כלל.

ומהראוי ש(מההחלטה ולהבא) תחתומנה באופן שונה זמ"ז.

השמות ואזכיר עה"צ.

יא'רסג

הזמן: ליחידות.

יא'רסד

בקשת מחילה: ראה גם לעיל ח"ד אגרות ד'תתכג. ה'קי. חט"ו אגרת ה'תערב. ח"ח אגרת ר'תקלה.

יא'רסה

שיש לאמו ת"י שני שמות .. כלל: ראה גם לעיל חכ"ח אגרת י'תרמז, ובהנסמן בהערות שם.

יא'רסו

[ה'תשל"ד]

והעיקר בהתחשב בגילם — אין כדאי לעשות כל קשר וכיו"ב ויסע
וילמוד במנוחת הנפש וכו', ויחליט כשיבוא הזמן (בן חי לחופה כדחז"ל).
אזכיר עה"צ.

יא'רסז

[ה'תשל"ד]

מובן שגם בנוגע לשידוך — אין הדרך לחכות ותו לא, כ"א עפמש"נ:
וברכך ה"א בכל אשר תעשה.
מכהנ"ל שמזכירן — תחילת הפעולה בזו שהסיכויים לבפועל ממש
טובים יותר.
אזכיר עה"צ.

יא'רסח

[ה'תשל"ד]

הנהגה יומית ע"פ שו"ע. דיוק בהנחת תפלין (בדוקות).
לחפש שידוך (עם יר"ש, כמובן) במרץ — גם ע"י שדכן — כי
נישואין מוסיפין בברכת השם שתתגדל הפרנסה כפי הצורך למשפחה.
אזכיר עה"צ.

יא'רסו

והעיקר בהתחשב בגילם: על גליון שאלת בחור בגיל 16 שהכיר נערה בגילו, והוריהם
מסכימים על השידוך, ורוצים לעשות קנין לפני נסיעתו לשיבה בארה"ק.
בן חי לחופה כדחז"ל: אבות ספ"ה.

יא'רסז

עפמש"נ: ראה טו, יח.
מכהנ"ל שמזכירן: מבין כל ההצעות שמזכיר אודותן.

יא'רסט

[ה'תשל"ד]

תדבר בזה עם אדם שתהי' עמו גלוית־לב, ולפעמים רבות הדיבור עם הזולת מבהיר הענין בעיני המדבר עצמו.
אזכיר עה"צ.

יא'ער

[ה'תשל"ד]

באם מוחלט אצלה שלא תחזור לבעלה בעבר, ובפרט באם תהי' הצעת שידוך מעשית בשבילה — אזי אין כדאי שיהי' בית **משותף** (לבעלה בעבר ושלה) — ולכן כדאי למכרו.

יא'רעא

[ה'תשל"ד]

(1) התורה חסה על ממונם של ישראל, **כמחז"ל**, ולכן יש לנצלו לענינים שיש להם **יסוד בתורה**, ובאם יש עודף — לתתו לצדקה.

לא מצאתי כל יסוד בתורה שאחים ואחיות יסעו מעבר לים — בכדי להשתתף בחתונה!

— מה שהסכמתי לנסיעת אחות אחת, הוא מטעם צדדי —

לאידך גיסא — יסוד **גדול** שהורים יסעו, אבל כיון שזהו ע"פ תורה, א"צ להיות בממונם של אחרים, שה"ז חלק מפרנסתם **שהשם** מפרנסם ויפרנסם.

(2) אופן הסתדרות החתן וכלה ש"י לאחרי החתונה בשטומו"צ —

לכל לראש תלוי ברצונם וכו'.

אזכיר עה"צ לתוכן המכ'.

יא'רסט

תדבר בזה: מענה לאחת שנפגשה עם בחור אך מתקשית להחליט בזה מפני סיבה שאינה ברורה לה.

יא'רעא

התורה חסה .. כמחז"ל: ר"ה כז, א.

יא'ערב

[ה'יתשל"ד]

- (1) לא זו הדרך כלל, כ"א להשתדל שידבר עמו מי שיפגש עמו כמה פעמים וידבר בכל פעם וכו'.
- (2) אזכיר עה"צ.

יא'רעג

[ה'יתשל"ד]

השתדלות שגם אחרים ידברו עם בנו שי' בהנ"ל (נוסף על דיבורו). ובאם אפשרי — גם עם הכומר של הנכרית („שאין זה אנושי, להרוס משפחה" וכיו"ב).

התייעצות בעו"ד מומחה.

אזכיר עה"צ.

יא'עדר

[ה'יתשל"ד]

מפור[ס]ם הנוהג בישראל שכבכל כיו"ב — תזמין את בעלה שי' לרב מורה הוראה שישמע טענות שניהם ויפס"ד. ובטח ימלאו שניהם הפס"ד.

באם, ח"ו, הבעל לא ישמע הפס"ד ומשערת שהתערבותי תועיל בזה — תבקש את הרב שיודיעני ע"ד הסירוב וכו'.

כל השמות ואזכיר עה"צ.

יא'ערב

לא זו הדרך: לדבר עם אחיו שרוצה להתחתן ל"ע עם אינה־יהודית, שיכנס ליחידות אצל כ"ק אדמו"ר, כדי שישתדל לשנות את דעתו.

יא'רעג

השתדלות: עם בנו שרוצה לישא אינה יהודית.

ערה

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'ערה

[ה'תשל"ד]

אמרה תורה דגדול השלום ובפרט בין איש לאשתו ובמיוחד –
ששני בני' שי' עדיין רווקים,
ולכן כדאי שתעשה התלוי בה בזה. ותשתדל שידידים ישפיעו על
בעלה שי' שישנה התנהגותו.
בכלל כדאי יותר לדור במנטרעאל – כיון ששם כו"כ מבניי
ספרדים יר"ש וכו'.
אזכיר עה"צ.
לצדקה לפני הדלקת הנרות בערב שבת ויו"ט, בל"נ.

יא'רעו

[ה'תשל"ד]

כיון שגדול השלום (ובפרט בין איש לאשתו ובמיוחד – שנתברכו
בילדים) ועוד שכתבו לה שבעלה שי' נשתנה – כדאי שיפגשו ויבררו ע"ד
השלום וכו'.
החשש שלא ירשו להילדים שי' לעזוב את אביהם באם ידרוש זאת
– תברר אצל עו"ד איך אפשר באַזאַרענען זה.
ובכל אופן הרי אפשר שבתקופת הנסיון (קודם שתחליט סופית)
יהיו הילדים ב... או כיו"ב.
כל השמות ואזכיר עה"צ.

יא'רעז

[ה'תשל"ד-ז]

להשפיע על בעלה שי' (ע"י הרב שלו, הרבי שלו, האנשים
שפרנסתו־משרתו תלוי (במקצת עכ"פ) בהם וכיו"ב) שיציעו שניהם ענינים
לפני רב וכיו"ב ויתווך ביניהם.
לפעמים קרובות יחס כהנ"ל בא כתוצאה מאי דיוק כראוי בעניני
טהמשי"פ. ותזהר בזה עכ"פ מכאן ולהבא.

יא'רעח

[ה'תשל"ד]

החלטה לדייק בשמירת עניני טהמש"פ, להשפיע לכה"פ על זוג אחד — שיעשו ככה מכאן ולהבא.

להשתדל שתהיי רוח דשמחה בביתם.

לאמץ ילדה (באם בעלה שיי יסכים ע"ז).

גם השמות דבעלה ואזכיר עה"צ.

מובן שעלי להשתדל שלא יהיי פירוד ח"ו.

יא'רעט

[ה'תשל"ד־ז]

לטלפן ל... **בשמי**: שיעשה בכהנ"ל ככל הוראות הרב דוארקין שיי.

ומובן שהנני לוקח ע"ע האחריות בזה — ומפורש בחומש ש"לא תסור (מפס"ד רב) ימין ושמאל" — היינו גם לא להחמיר כשהרב אומר שאסור להחמיר. וק"ל.

ואצפה שיבשר טוב שעושה כ"ז. ות"ח על ההקדם האפשרי בזה.

*

מבואר בסי' ששלום בין איש לאשתו למטה — נוגע בשלום בין קודשא בריך הוא ושכינתו, כביכול. וד"ל. השמות ואזכיר עה"צ.

יא'רפ

[ה'תשל"ד]

השם יברכם בזח"ק, והתחזקות בבטחון בזה והוספה (ובמילא פשוט שאין מקום **כלל** לעצבות וכיו"ב) — תמהר ברכת השם בזה.

יא'רעט

רעז

כ"ק אדמו"ר זי"ע

בדיקת התפלין והמזוזות באם לא נבדקו י"ב חדשים.

דיוק בעניני טהמש"פ.

אזכיר עה"צ.

יא'רפא

[היתשלי"ד]

במענה לשני מכתבי בקשת ברכה פ"נ,

בנוגע לבריאותה — כיון שכדאי להתברך **במשך הזמן** בעוד זחוי"ק
לכן תבקש הרופא שיטפל בה באופן המתאים לזה.

כיון שגדול במאד השלום שבין איש לאשתו — בודאי יעשו בזה
בעלה שיי' והיא כל התלוי בזה מצדם והשם יצליחם.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל.

יא'רפב

[היתשלי"ד]

כנראה חסר בקיום פרט(ים) בדיני טהמש"פ — ולכן ילמדו עוה"פ
כל הלכות הצריכות בזה **וידייקו** בקיומם.

דיוק בכשרות האכו"ש.

לאחרי ההתחלה דכ"ז — תתייעץ גם בעוד רופא מומחה אחד,
עדכהנ"ל.

בכלל — לעשות ביאפסי אין אחריות.

לקשר הטובס — שאלה לרב מורה הוראה.

אזכיר עה"צ.

יא'רפב

לקשר הטובס: למנוע הולדה, שלא תבוא לסיכון.

יא'רפג

[ה'יתשל"ד]

בכלל — לעשות כעצת הרופא פראנק, אלא שבאם רוצה יכול להתייעץ גם בהרב טוערסקי שי'.

מכבר אמרתי שבניתוח פרוסטאטא יש לעורר את המנתח שבאם ינתק (יפסיק) את השבילים יעשה זה בתור סיום הניתוח ולא בתחלתו. וק"ל.

אזכיר עה"צ.

יא'רפד

[ה'יתשל"ד]

א"כ אין לעשותו.

בדיקת התפלין והמזוזות.

דיוק בין בקדוש והבדלה באם אפשר.

יא'רפה

[ה'יתשל"ד]

אין זה מובן כלל, איך אפשר להשכיר [מבנה של בית־ספר] למשך כ"כ שנים, אפילו באם במצב ההווה פנוי — שהרי זהו בנין צבורי, ובאם יהי צורך לציבור בו — בטח ימצאו חוק המפיר ומבטל החוזה וכו'.

באם אין מקום כלל לחשש זה — ההצעה נכונה ויתעניין בה.

יא'רפג

מכבר אמרתי: ראה לעיל ח"א אגרת ג'ת, ובהנסמן בהערות שם.

יא'רפד

אין לעשותו: ניתוח קאטאראק, ליהודי בן 80, שלדעת רופא אחד אינו כדאי, מחמת מצב בריאותו הכללי.

דיוק בין בקדוש והבדלה: שמועיל למאור עינים. שבת קיג, ב וברש"י שם. פדר"א פ"ד ובפי' הרד"ל שם. — עיון תפלה בסי' השלם. וראה גם לעיל ח"א אגרת ג'תשנז. ח"ד אגרת ד'תתפ, ובהנסמן בהערות שם.

יא'רפו

[ה'תשל"ד]

בנוגע לביתה כאן — בכלל, כיון שיי"א שמחירי הבתים יעלו, אין כדאי למכור עתה. ובפרט אם עדיין אין ברור שתעלה בקרוב לאהקת"ו...

באם החליטה לעלות בקרוב לאה"ק (כי לדעתי: כיון שסיכויים לשידוכה טובים יותר כאן, וכן בהיותה כאן תוכל להשפיע יותר על בניי ש"י מאשר מאה"ק — תמשיך כאן לעי"ע) —

קדימה להסתדר שם — באופן עצמאי (ולא במשרה אצל מי שהוא): ב"כ דקאמפניס דכאן שם (או להיפך), חנות דענינים שהיא מומחית בהם (באם לבושים וכיו"ב — כמובן, שלא יהיו היפך התורה (פריצות)), או כיו"ב.

אזכיר הנ"ל (מעל"ד) עה"צ.

יא'רפז

[ה'תשל"ד]

(1) באם יתאמץ בזה — **קדימה** [לעודד את בעלה להישאר כאן ולהמשיך] במרץ [בעבודה שימצא].

(2) רק באם לא יוגרע עי"ז מהנהלת הבית כדרוש.

(3) לא, כי בחיפוש **כדבעי** ימצא בעלה ש"י כאן פרנסתו. אבל באם **מאיזה** סיבה שתהי' — לא יתאמץ בחיפוש, אזי יתענין במשרות שמציעים מחוץ לעיר, ואז, כמובן, כולם צריכים להעתיק לשם.

(4) אזכיר עה"צ.

יא'רפו

שמחירי הבתים יעלו: אחרי הגירת יהודים רבים משכונת קראון הייטס, ה' מחיר הבתים בתקופה זו נמוך ביותר.

יא'רפז

יתאמץ בזה: בעלה.

להישאר כאן: כיון שעדיף בשבילה ובשכיל משפחתה להישאר בניו יאָרק.

רק .. כדרוש: אז תשקול האפשרות לפרנס את המשפחה בעצמה.

לא: אין דעת כ"ק אדמו"ר שצריכים לעזוב את ניו יאָרק.

יא'רפח

[ה'יתשל"ד]

כמה פרטים אינם ברורים בכתבו.

בכל אופן: (א) באם באמת לא ירצו שיהי' ב"כ — כמה דרכים ימצאו להצר לו וכו'.

(ב) בנוגע לההפחדה — ה"ז תלוי באופי המפחידים (היש מקום לחשש).

(ג) גם בזה (ע"ד ס"א) — קענען אונטערשטעלען מי שהוא לעשות זה, ויאמרו שאין להם שייכות ואין אחראים וכו'.

לכן מסתבר יותר — אויסדינגען כל מה שאפשר ולהפטר וכו'.
אזכיר עה"צ.

יא'רפט

[ה'יתשל"ד]

(2) באם רוצה בדוקא לעלות לאה"ק — רק באם יברר מקודם שיש שם מקום שיכול לדור, ללמוד וכו' **ושבודאי** יקבלוהו שם.

ברכה בהנחת ידים על הראש — אין נהוג כאן כלל.

וכבר אמרתי לו שאזכירו עה"צ להמצטרף לו וזה כולל הכל.

יא'רצ

[ה'יתשל"ד]

(1) ה'תמשיד בצרפת או תעלה לא"י — זה שטוב יותר ליהדות

יא'רפח

על גליון מכתבו של מו"ה יוסף הלוי וויינבערג, בקשר לעסק של א' ממקורביו. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת יא'קמ, ובהנסמן בהערות שם.

ב"כ: = בא"כחם.

ע"ד ס"א: על דרך האמור לעיל סעיף א.

לעשות זה: להצר לו וכו'.

יא'רפט

ברכה בהנחת ידים על הראש: במכתבו ביקש שכ"ק אדמו"ר יברכו בהנחת ידים על הראש.

רפא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ביתה, ועוד וג"ז עיקר — צ"ל שלום בית ובמילא צ"ל ההחלטה בהנ"ל בהסכם בעלה שי'.

בנוגע לבריאותה — כעצת רופא ידיד.

(2) השמות דכהנ"ל ואזכיר עה"צ.

יא'רצא

[היתשל"ד?]

בנוגע למכירת הבית שבאה"ק — אומרים שעתה שם **ירידת** מחירי בתים — ואם יברר שאמת הוא אין מתאים למכור ויחכה.

(2) בנוגע לבנו שי' — כעצת הנהלת הישיבה בה למד לפנים.

(3) אזכירו עה"צ להנ"ל.

יא'רצב

[היתשל"ד]

(1) ות"ח על הבשו"ט.

(2) קנין בית — ה"ז „קושר" (**בינדט**) את הקונה וכל הענינים שרוצים לעשות בהבית למקום זה **בפרט**.

ולכן אין לעשותו בחפזון ותחת לחץ שמוכרח להשיג דירה תומ"י וכו'.

ולכן יעצתי (וזהו גם לטובת הביהכנ"ס) שלא בינדען זיך למקום מסוים, עד שיהי' שם ברבנות משך זמן ויתבררו יותר כל הפרטים, ואז יחליטו כולם ע"ד המקום המתאים וכו'.

יא'רצב

על גליון מכתבו של מו"ה שמואל הערש שמירלאק, נשיא קהילת „תורת אמת" בסטעטן איילענד.

ות"ח על הבשו"ט: במכתבו: מתגאים אנו בכך שחסיד חב"ד (מו"ה שמרי' שוסטערמאן) הוא המכהן בתור רב קהילתנו כו'.

קנין בית כו': הטעם שיעץ כ"ק אדמו"ר להרב הנ"ל שעדיף לעת עתה לשכור בית, ולא לקנות.

יא'רצג

[ה'יתשל"ד]

כנראה עיקר הסיבה למצבה — הוא זה שמתבוננת במצבה
בתמידות. וככל שתסיח דעתה יותר מזה — יוטב המצב ויתוסף בהצלחת
 עיני הרפואה שמתעסקת בהם.

ולהקל בהיסח הדעת — ה"ז ע"י שתה"י **עסוקה** בענין אחר לגמרי
 — איזה שיה"י (משרה, לימודים, עזר לבחורות ביר"ש וכיו"ב).
 ואם תסיח דעת **לגמרי** — במשך זמן קצר תתרפא.
 אזכיר עוד הפעם עה"צ.

יא'רצד

[ה'יתשל"ד]

(1) אזכיר עה"צ.

(2) לנצל intensity שלה כדבעי (ומיוסד על מצות ואהבת לרעך)
 „תפיץ” היר"ש והידיעות שרוכשת לחברות וידידות שלה וכיו"ב.

(3) השמות ואזכיר עה"צ.

יא'רצה

[ה'יתשל"ד]

מהדברים שבידה להטבת המצב — ש„תתפוש מקום” חשוב בסביבה
 זו (ע"י משרה בבית רבקה או בכיו"ב, פעולות בתוככי הנשים, השתתפות
 באסיפות וכו'), ובמילא סו"ס גם בעיני תתרומם עוד יותר חשיבותה.

כשתה"י **הזדמנות** (שלא יחשוד שהלשינו עליו) אדבר על דבר כל זה
 עמו, כמובן.

אזכיר עה"צ.

יא'רצד

intensity = עֲצֻמָּה.

מצות ואהבת לרעך: קדושים יט, יח.

יא'רצו

[היתשלי"ד]

(1) במענה לשאלותיו:

(1) בנוגע [החזקת הבן] — בהתייעצות עם עו"ד מומחה בכיו"ב.

(2) פשוט שעליו להתענין ע"ד שידוך עם אשה יר"ש (ומה טוב — שהייתה כבר נשואה, בשנים אחדות צעירה ממנו).

(3) מקום דירתו — באופן שיוכל לשמור תומ"צ כדבעי.
(2) אזכיר עה"צ.

בדיקת התפלין והמזוזות, תהלים חדשי.

יא'רצו

[היתשלי"ד]

ענין כהנ"ל — אפשר להעשות רק ע"י רב(נים), כיון שצ"ל חקו"ד וכו' — ולכן עלי' לפנות לאירגון דרבנים אורטודוקסיים (שכמה מהם בניו-יאָרק), וכיון ששומרים הם על סודיות ענינים כהנ"ל — תספר הכל בפרטיות וכו'.

אזכיר עה"צ להנ"ל.

בדיקת המזוזות והתפלין.

יא'רחצ

[היתשלי"ד]

(1) בתמהון גדול קראתי כתבה ע"ד הטענה שריחקה מחב"ד את פי — שהרי פשוט שמה שצ"ל דתי, חבד'ניק וכו' — הוא לא מפני שפלוני שמכירו הוא חבד'ניק ודתי, אלא מפני שזוהי שיטה טובה שישדה אדמו"ר הזקן וכו' והדת דת אמתית וכו'.

(2) בנוגע לטענות שבין אדם לחברו — נוהג שמביאים לרב מורה ועושים כפס"ד שלו.

(3) אזכיר עה"צ.

יא'רצט

[ה'תשל"ד]

- (1) ות"ח.
- (2) ות"ח על הבשוי"ט.
- (3) חומר רב ומ"מ באנציקלופדיא התלמודית.
- (4) אולי זהו ע"פ הפס"ד באכלושי דמחוזא (ב"מ עז.).
- (5) לעיין בס' אהבת ציון וירושלים (ראַטנער) ואינו עתה תח"י.

יא'רצט

על גליון מכתבו של מו"ה משה דובער ריבקיין. אגרות נוספות אליו – לעיל אגרת יא'קנ, ובהנסמן בהערות שם.

ות"ח: במכתבו: כמנהגי תמיד הנני ממציא בזה קונטרס אחד שלי בדברי־תורה כו'. ות"ח על הבשוי"ט: שאישר מה שכתב לו כ"ק אדמו"ר (לעיל אגרת יא'קנ), שהדפסת הקונטרסים שלו תמחר את הדפסת ספרו (תפארת ציון).

חומר .. התלמודית: בשני הקונטרסים שעדיין צריך לסדר, הא' בענין אין איסור חל על איסור וענין כולל ומוסיף ואיסור גברא וחפצא [נדפס שם סי' א], והב' בענין גדר איסור חצי שיעור [נדפס שם סי' ב].

אולי זהו: מה שסובל חלישות.

באכלושי דמחוזא: ובפירש"י שם: במחוזא ... היו בני אדם הרגילים לשאת משאות תמיד, וכשיושבין בטלים קשה להן.

לעין כו': במכתבו: אשתמש עוד בהזדמנות זו, וארשה לי להעיר לכק"ש, ע"ד מה שבקונטרסי הקודם הנ"ל, "בביאור גדר תשלומי תרומה" [ובספרו תפארת ציון סי' ו], לגודל הפליאה שהי' לי בירושלמי דפ"ו דתרומות, הרשתי לי להגי' ולשנות הגירסא בירושלמי שם; הנה אחרי כמשלוש חדשים שהקונטרס הנ"ל יצא לאור בא אלי ספרן מומחה אחד, ואמר אלי שכמדומה לו שהגאון ר' יוסף ענגל בספרו בן פורת מגי' ג"כ בירושלמי הנ"ל כמוני, והלכתי תיכף לספרי' ועיינתי בס' הנ"ל, והנה מעיר ומקשה על הירושלמי כמו שהקשתי אני בקונטרסי, ומפלפל הרבה, ומסיק לסנף שאין עצה אחרת רק להגי' בירושלמי כמו שהגהתי אנכי. והי' לי מזה הנאה מרובה. ועדיין הוא פלא מה שלא הרגישו בזה מפרשי הירושלמי, והספרים שמפלפלים בירושלמי הזה. פלא [ובס' הנ"ל הוא בע' ק בשוה"ג].

- (1) ראה ביד יוסף בע"י שם.
- (2) ובתיב"ע ויחי (נ, יג) הובא בכ"מ בדא"ח בעטפוי דיצחק.
- (3) כבתוד"ה ביהודה (גיטין נה, ב). וראה סדה"ד (ב"א רנה) ובהערות למד' תהלים (באָבער).

יא'ש

על גליון מכתבו של מו"ה ישראל זוסמן דבורץ, כפר חב"ד. אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ח אגרת י'תשנ"ד, ובהנסמן בהערות שם.

ראה .. (באָבער): במכתבו: במס' סוטה דף יג (1) דרשו רז"ל כו' שחוששים בן דן מחייה על ראשו של עשו והרג אותו והסיר את ראשו ונפל אכרעי' דיעקב (2), ובאותה שעה כו'; ובמדרש תהלים עה"פ ואויבי נתת לי עורף שידבר ביהודה, ואומר בשם ריב"ל שיהודה הרג לעשו כו'. ולכאורה איך מתאים שתי הדעות הנ"ל (3).

הובא בכ"מ בדא"ח: ראה תו"א לך יא, ד. תולדות כ, ב. לקו"ת תוריע כא, א. חקת נח, ג. ברכה

מפתחות

מפתח ענינים

א

אבלות:

ט (מקוה בערב יוהכ"פ).

אהבת ה':

קנ (מי לי בשמים גר'). רנה (כנ"ל).

אהבת ישראל:

קמט"ג (אצל רשב"י).

אימוץ:

רעו.

איש ואשה:

עז (הקשר בנשמה גם אחרי שנהרג במלחמה).

אלול:

רכא (חודש החשבון). רל (כנ"ל). רלא (ר"ת אנה לידו גו', אני לדודי גו', איש לרעהו גו', את לבבך גו' — תורה עבודה וגמ"ח ותשובה). רלג (להוי' ויאמרו לאמר אשירה — גאולה). רלו (המלך נמצא בשדה). רמא (חודש החשבון). רמו (המלך בשדה).

אמונה:

פא (כל ישראל מאמינים כו'). קסו (חיזוק הא. ע"י מצות בפועל).

אקדמאים:

רסח (פעילות בין א.).
ראה מפתח מוסדות ערך שמי"ר.

ב

ב ניסן:

קד"ה (קבלת הנשיאות ע"י כ"ק אדמו"ר מוהררי"צ).

בחירה:

כח (יש ב. אבל א"א להתרחק מהמורשת).

בחירות:

סב (לא להצביע עבור רושמי גויים כיהודים).

בטחון:

קלר"ז (לא להכנע לאכזבות). קפא (ילמוד בחוה"ל שער הב.). ריג (אף שלא מובן בשכל האנושי). רכב. רנג"ד (באלול ותשרי — לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא). ער (מוסיף בברכות). רעו (כנ"ל).

בטלה:

רסב (גרועה מלימודי חול).

בית הכנסת:

רסד"ח (ב. שאין בו מחיצה או מיקרופון בשבת, לא יעשה בה פעילות, אבל ישתתף בשמחה ע"פ הזמנת בעה"ב בתור ידידו).

בית המקדש:

עו (רק בעצים ואבנים שלטה יד הרומים).

בכל דרכיך דעהו:

ג (וכל מעשיך לשם שמים). יג (כנ"ל).

בר מצוה:

קו. קצד. רס"סא (כשכבר גדול).

ברכה:

קטז (אמירתה וכתירתה ממהרים הגשמתה). ריג (חיי תומ"צ מביאים ב. ה'). רכב. רנח (כנ"ל). רפ (בהנחת הידים על הראש לא נהוג כאן).

ברכות:

צג"ד (ב. על התפלין, כשמפני החולשה אחר מגיח לו. מטעם מסייע, או כיון שהמצוה נעשית בגופו).

ג

גוף:

קע (קדושת הג.). רלו (קדוש. צריך לשמור עליו).

גט:

רסט (לברר אופן הנשואין, אם צריך ג.).

גיור:

רד. רכו. ג. אמיחי). נימול שאין אמו יהודיה).

גלגול:

קנז (מגלגלין זכות ליום זכאי. ג. שבועה).

גלות:

ו. (רק הגוף, ולא הנשמה).

גמ"ח:

פס"צ (מעלות הגמ"ח).

ו

ויעקב הלך לדרכו:

יג. מה"ח (פירוש).

ז

זריזות:

רסא.

ח

חומש תהלים תניא (חת"ת):

קמא. רח.

חופש:

קעא"ב (לנצל ח. הקיץ, שפטור מלימודי חול, להוסיף בלימוד התורה).

חי אלול:

רמה (יום הולדת שני המאוורות). רמו (יכניס חיות בכל עניני אלול).

חירות:

קכא"ב (ח. מהמלעיגים, ממה יאמרו הגוים). קמז (אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה). קנא (מאל זר אשר בקרבך, משוחד עצמי).

חנוך:

כז. נא (ח. לנער ע"פ דרכו). קמה. קמח (אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים).

חנוכה:

לח (הנסים והנצחון בשביל והדליקו נרות, הוספה בנר מצוה ותורה אור). נד"ו (הוראות מנורות ח. ואמירת ועל הנסים). נו (חנוך העולם לאור תומ"צ). נח (פעולתה להאיר החוץ). נט"סא (הוראות מנורות ח. ואמירת ועל הנסים). סד"ה (מוסיף והולך בנר מצוה ותורה אור). סח (כנ"ל). קא (מעות ח.). קיג. עיי"ע מבצעים (חנוכה).

חתונה:

א. סו (לא לאחר). קכ (קביעת זמן ח.). קנב (מנהגי ח. — רק אלה שלא יעוררו מחלוקת). רעג (לא מצאתי יסוד לנסוע לח. אח או אחות מעבר לים, רק הורים יסעו).

ד

דבקות:

צ (חילוק בין הליכה לד.).

דין תורה:

עדר (אם לא ישמע ידיעוני הסירוב וכו'). רפג.

דרך:

מז"ח (מחברת אגרא רמה לבירא עמיקתא. שליחות). צ (חילוק בין דרכיו למדותיו).

ה

הוכחה:

רלט (אפי" מאה פעמים).

הוראות אדמו"ר:

נג (אמירתי לאחד אין בה הוראה לשני). ריא (איננו אחראים לשמועות). רסח (שאלה חלקה הנני עונה, בסכסוך שולח לרב, כשמעלים ממני סכסוך — הרי לא עניתי כלל).

היסח הדעת:

קמ. רפב.

הליכה:

מז (חילוק בין ה. באדם לבין מלאכים שנק' עומדים). צ (חילוק בין ה. לדבקות).

הסתלקות:

עג (אסתלק כו' בכולהו עלמין).

הקהל:

ר"ז. יד"טו (פירוש הכתוב ושמרו לעשות גר'). כר"ז (ענינו חנוך). פט.

ט

טהרת המשפחה:

ל (מועלת שלא להפיל). קמד. קסז (קשור לעיכוב זרעא חיא וקיימא). ערה"ז.

לג בעומר:

קמט. קנד (ביום ועש"ק). קנז"ח (הטעמים ליחוד יום זה). קס (ביום ועש"ק). עיי"ע מבצעים.

לויים:

קפב (אני חלקך. כל איש אשר נדבה ורחו כר'. שייכותם ל"דעת את ה'").

מ

מאסר:

רלד"ה (כלא כפשוטו, ונשמה בגוף).

מבצעים:

לג (בישיבות). קפ (ועד המ. השתתפות בהוצאות). קפג"ו (חמשת מ.). קפט. רא. רטו. רלא. רמג (כנ"ל).

מבצע חנוכה

נג"ד (יצור חנוכיות לאנשי הצבא).

מבצע ל"ג בעומר

קנד (במירון). קנז.

מבצע מזוזה

קפד. רא.

מבצע מצה

קנא.

מבצע פורים

צח (דף ההוראות).

מבצע צדקה

ר.

מבצע תורה

ר.

מבצע תפלין

קפו (בנשים).

מדות:

צ (חילוק בין מ. לדרכיו).

מוסיקה:

רנט"ס (תוכנית מ. ברוח היהדות).

מועדים:

נד (כ"א צריך לראות עצמו נמצא במאורע שאירע לאבותינו). סח (להמשיך ההתעוררות לכל השנה). קכא (כנ"ל).

י שבט:

פב"ד.

יב"ג תמוז:

קפח (לא אותי בלבד כו'). קצט.

יהודי:

קעה (נולד י. וזהו עצמותו שא"א לשנות).

יום הולדת:

כו. לב. קלח. קנב. קסא. קפא.

יחידות:

סז. פב. רעא.

יט כסלו:

נא"ב. עד.

ישראל, עם:

מא (קומה אחת שלמה). מג"ד (תומ"צ איחד תמיד את עםב"י). עו (כנ"ל).

כ

כד טבת:

עב.

כינוס:

רמא"ב (בימי אלול ותשרי, בישיבות, בתי ספר, תשב"ר). ראה גם מפתח מוסדות ערך אגודת נשי ובנות חב"ד. צאצאי אדה"ז.

כתבי עת:

יט"כא (ביקורת על העריכה). קכד (באהלי רבקה). קצט (ע"י שמ"ר). ריא (חב"ד טיימס). רסח.

ל

לבנה:

ד (ישראל דומין לל. שיש בה שינויים).

מזוזות:

קיד (במסעדה). קנב (בדיקת). קנד (בדיקת).
קסב (מספר המ. הפסולות כמנין הנפגעים).
קסח (עלון הסברה). רכ (בדיקת). רכח. רלז.
רעז. רפג (בדיקת).
עיי"ע מבצעים.

מחיל אל חיל:

לה.

מחיצה:

רנט. רסז.

מילה:

מו (המצוה על הבן, והטילוח על האב).

מלאכים:

מו (עומדים).

מלחמת יום הכפורים:

י"א. טו. לד (ביקור ביחידה ועידוד). סז
(אין חשש לבקר בא"י).

עידוד משפחות השכולות והפצועים

יח. ערט (תנחומין לאלמנות). קיט"כ (אין
להסביר לילדים שמות האב הוא רצון ה').

מצוייני צה"ל

לז"ח (תגובת הרואים את מי שמסר נפשו
עבורם). מטי"ג. סב"ג (ציון לשבח). עח"ט.
עיי"ע פיגוע במעלות. צבא.

מסעדה:

קיד (מזוזות, סדור תהלים חומש וקופת
צדקה).

מעלין בקדש:

קל. קפב (סיום בעיני תומ"צ — הכנה
למדרכה נעלית יותר). קפד"ו (כנ"ל).

מעשה הוא העיקר:

מ. מב.

מצוות:

כד (ציווי — נתינת כח). קעד (במעשה
אחד יכול להכריע כל העולם).

מקוה:

רסט (בוויניפג).

משחקים:

קח (דמקה).

משכן:

קיא"ב (הקמת המ. כ"א מהתורמים יש לו
חלק בכולו).

נ

נישואים:

יט (נ. שניים — טוב עבור הילדים).

נישואי תערובת:

עדר (השתדלות לשכנע שלא ישא נכרית).

נעשה ונשמע:

פא.

נשיאות:

קעח (אין זה במנהג בית הרב לכתוב
בנשיאות). רסה (כנ"ל).

נשים:

יב (התעסקותן בחנוך ילידיהן ובהוראה). פד
(אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע נתן לבו עליהן). פז
(מצות חנ"ה. יקרב קיום היעור בתפלת
ונבואת חנה כו'). צה (הקדימו נדבתם לבנין
המקדש). קמב (עקרת הבית, יסוד שעליו
נבנה הבית). קמט (עקרת הבית, בה תלוי
תחלת החנוך). רכא (עקרת הבית).

ס

סירוס:

רעח (בניתוח פראסטאט).

ספירת העומר:

קסד"ו (יום אחד, ולא ראשון). קסו (מל'
בהירות).

ספרים:

ח (סיפורי מורשה לילדים). לט (לספריה).
צו (התחי'). קנג (מן הגנוזים). קצב (אברהם
אבינו). קצב (שי למורא).

אדמו"ר הזקן

כג (תניא עם תרגום אנגלי). ק (הדפסת
התניא בפאיד, מצרים).

אדמו"ר האמצעי

לט (שער האמונה ושער היחוד. הדפסתו).

צ

צבא:

להיו (הוראה בעבודת ה' מאנשי הצ. — קבלת עול). סגיד (הוראה מהצ. — המעשה הוא העיקר). סה. סט"ע (בכל יחידה — תפלין, סדור וכו' וקופת צדקה). עד (כנ"ל). קיט (מטרתו להביא תועלת, ולא לחפש אפשרויות להראות גדלותו). רט (הקדמת נעשה לנשמע. ערבים זה בזה). עיי"ע מבצעים. מלחמת יום הכיפורים.

צדקה:

יא (סגולתה. חלוקת מטבעות לאנשי צבא לזכותם בצ.). טז. נח (כללות המצות, פעולתה בעולם). קמז. קנב. קסב (קופת צ. בכל בית). רמו (לפני הלימוד). רסא (אחר שיפרעו החובות תתרום כפי היכולת). ערה (לפני הדלקת הנרות). עיי"ע מבצעים.

צורה וחומר:

רלח (שבנשמה. גס רוח — שהרוחניות גס).

ציור:

קח (ניצול הכשרון להפצת היהדות).

ציצית:

כד (ביום ובלילה).

ק

קידוש והבדלה:

רעח (מועיל למאור עינים).

קרבן פסח:

קכזח (ע"פ רוב מהכבש, ע"ז של מצרים).

ך

ראש השנה:

רנרנב (יום בריאת האדם, יום משפט, הכתרה, החלטת קיום מצוותיו). רסב (זמן אכילת התפוח בתחלת הסעודה).

רבי וחסיד

נסיעה לבית חיינו
לב (השתתפות בהוצאות הנסיעה).

ע

עובר:

קכזי.

פ

פדיון הבן:

קי.

פדיון נפש (פ"נ):

קעז (לכתוב בשם האם).

פורים:

קגד (שמחת פ.). קיג. קטו (משלוח מנות — אחדות). עיי"ע מבצעים.

פיגוע (במעלות):

קסב (מספר המזוזות הפסולות כמספר הנפגעים).

פסח:

קכה (פ). המועד העקרי שחה"ש וחה"ס תלוים בו). קכרט (גאולת מצרים — לקחת לו גוי מקרב גוי). קלא (חג פ. כשר — מצות, ושמח — יין). עיי"ע חירות. קרבן פסח.

פסח שני:

קמדה (תמיד אפשר לתקן, גם בנושא החנוך).

פקוח נפש:

מו (בתינוק, המצוה על הבן, והטילה על האב).

פרנסה:

קסא (עצות). קעה. רעט"פ (עצות).

פתגמים:

רלט (סממני רפואה מזיקים לבריא ומוכרחים לחולה).

אדמו"ר הזקן

צד (לחיות עם הזמן — פר' השבוע). קז (כנ"ל). קטז. קסט (כנ"ל).

פתח:

קצקצא (פתח הצינור וסלל הדרך. עקדה. בתורה).

רבנות:

קעט (בחירת רב בכפ"ח). קצח (כנ"ל). רו
 (רק מרבנים הדרים בארה"ק). רטז (נבחר
 ע"י דיירי המקום או באי כחם). רמט"נ (עניי
 עירך קודמים, ולא לעבור לארה"ק).

רוחניות וגשמיות:

ו (קשורים זה בזה). קלה. קצו. רו. ריא
 (כנ"ל).

רופא:

כג (ניתנה רשות וכח לרפאות). קיג (שליח
 ר. כל בשר).

רפואה:

פו (ניתוח). קמו (לא לקחת הכדורים). רלט
 (סממני ר. מזיקים לבריא ומוכרחים לחולה).
 רסג. רעז (ביאפסי. קישור הטיובס). רעח
 (קאטאראק, לזקן).

ש**שבועות:**

קסט"ע (להראות שנוח ומקובל — דוקא
 ע"י אכילה).

שבת:

קעו (מכירת העסק לנכרי). רנת. רסז (איסור
 מיקרופון ב.ש.).

שבת הגדול:

קנו (הטעמים).

שוואה:

רכד (הוספה בעם בני ישראל הוא נצחון נגד
 היטלר ימ"ש).

שידוכים:

לא (תלוי בדעת הבן ולא ההורים). סו
 (תתייעץ בר"מ שמכירו). פה (תלוי בהרגש).
 קנו (השידוך אינו מתאים בשבילה). קצח.
 רד (אין שייך בטוחות, ובספק מתייעצים).
 רכ. רכט. ער-רעג. רפג.

שיחות

אדמו"ר מוהריי"צ

פד (עבור נשי ורבות ישראל) קכד (כנ"ל).

אדמו"ר

קיז (ביאורי רש"י). ער (תרגום ללה"ק. דברי
 הסבר קצרים בשוה"ג).

שכינה:

יג (דירה בתחתונים. השראה בביהמ"ק.
 מחלוקת הרמב"ן ורמב"ם).

שלום:

ה (בין ישראל לעמים, ע"י הנהגה עפ"י
 תומ"צ).

שלום בית:

מ"מא (השפעה על הבעל בעניני יהדות —
 ע"י אחרים). עה (שידוך אין ענינו לחנך את
 המדובר ולשנותו). פח (השפעה על זוגתו
 ע"י נשים). קמא"ב (אשה שמבקשת הכרה
 במאמץ שלה). ערה"ו. רפא.

שליחות:

ב"ג (ש. מהקב"ה לכל יחיד, לכל קהלה,
 ולכלל ישראל). יז (ש. תלמידים לשיבה
 בכפ"ח). מז"ח (לחבר אגרא רמא עם בירא
 עמיקתא).

שמות:

קמא (פסוק לשם עמוס). רעא (כשלמדוברת
 שם א', ולאמו ב' ש. אין חשש).

שמחה:

כה. קיג. קעח (יסיח דעתו כו', והחטאים
 כבר נתכפרו ביוה"כ). ריח"ט. רסד (תורה
 משמחת).

ת**תהלים:**

פה (שנהג לאמרו בכל ש"ק).

תורה:

טז (חת"ת). כד. קעא"ב (כאור לנשימה
 וכמזון לאכילה). קפ (כשלומד משניות
 לע"נ, בודאי יש ללומד עצמו זכות
 בלימוד). ריד (לשמה, בתחלת כל שעה).
 ריז (להוסיף שיעורים ולא למעט).
 עיי"ע מבצעים.

תנחומים:

עו (ביאור הנוסח המקום ינחם כו'
 וירושלים). רמג (לפטירת הרה"ח ר' שמואל
 לויטין).

תעניות וסיגופים:

קצב (בדורותינו לא זו הדרך).

תערוכה:

קסב (ציורים).

תפלה:

קמז.

תפלין:

י (סגולתה — נצחון במלחמה). כד
(בדיקה). צג"ד (ברכה, כשמפני החולשה
אחר מניח לו. כשאינן לו זרוע ימין מניח
בשמאל). קיד (דר"ת). קמ (דר"ת, מיום
הבר מצוה). קמא (בדיקה). קנב. קנד. קפא

תרומה:

צה (הפרשה, הרמה).

תשרי:

יב (משובע בכל). כב. רמא (כנ"ל).

מפתח מוסדות וארגונים

א

בית הספר למלאכה בכפ"ח:

קפד (מסיימים).

בית רבקה:

יב. סז (מסיימות). פא. קד (מסיבה שנתית).
רסא. רפב.

כפר חב"ד

קכד. קעו. קפו (מסיימות). רכה (סמינר).

ג

גמ"ח:

פט (גמ"ח שומרי שבת. מלוה מלכה
שנתית). צא.

גן ישראל:

ר. רטז (לבנות, בכפ"ח).

ה

הדר התורה:

רסה.

הכנסת אורחים:

יז (לאורחים הבאים לבית רבנו).

ו

ואטיקאן:

רסה"ו.

ח

חדרים:

קא (ת"ת שיכון חב"ד לוד). קעו (לצרף
ת"ת ירושלים לתורת אמת).

אגודת ישראל:

קלט.

אגודת נשי ובנות חב"ד:

ארה"ב

קמח (כנס שנתי).

ארה"ק

צד (כנס). קיח. רכא (כנס).

אהלי יוסף יצחק:

ארה"ק (רשת)

קי (נצרת. תענד).

אהלי תורה

קמד"ו (מסיבה שנתית). רסב.

מייאמי

רה.

אוניברסיטה:

קנד. קעד (אתגרים בענייני יהדות וצניעות).

רסד (טורא קאלעדז, תחליף לקאלעדז ולא

לישיבה).

איגוד למען קיום היהדות:

קכג.

ב

בית חב"ד:

עה (להתדבר קודם עם אנ"ש בעיר). רי

(בקליוולאנד). רסז (כנ"ל — עו).

בית חנה:

קעו (לצרף ב"ח וגן חנה בירושלים לבית

רבקה כפ"ח).

חמ"ה:

ט. קמג. רסא.

מרכז לענייני חנוך:

רסז.

י

ס

ישיבות:

רלז (עליו ללמוד בי.). רסג.

ספריה:

צז (במוריסטאון).

כ

צ

כולל אנרכים:

לב (העלאת השכר).

צאצאי אדמו"ר הזקן:

קסח (כנס. ספר). רמה (כנס).

צעירי אגודת חב"ד:

רסז.

מ

מדרשיית נועם:

פב.

ארה"ק

נג. עח. רלג.

המרכזית

צח. קכג. קפד.

מוסדות:

לג (ההנהלה ורא"י — בשביל התלמידים, ולא להיפך). סה (מסירת או יסוד בי"ס ביאהאניסבורג). רסד (הצעת משרה במ. שאינו חב"ד).

עפולה

קסח.

ק

מחנה קיץ:

אמונה

קעג (תכנית לימודים). קעד.

קרן חנה; לוי יצחק:

קנו (מנטשסטער).

קרן ישראל ארי' ליב:

קסה.

פרדס חנה

קעד.

מחנה ישראל:

עו.

ש

מכון חנה:

לא (פתיחתה). סו. פו (קורת רוח מהביקור).

שמי"ר:

קמג. קצט.

מכון ליובאוויטש:

ער.

ת

מערך:

קלט.

תומכי תמימים:

קמז (סדר הלימוד — תורתן אומנתן).

רחצ **מפתח מוסדות וארגונים** (תומכי תמימים — תפארת בחורים)

הקדמת עבודת התפלה והצדקה). קסג (עניני התל' ע"פ הוראות ההנהלה). ריד (לימוד מס' גיטין). רסה.	מיאמי לג.
כפר חב"ד	המרכזית כו (מסיבה שנתית). נ (כנ"ל).
יז.	תפארת בחורים:
מונטריאל	מוריסטאון
נז. קיא (מסיבה שנתית). קפא (חג הסיום). קפו. ערה.	קעג.

מפתח אנשים

בר סלע, אריאל :
פב.

בר סלע, משה :
רטו.

ברוד, שיינא פראדא :
רטז.

ברנובר, ירמי' :
צו.

ג

גבאי, אליהו ; דניאלה מסודה :
כא.

גדיש, יוסף :
קפז.

גולדנסקי, אבהם :
קיג.

גורארי', טעמא :
פו.

גורודצקי, שמחה :
קצז.

גלומבוזיץ, שפרה :
עט.

גליצנשטיין, יצחק :
רח.

גליק, אברהם יצחק :
קסח.

גרונפלד, ישעי' ישי :
קיוז.

גרינברג, אורי צבי (אצ"ג) :
רלח.

גרליק, שניאור :
קעט.

א

אחונוב, גבריאל :
ע.

איצקאוויץ, צבי :
רכד (ובתו וחתנו).

אירית :
קכב.

אלטיין, אברהם :
רסט.

אלטר, פנחס מנחם (לימים האדמו"ר מגור) :
קלח.

אליהו :
רמד.

אנה, שמואל :
פח.

ארונדאיבה, ל. :
קנה.

ב

בוימגרטן, דובער :
קנב.

בוליטר, פנחס יעקב :
פה.

ביאלר, יהודה ליב :
קנג.

בליניצקי, ישראל נח :
קפ.

בן עולילאל, אשר :
רד.

בר לב, מיכל ; ענת :
קלג.

ד

דבורץ, ישראל זוסמן :
רפח.
דווארקין, זלמן שמעון :
קצג. רעו.

ה

הבר, ברכה :
רטז.
היטלר, ימ"ש :
רכד.
הילבורג, ע. :
לט.
הלפרין, שמואל אלעזר :
קסז.
העכט, חוה :
פו.
העכט, יעקב יהודה :
פו.
העכט, משה יצדיק :
רג.

הרסון, משה :
קעג.

ו

וואלדמאן, יוסף :
קיז.
וואלף, אפרים :
לב. נ. עג. קסג.
וויזעל, אליעזר :
רכג (ואחותו).
וויינברג, יוסף :
קסב. קעה. רפ.
וויינפלד, שמואל יהודה :
קצב.
ווינקלר, שמעון וזהבה :
ריח.

ז

זאוו :
קלד.
זוין, שלמה יוסף :
צג.
זיידמן, הלל :
רלח.
זלמנוב, שמואל :
קנג.
זלצמן, הלל :
ט.

ח

חדקוב, חיים מרדכי אייזיק (המזכיר) :
קי. קסב.
חזן, א. :
קסד.
חייקה :
קנג.

ט

טווערסקי :
רעח.
טייכמן, שטרנא שרה :
ח.
טנג'י, מאיר :
קעח.

י

יאני, אברהם יוסף :
קיד.
יעקב אבינו :
מו (החילוקים בין י. לישראל).
יעקבוביץ, שמעון :
נג.
יעקבסון, גרשון בער :
קב.

שפתח אנשים (יפה, שניאור זלמן — סימפסון, שלום מענדל) שא

יפה, שניאור זלמן:
כג.

ירוסלבסקי, משה זאב:
יז.

ישו:
ט.

מוסטאווי, יוסף:
קח.

מיינצ'יק, שלמה:
כו. עג. צט. קלא.

מינדל, ניסן:
עב.

מישקובסקי — שניאורסאהן, זלדה:
ריח.

מנטליק, מרדכי:
ריד.

מרוזוב, אלחנן דב:
רנז.

משאש, שלום (ראב"ד קובלנקה, ואח"כ ירושלים):
רמט.

נ

ניומן, חיים יוסף:
רג.

נידאם, שלמה:
כב.

ס

סאקס, בנימין:
צז.

סוסלוב, אלי:
קצה.

סוסלוב, מיכאל:
קצז (אידיאלוג המפלגה ברוסיה).

סועד, חיים:
סז.

סטאן, אברהם אריה:
קעג.

סיימאן, שלום:
קנו.

סימפסון, אליהו:
צב.

סימפסון, שלום מענדל:
קיד. קסז.

כ

כצמן, שרה:
פו.

ל

לבקובסקי, שרה:
לא. פו.

להב, פנחס:
סט.

לודמיר, זאב דוב; מרדכי:
לב.

לוזטין, שמואל:
רמג (תנחומין לפטירתו).

לוזין, שרה:
ריג.

ליפסקר, אברהם לוי:
קעג.

ליפסקר, חיים צבי:
ק.

לסלבוים, דוד אברהם:
קצב.

מ

מאחעראווסקי, אברהם גד:
קלט.

מאלצבערג, אברהם:
צא.

מובשוביץ:
רסה-ו.

מודל, לייב:
רו.

סקבלו, נחמה רחל:
לד.

ציילינגאלד, אשר:
רסז.

צפורי, מרדכי:
מא.

ע

עמיקם, אליהו:
קכב.

עמיקם, יאיר:
קכא.

עשו:
רפה (מי הרגו, חושים בן דן או יהודה).

קויפמן, ארי':
קיד.

קונין, שלמה:
מ.

קליין, בנימין:
ער.

קליין, לאה:
פו.

קגלסקי, מרדכי:
קמ.

קפלן, ארי' ליב:
כו. קסג.

קציר, אפרים:
רנז.

קרינסקי, חיים יהודה:
רסה.

פ

פוטרפס, מנחם מענדל:
יז.

פייגא דבורה:
קלה.

פיינשטיין, משה, הרב:
רסט.

פירון, מרדכי:
עג. רח.

פלדי, חיים יהודה:
קלב.

פליסקין, ישראל אבא:
ק.

פעלער, משה יחיאל:
קלח.

פראנק, ד"ר:
רעח.

פרי, פנחס:
קמו.

פרשן, אברהם:
פו. קצז.

ק

קאפיטמאן, ד"ר:
עא-ב.

ר

רבקין, משה דובער:
קע (הו"ל ספרו). רפד.

רוזנברג, אברהם אשר:
צז.

רוזנטל, יעקב:
קנא.

רינה:
קכב.

רמתי, שאול:
קטו.

רסקין, דוד:
קא.

צ

צ'חנובר, יוסף:
קח. רו.

ציונוב, יוחאי:
ריט.

שג מפתח אנשים (שארף, אשר ישעי' — תלם, בנימין)

ש

שארף, אשר ישעי':
רסא.

שבתי הכהן (ש"ך):
כ.

שוסטרמן, שמרי':
רפא.

שור, אפרים:
פ.

שזר, שניאור זלמן:

כה (וזגתו). עב. קג. קטז. קלא. קסט. רלה.

שחט, דב יהודה:
א (וזגתו).

שחט, מאיר עובדי':
א.

שחם, ישראל:
כח.

שיין, יוסף:
מד.

שיף, בצלאל:
קצט.

שלאמע, חיים יעקב:
כג.

שלמה המלך:
ד"ה.

שמירלאק, שואל הערש:
רפא.

שמעון, רשב"י:

קנ (אהבת ישראל). קנט (תורתו אומנתו). לח.

אהבת ישראל). קס (תורת הגגלה ופנימיות
התורה). קסא (כדאי לסמוך עליו בשעה"ד).

שניאור זלמן (כ"ק אדמו"ר הזקן):
כ.

ראה מפתח ענינים ערך ספרים. פתגמים.

שניאורסאהן, יוסף יצחק (אדמו"ר מוהרי"צ):
פד (נתן לבו לטובת נשי ובנות ישראל.
שיחות מיוחדות עבורן). קד"ה (קבלת
הנשיאות בב' ניסן. יסוד מוסדות חנוך
בארה"ב). קכד (התמסרותו לחנוך הבנות).
ראה מפתח ענינים ערך שיחות.

שניאורסאהן, לוי יצחק (אבי כ"ק אדמו"ר):
עא (מצבתו).

שפיר, אורה:
מט. צט. קמא.

שפיר, הרצל:
ק.

שפיר, צבי:
ג. צט. קמא.

שפירא, יהודה ליב:
לג.

שרה:
קכב.

ששר, מיכאל:
קב.

ת

תלם, בנימין:

לח.

מפתח מקומות

א

אוסטרליה:

רכג.

אמריקה הדרומית:

רח.

ארץ ישראל:

יח"ט (לא להגר למדינות אחרות, מלבד במקרים יוצאים מהכלל). ע"צא (כנ"ל). צח"ט (ברחיה לחו"ל להרויח לתשלום חובות). קח"ט (משרד הבטחון). קלה"ז. קנה (ארה"ק). ריג (ארה"ק). רכו (הבעיות בהגירה לחו"ל). רנח. רסג. רעט (הסדרות עבודה שם). רפ"פא.

ראה מפתח מוסדות ערך אגודת נשי ובנות חב"ד. אהלי יוסף יצחק. צעירי אגודת חב"ד.

ארצות הברית:

קצה"ו.

ראה מפתח מוסדות ערך אגודת נשי ובנות חב"ד. צעירי אגודת חב"ד.

כ

כפר חב"ד:

קמו. קעט (בחירת רב). קצג (תנחומין לתאונה בה נפקדו ארבעה מאנ"ש). רד. רו. רטז (בחירת רב). רמו (ועד הכפר, הבקורת). רמז (נר ואבוקה לכל הסביבה). רמח (מעון עולים).

ראה מפתח מוסדות ערך בית הספר למלאכה. בית רבקה. תומכי תמימים.

ל

לאס אנג'לס:

צא.

לוד:

קצג (תנחומין לתאונה בה נפקדו ארבעה מאנ"ש). רכה (ל. ובנותיה).

לנינגרד:

פה.

מ

מדריד:

קסח.

מונטריאל:

ראה מפתח מוסדות ערך תומכי תמימים.

מיאמי:

ראה מפתח מוסדות ערך אהלי תורה. תומכי תמימים.

מיניסוטה:

פא.

מירון:

קנד.

מעלות:

קסב.

ט

טבריה:

קטז.

טורונטו:

קו.

טשערנאוויץ:

עב.

י

יאהאניסבורג:

סה.

ירושלים:

קפו (העיר בארה"ק, בה' הידיעה). ריז (שיכון חב"ד). רסה.

מקסיקו:
סז.

צרפת:
כד. קח. רפ.

נ

ניו יארק:
קלט. רו.

ק

קזבלנקה:
רמט.

קליוולאנד:
רי-יא.

ע

עפולה:

יח-ט. קלט.

קראון הייטס:
צא.

ראה מפתח מוסדות ערך צעירי אגודת
חב"ד.

ראשון לציון:
עד.

פ

פנמה:
קעו.

ר

פרדס חנה:
פב.

רוסיה:

עב (הפוליטיקה יכולה להשתנות שם מיום
ליום). קלו (יהודים שעברו את כור
בריה"מ). קצו (בקשת אשרות יציאה שוב
ושוב). ריד (נס היציאה מר.).

צ

צפת:

קסב. קסג (קרית חב"ד).

רעננה:

רנו (בית לוינשטיין — שיקום).

ISBN 978-0-8266-5829-6

9 780826 658296